הארץ

85 אג' יום ד' כ"ג ניסן תשמ"ז, 22 באפריל VOL. 6/20668 APRIL 22 1987

פניות לדרג המדיני בירושלים להבהיר ל"אמל" ולשיעים כי לישראל אין מלחמה עימם

ארה"ב מציעה: קווים אדומים בין סוריה לישראל בלבנון

האמריקאים מעריכים כי לסורים יש שליטה על "אמל" וחלק מארגוני המחבלים, והם מוכנים לתווך בין ירושלים ודמשק ● באמצעות מגעים אלה מבקשים האמריקאים "לחזור לתמונה" בסוריה ● רבין: עד תום מושב המועצה הפלשתינית יימשכו נסיונות הפיגוע ● תושבים בקרית שמונה ובאצבע הגליל מתלוננים על מחסור וצפיפות בחדרי־ביטחון ומקלטים

מאת עקיבא אלדר, מנחם הורוביץ וראובן פדהצור, סופרי "הארץ"

גורמים אמריקאים מרבים בי־מים האחרונים על אפשרות של תיווך בין ישראל לבין סוריה, כדי לגבש קווים אדומים בגבול רצועת הביטחון, במאמץ למנוע עימות באזור.

האמריקאים מעריכים, כי לסורים יש שליטה על חלק מהארגונים הפועלים בלבנון, לרבות "אמל" וחלק מארגוני החבלה.

האמריקאים סבורים כי הסורים פועלים בהגיון, הם אינם צופים הסלמה, ולפיכך הם מבקשים באמצעות מגעים אלה "לחזור לתמונה" גם בדמשק.

רבים מתושבי קריית שמונה וישובי גבול הצפון לנו גם הלילה בחדרי הביטחון, מחשש לחידוש ירי הקטיושות לעבר אצבע הגליל. תושבים בקריית שמונה ובאצבע הגליל התלוננו על מחסור וצפיפות בחדרי־ביטחון ובמקלטים.

אתמול שרר שקט באצבע הגליל, לאחר ששלשום בערב נחתו קטיושות בפעם השלישית בתוך חמישה ימים. חיילי צה"ל משני עברי גבול לבנון שומרים על ערנות גבוהה.

סריקות בדרום־לבנון

הצביה (ע"צ). יחידות צבא המור־כבות מאנשי צה"ל וחיילי צד"ל ערכו אתמול סריקות בדרום־לבנון, בתוך רצועת הביטחון המוגנה לה. שלשום הדרה יחידה ישראלית, שמנתה לפחות 120 איש ו־10 טנקים לכפר מים אל־ג'בל, שישמש, ככל הנראה, בסיס יציאה לתלוית

(המשך בעמוד 2 טור 7)

ליל התרבושים של שמיר ופרס

ראש הממשלה יצחק שמיר וממלא מקומו שמעון פרס הופיעו אתמול בעצרות הזיכרון בירושלים ובתל־אביב, והוכבר התרבושים לראשיהם. ראה גם עמוד 8. (צילומים: עודי קרק, רוני נעמן)

הנציג הסובייטי בכנס הפלשתינאי מדרבן לאחדות ולהגברת השיתוף

אכזבה בירדן מביטול ההסכם עם אש"ף; הודעה רשמית ברבת־עמון: לא נרשה שהחלטת אש"ף תהיה מכשול בפני המאמצים הערביים להגיע להסכם שלום באמצעות ועידה ● רק"ח שיגרה מברק למועצה באלג'יר: אנו מברכים על אחדות הכוחות הפטריוטיים של העם הפלשתינאי

מאת סופר "הארץ" לענייני ערבים

בריה"מ היתה הגורם המדרבן הראשי מאחורי הקלעים לכינוס המושב ה־18 של מועצת אש"ף באלג'יר. כתבים ערביים באלג'יר, שדיווחו על כך אמש, ציינו, כי ראש המשלחת הסובייטית לדיוני המועצה, חבר הפוליטביורו [illegible], היה שותף פעיל בפגישות העבודה המנוסחות שנערכו ערב כינוס המועצה.

המועצה הקדישה את יום הדיונים השני אתמול לשמיעת נאומי ברכה של נציגי המשלחות הזרות. [illegible] קרא בנאומו לאש"ף להדק את היחסים עם סוריה, לוב, דרום תימן ואלג'יר המהוות את "חזית הסירוב".

לדברי שליח רדיו מונטה־קרלו באלג'יר נרקמת עתה מאחורי הקלעים הצעה לכונן מועצה או ועדת עבודה [illegible] שתהווה מעין מנהיגות קולקטיבית באש"ף.

דובר רשמי ירדני דחה אתמול את החלטת אש"ף לבטל את הסכם עמאן [illegible] כי בכל התנאים יהיה זה העם הפלשתינאי שיאמר את מילתו האחרונה בכל הנוגע לעתידו ולשיחרור ארצו.

במקביל הודיע מנהיג תנועת "התיקונים" [illegible], קולהל אבו אל־עים, כי אינו מכיר בהחלטת אש"ף וכי לדידו הסכם עמאן עדיין שריר וקיים.

ירדן: לא נניח לפגוע בתהליך השלום

רבת עמון (ע"ר). ירדן הבהירה אתמול, שלא תתיר כי ביטול ההסכם הירדני־פלשתינאי בידי אש"ף יפגע במאמצי הערבים להביא שלום למזרח התיכון. "ממשלת ירדן חוזרת ומבהירה שלא תתיר להחלטה של הוועד הפועל (של אש"ף) בדבר ביטול ההסכם, לפגוע במאמצים ערביים למען פתרון צודק בדרכי שלום לסכסוך הערבי־ישראלי באמצעות ועידה בינלאומית", נאמר בגילוי דעת מטעם ממשלת רבת עמון.

עוד נאמר בגילוי הדעת, כי ירדן סבורה עדיין, כי ההסכם משקף את "הקשרים המיוחדים בין עמי פלשתין וירדן — קשרים אשר ימשיכו לשמש אור המנחה את ירדן במאמציה הרציניים המתמשכים לשחרר את אדמת פלשתין הכבושה ולהשיב את זכויותיו החוקיות של עמה".

סוכנות הידיעות הפלשתינאית "ואפא" מסרה מצידה, כי הוועד הפועל של אש"ף החליט באלג'יר ברוב קולות לבטל את הסכם רבת

(המשך בעמוד 2 טור 3)

פרס: איומי ערפאת עלינו יובילו לאחדות בישראל ואסון גדול לפלשתינאים

פרס יגלה היום פרטים על תוכניתו המדינית שלדעתו תזכה בתמיכת ירדן

מתכוון להביאה לממשלה או לקבינט מתוך הנחה שהסעיפים שיבטיחו מו"מ ישיר לאחר "פתיחה" של ועידה בינ"ל יסדו את התנגדות רוב שרי הליכוד ● הכריז אתמול: הבאנו בחשבון שנתקדם לשלום ללא ערפאת שאינו מחפש שלום אלא עם ירדן ותושבי השטחים

מאת עקיבא אלדר

ירדן התקרבה במידה רבה לעמדתה של ישראל במחלוקת סביב הצורך להגביל את סמכויותיה של מליאת הוועידה הבינלאומית להתערב במשא־ומתן הישיר בין המדינות המעורבות בסיכסוך במזרח התיכון — כך מסרו מקורות בכירים בירושלים, בעקבות דיווח שהעביר השגריר האמריקאי המיוחד, ואגס קלבריוס, לשר החוץ שמעון פרס.

קלבריוס הגיע מירדן, שם קיים מגעים בנושא הוועידה הבינ"ל.

נודע כי גורמים אמריקאיים בכירים פועלים בשבועות האחרונים בתיאום עם פרס ועוזריו הקרובים לצימצום חילוקי הדעות בין הצדדים בנושא תהליך השלום. הנושא נדון בהרחבה יחסית גם בשיחותיו של שר החוץ ג'ורג' שולץ במוסקווה. אולם דיווח ממשרד טרם הגיע לידי ישראלים. נוכח הסכמתם העקרונית של הסובייטים לעקרון של קיום מו"מ ישיר לגבי מספר נושאים בוועדות גאוגרפיות דו־צדדיות.

מגבש פרס תוכנית מדינית שתהיה מקובלת בעיקרה, לדעתו, על ב־רים ואדה"ב, ירדן ומצרים. פרס עומד לגלות היום פרטים על תוכניתו המדינית.

מקורות בלשכת ראש הממשלה ציינו, כי אין כל הסכמה בין שתי המפלגות, וכן של ירדן ומצרים, על תוכנית מדינית כלשהי לגבי המזרח התיכון. נודע, כי אתמול נועד מנכ"ל משרד החוץ, יוסי בן־אהרון, עם שגריר מצרים בישראל, מוחמד בסיוני, ושוחח עמו על התהליך המדיני באזור.

פרס מתכוון להביא את התוכנית לממשלה או לקבינט, מתוך הנחה שהסעיפים שיבטיחו מו"מ ישיר לאחר "פתיחה" של ועידה בינ"ל, יסדו את התנגדות רוב שרי הליכוד. בלשכת ראש הממשלה מדגישים כי לא חל כל שינוי בעמדתו של יצחק שמיר, המתנגד בתוקף לוועידה בינ"ל.

בירושלים ממתינים בדריכות לתגובתו של המלך חוסיין וכן של נשיא מצרים חוסני מובארק.

(המשך בעמוד 2 טור 3)

מוסקווה: לא ביטלנו את הביקור בישראל אך טרם קנינו כרטיסי טיסה

דובר משרד החוץ גראסימוב מכחיש הודעת סגן השר פטרובסקי על ביטול נסיעת המשלחת הקונסולרית ● "פראבדה": מעולם לא עירערנו על זכות קיומה של מדינת ישראל

מוסקווה (ע"צ). בריה"מ "לא ביטלה" את התוכנית של ביקור משלחת קונסולרית סובייטית בישראל, הכריז אתמול דובר סובייטי רשמי, אך עם זאת ציין כי ארגון הביקור עדיין לא הוכן. "לא ניקנו אף כרטיס טיסה אחד ולא הו־גשה שום בקשה לאשרה", אמר גנאדי גראסימוב, דובר משרד החוץ הסובייטי.

סגן שר החוץ הסובייטי, ולאדימיר פטרובסקי, המבקר עתה בסוריה, אמר ביום ראשון כי בריה"מ החליטה לבטל את הביקור של משלחת קונסולרית סובייטית בישראל "לאור שירושלים ביקשה לנצל ביקור זה למטרות תעמולה".

העיקרון של ביקור משלחת סובייטית בישראל, בין היתר כדי לעמוד על הנכסים הרוסיים, נמצא בדיון זה חודשים רבים בין מוסקווה וירושלים ונתקל בדרישתה של ישראל להדדיות, כלומר ביקור בבריה"מ של משלחת ישראלית. הקרמלין דחה דרישה זו, בטענה כי לישראל אין כל רכוש בבריה"מ הדורש הערכה.

"פראבדה": בעד ועידה

מוסקווה (ע"צ). במאמר מערכת הבא לטעון בזכות ועידת שלום בינלאומית למזרח התיכון, הדגיש אתמול העתון "פראבדה" כי בריה"מ לא עירערה מעולם על זכות קיומה של מדינת ישראל. העתון מכחיש את דבריו של נשיא ארה"ב, רונאלד רייגן, שטען לאחרונה כי בריה"מ אינה מכירה בזכות קיומה של ישראל כמדינה.

פראבדה כתב בהקשר זה כי "המימשל האמריקאי מנסה, תוך שי־מוש בתירוצים שונים ומהם אף אבסורדיים, להכשיל את סיכויי למנוע ולו רק צעד אחד למען נורמליזציה של המצב במזרח התיכון ולמען קידום שיתוף פעולה בינלאומי באיזור זה."

דיון מתוח וסוער בין חריש לראשי שב"כ בעניין נאפסו

פרקליטות המדינה: אם יתברר שההודעות ניגבו תחת לחץ יש להודות בכך ולא לטאטא זאת אל מתחת לשטיח בנימוקים בטחוניים כביכול ● ראשי השב"כ: יש להקים ועדה שתקבע הנחיות וקריטריונים ברורים

מאת גדעון אלון

מחלוקת חריפה התגלעה אמש בלישכת היועץ המשפטי לממשלה בין אנשי פרקליטות המדינה והפרקליטות הצבאית לבין ראשי השב"כ בפרשת עירעור של הקצין הצ'רקסי עזאת נאפסו, שהורשע בבית־דין, שידון בבית המשפט העליון ב־24 במאי.

במהלך דיון מתוח וסוער, שיזם היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש, במגמה לתאם את העמדות בין כל הגורמים המעורבים בפרשה, לקראת הדיון בערעור. נוכחו בהד־

(המשך בעמוד 2 טור 5)

מאות אנשים השתתפו אתמול, בקריית שאול, בהלווייתו של סמ"ר אסף אלון שנפל בקרב עם המחבלים ליד מנרה. מפקדו של אסף ז"ל סיפר ליד הקבר, שבמקרה אחר מנע אסף חדירת מחבלים לישוב באצבע הגליל כאשר לקח שלושה תת־מיקלעים וירה בהם בזה אחר זה. סבתו של אסף (בצילום, מימין) התמוטטה בשעת הלוויה ונזקקה לטיפול רפואי. משמאל: קרובת משפחה. (צילום: מיקי קרצמן, "חדשות")

מס הכנסה מתכנן מספר מזהה לכל נישום, ודרכו לשאוב מידע ממחשבים

מספר זה — שהוא מספר תעודת הזהות — יאפשר לקבל, עם חיבור מערכת המחשב של מס ההכנסה למערכות המחשב של גופים שונים במשק, תמונה מלאה על עסקיו, רכושו והכנסותיו של כל נישום ● מגעים עם הבנקים, חברת החשמל ומשרד הרישוי בעניין המספר המזהה

מאת צבי זרחיה, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

שלטונות מס ההכנסה מתכוונים להנהיג בקרוב מספר מזהה לכל הנישומים, שבאמצעותו יוכלו לאתר את כל הפעילויות הכלכליות המבוצעות על ידי הנישומים. המספר המזהה יהיה מספר תעודת הזהות של הנישום ודרכו יוכלו שלטונות המס לקבל נתונים על הנישום.

כיום מתקשה נציבות המס לקבל פרטים שונים על נישומים, היות והמערכות הממוחשבות של משרדי הממשלה אינן ערוכות לספק לה מידע על נישום, על פי מספר תעודת הזהות שלו. עם הפעלת המספר המזהה תחובר מערכת המחשב של מס ההכנסה אל מערכות מחשבים של גופים שונים במשק ונציבות המס תוכל לשלוף מידע על רכוש ופעילויות של הנישום כגון: מקרקעין, דירות, כלי רכב, חשבונות בנק שהוא מנהל, עסקים המופיעים במע"מ, הפרשות עבור לביטוח הלאומי, חשבונות חשמל, טלפון וארנונה על רכוש שרשום על שמו ועוד.

נציב מס ההכנסה יאיר רבינוביץ הסביר, כי הנהגת המספר המזהה לכל הנישומים במדינה, תקל על שלטונות המס באיתור עסקים נוס־פים של נישומים, שאינם מוצהרים על ידי הנישומים. הוא ציין כי נישו־מים רבים מצהירים לשלטונות המס רק על חלק מהכנסותיהם ופעילו־תיהם הכלכליות.

שלטונות המס אינם מצליחים כיום, לעקוב אחר חשבונות הבנקים של הנישומים, היות ואין בידם מספרי החשבונות של הנישומים והבנקים שבהם מתנהלים חשבונות אלה. לאחר הפעלת המספר המזהה, הרי שבאמצעות פנייה למחשב, ניתן יהיה לגלות את כל חשבונות הבנק והפעולות הפיננסיות של הנישומים בכל סניפי הבנקים בארץ. באמצעות המחשב, ניתן יהיה לבדוק אם מקבל הנישום שכר מגופים שונים, מעבר לשכר שעליו הוא מצהיר. על פי חשבונות מים, ארנונה וטלפון, יוכלו שלטונות המס להתחקות אחר רכוש של הנישום שקודם לכן לא היה ידוע אודותיו.

שלטונות המס כבר פתחו במגעים בעניין הפעלת המספר המזהה עם הבנקים, חברת החשמל ומשרד הרישוי.

הטלוויזיה תקרין אות אזהרה: סרט זה לא מומלץ לילדים

מאת לילי גלילי, סופרת "הארץ"

החל מהשבוע יוקרן על מסך הטלוויזיה סימן מיוחד — ציור גרפי של ילד וילדה מוקפים בעיגול — שמטרתו להביא לידיעת הצופים, כי בסרט המוקרן יש קטעי אלימות או מין קשים והוא אינו מומלץ לצפיה של ילדים.

הסימן יוקרן בפינה צדדית של המסך בתחילת הסרט ובמהלכו מספר פעמים. סימן זה יופיע החל מיום שישי הקרוב לגבי הסרט "איש המרוץ".

בגין ירד ממיטתו

ישוחרר היום או מחר

(ע). הבדיקות הרפואיות של ראש הממשלה לשעבר מנחם בגין משביעות רצון ויתכן כי הוא ישוחרר לביתו היום או מחר — נמסר אתמול בערב מבית החולים "שערי צדק" בירושלים, שבו הוא מאושפז. אתמול ירד מר בגין ממיטתו והסתובב. עם זאת נמנע מלקבל מבקרים. לידו נמצאה בתו חסיה.

שוק ההון

בנק ישראל מחדש את גיוסי ההון

מאת יהודה שרוני

לאחר הפסקה של שבועיים ימים, בנק ישראל יחדש מחר את גיוסי ההון כשינפיק שתי סדרות של אגרות חוב, בהיקף 50 מיליון שקל. הריבית הבסיסית על אגרות החוב תעמוד על 4.75 אחוזים לשנה, במקום 4.25 אחוזים לשנה עד כה. בשוק המניות בבורסה, היו אתמול ביקושים גדולים לכל אפיקי ההשקעה למניות. קרנות הנאמנות צברו למעלה מ־20 מיליון דולר. בשוק אגרות החוב נמשכה גם אתמול מגמת [illegible].

ערך את המדור: ברוך שפירא

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: יחיאל בנטוב, ראש מועצת אופקים
על: המיטונה באירוע פוליטי
(עמ' 2)

★

משפט דמיאניוק: אין ראיות שהתמונה האשם היא שמתנוססת במיסמך טרווניקי", העיד מומחה
(עמ' 3)

★

ורטהיימר דורש הזמנות ממשלתיות ב־20 מיליון דולר לשנה למפעלי בית שמש
(עמ' 3)

★

מאיר גבאי, הנציב החדש של שרות המדינה: יש להפריד בין פוליטיקה לבין כישורים במינויים בשרות המדינה
(עמ' 3)

★

פושע המלחמה הנאצי לינאס גורש מארה"ב לבריה"מ
(עמ' 4)

★

בת 72 תובעת 8000 ש"ח ממשרד הבטחון על שהוליקה בספינת קרב
(עמ' 8)

שרות הארץ

מזג האוויר

התחזית: מעונן חלקית עד בהיר. עליה בטמפרטורות.

הטמפרטורות:

- ● ירושלים: 12–25.
- ● תל־אביב: 11–23.
- ● חיפה: 11–24.
- ● באר־שבע: 11–28.

הגולן 12–25, צפת 10–23, טבריה 14–29, נצרת 11–26, שומרון 10–26, נתב"ג 10–27, עזה 13–22, אילת 17–34.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.5994	−0.0017
נוסעים	1.9010	−0.0020
שחור	1.5800	−0.0100

שער הסל

יציג − 1.6813

בגליון זה 14 עמודים

לריבוי משתמשים על PC-AT וסופר מיקרו

קומ

"קומ ניהולית"

COM

רב משתמשים זה אנחנו

רוצה?

ריבית גבוהה יותר עד 5.5% לשנה במסלול חסכון "תשואה גבוהה"

רוצה חסכון עם ריבית גבוהה יותר או צריך משיכת יתר בריבית נמוכה יותר?

לכל צורך שלך מציע בנק הפועלים תכנית חסכון טובה יותר. אם תצטרף עכשיו לתכנית "מסמון תשואה" בהפקדה זו פעמית תיהנה מריבית גבוהה במיוחד עד 5.5% לשנה.
אם אתה מעוניין באשראי נוח, תוכל לבחור במסלול "סופר עו"ש" המעניק לך משיכת־יתר בגובה סכום החסכון שלך (עד 150,000 ש"ח) בריבית מועדפת של פריים + 1% לחודש בלבד.*
גם במסלול זה תיהנה מריבית מוגדלת על כספי החסכון עד 4.7% לשנה.

שיעורי הריבית השנתית שתקבל בתכנית "מסמון תשואה":

תקופת החסכון	במסלול תשואה גבוהה	במסלול סופר עו"ש
24 חודש	4.8 %	4.2 %
42 חודש	5.0 %	4.4 %
60 חודש	5.5 %	4.7 %
הכנסה חודשית	0.43%	0.4 %

תנאים מיוחדים גם למצטרפים עכשיו לתכנית "מסמון דולר מדד".

התכנית מופעלת על ידי הבנק לתקופה מוגבלת בלבד.
* ריבית של "פריים" + 1%=3.2% נכון ליום הפרסום.
ריבית מתואמת שנתית של 45.0%

היכנס עוד היום לאחד מסניפי בנק הפועלים לקבלת פרטים נוספים.

צריך?

משיכת יתר בריבית נמוכה יותר P+1% לחודש במסלול חסכון "סופר עו"ש"

בוא ותראה איך פועלים טוב יותר

בנק הפועלים

בעמ

صكنا من الاهل

עד יום ראשון יוחלט מי יקבע את גובה שכר הלימוד באוניברסיטאות

הסטודנטים חידשו את מאבקם בעת שהממשלה דנה בנושא שכר הלימוד באוניברסיטאות

מאת מערכת "הארץ" לענייני חינוך

"ועדת הארבעה" תתכנס עד ישיבת הממשלה בשבוע הבא, ואפשר עוד השבוע, כדי להחליט מהו הפורום שיכריע בנבגע לגובה שכר הלימוד באוניברסיטאות. ועדת הארבעה מורכבת מראש הממשלה, ממלא מקומו, שר החינוך ושר האוצר. בישיבה השבועית של הממשלה אתמול אמר שר החינוך, יצחק נבון, כי על הממשלה כולה להכריע בשאלה זו, כיוון שלוועדה הבינמשרדית, שהוקמה לצורך זה, הוגשו חמש הצעות שונות שלכל אחת מהן היה רק תומך אחד.

הסטודנטים חידשו המאבק

(ע). הסטודנטים חידשו אתמול את מאבקם נגד הכוונה להעלות את שכר הלימוד באוניברסיטאות.

ראשי הסטודנטים ממוסדות ההשכלה בארץ כבלו עצמם בשרשראות, כשהם יושבים ליד שולחנות לימוד מול הכניסה למשרד ראש הממשלה. אותה שעה דנה הממשלה בשאלת שכר הלימוד באוניברסיטאות.

"כבלנו את עצמנו משום שהממשלה כובלת את החינוך הגבוה", אמרו הסטודנטים. המשטרה לא התנגדה לכך שהסטודנטים ישארו במקום, כל עוד הם אינם יורדים אל הכביש.

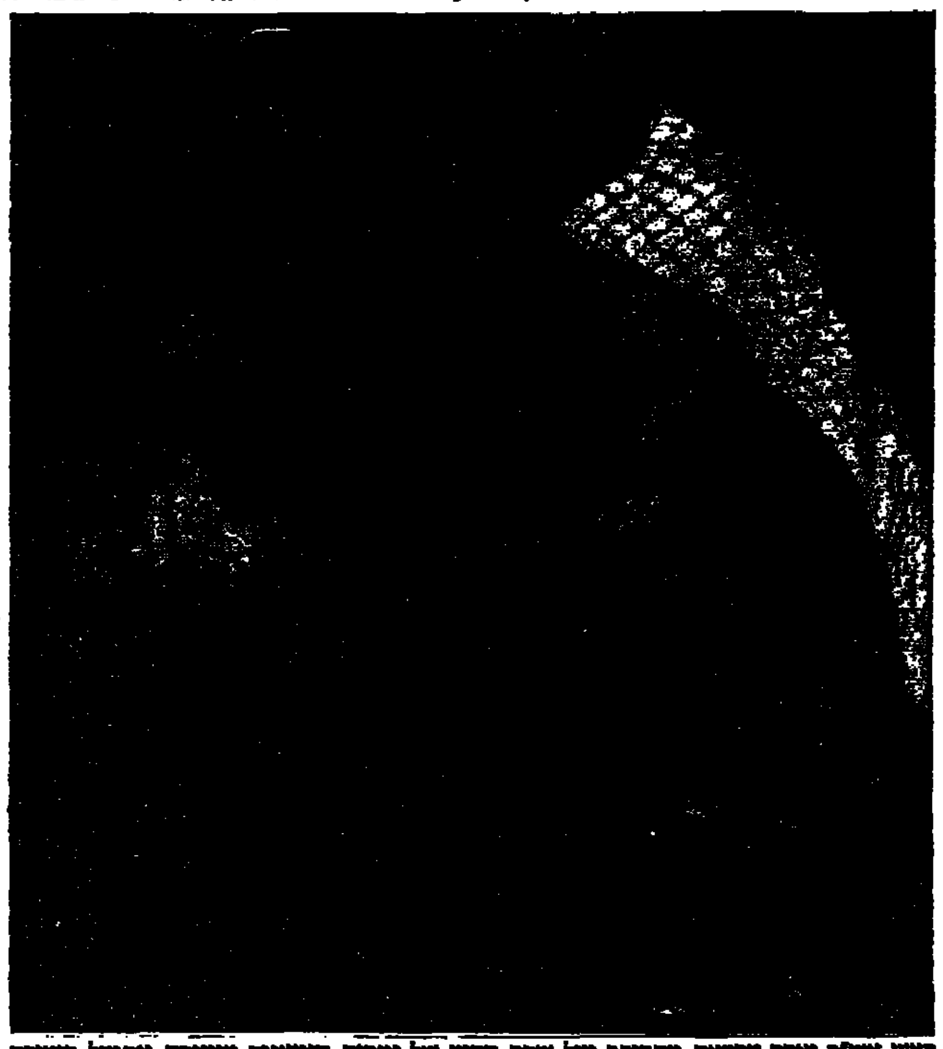

ראש אש"ף יאסר ערפאת מתבונן מול שורת החוץ של זמביה, הנואמים מיוזנה, אתמול בועידה הפלשתינאית באלג'יר. (תצלום אי־פי)

שיחת היום / גדעון אלון

עם: יחיאל בנטוב, ראש מועצת אופקים
על: המימונה כארוע פוליטי

הפוליטיקאים מנצלים את המימונה

האם גם לעיירה אופקים הגיעו לכבוד חגיגות המימונה שרים וח"כים?

אני משמש זה כ־15 שנה כראש המועצה של אופקים ואף פעם לא ניצלתי את החג המסורתי הזה של יהודי מרוקו לצרכים פוליטיים. שמעתי שבערב החג הגיעו לאופקים כמה ח"כים והם הלכו לחוג את הארוע בבתיהם של עסקני מפלגתם. התופעה הזו מאד מצערת אותי, כי המטרה של המימונה היא להפגין את אחוות העם תחת הסיסמה "ואהבת לרעך כמוך". לשמחתי, תושבי אופקים, שי־60% אחוז מהם ממוצא מרוקאי, עדיין חוגגים את המימונה כפי שהיה נהוג במרוקו, ומבקרים האחד בביתו של השני. היום יצאו כולם לחוג בפארק שלנו.

מה רע על כך שח"כים מבאים שמגיעים אורחים בביתם לכבוד המימונה שרים וח"כים ממפלגתם? זה לא מנהג בך במרוקו?

מאד תמוה בעיני שהפוליטיקאים מנצלים את החג הזה לצרכיהם. יש בכך טעם לפגם. צורם לי מאד שאישים פוליטיים באים לחגיגות המסורתיות האלה כדי "למכור" את עצמם כאילו שהיה מדובר באסיפת בחירות. לצערי, המימונה הפכה למפגן של עלייה לרגל של שרים וח"כים שבאים לישובים שונים ומתארחים בבתיהם של עסקני מפלגותיהם הרוצים לקדם את עצמם. אסור שזה יקרה. יש לומר ליהודי מרוקו שיתנערו מהמגמה הזו ויצאו בתוקף נגדה כי היא לא מכבדת לעדה ולמסורתה.

היש יסוד לאמונת שרים שאם הם תובשים תרבוש מרוקאי ואוכלים מופלטות הם רוכשים בכך את לב יוצאי מרוקו?

יש בארץ כ־600 אלף יוצאי מרוקו. אלה שבאו בעצמם מצפון אפריקה והצאצאים שנולדו בארץ. זה קהל עצום ורב שהמפלגות לא יכולות להתעלם ממנו לקראת בחירות לכנסת. אבל לא צריך לנצל את ההתכנסות המסורתית הזו, כדי לקדם את האינטרסים שלהם.

האם האגודה שיזמה את הגרנת המימונה, תנועת "ביחד", מקיימת בחגיגות התנהגות לארוע פוליטי?

אינני סבור כך. אני מאד מעריך את פעולותיו של יו"ר התנועה סם בן־שטרית. הוא עושה הכל כדי שהמימונה תהיה חגיגה שבה ישתתפו בני כל העדות ללא שום השתייכות פוליטית. "ביחד" איננה תנועה פוליטית. אני מאד מקווה שלהבא הם יעמדו על כך שארועי החג בבמות הציבוריות ובבתים פרטיים לא יהפכו לזירה פוליטית. שרים וח"כים יכולים לבוא לחגיגות ולהתארח בבתים, אבל בלי ליווי צמוד של פמרוני הפעילים שלהם.

ראיתי שמעתי

קצינת הח"ן ומלכת ירדן בראיון עיתונאי ב"סאנדיי טלגראף"

ה"סאנדיי טלגראף" הבבלי רצה להפגיש את מי שנחשבות לדעתו כשתי הנשים החשובות ביותר במזרח התיכון, קצינת הח"ן ראשית, תא"ל אמירה דותן ונור, מלכת ירדן. השבועון הציג את השתיים באותו עמוד באחד מגיליונותיו האחרונים. גוד (ליזה הלבי), אמרה כי גורל הפלשתינאים נגע ללבה כ"אשה, כאם, כירדנית, כערביה וכמלכה". אמירה דותן סיפרה על מאבקה לשבור את עמיתיה האלופים להתיר לחיילות ל־הדריך חיילים.

תא"ל אמירה דותן

דותן אף ציטטה דברים שאמר לה פעם גנראל ולא־ישראלי, שהביע שנאה לכל אשה במדים, בשל אי־יכולתו של המפקד לגלח את ראשן, לשבור את רוחן ולהפכן לחיילות טובות.

לשתי הנשים יכול להימצא מכנה משותף ברמותה של עאישה, בת המלך חוסיין, שסיימה זה עתה קורס קצינות באנגליה, והביעה רצון להקים ח"ן בירדן.

שאול צדקא

לונדון

ישראל, תיפרד תזמורת הצי השישי מחיילי הצי שלה תתום מאיטליה לישראל. מנכ"ל לשכת המסחר ישראל אמריקה, ניצה ארמוני, הצליחה להשיג את נגני התזמורת כדי שינגנו בארוחת־ערב חגיגית שעורכת לשכת המסחר ישראל־אמריקה לכבוד יום העצמאות. בארוחת הערב ישתתפו מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, שר התעשיה והמסחר, אריאל שרון, שגריר ארה"ב בישראל, תומס פיקרינג, וכן סגל השגרירות ואנשי עסקים אמריקאים העושים בישראל.

אריה לביא

פנים רבות לאומץ

ויורן ראשון מסוגו יהיה היום בכסים חיל האוויר אי־שם בארץ, תנושא כוח העמידה היהודית בשואה. במסגרת הוידיו, "פנים רבות לאומץ" שמו, שאורגן במשותף על־ידי תנועת "לפיד" (תנועה להנחלת לקחי השואה) וחיל־האוויר, יועלו פרשות דרמטיות שלא סופרו עדיין על גבורתם הרוחנית של יהודים בתקופת השואה. המתמודדים בחידון הם חיילים המשרתים ביחידות חיל־האוויר.

בפתיחת החידון, יישאו דברי פתיחה קצרים, מפקד חיל־האוויר, האלוף עמוס לפידות וח"כ אליהו בן־אלישר (ניצול שואה).

ב.אורים

מסמך של הקיסרית בתערוכת בולים

בתערוכת הבולים "חיפה 87" הנערכת בחיפה השבוע, הוצג באגף הכבוד של התערוכה, מחוץ לתחרות, אוספו של חבם פינק, נשיא התאחדות בולאי ישראל. נושא האוסף, "אוסטריה־לומברדיה־ונציה, חותמות גבוהות". לראשונה הוצג מסמך נדיר בחתימת הקיסרית ה־אוסטרית מריה תרזה. המסמך הגיע לידי האספן ונרכש רק לפני שלושה שבועות מידי אספן גרמני. זהו כתב מינוי שניתן מטעם הקיסרית האוסטרית למנהל הדואר, בעירה בראון בבוהמיה (מרחק לפראג כיום), ותאריכו 17 במאי 1760.

בתערוכה הוצג גם אוספו של יוסף חבמי, מנכ"ל חברת הבי־מוח "הפניקס" ונשיא ארגון ישראל. פרסי שר התקשורת, אמנון רובינשטיין וראש העיר חיפה, אריה גוראל, וכן פרסי האגודות הבולאיות ה־שונות, יוענקו לאוספים הנבחרים בטקס הגיגי מיוחד בסיום התערוכה.

חיים גלאון

תיקון

סכום הכספי הכללי שאסף הוועד למען פולארד הוא 350 אלף ש"ח, שהם כ־218 אלף דולר, ולא כפי שנכתב בטעות. הסכום שנותר אחרי ההוצאות הוא אכן כ־180 אלף דולר.

במשרד החוץ מתכננים ביקור לראש הממשלה ומצפים לאורחים

מתר תבא לשגרירים משלחת־החוץ לקראת ביקור של ראש הממשלה, יצחק שמיר, בצרפת בשבוע הבא, במשלחת, היועץ לתקשורת אבי פזנר המוביל הצבאי, תא"ל עזריאל נבו.

בארץ יהיו ידי מחלקת האורחים של משרד החוץ מלאות עבודה בחודש מאי, לרגל באם של שורת אורחים חשובים. הראשון בהם יהיה הרוזם הגדול של לוקסמבורג, שיבוא לביקור ממלכתי לביקורו של נשיא המדינה בפרצה. אחריו יבואו לישראל נשיאי איסלנד, מנמה הטוגו וכן שרי החוץ של בליזה ונפאל.

א. לם

תזמורת הצי השישי תנגן לתל־אביב לנגן ביום העצמאות

לקראת יום העצמאות של

בעריכת עדית רוזנבלום

בדיקה במערכת הבטחון: ייצור 150 לביא — יקר בכ־50% מקניית אף־16

בחלופת צה"ל מוצעים פרוייקטים אחרים חלקם בתחום האווירונאוטיקה ● רמת התעסוקה תהיה דומה בשני המקרים ואולם ביטול פרוייקט הלביא יגרום לאבטלה חיכוכית לתקופה מסויימת

מאת ראובן פדהצור

מבקר הצבאי של "הארץ"

אם ייוצרו 150 מטוסי לביא יהיה מחירו של מטוס מדגם זה גבוה ב־46%—56% ממחיר קניה של מטוס אף־16. זהו אחד מהנתונים העיקריים שנמסרו לא מכבר לשר הבטחון, יצחק רבין, על ידי מומחי מערכת הבטחון. בהשוואת המחירים לא כלולים הכספים שהוצאו עד היום לצורכי פיתוח (כ־1.6 מיליארד דולר). עד לשנת 1991, מועד בו יסתיים שלב הפיתוח של הלביא, יש להשקיע עוד 1.4 מיליארד דולר, מהם כ־250 מיליון דולר לצרכי "קדם ייצור".

בשנת התקציב הנוכחית תשקיע התעשיה האווירית, ממקורותיה, לצורכי הפרוייקט, כ־57 מיליון דולר. 30 מיליון מסכום זה תקצה התעשיה האווירית מתוך תקציב המחקר והפיתוח שלה. לדברי מקורות במערכת הבטחון יביא הדבר לחיסול חלקה של התעשיה האווירית בפרוייקטים אחרים. יותר מ־20 מיליון דולר נוספים תגייס התעשיה האווירית מהעובדים. זאת על ידי הורדת שכרם בכ־7% ועל ידי פיטורים. הורדת השכר תתאפשר משום שהתעשיה האווירית קובעת שמחיר שעת עבודה בפרוייקט הלביא יהיה 30 דולר לעומת כ־35 דולר בעבודות אחרות בתעשיה האווירית, על מנת להגיע למחיר זה, יש להקטין את המשכורות המשולמות לעובדים.

גורמים במערכת הבטחון שהתייחסו לחלופת צה"ל, הגורסת את ביטול הלביא, טענו כי זו מקנות את מה שנראה כבנק שיגרם לתעשיות בתחום הטכנולוגי, במקרה של ביטול הלביא. בחלופת צה"ל מוצעים פרוייקטים אחרים, חלקם בתחום האווירונאוטיקה. פרוייקטים אלה אחרים עוסקים בפיתוח טכנולוגיות מתוחכמות ומתקדמות, דבר שתוצאתו היא תעשיות טכנולוגית מתקדמת.

אם בוחנים את נושא התעסוקה, מתברר כי בסך הכל תהיה רמת התעסוקה דומה בשני המקרים (המשך הלביא מול חלופת צה"ל). אם כי ביטול הלביא יגרום לאבטלה חיכוכית לתקופה מסויימת.

רבין: לא יהיה לביא ללא מימון נוסף לביטחון

מאת עקיבא אלדר

שר הבטחון יצחק רבין הודיע אתמול בישיבת הממשלה, כי "לא יהיה לביא ללא מימון נוסף מחוץ לתקציב הבטחון". במהלך הדיון על עתיד מפעל מטוסי בית שמש אמר רבין, כי בדעתו להביא בקרוב את פרוייקט הלביא להכרעת הממשלה.

נודע כי רבין עמד להביא את העניין לממשלה כבר בשבועות הקרובים מתוך הנחה ששר האוצר משה נסים יעמוד מהתנגדותו להעמיד לרשות הפרוייקט תקציב מיוחד מחוץ לתקציב הבטחון. נסיעתו של נסים לחו"ל מעכבת את העניין ואפשר שהיא תעכב גם את נסיעתו של רבין לארה"ב, שכן במרכז הדיונים שיקיים שר הבטחון בוואשינגטון יעמוד עתיד פרוייקט הלביא נוכח החלטתה הסופית של ממשלת ישראל.

הנציג הסובייטי באלג'יר

(סוף מעמוד 1)

עמן, מכיוון שהסכם זה הפך למכשול על דרך פיתוח הקשרים בין העם הפלשתינאי ובין ירדן.

כזכור קרא ההסכם להרכבת משלחת ירדנית־פלשתינאית משותפת לוועידת שלום בין־לאומית, להחזרת הטריטוריות הערביות שנכבשו בידי ישראל במלחמת ששת הימים, ולהקמת קונפדרציה ירדנית־פלשתינאית.

המלך חוסיין הישהה אשתקד את השיחות עם אש"ף, מכיוון שאש"ף סירב לקבל את החלטות מועצת הבטחון מספר 242 ו־338.

אין דיונים בירדן

סופר "הארץ" בעזין, כי מאז פתיחת הדיונים במועצה הלאומית הפלשתינית באלג'יר שלשום נמנעת הטלוויזיה הירדנית מלדווח על המתרחש במושב המועצה בין בדיוק בעלון או בדיווח מצולם.

שלשום לא שודרו כל ידיעה הנוגעת למועצה במהדורות החדשות בשפה הערבית, האנגלית והצרפתית. ההפתעה בקריאת הדעה מטעם "דובר רשמי" ירדני. הודעה זו מביעה צער על הוללת אש"ף לבטל את הסכם חוסיין ערפאת, ואומרת כי העקרונות המובעים בהסכם יישארו בבחינת "אלומת האור הבהירה את ירדן במאמציה לשחרור האדמות הפלשתיניות הכבושות, ולהשבת הזכויות הלגיטימיות של העם הפלשתיני".

ההודעה הרשמית הירדנית גורסת כי ממשלת ירדן לא תרשה שהחלטות הוועד הפועל של אש"ף לבטל את ההסכם, "תהיה בבחינת מכשול בפני המאמצים הערביים שמטרתם הגעה להסכם שלום צודק לסכסוך הישראלי־ערבי באמצעות ועידה בין־לאומית".

מוסקווה מבריכה

מוסקווה (ע"צ). בריה"מ "מברכת על תהליך ליכוד השורות שאנו עדים לו עתה בקרב התנועה הפלשתינאית" — הדגיש אתמול גברי גוארסימוב, ראש מחלקת העתונות של משרד החוץ הסובייטי, בהתייחסו לדיוני המועצה הלאומית הפלשתינאית באלג'יר.

במשך דבריו ציין גוארסימוב, כי "סכסוך מצב ומתמיד — כמו סופר־פים. לדבק בריצה זו — כי תנועת ההתנגדות הפלשתינאית איננה יכולה לנהל בהצלחה את מאבקה למען הגשמת הזכויות הלאומיות של עמה, אלא אם כן תנקוט פעולות מתואמות היטב".

רק"ח מברכת

אורי ניר, סופר "הארץ", מוסר כי הוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית הישראלית, וההנהלה הארצית של רק"ח שלחו אתמול איגרות ברכה למתכנסי המועצה הלאומית הפלשתינית באלג'יר.

במברק של המפלגה הקומוניסטית הישראלית נאמר בין היתר: "אנו מברכים על האחדות של הכוחות הפטריוטיים של העם הפלשתיני, שניצחה עם התכנסות המועצה". המברק מסתיים בקריאה ל"מאבק משותף של כל כוחות השלום האנטי־אימפריאליסטיים הפלשתיניים והישראליים נגד הכיבוש, ולמען שלום ישראלי־פלשתיני צודק, על־ידי הקמת מדינה פלשתינית בצד מדינת ישראל".

בעת כינוס המושב הקודם של המועצה הפלשתינית ברבת־עמון בנובמבר 1984, נמנעה המפלגה הקומוניסטית הישראלית משיגור מברקי ברכה כאלה, אך במושב המועצה שלפניו (אלג'יר 1983), נשלחו מברקי ברכה.

פרס יגלה פרטים

(סוף מעמוד 1)

להחלטות המועצה הלאומית הפלשתינית לבטל את הסכם עמאן. בידיעות שהגיעו ערב כינוס המועצה הלאומית הפלשתינאית נמסר כי שני המנהיגים העבירו לערפאת אזהרה כי ינתקו אתו ויילכו בלעדיו למו"מ עם ישראל.

אילן שחורי, סופר "הארץ" לענייני מפלגות, מוסר כי מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס, אמר אתמול שאם ערפאת חושב שההכרזותיו בדבר הורה לטרור נגד ישראל הוא מאיים עלינו — התוצאה תהיה אחרת בישראל ואסון גדול לפלשתינאים.

פרס, שהופיע בישיבה מיוחדת של מרכז מפלגת העבודה שהתקיימה אתמול בירושלים, לציון 20 שנה לאיחודה, אמר כי מה שקרה כיום באלג'יר לא יקום ולא יהיה, וירושלים תישאר עיר מאוחדת ובירת ישראל. לדברי פרס, הדברים הנאמרים באלג'יר אינם פוגעים בסיכויי השלום. "האנו בחושבן שנתקדם לשלום ללא ערפאת וללא ה"פתוח", כי הם אינם מחפשים שלום. אנו נמשיך לחפש דרך למגעים עם ירדן, עם תושבי השטחים ועם שכנים אחרים במזרח התיכון. הסיכוי לקדם את השלום גדל, האנו נוסיף לפעול נגד מדינה פלשתינית, נגד טרור ובעד דו־קיום יהודי־ערבי, במסגרת מדינה יהודית שוחרת שלום", אמר פרס.

א. קרן, סופר "הארץ", מוסר: "מי שרוצה שלום — יקבל שלום. אנו חזקים ולא מפחדים" אמר אתמול שמעון פרס בפני יוצאי אירן, שחגגו בפארק הלאומי בר"ג את ה"רוזה באק" (יום השורה הנגן). פרס הביע: "יאסר ערפאת רוצה מדינה פלשתינאית — לא ירושלים — בירה ערבית — לא ירושלים תישאר עיר הבירה של ישראל מאוחדת".

חריש והשב"כ

(סוף מעמוד 1)

הנה הסוגיה אם יש לפתוח מחדש את שאלת קבילותן של ההודעות שמסר נאפסו בעת חקירתו ע"י אנשי השב"כ, משום שעפ"י טענתו הודעות אלה ניגבו ממנו תוך הפעלת לחץ בלתי חוקי. ראשי השב"כ הודיעו כי הם מתנגדים בתוקף לכך. הם ציינו כי אם שאלת קבילות ההודעות תידון בפומבי, עלולים להיחשף שיטות העבודה והחקירה של השב"כ, להרבי עלול להגבל בעתיד בוקירותם של השודים בשיתוף פעולה עם גודמים עויינים, ולגרום נזק חמור ליכולת הפעולה של חוקרי השב"כ. ראשי השב"כ הדגישו כי אם מערערים על שיטות החקירה של השב"כ, יש להקים ועדה מיוחדת שתקבע הנחיות וקריטריונים ברורים בנושא זה, כיוון ששיטות החקירה שנקבעו בפרשת נאפסו, נהוגות כל השנים והפעלו גם במקרים רבים אחרים.

לא לטאטא מתחת לשטיח

לעומת זאת טענו גורמים בכירים בפרקליטות המדינה (ביניהם פרקליט המדינה יונה בלטמן, המשנה לפרקליט המדינה דורית ביניש), כי אין לחשוש מהתייחסות לכל אחת מטענותיו של נאפסו ואם יתברר שההודעות ניגבו ממנו תחת לחץ, יש להודות בכך בדיון בביהמ"ש העליון ואין לטאטא זאת אל מתחת לשטיח בנימוקים בטחוניים כביכול.

נודע כי בוולק ניכר של ההתייעצות התנהל ויכוח סביב השאלה על אילו נקודות וטענות בערעורו של נאפסו, תוליט המדינה שלא להשיב או שלא להתגבר.

בפגישה שנמשכה כארבע שעות השתתפו גם נציגי הפרקליטות הצבאית ביניהם הפצ"ר תא"ל אמנון גבו. בתום ההתייעצות לא היו סיכומים. היועמ"ש לומן בקרוב ישיבה נוספת באותו פורום.

ארה"ב מציעה קווים אדומים

(סוף מעמוד 1)

החבלה הפלשתינאית שהורה ביום א' לגליל. החיילים ערכו חיפושים ועצרו 10—12 איש.

מבירות נמסר כי כוחות צד"ל וצה"ל הפגיזו מספר כפרים השוכנים בשולי רצועת הביטחון. בהפגזות אלה נהרגו שני בני אדם ו־4 נפצעו. ההפגזה נמשכה כ־90 דקות.

עוד נמסר כי מטוסים ישראליים חגו מעל לאזור צידון, מחנות הפליטים מיה־מיה ועין־חילווה, ומעל לכפר מגאורה, הנתון לשליטת "אמל". לא השנה אש נ"מ.

סופר "הארץ" לענייני ערבים מוסר כי כתבים ערביים מסרו אמש מאל־ליב כי מצב של כוננות עליונה הוכרז בכל מחנות אש"ף בלבנון, ובעיקר בדרום, מחשש לפעולה ישראלית. עוד נמסר כי אנשי אש"ף עזבו את המחנות והתפזרו באזורי הפרדסים.

אין לנו מלחמה עם השיעים או עם אמל

מקורות בכירים בישראל אומרים כי "על הדרג המדיני בישראל להמשיך ולהבהיר לארגון "אמל" כי אין לישראל מלחמה איתו או עם השיעים בלבנון. לדברי אותם מקורות, החשש הוא מפני היווצרות הרושם בקרב מנהיגי "אמל", כאילו ישראל נואשה מלהגיע להידברות עם הארגון השיעי, והוליכה ללחום נגדו. המקורות מודים כי מצדו של "אמל" לא קיימת נכונות רבה להידבר עם ישראל. עם זאת, חייבת ישראל להמשיך וליזום מגעים, מתוך תקווה שהשליטה על המיעוט השיעי בדרום־לבנון תהיה בידי "אמל" ולא "חיזבאללה".

שמיר: "הממשלה תעשה את כל שאפשר"

בישיבת הממשלה אתמול הבטיח ראש הממשלה יצחק שמיר שהממשלה תעשה את כל שאפשר על־מנת לשמור על ביטחון הגליל. הוא העביר את ברכת הממשלה לישובי הצפון על התנהגותם המופתית, ואת תנחומיה למשפחות החיילים שנפלו על הגנת הגליל.

שר הביטחון יצחק רבין הקפיד להפריד בין נסיון הפיגוע וידי הקטיושות בצפון לבין התקריות בין ארגוני "חיזבאללה" ו"אמל" לבין צד"ל בדרום־לבנון. רבין אמר בישיבת הממשלה כי רצועת הביטחון הוכיחה, עצמה, ואילו הנסיונות לפגוע באצבע הגליל נעשו על רקע כינוס המועצה הלאומית הפלשתינית באלג'יר. לדבריו, יש לצפות כי עד תום מושב המועצה, יימשכו נסיונות אש"ף לפגוע בישראל.

בכר נבקטים הצעדים

סגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשיכון, דוד לוי, שביקר אתמול בקריית שמונה ובאצבע הגליל, הבטיח כי כבר ננקטים כל הצעדים המתאימים כדי למנוע חידוש ירי הקטיושות לעבר ישובי הגבול. "תרבנו ונחזק. לא ניתן שיוחזר אלינו הגיצום כאן" אמר.

לנהריה שמאים

(ע). הקטיושות שנפלו שלשום לא שיבשו את חגיגות המימונה. אתמול בבוקר כבר הוחל בתיקון הנזקים של ירי הקטיושות האחרון. גם הפעם התבטא עיקר הנזק בנזקי פיח עשרות זגוגיות. כמה דיירים התלוננו כי גילו סדקים בקירות כתוצאה מהדף ההתפוצצות של הטילים, והדבר נבדק.

ראש העיריה, יעקב קירית, שמנה חברי הרבנות, אביגדור וורן, הציע לפצות את תושבי קריית שמונה מהשתתפות בהוצאות, במקרה של נזקים מקטיושות. עוזרן הציע להציב בקביעות איש מטעם מס רכוש בקריית שמונה, כדי שהתושבים לא ייאלצו להמתין שעות ארוכות לבואם של שמאים ממרכז הארץ.

ראש עיריית נהריה קובל

ראש עיריית נהריה, חיים לבב, האשים אתמול את משרדי החינוך, העבודה והרווחה והבינוי והשיכון, שלא קיימו התחייבויותיהם לספק שירותים מיוחדים לנהריה, לטיפול במקומים של מצב מתיחות בעיר. לדבריו, משרד הביטחון היה היחיד שקיים את הבטחותיו לסייע לנהריה, שהוכרה כעיר הנמצאת בקו העימות.

עורך את העמוד: בועז שפירא

אמש בקונצרט / נתן מישורי

הרמוניה שמיימית

ה"קונסורט אוף מיוזיק" מלונדון במוזיאון תל־אביב. בתוכנית: מדריגלים ויתמהאמוניים באיטלקית מאת היינריך שיץ וקלאודיו מונטוורדי; מדריגלים באנגלית מאת ג'והן וויל, הנרי וילביאם לאוס.

ידע, תכמנה, בינה ואוזן רקה שבוקה, דרושים לו לאדם כדי לתבנן ולבצע תוכנית נפלאה כזו, שהגיש אמש גנן הלאומה, אנטוני רולי, עם זמרים הנפלאים — אמה קירקבי ואוולין טאב (סופרנים), מרי ניקולס (אלט), אנדרו קינג הדוגוס מילד (טנורים) ואלן יואינג (באס).

עוד משהו דרוש לו לאדם שכזה — להיוולד באנגליה. דומה שרק במקום זה יכול אדם ליצור עם עמיתיו אנסמבל שהוא מלך מלכי האנסמבלים הקוליים. ארץ בה התקיימה מסורת זימרה אנסמבלית לאורך מאות שנים, מסורת שהתפתחה עם מסורת המשוררים האנגליים הגדולים ולצידה ומסורת התיאטרון (כולל ה"מאסק"), בו הוצגו, הושמעו ווושרו מילות השפה האנגלית בדיקדוקנות מרובה — רק במקום זה יכול אדם ליצור עם עמיתיו אנסמבל שהוא מלך מלכי האנסמבלים הקוליים.

בתוכנית שכזו, זוכים לשמוע מתוך שני אפוסים גאוניים, כגון המדריגלים האיטלקיים (1611) של היינריך שיץ הצעיר, והאנגליים של ג'והן ואילד (1571—1658) הכתובים לחמישה ושישה קולות, כשהם מוגשים בלוויית "אינטרמצי" קלים יותר (דואטים ופרקי סולו) מאת מונטוורדי, האיטלקי הגדול, והאחים האנגליים הנרי וויליאם לאוס (המשורר מילטון, שיבח את האוזן במיוחד).

וכאן אתה שומע תצוגה מרובעת ומרהיבה של סגנונות איטלקיים ואנגליים בביצוע שבו הקולות מובלים בעוצמה אך לא בדגישויות, ובביצוע המתמגם בביקוון ובדייקנות בדירים אך הנעתה על ידי "דוגאטר" אנסמבלי מופלא לביטוי כל רגש אנושי שהוא.

חוויה מיוחדת זו ניתן אולי לסכם בכך: שרפסודר וביצוע קלאסיים שבאלה הם בבחינת דוגמה להרמוניה השמיימית, אליה שאפו הקדמונים.

אמש בקונצרט / הדי גולומב

חסד האלים

תוכניתם השניה של זמרי ה"קונסורט אוף מיוזיק". מנהל מוסיקלי: אנטוני רולי (לאוטה).

מספרים שברנרד שו, בהיותו מבקר מוסיקה, כתב לראשה ומנהל הציבור עליך להקפיד על ביצוע צליל שני אחר לעוות כל קונצרט, כי האלים אינם סולחים למשלמים כמותם. בכל קונצרט ה"קונסורט אוף מיוזיק" היו אמנם שניים־שלושה (פשוטו כמשמעו) צלילי לאוטה בלתי מושלמים, אך לא בזכות אלה זכתה הלהקה בחסד האלים, מי שרוצה לשמוע שלמות עלי ארמות, מוסיקה טהורה מרבב בכל המובנים — ירדן נא כל עוד רוחו בו אל מה שנותר מהופעות הלהקה בארץ. התעלות כזאת של האוזן, העין, השכל והלב אין אדם חווה פעמים רבות בחייו.

הפעם זכו לוקא מרנציו — מבכורי המדריגל האיטלקי של הרנסאנס המאוחר — וכמה מגדולי מלחיני אנגליה האליזבתנית, שיצירותיהם יושמעו באוזנינו באותה שלמות עילאית. האמת המוסיקולוגית המבוססת והמשכנעת, פרי מחקר קפדני של המנהל המוסיקלי, לא באה אלא לשרת אמת מוסיקלית חיה ורוטטת. אולי שול הוא לציין לשבח מיוחד, גבוה מעל גבוה, את הקולות הקיצוניים — הבאס אלן יואינג והסופראנית האגדית אמה קירקבי — שכן שילובם של כל הקולות יחד הוא אחד מן הניסים והנפלאות שהראו לאוזנינו מלאכיו האנושיים של אנטוני רולי.

בצער רב וביגון קודר
אנו מודיעים על פטירתה של יקירתנו
שרה אדלר
לבית פלדמן
ההלוויה תתקיים היום, יום רביעי כ"ג בניסן תשמ"ז 22.4.87 בשעה 15.30
היציאה מבית המנוחה בראש פינה לבית העלמין המקומי.
המשפחה האבלה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של
בתיה פישבין
(לבית שנקר)
ההלוויה תתקיים היום יום ד' 22.4.87 בשעה 14.30
בבית העלמין הדרום בגבול חולון בת־ים
נא להמנע מביקורי תנחומים
המשפחה

לצבי ולדמן
מנכ"ל חימה כימיקלים
תנחומינו הכנים במות
אביך ז"ל
בית מפעלי תובלה

יקירתנו
פרידה אבנרי ז"ל
(לבית קוסטוריינסקי)
איננה
המתאבלים: בעלה בצלאל אבנרי
בתה וחתנה חנה ושלמה קרמון
בתה וחתנה יעל ודניאל ברנע
נכדיה גידית, עדי, יובל וסיוון
אמיר ואשתו רביד

מוסף "הארץ" למחשבים
יופיע מעתה אחת לחודש במסגרת המוסף השבועי
העורך אוד גונדר
המוסף הקרוב יתפרסם ב־8 במאי 1987
לתאום פרסום נא להתקשר למר תובל יצחק טל' 03—9232315

במלאות שלושים לפטירת יקירנו
ד"ר ארנסט גרינבאום ז"ל
ניפגש היום יום רביעי כ"ג בניסן תשמ"ז 22.4.87
בשעה 16.00 לאזכרה ולגילוי המצבה בבית העלמין המקומי
בקריית טבעון
המשפחה

לאורי לבזובסקי ומשפחתו
משתתפים בצערכם במות
האב
רות ובני קוטיק
צמנטכל — קרקע ומבנים בע"מ

לאורי לבזובסקי
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
אורי דורי
א. דורי חברה לעבודות הנדסיות בע"מ

התעופות של אל על

	מקס' מינימום	מקס' מקס'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	7	10	בהיר	6	10
אתונה	11	18	מ"ח	11	27
בוקרשט	6	18	גשם	—	—
בזיסל	7	12	מ"ח	4	12
וינה	8	13	מ"ח	7	14
זנבה	9	14	מ"ח	11	15
לונדון	4	9	מ"ח	7	16
ליסבון	13	17	בהיר	13	25
מדריד	11	18	מ"ח	10	24
ניו־יורק	12	22	בהיר	14	24
פאריס	4	14	בהיר	6	15
פרנקפורט	6	12	מ"ח	6	19
ציריך	8	10	מ"ח	—	—
קהיר	12	27	מ"ח	10	24
קופנהאגן	3	5	מ"ח	6	10
רומא	12	19	מ"ח	4	22
שטוקהולם	−1	2	שלג	4	8

ELAL אל על

הממשלה החליטה להמשיך במגעים להעברת מנועי בית שמש לורטהיימר — למרות התנגדות נסים

ורטהיימר דורש הזמנות ממשלתיות ב־20 מ' דולר לשנה למנועי בית שמש

"אם לא צריכים את המפעל, גם אני לא צריך אותו" • שר הבטחון: מוכנים להתחייב למחצית הסכום • המפתח להצלת המפעל בידי משרד הביטחון ו"פראט אנד ויטני"

מאת צבי זרחיה ויונתן שרמן סופרי "הארץ" לענייני כלכלה

הממשלה אישרה אתמול את החלטתה של ועדת השרים למכירת מפעל "מנועי בית־שמש", להמשיך במגעים עם התעשיין סטף ורט־היימר, על־מנת להעביר לידיו את המפעל. גיורא גזית, שניהל את המו"מ עם הרוכשים־בכוח של המפעל, ימשיך את המגעים עם ורטהיימר.

החלטת הממשלה נתקבלה בניגוד לדעתו של שר האוצר משה נסים, שהציע למנות כונס נכסים למפעל.

גורמים כלכליים בירושלים אמרו אמש, כי מספר קשיים מעכבים את העברת המפעל לידיו של ורטהיימר.

משרד הביטחון מתנגד לדרישתו של ורטהיימר, לבצע הזמנות במפעל בהיקף של 20 מיליון דולר לשנה, למשך 3 השנים הקרובות. שר הביטחון אמר אתמול בממשלה, כי מערכת הביטחון מוכנה להתחייב לרכוש במפעל בסכום של עד 10 מיליון דולר לשנה.

קושי נוסף קשור בדרישתה של ועדת השרים, שורטהיימר יתחייב להפעיל את המפעל למשך 5 שנים, למחות, בעוד שהוא מוכן להתחייב ל־2—3 שנים בלבד.

ורטהיימר אמר אתמול בתגובה למחלוקת בדבר העברת המפעל לי־די, כי "אם לא צריכים את מפעל מנועי בית־שמש, גם אני לא צריך אותו. חשוב שנהיה עצמאיים במנועים".

נבטעות "פראט אנד ויטני"

ההחלטה בגורל מפעל מנועי בית־שמש תיפול בתוך שבועיים והיא תהיה תלויה במדיניות של שני גורמים — משרד הביטחון וחברת "פראט אנד ויטני" האמריקאית — כך העריך אתמול גיורא גזית.

גזית ציין, שבעקבות החלטת הממשלה אתמול, לאמץ עקרונית את הצעתו של התעשיין סטף ורט־היימר, הרי גורל המפעל תלוי בי־כולתו לגייס הזמנות מספיקות להמשך קיומו בשנים הבאות.

גזית מסר עוד, שהמפתח להזמנות אלו תלוי בשני גורמים — משרד הבטחון וחברת "פראט אנד ויטני", שהיא גם בעלת מניות בחברה. ההערכה היא, שאם שני גורמים אלו יסכימו על כמות הזמנות מסויימת מדי שנה בשנים הראשונות — הרי אז ניתן יהיה להפעיל את המפעל ברווח בתוך כשנתיים.

התעשיין סטף ורטהיימר הצהיר בזמנו, כי המפעל יוכל להיות רווחי בשנה השנייה להפעלתו, אם יפוטרו בו כ־200 עובדים והוא יצבור מצבת הזמנות שנתית של 30 מיליון דולר בשנה.

מאיר גבאי, הנציב החדש של שירות המדינה, ל"הארץ":

יש להפריד בין פוליטיקה לבין כישורים במינויים בשירות המדינה

אפעל להגמשת שעות העבודה ושיפור השירות לאורח על־ידי עובדי המדינה

מאת צבי זרחיה סופר "הארץ" לענייני כלכלה

מאיר גבאי, הנציב החדש של שירות המדינה, אומר כי יש להקפיד שמינויים בשירות הממשלתי לא ייעשו אך ורק על־פי השתייכות הפוליטית של העוב־דים. בשיחה ל"הארץ", אמר אמש גבאי, כי אין צידוק למנות אנשים לתפקידים ממשלתיים, אך ורק על פי השתייכותם הפוליטית. לדבריו, יש להקפיד על כללי התקשי"ר בכל הקשור לפעילות פוליטית של עובדים בשירות המדינה.

מאיר גבאי

גבאי, המשמש כחבר בוועדת זרור, שהוקמה לבחינת הפעילות הפוליטית של עובדים בשירות המדינה, ציין עוד כי המערכת המינהלית בשירות המדינה, צריכה לטפל במנותק מהפעילות הפולי־טית. אין איסור על השתייכות פולי־טית של עובד מדינה, אך בכללי התקשי"ר קיימים איסורים, בעיקר על עובדים בכירים בפעילויות אקטיביות במערכת הפוליטית. גבאי הודיע, כי יפעל להקפדה על הנור־מות הקיימות של הפרדת הפעילות הפוליטית מהפעילות בשירות המדינה.

עם זאת, הוא סבור שיש לאפשר פעילות פוליטית מוגבלת, של יועצי שרים, מתוך הבנה ששרים זקוקים לסיוע ישיר של יועצים הבאים מהמערכות הפוליטיות.

גבאי רואה בתפקיד הנציב שני היבטים מרכזיים: לקבוע את הנור־מות המחייבות את שירות המדינה ובמידה מסויימת את כל השירות הציבורי, הבאות לידי ביטוי בהנ־חיות הנציב והתקשי"ר. בנוסף, עליו להקפיד על שהמערכת תמלא את קיום הכללים הללו. הנציב החדש גם הודיע כי יפעל להנהגת שעות־עבודה גמישות במשרדי הממשלה.

גבאי, 54, יליד ירושלים. ייכנס לתפקידו ב־1 למאי. במועד זה יפרוש ממשרת יו"ר הרשות לניירות ערך, שאליה נכנס לפני כשבועיים. ב־11 השנים האחרונות כיהן גבאי כמנכ"ל משרד המשפטים ועמד בראש ועדת גבאי שגיבשה שורת המלצות בדבר פעילותם של הממשלה והבנקים בעניין המניות.

מינויו כנציב אושר אתמול על ידי הממשלה.

אושרה בניית אצטדיון כדורגל בדרום ירושלים

12,000 מקומות ישיבה • ש"ס לוחצת על שמיר, שר הפנים בפועל, לא לחתום על התוכנית

מאת נדב שרגאי סופר "הארץ"

הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה של אזור ירושלים אישרה אתמול הקמת אצטדיון כדורגל בן 12,000 מקומות ישיבה בעמק שמתחת לשכונת מלחה בדרום ירושלים. בהחלטה תמכו כל חברי הוועדה, למעט שני חברים חרדים. למרות האישור, עדיין רחוקה הדרך להקמת האצטדיון.

שר הפנים בפועל, שחתימתו נדרשת כדי לאשר את התוכנית, הוא ראש הממשלה יצחק שמיר, "המסתבך", לדברי מקורביו, ביחסיו עם ש"ס והרב פרץ. פרץ, כשר פנים, התנגד לתוכנית האצטדיון ואף הגיש לה התנג־דות אישית כתושב שכונת בית וגן בירושלים. על רקע המתי־חות בין ש"ס לליכוד בעקבות פרשת הגיורת הרפורמית סוזי מילר, ופרישת הרב פרץ מהממשלה, אין מעוניינים בלי־כוד להחריף עוד יותר את היח־סים עם שותף פוטנציאלי לקו־אליציה בעתיד.

מכיוון ש"ס כבר נשמעו אתמול רמזים, כי לא יניחו ללי־כוד בעניין זה. בליכוד העריכו אתמול, כי יידרש תיאום בין המערך לליכוד בנושא האצט־דיון, כדי לגבור על התנגדות המפלגות החרדיות להקמת האצטדיון בירושלים.

סגן השר רוני מילוא ועו"ד ראובן ריבלין, יו"ר סניף תנועת החרות בירושלים, מתכוונים לב־סות ולשכנע את ראש הממשלה לחתום על התוכנית, תוך הסבת תשומת לבו לסחבת הארוכה בנושא זה.

בפני החרדים, תושבי ירושלים המתנגדים לתוכנית, פתוחה דרך נוספת להשהות בינתיים את ביצוע התוכנית: ערעור בפני המועצה הארצית לתכנון ובנייה. בראש ועדה זו עומד מנכ"ל משרד הפנים בהווה ומנכ"ל ש"ס בעבר, אריה דרעי, המתנגד לתוכנית.

אושרה תכנית ארנס למתן שוויון לדרוזים ולצ'רקסים

מאת נורית כהנא סופרת "הארץ"

הממשלה החליטה אתמול לקבל את תוכניתו של השר משה ארנס ליצירת שוויון מלא לדרוזים ולצ'רקסים עם תושבי ישראל היהודים.

אחת ההחלטות החשובות היא סיווג היישובים הדרוזים והצ'רקסים כיישובי־פיתוח, בסיווג הדומה לזה של היישובים היהודים שבקירבתם. הממשלה החליטה על שורה ארוכה של תמריצים בתחום המשכנתאות לדיור, עידוד התעשייה והמלאכה, והחזקת מוסדות החינוך. הוחלט על בניית 200 כיתות־לימוד בתוך 5 שנים, על תוכנית מיוחדת להכשרה מקצועית, ועל הרחבת שירותי הרווחה במגמה להשוותם ליישובים היהודיים.

הוחלט שכבר בשנה הקרובה תוגדל השתתפות משרד הפנים בת־קציב השוטף של השירותים המקו־מיים בסך 1.4 מיליון ש"ח. כמו כן, תוכן תוכנית־חומש להשגת השוויון המלא בתחום תקציבי השירותים ביישובים.

הוחלט לעודד קליטתם של דרו־זים וצ'רקסים בתפקידים שונים במשרדי הממשלה.

סופרו המדיני של "הארץ" מוסיף: בדיונים קודמים בממשלה בעניין התוכנית מתח עליה סגן ראש הממשלה והשר הבינוי דוד לוי ביקורת חריפה. אתמול נעדר לוי מישיבת הממשלה והדיון התנהל בלא הפרעות, אך למעשה אין להחלטה משמעות מעשית, מכיוון שהשוואת התנאים בתחומים הקשורים לסעיפים תקציביים תלויה בהחלטות מיוחדות.

בג"ץ צירף את ש"ס והרב פרץ כמשיבים בעתירה בעניין גיור

זוג עולים מבראזיל שעבר גיור רפורמי דורש להירשם כיהודים

מאת נדב שרגאי סופר "הארץ" וסוכנות עתי"ם

בית־הדין הגבוה לצדק הוליט אתמול לצרף את סיעת ש"ס ואת שר הפנים לשעבר, הרב יצחק פרץ, כמשיבים לעתירה שהגישו נגד משרד הפנים בני הזוג הלה, עולים מבראזיל, שעברו גיור רפורמי.

בעיקר הזוג עתר הרב פרץ נגד ראש מינהל האוכלוסין במשרד הפנים, אבלה ירושמו את בני הזוג הלה כיהודים. כמו כן ביקש מבג"ץ לקבוע כי גיור רפורמי אינו גיור על־פי חוק השבות.

בפני בג"ץ תלויה ועומדת עתירת בני הזוג מורילו וג'וליה הלה מקיבוץ משמר הנגב, שעלו ארצה מבראזיל, נגד משרד הפנים, על שאין הוא רושמם כיהודים, על־סמך תעודת גיור רפורמית שניתנה להם בקהילה הרפורמית בבראזיל. זאת, למרות פסיקת בג"ץ בעניינה של סוזן שושנה מילר, המורה לרשום במרשם האוכלוסין גרים רפורמים כיהודים.

שופטי בג"ץ, אהרן ברק, שלמה לוין ואליעזר גולדברג, פסקו כי העתירה לא תידון בנפרד אלא העותרים יצורפו כמשיבים לעתירתם של בני הזוג. עם זאת הוחלט כי זהו "צירוף פורמאלי" בלבד, וש"ס ופרץ יצורפו כמשיבים לעתירה, "בשלב זה" בלבד, ובעתיד יקבע [illegible] שבה יינתן להם להשמיע את טיעוניהם.

השופטים הורו להעביר עותק מטענותיהם של הרב פרץ וסיעת ש"ס לתנועה ליהדות מתקדמת (התנועה הרפורמית בישראל), ואם זו תחפוץ בכך — תוכל להשמיע את טענותיה.

"צורך בהכרעה ישירה בעניין גיור רפורמי"

בתחילת הדיון העלה השופט שלמה לוין את שאלת המעמד של ש"ס בעתירה זו. עו"ד צבי טרלו טען כי יש לאפשר למרשיו לטעון בעתירה זו על אותו בסיס, שבגינו ניתנה הרשות לסיעת רצ ולפרופ' [illegible] מהאוניברסיטה העברית לטעון בבג"ץ בעניין הסגרת ויליאם נקש לצרפת.

טרלו טען כי הגיע הזמן שבג"ץ יכריע בשאלת הגיורים הרפורמיים בצורה ישירה, ולא דרך ויכוח סמאנטי על כשרות תעודות אלו או אחרות. "שום שיבוש בגיור רפורמי אינו מקרי", טען טרלו, "השיטה היא השיבוש — אלה אינם גיורים כלל".

על הערת השופט גולדברג, כי בג"ץ כבר הכריע בסוגיה זו בפרשת שושנה מילר, חלק עו"ד טרלו, וטען כי בתיק זה עומדת להכרעה שאלה אחרת — השאלה האם להוסיף או לא להוסיף את המלה "גיורת" ליד סעיף הלאום בת־עודת הזהות של מילר.

הדיון בעתירת בני הזוג הלה, שאליה צורפו כאמור אנשי ש"ס כמשיבים, יתקיים רק בעוד שבוע־יים. המדינה, שלא כצפוי, המשיכה אתמול לאחוז בעמדתה, כי אין לרשום את בני הזוג כיהודים, מאחר שיש ספקות לגבי כשרותה של תעודות הגיור שלהם.

"יהודים משיחיים" מזימבאבווה עתרו לבג"ץ נגד משרד הפנים

דורשים שיכירו בהם כיהודים ויעניקו להם תעודות עולה

(ע). בני זוג המגדירים את עצמם כ"יהודים משיחיים" עתרו אתמול לבג"ץ, בטענה שמשרד הפנים אינו מוכן להעניק להם תעודות עולה ואינו מנמק את סירובו.

העותרים, גדי ושירלי ברספורד, טוענים כי הם יהודים, בהיותם צאצאים של יהודים, שהתגוררו עד עלייתם ארצה בזימבאבווה באפ־ריקה. באמצעות עורך דינם, יוסף בן מנשה, הם טוענים, כי לפני כחצי שנה פנו לסניף הסוכנות היהודית בדרום אפריקה וביקשו לעלות ארצה.

הם טוענים כי הם מאמינים בישו כמשיח, והודיעו על כך במשרד הסוכנות היהודית. הם טוענים, כי לא המירו את דתם היהודית, ולטענתם, אין סתירה בין אמונתם היהודית לבין אמונתם בישו. הם טוענים כי יהדות משיחית היא זרם עתיק ביהדות, כשם שהיהדות האורתודוכסית ונטורי קרתא הם זרמים ביהדות.

עוד נטען בעתירה, כי הסוכנות היהודית סרבה לטפל בענייני עלייתם ארצה ולכן הגיעו בראשית שנה זו לארץ ביוזמתם. כאשר פנו לקבל אשרת עולה על פי חוק השבות נאמר להם ממשרד הפנים, כי יש חשש שהם בני דת אחרת ולכן חוק השבות לא חל עליהם.

באמצעות בא כוחם עו"ד יוסף בן מנשה טוענים השניים, כי הם זכאים לאשרת עולה בהיותם יהודים ואין זה משנה כלל וכלל שהם מאמינים גם בישו כמשיח.

בג"ץ ידון עקרונית בעניין איטום או הריסת בתי מחבלים

מדובר בזכות טיעון למשפחות של מחבלים לפני שייפגעו בתיהן

(ע). בג"צ ידון בסוגייה עקרונית של מתן זכות טיעון לבני משפחות של מחבלים, לפני החלטת מפקד צבאי לאטום או להרוס את בתיהן בשל פעילות חבלנית של בן המשפחה.

בג"צ הוציא אתמול צו על תנאי, המצווה על המפקד הצבאי של איזור רצועת עזה לנמק תוך 10 ימים מדוע לא יבטל את ההחלטה לאטום את בתיהם של המחבלים שרצחו את בוגר הישיבה אליהו אמדי ז"ל בירו־שלים, בשל העובדה שלא ניתנה לבני המשפחה זכות להשמיע את טיעוניהם והשגותיהם לפני ההחלטה על אטימת הבתים.

כתב עתי"ם רוד פרידמן מציין, כי זו הפעם הראשונה שהועלתה בבג"צ הסוגיה העקרונית של מתן זכות טיעון לתושבי יהודה, שומרון ועזה בפני המפקד הצבאי של האיזור, לפני שמתקבלת ההחלטה על הריסת בתיהם או אטימתם, בשל פעולה חבלנית של בן המשפחה.

"זכות הטיעון", היא אחת מזכויות היסוד העקרוניות במשפט המינהלי, המאפשרת לאדם שעניינו תלוי ועומד בפני רשות מינהלית להשמיע את טיעוניו לפני שמתקבלת החלטה בעניינו.

את הצו על תנאי הוציאו השו־פטים אהרן ברק, שלמה לוין ואליעזר גולדברג, בעקבות עתירת שתי משפחות מרצועת עזה שבניהן מואשמים ברצח בחור הישיבה אליהו אמדי ז"ל בעיר העתיקה בירושלים.

הצעה לאסור עישון במגורי חיילים בצה"ל

בדיקה העלתה: מחצית החיילים מעשנים

(ע). כל חייל שני בצה"ל מעשן סיגריות — מתברר מנ־תונים שהוכנו בלשכת שרת הבריאות בירושלים, במסגרת המלחמה נגד עישון בצה"ל.

שרת הבריאות בודקת את האפשרות לאסור עישון במגורי חיילים בצה"ל. ועדת [illegible] אמורה לגבש הצעה ל"נוהג קבע".

אתמול שיגרה שרת הבריאות מברק ברכה לרמטכ"ל החדש, רא"ל דן שומרון, לאחר שפרסם פקודה כי אלופי המטכ"ל לא יעשנו עוד בכל פורום שהוא.

שרת הבריאות הביעה תקווה, כי החלטה זו תאומץ גם ע"י יתר קציני וחיילי צה"ל, כחלק מן המלחמה בעישון.

ההחלטה לאסור עישון במ־גורי החיילים התגבשה לאחר שלמשרד הבריאות ולקצין רפואה ראשי הגיעו תלונות רבות מצד חיילים, שכאשר הם מבקשים לנוח לאחר יום אימונים מפרך, הם נאלצים לנשום אוויר דחוס בעשן סיגריות.

כנס עיתונאים בי"ל בירושלים ידון בעיתונות הפלשתינית בי"ם

מאת אורי ניר סופר "הארץ"

הפדרציה הבין־לאומית של העי־תונאים מתכוננת לקיים כנס עי־תונאים בין־לאומי בירושלים, שיוקדש למצב העיתונות הפלש־תינית במזרח־ירושלים וליחסיה עם השלטונות הישראליים.

מזכ"ל הפדרציה, האגס לארסון מדנמרק, עושה בימים אלה בישראל, במטרה להכשיר את הקרקע לקראת קיומו של הכנס, ככל הנראה בחודש אוקטובר הבא. אגודת העיתונאים בישראל ואגודת העיתונאים הפלשתינאים בשטחים נתנו את ברכתם לעריכת הכנס.

הרעיון לקיים את הכנס עלה אחרי גירושו של עורך העיתון המזרח־ירושלמי "אלשעב", אכרם הניה, בסוף דצמבר האחרון. לאחר גירושו, ניהל הניה מסע הסברה במערב אירופה.

הנציג הישראלי במזכירות הפדרציה, העיתונאי רונן פריסטר, היתנה את הסכמתו לכנס באישור מטעם אגודת העיתונאים הישר־אלית, בקביעה מראש של סדר־יום מוסכם לוועידה, ובניהול הדיונים בשפה האנגלית, או בעברית ובער־בית גם יחד.

ערך את העמוד: אריה חשביה

משפט דמיאניוק

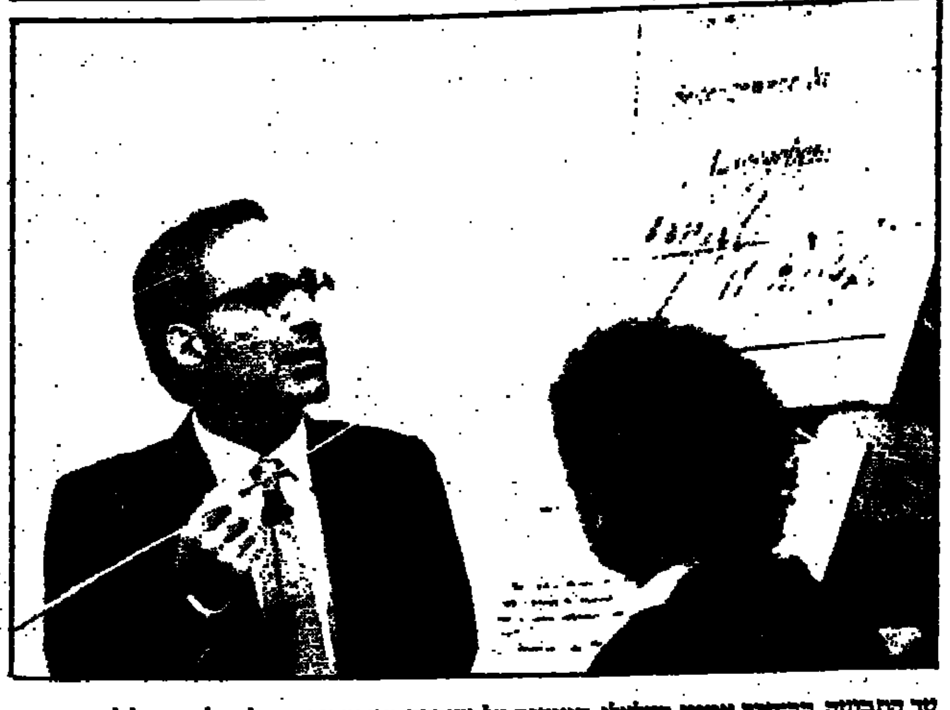

עד התביעה, רב־פקד אמנון בצלאלי, הממונה על מעבדת המסמכים במחלקה לזיהוי פלילי במשטרת ישראל. התמחה בנושא בדיקת המסמכים: השוואות כתב־יד, בדיקת תעודות ממקורות שונים, בדיקת כתיבה במכונות כתיבה וכו'. משנת 1977 הוא ממונה על המעבדה, ומרבה בבדיקות דרכונים, רשיונות נהיגה, מסמכים שונים מכל העולם, הדרושים לצרכי זהות וזיהוי, אימות מקצוע, גיל ועוד. (תצלום: אליהו הראתי)

מומחה המשטרה לזיהוי מסמכים:

אין ודאות שחתימת הנאשם היא שמתנוססת ב"מסמך טרווניקי"

אם כי הסיכוי שמדובר בזיוף הוא קלוש • התצלום במסמך הוא של הנאשם והוא חלק מהמסמך המקורי

מאת יעקב שליש כתב עתי"ם

מומחה המשטרה לזיהוי מסמכים, רפ"ק אמנון בצלאלי, שהעיד אתמול מטעם התביעה במשפט דמיאניוק, אמר כי על סמך בדיקות מעבדתיות שערך ל"מסמך טרווניקי", אין הוא יכול לקבוע בוו־דאות מוחלטת, שחתימתו של הנאשם, איוואן־ג'ון דמיאניוק, היא זו שמתנוססת עליה, אם כי הסיכוי שמדובר בזיוף הוא קלוש. לגבי התצלום במסמך, ציין העד — אין ספק שהוא של הנאשם, וכי הוא חלק מהמסמך המקורי.

עם חידוש משפט דמיאניוק אתמול, הודיע התובע, עורך־הדין מיכאל שקד, כי בתום עדותו הראשית של רפ"ק בצלאלי, הוא מתכוון להגיש כמוצג רשמי את "מסמך טרווניקי", שלטענת התביעה מוכיח כי איוואן־ג'ון דמיאניוק שירת במ־חנה־האימונים של האס־אס בטרווניקי, והיה שותף להשמדת היהודים במחנה טרבלינקה, ואילו לטענת הסניגוריה מדובר במסמך מזוייף.

ישיבת בית־המשפט, לאחר פגרת הפסח שנמשכה עשרה ימים, נפתחה אתמול בבוקר באווירה נינוחה, והתנהלה באולם [illegible], כאשר העד, רב־פקד אמנון בצלאלי, הממונה על מעבדת המסמכים במז"פ (מעבדה לזיהוי פלילי) במשטרת ישראל, הסביר באריכות לבית־המשפט באילו דרכים ושיטות הוא בדק ביסודיות את "מסמך טרווניקי".

אולם בית־המשפט לא היה מלא, וכן גם יציע העי־תונות, שממנו נעדרו הפעם צלמי טלוויזיה וכתבים.

התובע הציג בפני בית־המשפט אלבום עם עשרות תצלומים שהם הגדלות של כל קטעי "מסמך טרווניקי", המכונה בשלב זה בבית־המשפט "מסמך ת"ז". [illegible]

הסניגור, עו"ד מארק אוקונור, התנגד לשאלות התביעה, בטענה כי אלו שאלות "מנחות". אולם אב בית־הדין, השופט דב לוין, דחה את ההתנגדות, משום שכאשר מדובר בעד מומחה, אין מקום להתנג־דות בטענה של שאלה מנחה.

בית־המשפט דחה גם דרישתו של הסניגור, שלא להציג את האלבום כמסמך משפטי. השופט לוין הב־הי־ר, כי אלבום זה אינו אלא חומר עזר לעדותו של המומחה.

"אין ספק שהמסמך אותנטי"

העד סיפר, כי הוא נסע במיוחד לגרמניה כדי לאסוף שם דוגמאות חתימה של קארל שטרייבל ממסמכים שונים, לצורך השוואה עם חתימתו של מפקד המחנה בתעודה שהוצגה בפני בית־המשפט בירושלים. העד הציג את תצלומי הדוגמאות של החתימה, שהובאו מן הארכיון המרכזי בברלין, ובדקו לפרטי פרטים במעבדה מוסמכת בעיר ויסבאדן שבגרמניה.

רפ"ק אמנון בצלאלי הכריז, כי אין לו ספק שהחתימות של שטרייבל וטויפל על "מסמך טרווניקי" הן אותנטיות, וכי "המסמך כולו הוא אותנטי ללא עוררין".

העד, שנחקר ארוכות, על־ידי התובע וכן על־ידי השופטים, לגבי דרכי עבודתו בעת שעסק בזיהוי חתימותיהם של מפקד מחנה טרווניקי קארל שטרייבל והאפסנאי פריץ טויפל, הבהיר כי לאחר כל ההשוואות שערך, הגיע למסקנה כי החתימות מש־כנעות. הוא אינו רואה כל חשש לזיוף. הוא הדגיש, כי לגבי חתימותיהם של שטרייבל וטויפל, המצויות על המסמך, הוא יכול לקבוע בוודאות מוחלטת כי הן מקוריות.

העד הבהיר, כי הוא בדק ביסודיות גם את הפרטים האחרים הכלולים במסמך, וכן את החתימה של איוואן דמיאניוק, המופיעה בתחתית התעודה הזו, אשר לטענת התביעה זו חתימתו של איוואן־ג'ון דמיאניוק העומד עתה לדין. עם זאת ציין רפ"ק בצלאלי, כי על סמך בדיקות מעבדתיות שערך למסמך טרווניקי — אין הוא יכול לקבוע בוודאות מוחלטת שחתימתו של הנאשם מתנוססת עליה, אם כי הסיכוי שמדובר בזיוף הוא קלוש. לדבריו, יש סיכוי רב שחתימתו של דמיאניוק על המסמך הזה זהה לחתימות שלו על מסמכים אחרים, מאוחרים יותר.

"הוראות לגבי חתימת שטרייבל גדולה יותר"

בישיבת אחר־הצהריים עסק העד המומחה בחתימתו של דמיאניוק המופיעה על "מסמך טרווניקי", תוך השוואה שערך לגבי חתימות שונות של איוואן דמיאניוק על מסמכים שונים.

התובע, עו"ד מיכאל שקד, הציג בפני בצלאלי חתימות וטביעות אצבעות של הנאשם, החל משנת 1951, כאשר דמיאניוק הגיש בקשה להגירה לארה"ב, ולאחר מכן חתימות שלו משנת 1980, ממסמכים שהופיעו בחקירה מוקדמת של דמיאניוק בארה"ב, בקשר לדיון המשפטי לשלילת אזרחותו שם. בנוסף לכך הגיש התובע סדרה של 15 חתימות של דמיאניוק שנתקבלו על מסמכים במהלך חקירתו כאן בארץ, לאחר שהוסגר מארה"ב.

העד ציין, כי כל החתימות שהוצגו בפניו מחו"ל נכתבו באותיות לאטיניות, ואילו החתימות מתקופת חקירתו בארץ של דמיאניוק הן באותיות אוקראיניות. גם החתימה על "מסמך טרווניקי" היא באותיות אוקראיניות.

רפ"ק בצלאלי הסביר ארוכות כיצד ערך את ההשוואות בין החתימות השונות, אולם השופטים היקשו לא פעם בשאלות, ובאחת ההזדמנויות העיר אב בית־הדין, השופט דב לוין, כי ההסברים המפור־טים טובים למומחים, אולם ספק אם ניתן לשכנע בהם בני תמותה רגילים. כל זאת, למרות שהשופטים הצטיידו בזכוכית מגדלת, ועקבו בדריכות אחר הסבריו המפורטים של העד המומחה.

לשאלות התובע, אם קיימת אפשרות שהחתימה מזויפת, חזר העד ואמר, כי על סמך הבדיקות ועל סמך תכונותיהן של האותיות, הסיכוי לזיוף הינו קלוש ביותר. [illegible] ספק, ואילו כאן אינני יכול לקבוע בוודאות מוחלטת, אולם הסיכוי שחתימה זו מזויפת הוא רחוק".

התצלום במסמך הוא של הנאשם

העד הסביר, כי קיימים הבדלים מסויימים בין החתימות, אותם הוא מייחס בעיקר לתקופה הממושכת שחלפה מאז נכתב "מסמך טרווניקי". נוסף לכך ניתן ביטוי בולט לעובדה שדמיאניוק היה שנים רבות בארה"ב וכתב הרבה באותיות לאטיניות, ויתכן שגם לכך היתה השפעה על שינוי מסויים בצורת האותיות.

העד ציין, כי אין זה סביר שאחרי כל כך הרבה שנים, יכתוב אותו אדם באותה צורה בדיוק. לדבריו, בסך הכל אין מידה מוחלטת של ודאות, אולם הוא יכול לקבוע שהסיכוי שהחתימות זהות — הוא רב.

לגבי חלקים אחרים במסמך, ציין בצלאלי כי הוברר לו בבדיקות שערך, כי התצלום המופיע במסמך, הוא תמונתו של איוואן דמיאניוק בצעירותו — וכי תצלום זה נפל בזמן מן הזמנים מן התעודה והודבק מחדש. הדבר נראה בבירור, אם מסתכלים על שתי החותמות המופיעות בתעודה ובחלקן על התמונה, הסביר. העד הוסיף, כי עם זאת הוא איתן בדעתו שהתמונה היא זו המקורית ושייכת למסמך המקורי. הוא הסיק זאת לאחר בדיקות מעבדתיות מיקרוסקופיות יסודיות. "הגעתי למסקנה שלא מדובר פה בהשלמה כלשהי של החותמות, אלא באותה חותמת עצמה".

העד המומחה ציין עוד, כי בבדיקות מיקרוסקופיות נראה בבירור שינוי בצבע החותמת, על התעודה ועל התמונה. הוא הסביר, כי תופעה דומה הוא גילה במסמכים רבים אחרים, במהלך עבודתו במשטרה. "הדבר יכול להיגרם מסיבות שונות, אולי לרבות שעל התעודה ישנה השפעה על חומרי הצילום, וכן על החומרים שבנייר, אולם ממצאים אלה אינם החלטיים. מכל מקום", ציין העד, "יתכן שכימאי מומחה יכול לגבש דעה יותר מוסמכת בעניין, אם יערוך בדיקות מתאימות".

העד הוסיף, כי הוא לא מצא שום שינויים או תיקונים במסמך טרווניקי, לאחר שערך בו בדיקה יסודית, באמצעות מיקרוסקופ, בעזרת ציוד אופטי מיוחד, בעזרת סורק אינפרא־אדום ובעזרת קרני לייזר ועוד.

ואלה הפרטים של "מסמך טרווניקי"

(ע). רפ"ק אמנון בצלאלי, המומחה המשטרתי לזי־הוי מסמכים, הציג אתמול לבית המשפט תצלומים מוגדלים של פרטי "מסמך טרווניקי" (שלטענת התביעה הוא תעודת השירות של הנאשם במחנה האימונים של האס־אס). המסמך מודפס בגרמנית, ומופיעים בו פרטים אישיים של בעליו. בשוליו מו־פיעה חתימה של איוואן דמיאניוק, ולטענת התביעה מדובר באותו איוואן־ג'ון דמיאניוק, הנאשם במשפט בירושלים. כן מסומנים במסמך פרטי ציוד, שקיבל בעל התעודה בעת שירותו במחנה טרווניקי. המסמך כולל, מתחת לכל שורה הכתובה גרמנית, תרגום באותיות לשפה הרוסית.

בעוד שעל המסמך המקורי הגרמני רשום כי הוצא ב־1943, התרגום לרוסית נעשה, לפי הכתוב במסמך, ב־12.3.48, לאחר שהתעודה, לטענת התביעה, נתפסה על־ידי הרוסים.

לטענת הסניגוריה, מסמך זה זוייף על־ידי הסובייטים.

בצד השמאלי העליון של המסמך מתנוססת תמונת איוואן דמיאניוק בצעירותו (בעת שהותו במ־חנה טרווניקי), ובתחתיתו מוטבעת חותמת האס־אס, שבמרכזה כנפי הנשר וצלב הקרס. מימינה של חותמת זו — חתימתו של מפקד מחנה טרווניקי, קארל שטרייבל. בצד השני של המסמך, מתחת לרשימת הציוד שסופק לדמיאניוק, נראית חתימת אפסנאי המחנה, פריץ טויפל.

אסף איילת ועומר
מודיעים בשמחה על הולדת
אח — בן
ליעל ואורי נתיב
נכד
למרים ומאיר שווזנמן — נוה שאנן חיפה
לחוה הוגו אגמן — צהלה תל־אביב
בנתניה 19/4/87

ורד ויואל כרמל
מאושרים על הולדת בתם
ע ד י
נכדה ל:
חשובה ואמנון בלוך
למויה כרמל

אוניברסיטת חיפה
הרשות ללימודים מתקדמים
שמחה להודיע על הנהגת תכנית לימודים
לתואר שני בחוג ללשון עברית
במסגרת הפקולטה למדעי הרוח
החל משנה"ל תשמ"ח.
פרטים לגבי סדרי הרשמה ותכנית הלימודים ניתן לקבל במשרדי הרשות ללימודים מתקדמים, קומה 25 במגדל אשכול, חדר 12 טל' 04—240109 ובמזכירות החוג ללשון עברית טל' 04—240188

האוניברסיטה העברית בירושלים
החטיבה, ע"ש רוזיטה ואסטבן הרצג להבדלי המינים בחברה
קרן רוזיטה ואסטבן הרצג
מלגת הרצג לשנת תשמ"ח
הקרן מכריזה על הענקת מלגה שנתית. המלגה בגובה מלגה מחיה, תוענק לתלמידי/ות מחקר או פוסטדוקטוראטים / פוסטדוקטוראטיות (מאוניברסיטאות בארץ או בחו"ל) העוסקים/ות בתחום לימודי האישה.
קבלת המלגה מחייבת שהייה באוניברסיטה העברית בשנה האקדמית בה הוענקה המלגה.
על המועמדים/ות להגיש:
א. מהלך חיים.
ב. תכנית מחקר מפורטת.
ג. שתי המלצות.
הבקשות, יישלחו לעזרת קרן הרצג, החטיבה להבדלי המינים בחברה, הפקולטה למדעי־החברה, האוניברסיטה העברית, הר־הצופים, ירושלים 91905
עד לתאריך 20.5.1987.

מי עדן - השמפניה של הטבע.
עמיר כהן (יעקבסון)

هكذا من الاصل

صكذا من الاجل

חדשות חוץ

ישובים סובייטים מופגזים ע"י קנאים איסלמים — חזב־איסלם

יחידות עלית סובייטיות נערכות למבצע "טיהור"

מאת אליהו זהבי
סופר "הארץ" בסקנדינביה
קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). מחתרת מוסלמית בשם חיזב־איסלם פועלת בגבול בריה"מ־אפגניסטן. פרסומים רשמיים שהופיעו בימים האחרונים בנושא פשיטות של "כנופיות מרצחים" מאזור קונדוז אל טריטוריה סובייטית ברפובליקה של טאג'יקסטן, משקפים רק את "קצה הקרחון" של מצב בלתי־נסבל שנוצר באזור הרי פאמיר (רכס הרי הימאלאיה) המהווה גבול בין אפגניסטן לטאג'יקסטן.

בידיעות שפורסמו במוסקווה על־ידי סוכנות הידיעות "טאס" והעיתון "פראוודה" נמסר כי מורדים אפגאניים, השייכים לכת דתית קנאית בשם "חיזב־איסלם", מצליחים לשבש את מהלך החיים התקין בידי טילים הנוחתים על ישובים סובייטיים.

סוכנות "טאס" הבטיחה "כי בר־יה"מ תנקוט את כל האמצעים כדי להגן על גבולותיה", ודרין מוסקווה הודה אתמול כי ב"פרובוקציות" אלו נפגעו נשים וילדים. בריה"מ מאשימה את ארה"ב כי סיפקה ל"באנדיטים" טילים חדישים מדגם "סטינגר", והטילה על ארה"ב את כל האחריות לפעולות פליליות אלו.

יחידות עלית של הצבא הסובייטי נשלחו לאזור, כדי להילחם במורדי חיזב־איסלם.

חשש ל־100 הרוגים בפיגוע בתחנת־אוטובוסים בקולומבו

קולומבו (ע"ר וע"צ). אנשי גרילה טאמילים פוצצו אתמול פצצה רבת־עוצמה בקולומבו, בירת סרי־לנקה, וחוששים כי עד 100 איש נהרגו ו־100 נפצעו, מסרה הממשלה. 100 נוספים נפצעו בפיצוץ בתחנת־האוטובוסים המרכזית בקולומבו, ברובע המסחרי, פטה. הפיצוץ נשמע למרחק של 15 ק"מ.

הממשלה הכריזה על עוצר־לילה בעיר הבירה, ויעצה לתושבים להישאר בבתיהם. אנשי הגרילה נאבקים למען הקמת מולדת לטאמילים.

עדי־ראיה מסרו, כי הפיצוץ אירע בשעה שאלפי אזרחים מיהרו לתחנת־האוטובוסים כדי לחזור לבי־תיהם. מעוצמת הפיצוץ עלו באש אוטובוסים ומכוניות, וחנויות סמוכות.

הפיצוץ בא בעקבות שורה של התקפות עקובות מדם בצפונה ובמזרחה של סרי־לנקה, שלדברי הממשלה בוצעו בידי אנשי הגרילה הטאמילים.

אתמול נודע למות 15 כפריים במחוז טרינקומאלי שבמזרח האי, ובשבוע שעבר נטבחו 126 נוסעי אוטובוס, רובם בני העדה הסינהלית, המהווה את הרוב בסרי־לנקה. בעקבות הפיצוץ של אתמול נסגר האזור על־ידי אנשי צבא ושוטרים, והמשטרה הורתה למאות חנוונים בסביבה לסגור מיד את עסקיהם.

האוטוביוגרפיה של ואלנסה שהוברחה לצרפת תפורסם השבוע

פאריס (ע"ר) האוטוביוגרפיה של לך ואלנסה, מנהיג האיגוד המקצועי הפולני סולידאריות, תראה אור השבוע בצרפתית אחרי מגעים מחתרתיים שנמשכו יותר משנה. על כך מסר אתמול המוציא לאור.

קלוד דוראן, מנהל הוצאת הספרים פאיאר, אמר במסיבת עי־תונאים כי מחר יוצעו למכירה 100,000 עותקים של האוטוביוגר־פיה בת 600 העמודים.

דוראן, אחד המו"לים המובילים בצרפת, אמר כי הספר, ששמו "נתיב של תקווה", היה ה"מלאכה הקשה ביותר בכל הקריירה שלי".

משך יותר משנה, הוברחו דפים של כתב־היד בין פאריס לעיר מגוריו של ואלנסה, גדאנסק, כאשר מתרגמים ועורכים מעבירים תיקונים ובקשות לוואלנסה, אשר נעזר על־ידי קומץ של ידידים ועוזרים מקורביו.

הספר מקיף את שנות ילדותו של ואלנסה, חייו במספנות גדאנסק ולידת "סולידאריות", אשר הובילה בסופו של דבר להכרזת מצב צבאי בדצמבר 1981. הוא מסתיים בקבורתו של הכומר יז'י פופילושקו, הכומר הקאתולי שנהרג בידי אנשי ביטחון פולניים ב־1984.

מחקר חדש מבשר לחובבי קפה:

הקפה אינו מזיק לבריאות ומחירו יורד בשוק העולמי

מאת אליהו זהבי
סופר "הארץ" בסקנדינביה
קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). מחקר שפורסם אתמול קובע אין כל יסוד להששות כי שתיית קפה עשויה לגרום להתקפי לב או מחלות לב. המחקר נערך בפינלנד לאחר פרסום מחקר של אוניבר־סיטת ג'ונס הופקינס בבולטימור, ארה"ב, לפיו — אדם השותה מעל לחמישה ספלי קפה ביום, סיכוייו ללקות בהתקפי לב גבוהים פי שלושה מאלה של אדם המתנזר מקפה.

המחקר הפיני כלל 8,000 גברים ו־9,000 נשים. מחציתם שתו מדי־יום שישה ספלי קפה, והאחרים לא שתו קפה כלל.

ראש צוות המחקר, יוקו סאליבאן, אומר כי מסקנות המחקר הן חד־משמעיות: אין כל הבדל בין הקבוצה שהתנזרה מקפה לבין זו ששתתה קפה. לגבי אחוז הכולסטרול בדם — גילה המחקר תוצאה שונה לגבי גברים ונשים: אצל גברים שותי קפה חלה ירידה בכמות הכולסטרול, בעוד שאצל נשים נרשמה עליה שולית.

פינלנד ושוודיה מחזיקות במשותף בשיא עולמי של צריכת קפה לגולגולת בשנה: 12 ק"ג, לעומת רק 2.5 ק"ג בארה"ב.

ירידה במחירים

בשוודיה ירדו אתמול מחירי הקפה הקלוי לצרכן לרמה הנמוכה ביותר מאז 1982: 8 דולר לק"ג. מאז ינואר '87 חלה ירידה של 30% במ־חירי הקפה לצרכן, ירידה המשקפת הן את ירידת ערך הדולר (הקפה נרכש בערכים דולריים בשוק העולמי) והן את ירידת מחיר הבורסה של הקפה.

תחזית של מומחי השוק המשותף קובעת כי אין לצפות לעליית מחירי הקפה לפחות עד שנת 1991. הסיבה היא עודפי הקפה העצומים. גם אם יושג הסכם לגבי חלוקת מכסות בין יצרני הקפה, הפער בין יבול עולמי שנתי של קפה — קרוב ל־100 מיליון שקים — לבין המכירה במחיר "רשמי" של פחות מ־60 מיליון שק, ימנע עליית מחירים.

מחיר הבורסה של קפה הוא מחיר "מלאכותי" המחייב רק את 25 המדינות החברות בקרטל הקפה "איקו".

ישראל, לצד מדינות רבות אחרות, אינה חברה בקרטל, ורשאית לרכוש קפה במחיר ריאלי "מתחת לשולחן" — מחיר שהוא תמיד נמוך ממחיר הבורסה. כמה משלמים יבואני קפה בישראל עבור הקפה — הוא סוד מסחרי, הידוע רק למנהלי חברות הסוחרות בקפה בישראל.

קארל לינאס בין שני אנשי־בולשת אמריקאים, בדרכו למטוס שהוליך אותו לבריה"מ. אליה הוסגר כפושע־מלחמה (תצלום: איי־פי).

מוסקווה: יתכן שהנאצי לינאס יורשה לערער על עונש־המוות

מוסקווה (ע"ר). דובר משרד החוץ הסובייטי אמר אתמול, כי יתכן שפושע המלחמה הנאצי, קארל לינאס, יוכל לערער נגד עונש המוות שנגזר לו ב־1962, שלא בפניו, על־ידי בית משפט סובייטי.

הדובר, גנאדי גראסימוב, אמר במסיבת עיתונאים במוסקווה, כי יש להניח שלינאס, — אשר ארה"ב הוליכה להסגירו לבריה"מ — יועבר הישר לטאלין, בירת אסטוניה הסובייטית, שם הורשע, לפני 25 שנה, בהשתתפות ברציחות המוניות, בהיותו מפקד מחנה ריכוז בעיר טארטו.

גראסימוב ציין כי לינאס יוכל לערער נגד גזר־דין המוות, שניתן על־ידי בית־משפט צבאי, ולא אושר, לטענת לינאס, על־ידי בית המשפט הסובייטי העליון.

מאבק משפטי

שלמה שמיר, סופר "הארץ" בניו־יורק, מוסר כי עד לרגע האחרון ניסו פרקליטי לינאס למנוע את הסגרתו, אולם ביהמ"ש העליון של ארה"ב פסק שלשום כי יש לגרשו מארה"ב. לינאס הובא באזיקים לשדה־התעופה בניו־יורק, הועלה למטוס שהמריא לפראג בדרך למוסקווה.

לינאס (67) היגר לארה"ב מגרמניה ב־51', וקיבל אזרחות אמריקאית ב־59'. הוא התגורר עם משפחתו בלונג־איילנד, עד שזוהה ע"י ניצולי שואה. ב־81' נשללה ממנו האזרחות האמריקאית, ובית־משפט פסק כי יש לגרשו מארה"ב. בדיונים המשפטיים על גורלו התערב לטובתו יועצו של הנשיא רייגן, פטריק ביוקנן, שטען כי אין לגרשו לבריה"מ. שר המשפטים, אד מיז, השיג את הסכמת ממשלת פנמה לקבלו, אך משהדבר נודע, הפעל לחץ על פנמה, שחזרה בה מהסכמתה.

הסגרתו של לינאס עוררה מחלוקת בין משפטנים בארה"ב, ויש שהביעו דעה כי זה תקדים שבית־משפט אמריקאי קיבל פסק־דין של בית־משפט סובייטי ופעל לפיו.

ערך את המדור: אריה חשביה

לצבי ולדמן
מנכ"ל חיפה כימיקלים

אתך באבלך הכבד על מות
אביך ז"ל

חברת פוספטים בנגב

משרד החינוך והתרבות
אזכרה וטכס גילוי המצבה במלאת 30 לפטירתו של
יגאל אפרתי ז"ל
מייסד ומנהל שרות הסרטים הישראלי
תתקיים ביום שישי, כ"ה בניסן תשמ"ז, 24.4.87 בשעה 14.00
בבית העלמין, הר המנוחות, גבעת שאול, ירושלים
נפגשים בשעה 13.45 ברחבה שבכניסה להר המנוחות

במלאת שנה לפטירתה של אימי היקרה
הפסנתרנית
אסתר הורנשטיין — סמטניק
ז"ל
נעלה לקברה בקרית שאול היום, יום רביעי
22.4.87 בשעה 4.30 נפגשים ליד השער
גילי אהרונוב
והמשפחה המתאבלת

במלאת שנתיים לפטירתו של יקירנו
שרגא נצר ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו בבית העלמין
ברחוב טרומפלדור תל־אביב,
מחר, יום חמישי כ"ד ניסן תשמ"ז 23.4.87
בשעה 3.30 אחה"צ.
המשפחה

ביום שישי כ"ה בניסן תשמ"ז 24.4.87
במלאת שנה לפטירת ראש משפחתנו היקר
השופט
יעקב אזולאי ז"ל
נעלה לקיברו בבית העלמין החדש סמיר חיפה
נפגשים ליד השער החדש בשעה 10.00 לפנה"צ
המשפחה

ארגון עולי מרכז אירופה
ס. חיפה
מודיע בצער על פטירתו של
חבר הועד של הארגון
קלאוס הרמן ז"ל
ומביע תנחומים לבני משפחתו

לצבי ולדמן

תנחומים על מות
אביו ז"ל

חבריו ב"גדות"

למר צבי ולדמן
מנכ"ל חיפה כימיקלים בע"מ

משתתפים בצערך על מות
האב ז"ל

מפעלים פטרוכימים בישראל בע"מ

לצבי וולדמן ומשפחתו

תנחומים במות האב
גבריאל ז"ל

מפעלי ים המלח
ההנהלה והעובדים

לצבי ולדמן ולמשפחה

השתתפותנו הכנה באבלך במות אביך
גבריאל ולדמן ז"ל

דירקטוריון חיפה כימיקלים

לצבי ולדמן ולמשפחתו

כולנו עמכם בהלקח אבי המשפחה
גבריאל ולדמן ז"ל

ההנהלה, העובדים
וכל בית חיפה כימיקלים

לצבי ורינה ולדמן
לגב' לוטי ולדמן
לגב' בתיה אנדרמן
ולנכדים וילי, נאוה, דן חיה ודודי

אתכם באבלכם עם מות האב־הבעל והסבא היקר
גבריאל ולדמן ז"ל

אריה גנגר

חלפו 6 שנים מאז הלך מאיתנו ללא עת יקירנו
מיכאל אלרואי ז"ל
יזם, מקים ומנהל בתי־חולים גריאטריים
זכרו עמנו תמיד

רעיתו: חנה אלרואי, עו"ד
ילדיו: יעל ושרון
והמשפחה

משתתפים בצערו הרב של חברנו
אליעזר דישה ומשפחתו
במות רעיתו
יהודית ז"ל
בעבודתו הצבורית, יבדלו

משק ראשונים הרצליה
אגודת ותיקי הרצליה

לג'ק מטרני
משתתפים באבלך הכבד
על מות
אחיך ז"ל

מפעלי ניר אמריקאיים ישראליים בע"מ
ההנהלה והעובדים

לאורי לבזובסקי

אתך באבלך הכבד במות
האב ז"ל

משפחת פריצקר

לחברנו **שפר תיאודור**
(סניף חדרה)

אתך באבלך בהילקח הבת
ישראלה ז"ל

אגד
ההנהלה החברים הגימלאים והשכירים

אנו משתתפים באבלו הכבד של חברנו לעבודה
סעדון זהבה
במות **האב** ז"ל
ומביעים תנחומים לה ולמשפחתה

שרותי תעופה בע"מ
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים
על פטירתו של חברנו
הולצמן יורם ז"ל
(סניף ת"א)

ומשתתפים בצער המשפחה

אגד
ההנהלה החברים הגימלאים והשכירים

אנו משתתפים בצערו של חברנו
אבשלום הדר
(מסניף קריות)
על מות בנו
אמיר ז"ל

אגד
ההנהלה החברים והשכירים

לחיים גרטל ומשפחתו

משתתפים בצערכם על מות
האם ז"ל

אוליבקס בע"מ

לעוזי קומרוב ולמשפחה

אתכם באבלכם על פטירתו של
מאיר קומרוב ז"ל

ג'נפרייט בע"מ משלחים בינלאומיים
ההנהלה והעובדים

ספורט

בעריכת יהואל ארזי

באיירן מינכן הערב בגומלין במאדריד, עם יתרון 1–4

מאמן ריאל: ננצח 0–3 ונעלה לגמר

דינאמו קייב מחכה לפורטו בחצי הגמר השני לאלופות

גביע אירופה

מאת אנדריו ווארשו

לונדון (אי־פי). החודשים של עמל וזיע יגיעו הערב לשיאם, כאשר 12 קבוצות כדורגל אירופיות יתייצבו למישחקים החוזרים בשלב חצי הגמר של שלושת הגביעים האירופיים, לקביעת התמודדויות בחודש הבא במישחקי הגמר. לגבי שש מהן יישארו רק זכרונות על מה שיכול היה לקרות.

סביר להניח שהאירוע המתוח ביותר תהיה באיצטדיון ברנבאו במאדריד שם תארח ריאל מאדריד, שזכתה בעבר שש פעמים בגביע האלופות, את באיירן מינכן בעלת שלוש זכיות. במישחק שנערך לפני שבועיים במינכן, הרחיקו שניים מכדורגלני ריאל, ובאיירן ניצחה 1–4. אבל במיגרשה הביתי, לעיני קהל אוהדיה הקנאי, כבר הצליחה ריאל למחוק פיגורים כאלה ומאמנה ההולנדי ליאו ביינהאקר משוכנע שקבוצתו מסוגלת לעשות זאת שוב. "שחקני מצויים במצב טוב ובמורל גבוה", הוא אומר. "שום קבוצה אחרת לא הבקיעה העונה במיגרשנו במישחקי גביע אירופה. ואני חושב שאנו מסוגלים לנצח 0–3". במיקרה כזה יהיה שוויון בשערים ומאחר שריאל הבקיעה שער חוץ במישחק הראשון, היא תעלה לגמר השלישי שלה ברציפות (בשנתיים האחרונות זכתה בגביע אופ"א).

הוגו סאנצ'ס, מלך השערים בליגה הספרדית עם 27 שערים, חוזר למרכז ההתקפה אחרי שריצה עונש השעיה במישחק הראשון. אבל שני המרחקים, "מיגל" סראנו וחואניטו, לא ישחקו.

גם באיירן משלמת את המחיר של המישחק החריף לפני שבועיים. לותאר מאתאוס, סגן כרטיס צהוב שני ויעדר הערב. שלושה שחקנים אחרים בספק: הקשר האגפי דורפנר והבינלאומים קלאוס אוגנתאלר ואנדריאס ברמה, שהחמיצו בשבת את מישחקה של נבחרת גרמניה נגד איטליה. אבל למרות בעיות אלה מאמינים הגרמנים שיתרון של שלושה שערים יספיק להם להופיע במישחק הגמר בחודש הבא בוינה. "נשחק בגמר. אם אין אנו מסוגלים לשמור על פער כזה, לא נהיה ראויים לשחק בגמר", אומר המגן נורברט נאכטוויי.

במישחק חצי הגמר השני נושאת עימה פורטו יתרון קטן אל מעבר למסך הברזל, למישחק נגד דינאמו קייב, אחת הקבוצות הדינאמיות של אירופה. הפורטוגלים מובילים 1–2 אבל זה עלול לא להספיק מול הסובייטים, שזכו בעונה שעברה בגביע למחזיקות גביע על בסיס של כדורגל התקפי. כשמרכיבית שחקניהם מהווים את השלד של נבחרת ברית המועצות.

ההזדמנות של איאקס

תקוותיה של צרפת לזכות לראשונה בגביע אירופי נתונות ברגליהם של שחקני בורדו במיפעל למחזיקות גביע. אבל למובילים בליגה הצרפתית, צפויה משימה קשה בלייפציג מול לוקומוטיב. מאחר שהמזרח־גרמנים ניצחו לפני שבועיים בצרפת 0–1 ויהיו פייבוריטים לשמור על יתרון זה במיגרשם. "אנו זקוקים לאלילת המזל", אומר מאמנה של בורדו אימה ז'אקה. השחקן היחיד שלה, ששיתופו מוטל בספק, הוא הבלם הבינלאומי פאטריק באטיסטון.

במצב דומה נמצאת גם ריאל סארגוסה, שלא ניצלה את ביתיותה במישחק הראשון נגד איאקס ותתייצב הערב באמסטרדם בפיגור של 3–2. שתי הקבוצות יחסרו כמה שחקנים בגלל פציעות והרחקות. אבל לאיאקס, בניהולו של כוכב העבר יוהאן קרויף, זו ההזדמנות הטובה ביותר לשחק בגמר אירופי מזה 14 שנים.

מנשנגלאדבך פייבוריטית

דאנדי יונייטד שואפת להופעת בכורה בגמר אירופי, אבל קודם לכן תצטרך להכניע את בורוסיה מנשנגלאדבך בגרמניה. במישחק החוזר בגביע אופ"א. זאת מאחר ולפני שבועיים בסקוטלנד הסתיים המישחק בתיקו־אפס. הגרמנים יהיו פייבוריטים אבל אוהדי דאנדי יונייטד מקווים לתצוגה חוזרת מרבע הגמר, כאשר ניצחו בספרד את ברצלונה 1–2. אלא שתקוותיה של הקבוצה הסקוטית ספגו מהלומה קשה כאשר התברר ששוערה המנוסה ביותר, המגן בן ה־24 מוריס מאלפאס, נשאר בבית בגלל פציעה בברך. מנשנגלאדבך לא נוצחה מעולם בבית בגביע אירופה, ולא הפסידה העונה בגביע אופ"א. להרכב חוזר הקשר המצוין אובה ראהן. המאמן יופ היינקס, העוזב את הקבוצה בתום העונה, רוצה לעשות זאת עם תואר חשוב. "לא ניתן להחמצות כזו להחזיק לנו", אומר הקפטן הנס־גינטר ברונס.

אי.פ.ק. גטבורג, שזכתה בגביע אופ"א ב־1982, מועמדת לשחק פעם נוספת בגמר אחרי שניצחה 1–4 את סוורובסקי טירול האוסטרית. במישחק שיהיה הערב באינסבורק תחסר הקבוצה המארחת את שני המגינים הקבועים שלה, איוויצה קאלינייץ' וגראלד מסלנדר המושעים בגלל כרטיסים צהובים. מאמנה פליקס לאצקה אומר: "אנו זקוקים להרבה מזל, לשער מהיר ולאוהדים שלנו".

יצחק כהן (עם הכדור) הוביל אמש את כדורסלני מכבי ת"א לאליפות הנוער, אחרי ניצחון 108–72 על מכבי חיפה במישחק השלישי והמכריע. (צילום: עודי קרן).

גם כתר הנוער — למכבי ת"א

אחרי ניצחון על מכבי חיפה 108–72 בגמר השלישי

כדורסל

מאת שמואל קליגר
סופר "ספורט הארץ"

יצחק כהן, הצעיר המגושם קמעה וגבה־הקומה של מכבי תל־אביב, היה השחקן שבמו ידיו הארוכות היקנה את תואר אליפות הנוער לקבוצתו. הוא והכדיר הבקיע את מכבי חיפה בהפרש 36 נקודות (72–108), במישחק השלישי והמכריע בין הקבוצות. כבר בהפסקה הובילו התל־אביבים ב־21 נקודות (33–54).

כהן קלע עד להפסקה 18 נקודות מתוך ה־33 שלו, קלט גם 12 כדורים חוזרים וכמעט לבדו ניצח את החיפאים, שאיש מהם לא הצליח לחסום אותו. לידו עודד לפוקים צמד הכ"צים, אמיר כץ שקלע 22 נקודות, והרכז גלעד כץ שקלע 14 נקודות. מוטי ברדור הוסיף 15 נקודות. לעומתם הפגינו החיפאים מישחק חלש ביותר, כאשר בני מרקוס קולע 18 נקודות ואליהו הבר 16.

ממצב 14–15 לתל אביב (5) קלעו האלופים 15 נקודות ללא מענה ובדקה העשירית כבר הוליכו 14–30. מכאן ועד לסיום היתה הדרך לתואר סלולה.

כדי לזכות בדאבל יהיה על צעירי מכבי תל־אביב לגבור מחר בערב, באולם בנתניה, על הפועל גליל עליון במישחק הגמר על גביע המדינה לנוער.

שפטו טוד ודניק ושי שטריקס. 800 צופים בנתניה.

נשים

מכבי ת"א לגמר נגד אליצור

מכת פציעות שפקדה במהלך המישחק את כדורסלניות הפועל גבעתיים הקלה את המלאכה על בנות מכבי תל־אביב, שזכו אמש בניצחון 61–50 (40–23), במישחק השלישי המכריע ביניהם במסגרת הגמר־סל. הניצחון סלל בפני מכבי את הדרך לגמר נגד האלופה אליצור תל־אביב. מיפגש ראשון יהיה מחר בערב.

זיוה רון, מובילות בגבעתיים, נאלצה לעזוב את המיגרש כבר בדקה הראשונה עקב פציעה. כעבור 11 דקות נפגעה אלומה גורן, השחקנית המצטיינת של הקיבוץ. היא אמנם "סובבה" לאורך המישחק והיה בזה לקלע לקבוצתה, אך אותות הפציעה ניכרו בה.

● למכבי קלעו: בריאלובסקי 27, גוסטר 14, קסטן 10, שרף 4, הגיא 4, פישברג 2.

● לגבעתיים קלעו: גורן 24, רושסילד 10, ריאמנט 10, מור 6.

שפטו זאב נוימן ואריה זילברברג. 1,000 צופים בגבעתיים.

הבעיה החדשה של מיהייך: מחסור במגינים טובים

הלאומית גברה על העתודה 2–1 באימון

כדורגל

מאת אילן פיש
סופר "ספורט הארץ"

מאמן הנבחרת מילינקו מיהייך מוטרד ממחסור במגינים טובים. במישחק אימון בין הנבחרת הלאומית לנבחרת העתודה (1–2 ללאומית), נאלץ מיהייך לשבץ את המגן השמאלי דוד אוולאי מהעתודה בהרכב הבכיר במקום ניר קלינגר הפצוע. לדברי מיהייך ייתכנו שינויים בקרב המגינים, אך עדיין אין לו מועמדים.

עיקר הבעיה של המאמן היא באגף שמאל של ההגנה. שניים שהשתייכו בעבר הקרוב לסגל ושיחקו בתפקיד המגן השמאלי היו ציון מרילי ודוד פיזנטי. לגבי מרילי אמר אתמול מיהייך: "זה לא זה — איך שהוא משחק". מיהייך הרחיב מעט את הדיבור על פיזנטי: "לדוד פיזנטי היו העונה בעיות אישיות. היו טעויות שלו, אך היו גם טעויות שאחרים עשו כלפיו. ייתכן שבעתיד עוד נראה פיזנטי אחר".

המאמן הלאומי גילה אכזבה ממישחק הנבחרת. "חסרה רעננות. השחקנים עשו הרבה טעויות. שיחקו לבדם ומיעטו למסור". את הסיבה הוא מנסה למצוא בלוח המישחקים הצפוף שעבר על מרבית השחקנים בשבוע האחרון, שכלל את מישחקי רבע גמר גביע המדינה, שכנראה עייפו אותם.

השערים לנבחרת הלאומית נכבשו אתמול על ידי אורי מלמיליאן בבעיטת עונשין מ־25 מטר ומנשה שמעטוב. לעתודה הבקיע יהודה עמר בבעיטת־11 מ'. מלבד קלינגר חסר בנבחרת אהוד אשש, שגם הוא פצוע. שפט יצחק בן־יצחק, שהמישחק שימש לו לדבריו הכנה טובה לקראת צאתו בחודש הבא ליוון, שם ישפוט במישחק הקדם־אולימפי בין יוון לדנמרק.

האוהדים חוזרים

תמונה לא שכיחה היתה אתמול באיצטדיון רמת־גן. לא זכור מתי נכחו באימון הסגל הלאומי 200 צופים. מיהייך, בכל אופן, לא זכה לכך מאז החל בעבודתו בישראל. ניכר שהדבר גרם לו קורת רוח: "זו אוירה טובה וטובה. קהל המתחיל לבוא לאימונים, יבוא אחר כך למישחקים".

לקראת המישחק עם שוייץ, שיהיה ב־19 בחודש הבא, תקיים בשבוע הבא הנבחרת מישחק אימון נגד קבוצה מהליגה הארצית. אשר למישחק שינעל את כינוס הפועל בין ליוורפול לנבחרת מכבי הליגה, קיים סיכוי שמיהייך (אם תפנה אליו ההתאחדות) ינהל את הנבחרת. אם כך יהיה, הוא ישאף לשלב בהרכב שחקני נבחרות רבים ככל האפשר. על נבחרת שוייץ אמר: "זה יריב טוב וחזק. המישחק בא בזמן נוח לישראל. אם הנבחרת תוכיח את עצמה נגד שוייץ, כמו במישחק בגרמניה, זה יהיה סימן טוב".

אתלטיקה

איתי אילון שיפר שיאו האישי ב־200 מ' בארה"ב

הרץ איתי אילון מהפועל ירושלים, הלומד בארה"ב, ניצח בריצת 200 מטר שהיתה באירוע לאחר בזמן 21.70 שניות, שיפור של 16 מאיות השניה לשיאו האישי. במירוץ השתתפו 32 רצים.

ישראלי אחר, אילן גולדוסר, זכה במקולית האחד בריצת 400 מטר משוכות בזמן 53.16 שניות.

טורניר קדם־אולימפי: קולומביה — בראזיל 0–2

להפאז, בוליביה (ע"צ). במישחקים הקדם־אולימפיים באיזור הדרום־אמריקאי, הנערכים בשני בתים בבוליביה, ניצחה קולומביה את בראזיל 0–2 ואת פרו 1–0 ומדורגת ראשונה עם 4 נקודות, לפני אורוגוואי (2) שניצחה את פרו 1–0. בראזיל שלישית אחרי ניצחון 1–3 על פארגוואי.

בבית האחר מובילה בוליביה עם 2 נקודות, לאחר שניצחה את ונצואלה 3–0, ומקדימה את ארגנטינה וצ'ילי, שסיימו בתיקו 1–1.

עורך את המדור: ישראל עמרני

אן.בי.אי.

הניקס פיטרו את המאמן והמנכ"ל

ניו־יורק (אי־פי). המאמן בוב היל והמנהל הכללי סקוטי סטרלינג פוטרו אתמול מתפקידיהם בקבוצת הניו־יורק ניקס. היה זה בסיומה של העונה הגרועה ה באן.בי.אי. בה סיימה הקבוצה עם מאזן דל של 24 ניצחונות בלבד לעומת 58 הפסדים. היל, שהיה עוזר של המאמן יוני בראון, החליף אותו ב־1 בדצמבר ומאז. מודה על 20 ניצחונות ו־46 הפסדים, כולל 6 הפסדים רצופים בסיום העונה למרות שובו להרכב של ברנארד קינג.

בשלוש העונות האחרונות סיימו הניקס במקום האחרון בבית האטלנטי ומאזנם מסתכם ב־71 ניצחונות ו־173 הפסדים.

שני שמות מוזכרים כמועמדים לאמן את הניקס בעונה הבאה: ריק פיטינו, מאמנה של אוניברסיטת פרובידנס ששיחקה העונה בין ארבע הגדולות ושהיה בעבר עוזר המאמן בניקס, והן לארי בראון, שאימן בעבר את דנוור נאגטס והניו־ג'רזי נטס.

בפיניקס, אריזונה, נשמו אתמול לרווחה כאשר התברר שתוצאות הבדיקות שנעשו לשלושה משחקני הסאנס היו שליליות. לא נמצאו כל סימני סמים אצל ג'יימס אדוארדס, גראנט גונדריק וג'יי האמפריס, שהואשמו בשבוע שעבר על־ידי חבר מושבעים.

כדורסל

קצורין מועמד לעוזר מאמן במכבי תל־אביב

מאת שמואל קליגר
סופר "ספורט הארץ"

"אין תגובה", אמר אתמול מולי קצורין, מי שאימן בשתי העונות האחרונות את הפועל חולון, כאשר נתבקש להגיב על הידיעה כי מכבי תל־אביב מנהלת עימו משא ומתן, כדי שישמש עוזרו של המאמן רלף קליין, אחרי שזה ימונה מאמן במקומו של צבי שרף.

היום צפוי להיחתם בחיפה חוזה בין מכבי חיפה והמאמן יוסי הדרי לאימון הקבוצה בעונה הקרובה. עוזרו של הדרי יהיה משה גרשון, שמילא תפקיד דומה בנבחרת הקאדטים.

יאיר שרון ואלי קנטי הם המועמדים המועדפים לאמן בעונה הבאה את בית"ר תל־אביב. נודע כי בהנהלת הקבוצה אין תמימות דעים וטרם הוחלט אם לצרף מאמן הנוכחי (קנטי) או לחדש את האמון ביאיר שרון, שאימן את הבית"רים לפניו ותחת שרביטו סיימו במקום השישי. בינתיים הוסרה מעל הפרק מועמדותו של מולי קצורין, מאחר שבית"ר לא יוכל לעמוד בתנאים הכספיים שהציב בפניה.

הקאדטיות היום לקדם־אירופי

מאת שמואל קליגר
סופר "ספורט הארץ"

בעקבות הבנים — כך גם הבנות. לאחר מסע מוצלח של נבחרת הקאדטים שזכו בכסוסה בטורניר מלטה, יוצאות היום גם הקאדטיות ליוון לטורניר קדם־אליפות אירופה בכדורסל שיחל ב־24 באפריל בהשתתפות הנבחרות המארחת, יוגוסלויה, הונגריה וישראל.

המאמנת יעל פייקרש אמרה ערב יציאת הנבחרת כי אין היא יודעת בדיוק מתי והיכן תהיה האליפות, שאליה יוכלו הבנות הישראליות לעלות רק אם יזדרגו בתום הטורניר באחד משני המקומות הראשונים. אבל גם היא הסכימה, שקשה להאמין שישראל תוכל לעשות את הבלתי צפוי ולנצח קבוצות מצטיינות הכדורסל הנשי בעולם כמו נבחרות יוגוסלויה, שעימה תתמודד ישראל מייד עם פתיחת הטורניר או נבחרת הונגריה.

קפטן הנבחרת היא לימור מזרחי בת ה־17, שחקנית בני־יהודה, שהשתתפה גם לפני שנתיים בקדם־האירופי ברומניה והיא נחשבת למצטיינת בין השחקניות. יתר היוצאות: שיבולת יגל ומיכל ברגר מבני יהודה, טל חרז, גליה מייק, פועה גרינשפון (אליצור קרית־אונו), אידיס דינרמן (הפועל חיפה) שהיא הגבוהה בנבחרת (1.81 מ'), ליאת ויגדור (מכבי תל־אביב), נאוה בוזמר (אליצור ראשון לציון) וגלית בר יהודה (אליצור חולון) שהיא הצעירה בנבחרת (15.5) ותוכל להשתתף גם בטורניר הבא בעוד שנתיים. בראש המישלחת עומדת נועה סקלי.

רק פרקיס ומרנשטיין נותרו בטורניר ירושלים

גלעד בלום נוצח ע"י הגרמני מרונז המדורג 385 בעולם

טניס

מאת רוני דיאמן
סופר "ספורט הארץ" בירושלים

הפתעה נוספת היתה אתמול במרכז הטניס הירושלמי בקטמון כאשר גלעד בלום, המדורג הראשון בטורניר הבינלאומי (111 בדירוג העולמי), נוצח ע"י הגרמני האלמוני אלכסנדר מרונז 6–4, 7–5, 2–6. במישחק זה גילה בלום אדישות רבה ולהוציא את המערכה השניה בה זכה, הפגין חולשה רבה מול יריבו המדורג במקום ה־385 בעולם. לקראת הסיום עורר את הרושם כמי שפרש את ידיו מוקדם מידי.

לבד מבלום נשרו אתמול מהטורניר מדורגים נוספים: ניק פולוור האנגלי נכנע לדני מורטון כריסטיאנסן 4–6, 4–6, 7–5 במישחק המפרך ומורט עצבים ועמית נאור שנכנע לרוזי אנגל השוודי 6–1, 1–6, 1–6.

כעת מרנשטיין הצעיר, שהודיח בסיבוב הראשון את שלמה גליקשטיין, המשיך אתמול בתנופה וגבר בדרכו לרבע הגמר על אילון סיני 2–6, 2–6.

בסיבוב הראשון של מישחקי הזוגות ניצחו צמד פרקיס וגלעד בלום את הצמד האיטלקי אנג'לו מאנגולי וג'ובאני מאמי 6–3, 6–3. שלמה גליקשטיין זכה אתמול בניצחון בזוגות עם עמוס מנסדורף על יורם בראון ועודד יעקב 6–3, 6–2.

במישחקי רבע הגמר שיחולו היום (בשעה 15.00) יהיו המישחקים: פרקיס (ישראל) — כריסטיאנסן (דנמארק), מרונז (גרמניה) — מרנשטיין (ישראל), סקוט (ארה"ב) — כריסטיאן סאנגאנו (גרמניה), אנגל (שוודיה) — טאוסון (דנמרק). כמו כן ימשכו מישחקי הזוגות.

אריאס הדיח את בקר בסיבוב הד2 במונטה־קארלו

מונטה־קארלו (אי־פי). ג'ימי אריאס מארצות הברית חולל סנסציה אתמול כשגבר בסיבוב השני של טורניר הטניס הגדול על פרסים כספיים בסך כולל של 513,000 דולאר. הוא הדיח את המדורג מספר אחד, בוריס בקר 6–3, 6–3.

בקר, הגר במונטה־קארלו, לא זכה עד היום בטורניר חשוב על מיגרשי חימר ולאחרונה התכונן ביסודיות לטורניר זה.

הפתעה נוספת חולל האוסטרי בן ה־19 תומאס מוסטר, כיום תושב מונטה־קארלו, כשגבר על אלוף אשתקד המדורג שמיני הפעם, יואכים ניסטרום משוודיה, 0–6, 3–6, 7–6. הצ'כי הותיק תומאס שמיד נכנע למדורג תשיעי, מרטין חייטה מארגנטינה 4–6, 2–6. הגרמני פור מיינקה גבר על הצרפתי גי פורז'ה 7–5, 6–1.

בסיבוב הראשון בטורניר הנערך בסיאול, הפתיע האמריקאי קלי ג'ונס בניצחון על המחבט מספר אחד של הודו, ראמש קרישנאן 7–5, 6–1.

אנדריאה יגר, הטניסאית האמריקאית המנסה לחזור לפעילות אחרי הפסקה של שנתיים, ניצחה בטורניר ביוסטון את [illegible] לו פיאסק 4–6, 6–0, 6–4.

למונד נפצע בתאונת־ציד

סקראמנטו, קליפורניה (אי־פי). גרג למונד, האמריקאי הראשון שניצח בטור דה־פראנס, נפצע אתמול בתאונת־ציד אבל רופאיו אומרים שיוכל להמשיך בקאריירה שלו כרוכב אופניים.

גרג למונד

למונד נפגע בצד הימני של גבו מעל לריאה, מירייה של אחד מחבריו שניסה לפגוע בתרנגול הודו. מסוק שהוזעק למקום, 20 ק"מ צפונית לסקראמנטו, הוביל את למונד לבית חולים המקומי בו נותח במשך שעתיים. המנתחת הראשית, ד"ר סאנדי ביל, אמרה שלמונד ירפא מכל פציעותיו ואין סכנה לקאריירה הספורטיבית שלו. "הוא יוכל לחזור לאימונים בתוך חודשיים־שלושה", אמרה ביל.

"חוג ג'רי" מטיח האשמות קשות על הנעשה במכבי ת"א

רומז כי עשוי לפנות לערכאה משפטית

מאת סופר "ספורט הארץ"

האשמות קשות, על המתרחש במחלקת הכדורגל של מכבי תל־אביב ובמועדון בכלל, הטיחו אתמול אנשי "חוג ג'רי" המורכב מכדורגלני־עבר של מכבי תל אביב ומאוהדי המועדון בראשות משה (ג'רי) בית הלוי. הם כינסו פגישה עם עיתונאים במלון רמת־אביב והדגישו, כי בכוונתם להיאבק על מילוי דרישותיהם, בין היתר עריכת בחירות שיביאו את בית־הלוי לתפקיד יו"ר מחלקת הכדורגל של המועדון.

אנשי החוג התלוננו על ניהול לא תקין של האגודה. הם התרעמו על כך, שלא נערכו בחירות כלליות במועד, שלא היתה ועדת בקורת, שלא הוצגו דו"חות כספיים כנדרש, ואף רמזו על כך שייתכן ויחליטו להגיש את תלונותיהם בערכאה משפטית.

אנשי החוג גם התרעמו על כך, שהוליכו אותם שולל ותקפו בחריפות את יו"ר מכבי תל אביב אלוף בוקשפן, שבניגוד להחלטת הועדה המקצועית שהתחייבה לקבל את המלצותיה, החליט למנות את גיורא שפיגל למאמן קבוצת הכדורגל ולא את נסים בכר שהומלץ על ידי הועדה. עם זאת, שלחו אנשי החוג איחולי הצלחה חמים לגיורא שפיגל, משחקני העבר הגדולים של המועדון.

הדוברים תקפו גם את תיפקודו של יו"ר מחלקת הכדורגל גדעון בריקמן, שהודיע לנסים בכר כי יהיה המאמן הבא של מכבי, אך מאוחר יותר העביר את תמיכתו מבכר לשפיגל בצורה תמוהה.

פגישה בסן־מוריץ

מראה מאחורי הרשת

מאת יהושע שגיא

לסן מוריץ, פינת חמד שוייצית לנופש חורפי, ששמה הולך לפניה אצל עשירי תבל, יש מעמד מיוחד גם אצל אוהד הכדורגל הישראלי המצוי. בתולדות הכדורגל שלנו רשומה סן מוריץ באותיות של זהב כנקודת המוצא לשתי ההצלחות הגדולות ביותר של הכדורגל הישראלי, במישחקי מכסיקו ב־1968 וב־1970. כאן, בסן־מוריץ המושלגת, בגובה 6000 רגל מעל פני הים, גובה דומה לזה של מכסיקו, ערכו כדורגלנינו את אימוניהם להופעות בגביע העולמי ובאולימפיאדה.

אחרי הגמר האירופי בכדורסל בלוזאן, נסעתי לסן־מוריץ לתפוס קצת שלג ואווירת סקי, ובציפיתי מפגישה מרגשת. בלובי של מלון אירופה אני פוגש בוולטר נובאק, מנהל המלון, האיש שאצלו התאכסנו כדורגלני הנבחרת שלנו לפני עשרים שנה למיבצעי מכסיקו הבלתי נשכחים. נובאק, איש חביב וחייכן, בן 61, זוכר היטב את כדורגלני ישראל מלפני עשרים שנה. הוא זוכר בעיקר את השי"נים: עמנואל שפר המאמן, מרדכי שפיגלר הקפטן, גיורא שפיגל. כן, ודאי שהוא זוכר את קרבות־הגלידה של שפר עם שפיגל. הגלידה במלון אירופה היתה מאוד ומתמיד שדרכבר וגם אהבת גיורא לגלידה היתה ידועה. רק שפר דאג שגיורא לא יפריז בגלידות. לא, מר נובאק לא רואה בזה עלבון לאיכות הגלידה של מלון אירופה. הוא בטוח ששפר צדק בהחלט.

וולטר נובאק

"המאמן שפר השליט בכדורגלנים מישראל משמעת של ברזל. היתה לו דיסציפלינה טוטאלית. אני חושב שרק בגלל משמעת הברזל הזה, הגיעו הכדורגלנים של ישראל להישגים כל כך מרשימים. בלי העבודה של שפר הם לא היו כל כך מצליחים במכסיקו", אומר נובאק, ואינו מסתיר את חיבתו למאמן שפר. בין השניים נקשרו בעשרים השנים שחלפו יחסי ידידות עמוקים. נובאק הוזמן לבקר בישראל. "שפר אירח אותי במלכותיות", הוא אומר בגאווה.

הוזמן לטכס הפתיחה של המכביה. הושיבו אותו סמוך לראש הממשלה הגב' גולדה מאיר. נתנו לו כבוד גדול. מאז שלח גם את משפחתו לביקור בישראל. בשנה הבאה יפרוש וולטר נובאק מהלקית ניהול המלון בסן־מוריץ. יעביר את הניהול [illegible]. "ואני מתכונן לבקר שוב בישראל". [illegible] ערב בביתו נציג אירידס בישראל, מר ליטוין. הוא זוכר את קיץ הבבא שאירח אותו במכון וינגייט (עמוס בר־חמא — י. ש), הוא זוכר טיול שערך לו שפר בים המלח, וליד חומות ירושלים העתיקה. חוויות בלתי נשכחות שהוא נוצר בזכרונו.

כן, ברור שהוא זוכר כיצד הגיעו הכדורגלנים מישראל למלון אירופה בסן־מוריץ, בקיץ 1968. "גילה" את המקום, לדבריו, מאמן השחיה יוסי טלקי. הוא המליץ בפני שפר שקיבל את ההצעה.

"הייתי בחופשה, כאשר רעייתי הודיעה לי שהגיעה הודעה כי נבחרת הכדורגל מישראל תבוא למלון שלנו", מספר נובאק, המתאכסן עם משפחתו במלון מאז 1965. "הייתי בהלם. אנחנו לא מלון של ספורט. חששתי. אבל אחר כך ראיתי שהבחורים הללו התנהגו בצורה יוצאת מן הכלל. חששתי שהשחקנים מישראל ידרשו מזון כשר, ואנחנו לא מבשלים כשר. אבל שפר אמר בהומור של יהודי: פוסבאל־שפילר אמיתיים מסתדרים בכל מצב. שפר עשה פה הרבה אוירה ליהודים. הוא טיפס עם הרבה הומור ושמחת חיים. ד"ר מתי קרניץ עבר על הכושר של השחקנים באופן יסודי מאוד. אני זוכר כיצד הם ניצלו מצויין את התנאים. אתה יודע, יש כאלה שנוהגים להביא לכאן לאימונים סוסי מירוץ. אם אתה מאמן סוסים באוויר דל חמצן בגבהים, אחר כך הם בעלי כושר טוב יותר בתנאים רגילים. מתברר, שהעובדות הללו עבדו גם על הכדורגלנים של ישראל".

כיום פעיל וולטר נובאק גם בבי־הול מרחצאות המרפא של סן־מוריץ. אני מספר לו על ההתפעלות שהיתה לי בבוקר הקודם, כאשר טבלתי באמבטיה של מים מינראליים. נובאק מחייב אותי לצאת עימו לסיור חטוף במיבנה המרחצאות. משהו נדיר ביופיו. מיבנה ענק, ארבע קומות, עשרות חדרי טיפול, בנוי על בסיסו של מעיין מים מינראליים שהמומחים טוענים כי הם הטובים באירופה. נפתח לפני 11 שנה. אך נראה מבהיק ומצוחצח וממורק כאילו נפתח לקהל רק הבוקר. משהו שוייצי כזה שלא יכול להיות דומה לו בשום מקום אחר בעולם. בעבר הרחוק, אולי בסוף ימי הביניים, התבסס הטיפול על שתיית מים מינראליים. ליטר אחד ביום הראשון, 2 בשני, עד 10 ביום העשירי, ובחזרה בהדרגה לליטר אחד. אבל היום הטיפולים בבניין המרחצאות מגוונים הרבה יותר. אם כי עודם מתבססים על המים המינראליים המכילים בעיקר דו־תחמוצת הפחמן, קלציום, סודיום, ברזל. בקיץ אפשר לקבל טיפולים בבוץ אלפיני.

הטיפולים יעילים בעיקר למחזור הדם, למחלות לב, לורידים, דם תקינה. כל אדם מטופל בחדר אישי, באמבטיה אישית, על ידי דיילת־טיפול אישית. עוד חוויה שוייצית מיוחדת במינה.

אבל לא רק מים מינראליים טובים יש בסן־מוריץ, אלא גם ידיד גדול שהתאהב בישראל בגלל נבחרת הכדורגל שלה, ללמדך שכדורגל מסוגל לעשות לבנות לא רק בניצחונות על המגרש.

חדשות המשק

נסים: מתגבשת רפורמה למניעת הסתבכות נוספת של המושבים

חברי הליכוד בוועדת הכספים תובעים לערוך חקירה משפטית ופרלמנטרית בנושא ● מקורות כלכליים: 264 מיליון ש"ח חובות יימחקו; 930 מיליון ש"ח יינתנו בהלוואות

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

חברי הליכוד בוועדת הכספים דרשו אתמול משר האוצר לקיים חקירה משפטית ופרלמנטרית בדבר הסיבות שהביאו למשבר הכלכלי של המושבים וארגוני הקניות ובנושא הפסדי המפעלים שבבעלות המושבים. חברי הליכוד בוועדת הכספים הודיעו כי יתבעו שליד הוועדה תפעל ועדת משנה למעקב ופיקוח אחר החלטות הוועדה בנושא הסיוע למושבים.

מרכז הליכוד בוועדת הכספים ח"כ אריאל ויינשטיין אמר כי סיעת הליכוד מצדדת במתן הסיוע למושבים. הליכוד, אמר ויינשטיין, תובע הנהגת ישיבות מרתוניות בוועדת הכספים, למשך שבוע וחצי, כדי להכריע בנושא הסיוע.

ח"כ עובדיה עלי ציין כי חקלאים רבים התלוננו שלא קיבלו את מנות הסיוע שניתנו לאחרונה לישובים. בתכנון החקלאות שררו תוהו ובוהו, ומושבים חלשים נאלצו למכור מכסות ייצור למושבים חזקים להחזרת חובותיהם. כמו כן, הועלתה התביעה שכל חבר מושב יוכל לערער על הסיוע שיינתן לו.

חברי הליכוד בוועדת הכספים וראשי המחלקות להתיישבות של הליכוד גם תובעים להבטיח שהסיוע הממשלתי יינתן ישירות למתיישבים ללא מתווכים. הליכוד תובע בדיקת הריבית שהוטלה על המתיישב הבודד, על־ידי ארגוני הקניות והבנקים.

תביעה נוספת של חברי הליכוד היא לבטל את הערבות ההדדית הבין־מושבית, שהרסה, לדבריהם, חקלאים יעילים ומוכשרים על לא עוול בכפם. תביעה אחרת שהועלתה היא בדיקת כל ההיבטים החוקיים הקשורים בהפעלת תוכנית הסיוע.

שר האוצר משה נסים הדגיש כי ההצעות שהממשלה מגבשת בנושא לוועדת הכספים מהוות רפורמה מהותית, ונועדו למנוע הסתבכויות של המושבים בעתיד. עם זאת הבהיר השר כי לנוכח הצורך לברר מספר סוגיות, מוטב לעכב את בקשת הסיוע לוועדת הכספים.

נסים הודיע כי ישאיר בידי ממלא מקומו, השר גדעון פת, טיוטה של בקשת הסיוע, וזו תוגש לוועדת הכספים רק לאחר בירור הנושאים הטעונים בדיקה.

גורמים כלכליים בירושלים אמרו אמש כי על־פי ההסדר המסתמן, יינתנו 930 מיליון ש"ח למושבים כהלוואות, חובות בסך 264 מיליון ש"ח יימחקו על־ידי הבנקים, [illegible] הממשלה.

מקדמות עצמאים

בפגישת חברי הכנסת של הליכוד עם שר האוצר העלו גם הח"כים אריאל ויינשטיין וחן תיכון בקשה להפחית את שיעורי המקדמות למס הכנסה של העצמאים. שר האוצר הודיע כי יעביר הטיפול בנושא לידי ממלא מקומו, גדעון פת.

כץ־עוז מציע לא לקצץ עוד במכסות המים לחקלאים

סגן שר החקלאות סבור שלמרות גשמי הברכה, נוצרה בקרב הציבור "אווירה של משמעת מים"

מאת אברהם צדר
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

סגן שר החקלאות אברהם כץ־עוז מציע לבטל את החלטת ועדת המים הארצית להפחית השנה את מכסות המים לחקלאים בכ־50 מיליון מ"ק נוספים. לדבריו, אין צורך בצמצום נוסף, שכן נוצרה בציבור "אווירה של משמעת מים" וכל הפעולות לצמצום הצריכה ולחיסכון זכו בהצלחה מרשימה.

סגן שר החקלאות משמש יו"ר הוועדה, בה חברים גם נציב המים, מנכ"ל חברת מקורות ומנכ"ל משרד החקלאות.

גשמי הברכה, שירדו החורף מאפשרים, לדברי כץ־עוז, להסתפק בהחלטה המקורית, מראשית השנה שעברה, לקצץ את מכסות המים בכ־10 אחוז בלבד.

אברהם כץ־עוז

329 מיליון דולר ממכירת ההדרים השנה

מאת נורית בהנא
סופרת "הארץ" בחיפה

ההכנסה הכוללת של ענף ההדרים, כולל מכירות השוק המקומי ופרי שנשלח לתעשייה, תגיע ל־329 מיליון דולר, כ־40 מיליון דולר יותר (+14%) בהשוואה לעונה הקודמת. כך אמר יו"ר המועצה לשיווק פרי הדר, ראובן איילנר, במסיבת עיתונאים לסיכום עונת ההדרים, שנערכה אתמול בנמל חיפה.

לדבריו, המועצה לשיווק פרי הדר עומדת בפני צורך בשינויים מרחיקי לכת. בקרוב תוכן תכנית אב לעשר שנים, לשינוי הרכב המטע ב־50 אלף דונם. מתוך 620 אלף דונם הנטועים כיום בפרי הדר.

איילנר אמר כי המועצה תבחן בחמש השנים הקרובות את שינוי הרכב הזנים לפירות אטרקטיביים יותר, כגון אשכוליות אדומות, שקיים ביקוש להן רב באירופה, במקום האשכוליות המסורתיות. עוד אמר כי על המועצה להתמודד עם מגמות ריכוזיות של משווקים אחרים בעולם.

יורם ויננברג, מנכ"ל המועצה לשיווק פרי הדר, מסר, כי השנה ננקטו אמצעים חדשים להבטחת איכות הפרי, והורחב מערך שיווק אגרסיבי. המערך הלוגיסטי המסובך של המועצה הופעל כמעט ללא תקלות, ב־254 הפלגות אוניות טעונות פרי, מהן 110 מנמל חיפה, ולמעלה מ־30,000 קרונות משאיות. המועצה משווקת 22 זני פרי הדר.

עיקר הבעיות של ענף ההדרים נבעו מעליה חדה בתשומות הדולריות בהוצאות, בעיקר בשכר העבודה (עובדים קבועים — עליה של 30%, עובדים עונתיים 50%). בתובלה בארץ היתה עליה של 40% ובחומרי אריזה ב־10%. נמסר כי הפיחות בשיעור 10% בחודש ינואר לא פתר את בעיית שחיקת הרווחיות, אך לעליית שערי המטבעות האירופיים היתה תרומה חשובה ביותר.

נתב"ג יושבת לשמונה שעות ביום העצמאות

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תעופה

נמל התעופה בן גוריון בלוד ייסגר ביום העצמאות (ה־4 למאי) לתנועה אווירית, בין השעות 7.30 ל־16.30, לצורך המפגן האווירי והאירועים הקשורים ב"יום התעופה".

במפגן האווירי יטלו חלק בטוס הלביא — וגם גלשנים ממונעים מסוג "אולטרה־לייט", המיועדים בעיקר למטרות ספורט אך יכולים להיות מנוצלים לשימושים נוספים. אטרקציה נוספת יהיה בלון פורח שיוטס בידי קברניט אל על לשעבר, גדעון ארבל.

יונידרס תספק "מדים נקיים" לחיל האוויר האמריקאי

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

החברה הישראלית "יונידרס" תספק לחיל האוויר האמריקאי מדים מיוחדים בעסקה בשווי 200 אלף דולר.

מדים אלו, הקרויים "מדים נקיים", משמשים את המכשירנים המטפלים בציוד אופטי בחדרים נקיים בחיל האוויר האמריקאי.

"יונידרס" זכתה במכרז זה יחד עם מספר חברות אמריקאיות והיא קיבלה אופציות לעסקאות נוספות עם חיל האוויר האמריקאי בעתיד. מועד האספקה הראשון של ה"מדים הנקיים" יהיה בשבוע הבא.

"יונידרס" הולה בימים אלו בשיתוף פעולה עם החברה האמריקאית "קולגיאל" לייצא כפפות לחדרים נקיים לאירופה והיא מקווה להעמיד יצוא זה על סכום של חצי מיליון דולר השנה.

הסכם על פריסת חובותיה של ארגנטינה לישראל

החובות מסתכמים ב־10 מיליון דולר

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ישראל וארגנטינה הגיעו להסכם בדבר תשלום חובותיה של ארגנטינה לישראל. ההסכם נחתם באחרונה בין נציגי ממשלת ארגנטינה לבין הנספח המסחרי בשגרירות ישראל בארגנטינה, אריה קליך.

ארגנטינה הפסיקה את תשלומיה לנושים, בעקבות קשייה הכלכליים. בעקבות כך, הופסק תשלום חוב של 10 מיליון דולר לישראל. באחרונה ריכזה ממשלת ארגנטינה את כל חובותיה למדינות הנושות, והנושא נדון בפגישה בחסות קרן המטבע הבין־לאומית שנערכה בפאריס. שבה נקבעו ההליכים שלפיהם תחתום ארגנטינה הסכמים עם כל אחת מהמדינות הנושות ובהן ישראל.

בתום הדיונים נחתם ההסכם הקובע את פריסת החובות של ארגנטינה לישראל, וכולל את תנאי הפריסה והריבית.

התחרות בין חברות הדלק מחריפה:

פז מנפיקה כרטיס אשראי לרכישת דלק

מאת יהודה שרוני סופר "הארץ" לענייני כלכלה

חברת פז, בשיתוף חברת המחשבים חילן, תאפשר החל מהאחד במאי ללקוחותיה לרכוש דלק באמצעות כרטיס אשראי חדש, "אוטוקארד", ב־200 תחנות הדלק שלה. במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול מסרו רפי חיון, מנכ"ל חברת "אוטוקארד", ויצחק ברנוף, מנהל אגף השיווק בפז, כי המשתמשים בכרטיס החדש יחויבו ב־2 לכל חודש.

משווקי הכרטיס אומרים כי הכרטיס יהיה יעיל במיוחד לשימוש חברות בעלות צי רכב גדולים. בהיותו לא רק אמצעי תשלום. אלא גם אמצעי דיווח באמצעות פלט מחשב. פלט זה מאפשר עיבוד כל הוצאות תדלוק הרכב, ומאפשר לבעל הרכב לדעת את הוצאותיו החודשיות לדלק, את מספר הקילומטרים לליטר נסיעה. ואת העלות לק"מ.

בעלי הכרטיס החדש יוכלו לשלם באמצעותו עבור כל השירותים האחרים הניתנים בתחנות פז (כמו רחיצה וסיכה), אביזרים ותשלום במוסכים, הנחות על שירותי גרירה וכו'. דמי השימוש בכרטיס החדש מורכבים מ־8 שקלים כדמי הרשמה לשנה, ו־2 שקלים כדמי ניהול חודשי לכרטיס.

המלונאים מתנגדים להקמת מלונות חדשים עד 1992

פפושדו: נחוצה תוכנית־אב לתיירות

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

נשיא התאחדות המלונות אלי פפושדו פנה באחרונה לשר התיירות אברהם שריר ובו דרש שלא לאשר הקמתם של בתי מלון חדשים, ובפרט בירושלים ובאזור ים המלח, לפני שייערך דיון מעמיק בנושא ותתגבש תוכנית אב לתיירות.

על־פי עמדתו של נשיא התאחדות המלונות, עד השנים 1990–1992 אין מקום לאשר הקמתם של בתי מלון חדשים מכיוון שמלאי החדרים הקיים עונה על הדרישות ותחזיות התפוסה. על־פי עמדתו, רק לאחר 1995 יהיה אולי צורך בהוספת חדרים באמצעות הקמתם של בתי מלון חדשים.

עמדת התאחדות המלונות מנוגדת לעמדת ביכורד התיירות העירונית ירושלים.

אלי פפושדו

חברת חוץ רכשה 9 אחוז ממניות בל"ל בריטניה

תמורת 1.8 לירות שטרלינג

מאת אריה לביא
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

חברת סיפי הולדינגס רכשה 9 אחוזים ממניות בנק לאומי בריטניה, תמורת 1.8 מיליון לירות שטרלינג. העסקה אושרה על־ידי האסיפה הכללית של בעלי המניות של בנק לאומי בריטניה.

המניות שנמכרו הן חדשות, כך שהסכום שהתקבל מהמכירה יתוסף לאמצעים ההוניים של הבנק. בעקבות העסקה, צורף איש העסקים ברנרד שרייר למועצת המנהלים של בנק לאומי בריטניה.

כיו"ר בנק לאומי בריטניה מכהן יו"ר בל"ל ד"ר מאיר חת. המחליף את מנכ"ל הבנק לשעבר, מרדכי איינהורן, המשיך לכהן כדירקטור ביון בל"ל בריטניה.

במקביל, פרשו מדירקטוריון זה ד"ר יאיר קרישאי ואליעזר להמן. גם דוד פרידמן, שעמד בראש החטיבה הבין־לאומית של הבנק ועובר לבנק איגוד התפטר מדירקטוריון בנק לאומי בריטניה ומהרכב דירקטוריון בנק לאומי שוויץ.

صكنا من الأجل

כלכלה ועסקים

פקר פלדה: המכירה ע"י בנק לאומי גרמה לירידת שערים

מניה על הכוונת / יהודה שרוני

אחת הפרשיות שהודישו את התעמרותו של יוסף פקר מדירקטוריון בנק לאומי היתה רכישת חבילת מניות פקר פלדה שהחזיק בנק כונס הנכסים של רצות, על־ידי חברת ההשקעות של בנק לאומי. התעוררה השאלה אם רכישת המניות על־ידי בל"ל נועדה להיטיב עם יוסף פקר.

בבנק לאומי נימקו באותה עת את רכישתה של חבילת המניות בצורך להשיג מיעוט מיוחד של 26 אחוזים בפקר פלדה, דבר שיביא להשבחת ערכה של חבילת המניות. לפני שבועיים מכרה חברת ההשקעות של הבנק חבילת מניות זו לשלושה גופים עסקיים שונים: קרנות "לאומי פיא", קרנות בנק המזרחי, וחברת הברוקרים "הראל את לביא".

זים. שהיה בתחילת השנה, היטיבה מאוד עם פקר פלדה, שלה התחייבויות דולריות רבות. אחת ההתחייבויות הללו היא איגרות חוב דולריות בסך 5 מיליוני דולר הרשומות למסחר בבורסה.

את שנת 1985 סיימה החברה ברווח של 1.1 מיליון דולר, ואת מחצית 1986 — ברווח של 1.1 מיליון דולר. סביר להניח כי פקר פלדה שמרה על רווחיותה גם במחצית השנייה של 1986, ובעקבות הרפורמה במס הכנסה אף שיפרה אותה. ולחברה עודף עתודות במס

ניות. פקר שולט בחברה בזכות קואליציה עם משקיע־החוץ צימרמן הנבין, שרכש לפני חודש ימים חבילת מניות מידי יהודה ואחיו פקר. אחיו של יוסף. צימרמן גם מונה דירקטור בחברה, הודות לתקנה שעל־פיה מוקנית הזכות להתמנות לדירקטור לכל מי שמחזיק ב־10 אחוזים לפחות ממניות החברה.

בעלי מניות נוספים בחברה הם קרנות הנאמנות של בנק הפועלים וחברת הברוקרים איי.בי.איי. גם אלה רכשו מניות מאחיו של יוסף פקר. עסקות אלה בוצעו לפי שווי

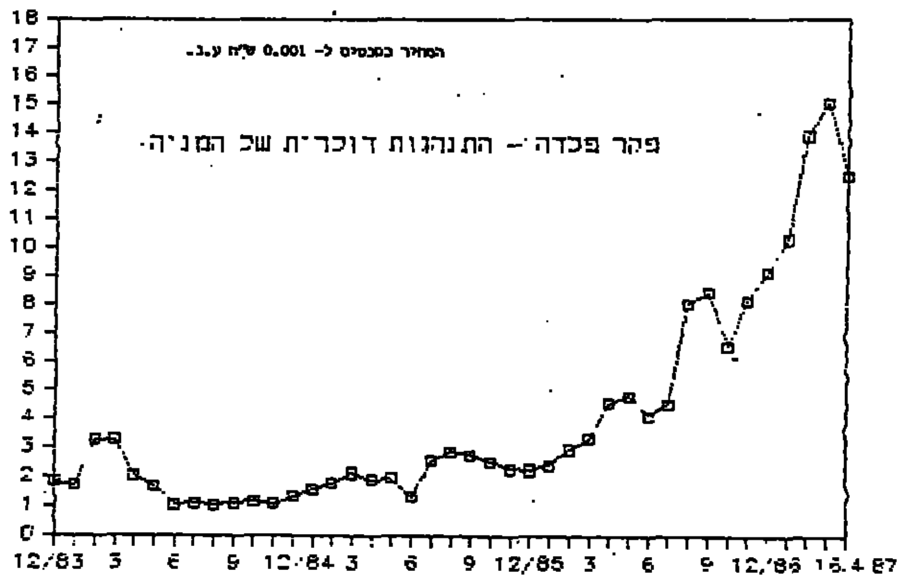

פקר פלדה עוסקת בעיבוד מוצרי פלדה, ובייצור אריחי קרמיקה באמצעות החברה־הבת נגב קרמיקה. בשנים האחרונות חל שיפור ניכר ברווחיות החברה, אם כי שיעור הגידול של מחזור המכירות לא היה באותו יחס. השיפור ברווחיות מיוחס להיעלמותם של הפסדים חד־פעמיים (כמו הפסד מההשקעה ברמות). גם העובדה שמאז יולי 1985 מוקפא שער החליפין (למעט הפיחות החד־פעמי בשיעור 10 אחוזים) שיקנו לה רווחים חד־פעמיים.

בבורסה מעריכים כי הרווח של פקר פלדה לשנת 1986 יסתכם ב־2.5־3 מיליוני דולר. תנופה נוספת לפעילות הבורסאית במניות החברה עשויה להיות העובדה שפקר מתכוונת לגייס בעבור נגב קרמיקה 3 מיליוני דולר תמורת 25 אחוז מהמניות.

השליטה האפקטיבית בפקר פלדה נמצאת בידי יוסף פקר מנכ"ל החברה, המחזיק ב־35 אחוז מהמ־חברה של 16 מיליון דולר, בעוד ששווי המניות בבורסה עמד על 24 מיליון דולר. חברת ההשקעות של בנק לאומי החזיקה עד לפני שבועיים ב־26 אחוז ממניות החברה. אך באמור גם היא מכרה את חבילת המניות לפי שווי חברה של 16 מיליון דולר, ואולם, שווי השוק של פקר בעת ביצוע העיסקה ירד ל־22 מיליון דולר.

מניות פקר נסחרות כיום לפי שווי שוק של 20 מיליון דולר. אך לא מן הנמנע כי אם תופר הקואליציה בין פקר לצימרמן, עשוי להתפתח בחברה מאבק שליטה, שיגרום לעליית ערכן של המניות.

הגרף של "מיטב" מראה כי מניות החברה עלו מתחילת 1987 ומחירן היום 13 סנט למניה.

חדשות רעות לכ־100 דירקטורים:

ייאלצו לוותר על חלק מתפקידיהם

בעקבות קבלת החוק הקובע שדירקטור חיצוני לא יכהן ביותר משתי חברות בורסאיות ● לדוגמה: מאיר דה שליט מכהן כיום כדירקטור בשמונה חברות ציבוריות

מאת יהודה שרוני

כ־100 דירקטורים חיצוניים ייאלצו לוותר בתוך כמה חודשים על תפקידם בחברות ציבוריות. בעקבות קבלת החוק למינוי דירקטורים חיצוניים בחברות ציבוריות. כך עולה מבדיקת "הארץ". ב־325 חברות שניירות הערך שלהן רשומות למסחר בבורסה מכהנים כיום כ־300 דירקטורים חיצוניים.

החוק למינוי דירקטורים חיצוניים שאושר בכנסת בסוף מרס, קובע כי בכל חברה ציבורית יכהנו לפחות שני דירקטורים חיצוניים. אך דירקטור חיצוני לא יכהן ביותר משתי חברות בעת ובעונה אחת. בבורסה יש 19 דירקטורים המכהנים כדירקטורים בשלוש חברות, שישה דירקטורים המכהנים בו זמנית בארבע חברות, ודירקטור אחד (מאיר דה שליט) השובר את כל השיאים ומכהן כדירקטור חיצוני בשמונה חברות ציבוריות.

עוד קובעות הוראות החוק, כי לא ימונה דירקטור חיצוני שיש לו זיקה כלכלית לחברה. בבורסה יש דירקטורים חיצוניים רבים שהינם בעלי זיקה כלכלית לחברה, כפי שהיא מוגדרת בחוק. כך, למשל, מכהן הכלכלן אברהם טברסקי, המבצע עבודות כלכליות בעבור קונצרן כלל, כדירקטור חיצוני בחברות כלל מושבים, הנמנית עם הקבוצה.

עוד קובעות הוראות החוק, כי לא יכהן אדם כדירקטור חיצוני אם תפקידו בשירות הציבור או עיסוקיו האחרים עלולים ליצור ניגוד עניינים עם תפקידו כדירקטור חיצוני. לא חסרות דוגמאות גם למקרים מסוג זה בחברות ציבוריות בבורסה. אביעזר שלוש, מנכ"ל חברת יואל חיפושי נפט, מכהן כדירקטור חיצוני ב... דלק חיפושי נפט.

הוראות החוק מונעות מחבר דירקטוריון הבורסה או מעובד שלה לכהן כדירקטור חיצוני. עמוס מגור, המכהן כחבר דירקטוריון הבורסה וכחבר רשות ניירות הערך, מכהן כדירקטור חיצוני בחמש חברות ציבוריות ובהן חברות הנמנות עם קבוצת אייזנברג. מגור יצטרך להחליט אם לוותר על תפקידו בבורסה או על תפקידו כדירקטור.

תשלומים גדולים מהרגיל למע"מ החזירו הבנקים לגרעונות נזילות

מערכת הבנקאות חזרה בימים אלה למצב של גרעונות נזילות, לאחר תקופה ארוכה שבה היא נהנתה מעודפי נזילות, לעתים גדולים ביותר. ההערכה היא שהגרעונות מגיעים לכ־150 מיליון שקל.

עם זאת מעריכים שלקראת סוף החודש תחזור המערכת למצב של עודפים, שכן צפוי פדיון של סדרה שלישית של איגרות חוב צמודות שהיתה גדולה מהרגיל. שתי הסדרות הקודמות, שנפדו בפברואר ובמרס, שיפרו באופן מהותי את מאזן הנזילות של המערכת הבנקאית.

הגרעונות נובעים מהעברות של הסקטור העסקי למס ערך מוסף ולביטוח לאומי. ההעברות הללו הגיעו לכ־400 מיליון שקל והיו גדולות בכ־50 מיליון שקל מאלה של החודש הקודם, עקב הגדלה של הסכומים שהועברו למע"מ. יצוין שקניות אלה לא כללו את הקניות לחג שנערכו באפריל ואשר יבואו לביטוי בתשלום המע"מ שיהיה בחודש הבא.

רווח והפסד / אריה לביא

של 10,000 שקל עד 50 אלף שקל מגיעה ל־1.89 אחוז (הריבית בבל"ל). זוהי כנראה ריבית שלילית, על־פי הערכה שמדד אפריל יהיה גבוה משני אחוזים. מצבם של מפקידים אלה טוב יותר, שכן על סכומים שעד 10,000 שקל משלמים הבנקים בין אחוז אחד (בנק המזרחי) ל־1.81 אחוז (בל"ל).

הבנקים מתקשים לחזות את המדד

בתקופת האינפלציה הדוהרת פיתחו המחלקות הכלכליות של הבנקים שיטות שונות כדי לחזות את המדד. בנקים מסוימים כמו הבינלאומי הראשון אף הצליחו להגיע לשיעורי דיוק מפתיעים בחיזוי המדד.

אך דווקא כעת כאשר האינפלציה יורדת מתקשים הבנקים לחזות את המדדים. במיוחד נרשמו סטיות מהותיות בחיזוי שני המדדים האחרונים. בלטה התחזית הלא מדויקת של הבנקים למדד מרס בשיעור של כ־2־2.5 אחוזים, בעוד בפועל עלה מדד זה רק ב־1.3 אחוז.

בבנק לאומי הוחלט עקב כך לתקן את התחזית לגבי עליית המדד ב־1987. הם אומרים כעת שהמדד של 1987 יגיע לפחות ל־20 אחוז, אך אינם מוכנים לתת תחזית מדויקת יותר.

בנק הפועלים העריך באחרונה את האינפלציה ב־30 אחוז. נראה שגם הוא ישנה בקרוב את התחזית.

ציפייה לעלייה בריבית הג'אמבו

ריבית הג'אמבו ירדה בימים האחרונים עד ל־25־25.5 אחוז. חלק גדול מעיסקות הג'אמבו הגדולות שנעשו היו לתקופה של שבוע, בגלל החג. ההערכה היא שבימים אלה ייאלצו הבנקים לשפר את הריבית שהם משלמים למפקידיהם, כדי להימנע מגרעונות.

המפקידים מקבלים ריבית שלילית

הריבית המרבית שמשלמים הבנקים על בסיס הסכלאות לפיקדון

מה יהיה על הבנק לחקלאות?

במשרדי הממשלה לא הצליחו עדיין לקבל הכרעה לגבי עתידו של בנק החקלאות. אחת הדרכים הנדונות היא לסייע לבנק על־ידי העברת הסיוע הממשלתי למושבים דרכו.

שר האוצר משה נסים מתנגד להעברת הסיוע דרך הבנק לחקלאות. השר סבור שהסיוע צריך להינתן באמצעות מערכת הבנקאות כולה. לעומתו, דורש שר החקלאות אריק נחמקין שהסיוע יועבר דרך הבנק לחקלאות, שהוא המוסד המיועד לכך. עד שתיפול הכרעה יסבול הבנק מחוסר ודאות לגבי עתידו.

ריבית צמודה של 5 אחוזים בבינלאומי

הבנק הבינלאומי החליט להעלות את הריבית לחוסכים בתוכנית תשואה אשר יוותרו על זכותם לקבלת הלוואה. המפקידים בתוכנית בית החיסכון "עד תשואה" יוכלו לקבל ריבית צמודה בשיעור של 5 אחוזים. שהיא כיום הריבית הגבוהה ביותר [illegible] לתקופה של 30 חודש, כנגד הוויתור על ההלוואה. מי שיבחר בהלוואה יקבל הלוואה צמודה, עד 200 אלף שקל, בריבית שנתית של 5 אחוזים עד מלוא סכום ההפקדה.

ריבית בפקדונות פק"מ על בסיס תקופתי — (באחוזים)

ימי הפקדה	בל"ל 7	בל"ל 14	בל"ל 30	פועלים 7	פועלים 14	פועלים 30	דיסקונט 7	דיסקונט 14	דיסקונט 30	מזרחי 7	מזרחי 14	מזרחי 30	בינלאומי 7	בינלאומי 14	בינלאומי 30
1000—40	0.21	0.46	1.23	0.21	0.46	1.23	0.19	0.46	0.69	0.17	0.38	1.00	0.27	0.58	1.25
10,000—1000	0.42	0.84	1.81	0.39	0.79	1.37	0.40	0.77	1.15	0.35	0.61	1.31	0.42	0.82	1.67
50,000—10,000	0.44	0.88	1.89	0.41	0.82	1.81	0.44	0.84	1.27	0.42	0.79	1.65	0.44	0.88	1.85
מעל 50,000	0.45	0.90	1.93	0.43	0.86	1.89	0.44	0.84	1.27	0.44	0.84	1.73	0.46	0.92	1.92

הריבית היומית בפיקדונות תפ"ס — (באחוזים)

	לאומי	פועלים	דיסקונט	מזרחי	בינלאומי
מ־50 עד 1000	0.027	0.027	0.027	0.027	0.033
מ־1,000 עד 10,000	0.058	0.055	0.058	0.049	0.058
מ־10,000 עד 50,000	0.062	0.058	0.063	0.058	0.063
מעל 50,000	0.064	0.060	0.063	0.063	0.066

איי.סי.איי. זכתה בהזמנות יצוא של 5.2 מיליון דולר

איי.סי.איי. זכתה בימים אלה בהזמנות יצוא חדשות למערכות כפל דיבור בסכום של 5.2 מיליוני דולר. שמרביתן, 4.6 מיליוני דולר, יסופקו כבר השנה.

בין הזמנות אלה גם הזמנה של 600 אלף דולר מטעם חברת התקשורת האוסטרלית.

החלק האחר של הסכום הוא הזמנות של קבוצת ארצות מתפתחות. מכלל הזמנות אלה של 4.6 מיליוני דולר, סכום של 3.5 מיליוני דולר הושג באמצעות "ישטלקום", הנמנית עם קבוצת "כלל".

איי.סי.איי. היא אחת החברות המרכזיות של קבוצת "כלל תעשיות אלקטרוניקה" ובשנה וחצי האחרונים היא נקלעה למשבר עקב הפסדים כבדים.

האם תימשך העליה בשוק המניות?

בנובמבר 86 המריע "למשקיע" על עליות מחירים צפויות במניות "כבדות" החל מדצמבר 86. בפברואר 87, ציין "למשקיע", כי "ההתגרה" ותפסתו למניות "קלות". מדוע התעקש שוק המניות לעלות, למרות דעות שהשמעו, כי המחירים כבר "גבוהים"? עד מתי תימשך "ההתגרה" בשוק המניות? מה המדיניות המסבירה כעת בהשקעות לטווח ארוך ולטווח קצר בשוק המניות? האם הפסקה כעת בעליות במחירי מניות, פירושה יחזור סוף "ההתגרה"? מתי למכור "קרנות מניות"? האם יש היגיון כעת לחסוך בתוכניות חיסכון ובהשקעות "סולידיות"? האם עלו מחירי דירות "כרגיל", בעקבות העליות בשוק המניות? האם תימשך העליה במחיר הזהב ומה צפוי בשערי החליפין של הדולר? באלו דן כעת "למשקיע".

לכבוד
"למשקיע"
סימפלקס שירותים והשקעות בע"מ
ת.ד. 31195, תל־אביב 61311

נא לרשום אותי כמנוי לחוברות "למשקיע" לתקופה של שנה אחת החל מאפריל 87, תמורת — 90 ש"ח. כמו כן אקבל כבונוס את חוברת מרץ 87.
(החוברות נשלחות פעם אחת בחודש, לפחות 10 פעמים בשנה. אין החזר דמי מנוי)

שם ______
כתובת ______
מצורפת המחאה על סך ______ ש"ח.

נכסי הדרים בע"מ

הודעה לבעלי המניות של החברה

האסיפה הכללית השנתית הרגילה של החברה תתקיים במשרדי החברה, סמטת בית השואבה 18, תל־אביב, ביום רביעי ז' באייר תשמ"ז (6 במאי 1987) בשעה 10.00 לפנה"צ.

על סדר היום:

1. לקבל את המאזן ודו"ח רווח והפסד של החברה לשנה שנסתיימה ב־31 בדצמבר 1986 ואת דו"ח המנהלים ורואי החשבון.
2. לבחור מנהלים.
3. למנות רואי החשבון ולקבוע שכרם.
4. לטפל בכל ענין אחר של החברה אשר אפשר לדון בו באסיפה כללית כזאת.

הדוחות הכספיים של החברה ליום 31.12.1986 פורסמו ונמצאים במשרדי החברה.

גם עובדי "תדיראן" וגם אנשי "אלישרא" דורשים תוספות שכר

עקב המיזוג הצפוי של שתי החברות

מאת יונתן שרמן

עובדי הסיבת המערכות של "תדיראן" ועובדי "אלישרא" דורשים תוספת שכר מהנהלת "תדיראן", עקב המיזוג הצפוי של "אלישרא" בתוך "תדיראן".

עובדי הסיבת המערכות של "תדיראן" דורשים תוספת שכר עקב העברתם מחברה המצויה כיום בשליטה ישירה של "תדיראן" לחברה־הבת "אלישרא". עובדי "אלישרא", מאידך גיסא, דורשים תוספת שכר עקב שילוב "אלישרא" בתוך קבוצת "תדיראן" כחברה־בת, לאחר שעד עתה פעלה "אלישרא" כחברה עצמאית.

העובדים בשתי החברות טרם גיבשו את דרישותיהם הסופיות — והיינו, אם רצונם במענק חד־פעמי לשכרם או תוספת חודשית קבועה — אבל בהנהלת "תדיראן" כבר הבהירו כי הם אינם מתכוונים להעניק תוספות שכר כלשהן לעובדים רק בגלל שינוי המבנה המשפטי של החברה שבה הם מועסקים.

המדיניות המוצהרת של "תדיראן" היא, שתוספת שכר או שינוי במבנה השכר יבוצעו אך ורק לגבי אותם עובדים שתנאי עבודתם יורעו עקב שינוי תפקיד או שינוי מקום העסקתם הגיאוגרפי.

העורך: נחמיה שטרסלר

הנהלת "כור" העבירה משתלה לניהול קבוצת "כור כימיה"

מאת יונתן שרמן

הנהלת "כור" העבירה לקבוצת "כור כימיה" ניהול משתלה, שבה מחזיק הקונצרן 50 אחוזים מן המניות.

החלטה זו התקבלה בעקבות הארגון מחדש של קונצרן "כור", שבוצע בתחילת שנה זו. ב"כור" החליטו להעביר את המשתלה המתמחה בגידול צמחי נוי ליצוא ל"כור כימיה", מכיוון שלא נמצאה קבוצה אחרת שתוכל לנהל את המשתלה, בהיותה שונה מכל הפעילויות המסורתיות של "כור".

מניות המשתלה, המצויה סמוך לגדרה, נרכשו על־ידי "כור" לפני שנה וחצי ובימים אלה לומדים ב"כור כימיה" את הנושא. בתוך כמה שבועות יגבשו את תוכנית העבודה של המשתלה לשנה הקרובה.

רכישת המשתלה והמשך החזקת מניותיה עוררו ביקורת בתוך "כור", עקב הסיכון הרב הכרוך בהשקעה מסוג זה בכל הקשור לרווחיות ונוכח פני שמשתלה זו רחוקה מתחומי הפעולה התעשייתיים המסורתיים של הקונצרן.

יצרני השמנים רכשו משלוח רביעי של פולי סויה בחו"ל

מאת יונתן שרמן

יצרני השמנים רכשו בימים אלה משלוח רביעי של פולי סויה, בכמות של 30 אלף טונות. בכך מגיע סך הרכישות של פולי הסויה על־ידי מפעלי השמנים לכמות של 120 אלף טונות.

רכישות אלה התאפשרו בעקבות שינוי מדיניותו של משרד התעשייה בכל הקשור ליבוא פולי סויה ההחלטה להעביר רכישות של חלק מהפולים ממינהל הסחר הממשלתי לידי צרכני הפולים — הם יצרני השמנים.

הרכישות האחרונות של יצרני השמנים נעשו בתקופה של עליית מחירים, בעיקר בגלל היחלשות הדולר, מזג אוויר בלתי יציב בברזיל והארגנטינה שהשפיע על מחירי הפולים, וקניות מוגברות של פולי סויה על־ידי עיראק.

"הממשלה הבאה תבצע שינוי מבני במשק"

הממשלה הבאה של ישראל תבצע שינוי מבני במשק שיסיים את הקפאון בן 15 השנים, מנבא מחקר מיוחד של "האקונומיסט". המחקר משתרע על פני 112 עמודים והוא נעשה ע"י כתב הג'רוסלם פוסט, פנחס לנדאו. המחקר מתייחס לצפוי בחמש השנים הבאות, עד 1991.

אך עד שיבוא השינוי, אנו צפויים להמשך גל הצריכה הגבוהה שיחייב בסופו של דבר אמצעי ריסון חריפים כדי למנוע עליה ברמת האינפלציה וגרעון גדול מדי במאזן התשלומים.

במחלקת המחקר בבנק ישראל מאמינים בזכויות שוות

כששימש מאיר זת יועץ מיוחד לנגיד בנק ישראל — עד למינויו כיו"ר בל"ל — הוא המליץ לאפשר לגופים השולטים כיום בבנקים להמשיך ולהחזיק בשליטה, על־ידי כך שיקבלו 26% ממניות השליטה בבנקים.

כבר אז עוררה הצעתו התנגדות חריפה במחלקת המחקר של בנק ישראל. ההתנגדות באה באחרונה לביטוי בהצעה של הצוות בראשותו של אבי בן בסט לפתרון בעיית הבנקים.

הצוות ממליץ להשוות לחלוטין את זכויות ההצבעה ולא לתת לשולטים הקיימים כל זכויות־יתר. רק לתקופת ביניים של כחמש שנים — כאשר בבנקים תשלוט נאמנות מיוחדת — אפשר יהיה להסתפק בזכויות הצבעה ביחס של 4:5. על פחות מזה אסור להתפשר, טוענים אנשי הצוות במסמך שפירסמו.

נחמיה שטרסלר

מוחות בורחים ממינהל הכנסות המדינה

מינהל הכנסות המדינה הולך ומתרוקן מבעלי התפקידים המרכזיים. משרת מנהל מחלקת המחקר במינהל פנויה, לאחר שאבי אלקינד מונה לעוזרו של מנכ"ל האוצר. גם משרת סגן מנהל מחלקת המחקר אינה מאוישת, משום שלפני כשבועיים הזיל שמעון גל לכהן כעוזרו של שר האוצר משה נסים.

משרות אחרות במינהל מוכות לאיוש, כמו היועץ המשפטי למינהל והמשרות נוספות במחלקה הכלכלית. באוצר אומרים כי "מינהל הכנסות המדינה כיום אינו מה שהיה פעם. המשרות בורחים והמינהל מאבד מכוחו".

צבי זרחיה

הוא לא ישכח לך את זה.

$75 ליחיד*

מגיע אליך אורח חשוב מחו"ל. יש לך הזדמנות להעניק לו חוויה אותה לא ישכח זמן רב. ארח אותו במלון דניאל.

...אם לא מזמן לך אורח מחו"ל, אתה מוזמן להיות האורח החשוב שלנו.

THE DANIEL
מלון הדניאל
הרצליה — חוף ים

רשות הגנים הלאומיים | החברה לפיתוח קיסריה בע"מ

מודיעים בזה לציבור המבקרים,

כי הכניסה לעיר העתיקה בקיסריה

תהיה החל מ־22.4.87 דרך

השער המזרחי בלבד.

חברה לנכסים ולבנין בע"מ

הודעה לבעלי המניות של החברה

האסיפה הכללית השנתית הרגילה העשרים ושש של החברה תתקיים במשרדי החברה, סמטת בית השואבה 18, תל־אביב, ביום חמישי ט"ו באייר תשמ"ז (14 במאי 1987) בשעה 11.00 לפנה"צ.

על סדר היום:

1. לקבל את המאזן ודו"ח רווח והפסד של החברה לשנה שנסתיימה ב־31 בדצמבר 1986 ואת דו"ח המנהלים ורואי החשבון.
2. לבחור מנהלים.
3. למנות רואי החשבון ולקבוע שכרם.
4. לטפל בכל ענין אחר של החברה אשר אפשר לדון בו באסיפה כללית כזאת.

הדוחות הכספיים של החברה ליום 31.12.1986 פורסמו ונמצאים במשרדי החברה.

דחפון

שרות מודעות טלפוני של דחף
לבעלי כרטיס אשראי
03-611001

רוזנפלד ספנות בע"מ

חיפה טל. 533261 אשדוד טל. 31211
תל אביב טל. 295157/8/9

סוכני אניות·משאות·נוסעים·מכולות

FARRELL LINES INCORPORATED

Vessel/Voy	New York	Baltimore	Charleston	Norfolk	Haifa	New-York	Baltimore	Charleston	Norfolk
AM. RESOWTE/8	27.4	28.4	30.4	3.5	21.5	96	10.6	12.6	14.6
ARGOUNAUT/70	8.5	9.5	11.5	14.5	31.5	20.6	22.6	24.6	26.6
EXPATRIOT/135	19.5	20.5	22.5	25.5	12.6	1.7	3.7	5.7	7.7

Note: Clip and Savenote
Subject to change without notice

גזור ושמור
כפוף לשינויים

יחס אישי • ספנות מתקדמת • נסיון של 50 שנה

שערי המניות
21.4.87

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
בנקים שאינם נכללים בהסדר ההצמדה						
אג"ח ש	27500		22			−13
השקעות 0.1	2403		6498	+53	+2.3	+3280
השקעות א 0.5	1287		6648	+57	+4.6	+12568
השקעות אפ 2	2030	תב	1970	+130	+6.8	+7506
כללי לא בהסדר	30500		272			
בנק צפון־אמר' 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
בנק צפון־אמר' 5.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
בנק בינלאומי 05	7405		5984	+250	+3.5	+12495
פ.י.ב.י. 0.5	8900		3175	+400	+4.7	+8960
בנקים הנכללים בהסדר ההצמדה						
אידיבי רג 100.0	90780		509			+44
אידיבי ב 100.0	90960		1	+290	+0.5	+5
אידיבי בכ א	554000			+1000	+0.2	+1
אגוד 0.1	67020		357	+20		+510
דיסקונט ב	115700		56			+27
דיסקונט א	115760		63	−150	−0.1	−104
דיסקונט שה ב	13750		2			−2
המזרחי ש	37285		1131			−816
המזרחי ם	37309		19	−100	−0.3	−19
המזרחי שה 9	16895		45	−40	−0.2	−45
הפועלים מבב	93200	תב	3.7	−5400	−5.5	−2.7
הפועלים ש	61590		1921	−50	−0.1	−1513
הפועלים ם	61590		171	−50	−0.1	−64
כללי א 1.0	158200		11	+500	+0.5	+69
כללי שה 7	7760		23	+70	+0.9	+23
כלל 0.1	39160		2047	−50	−0.1	−56
כלל שה 11	14770		256	−150	−1	−469
מימון המזר 1.0	52050		2	+100	+0.2	+50
מימון המזר 5.0	26700	שר				
בנקים למשכנתאות						
אדנים 0.1	32548		38	+948	+3	+95
לאומי־משכ' ש	11380		310	+180	+1.6	+358
לאומי־משכ' ם	10901		73	+1		+21
כרמל ש	5658	בה	74	+56	+1	+169
כרמל שה 1	3850		95	+10	+0.3	+520
בנין ב' 5.0	14175		4664	+675	+5	+5454
פת מכב ש	4240	תב	5926	+240	+6	+6502
משכן ב ש	3810		1189	+80	+2.1	+1814
עצמאות 0.1	17900		100	+750	+4.4	+217
טפחות מכב ש	24000		15			+9
טפחות רג ש	23600		178	−400	−1.7	−184
טפחות שה 1	10060		13	+110	+1.1	+63
טפחות שה 2	4961		446			+384
יעזור 1.0	2090		709	+70	+3.5	+285
יעזור 5.0	1290		1210			+245
מידב 1.0	9079		664	+205	+2.3	+345
מוסדות מימון						
שלמן אפ	977		7634			+5696
הוקלאות מכב א	312429	כב		−16443	−5	−216
הוקלאות מכב ג	209316		5			+2
לאומי תעש' א ש	16800		236	−50	−0.3	−27
פתוח תעש' מכב	194013		27			−4
פת תעש' בב ג	320000		2			−1
פת תעש' בב גג	200000		2	+4000	+2	+2
פת תעש' בב גגג	193779		1	−4000	−2	−1
פת תעש' בב ד	243000	תב	3	+31031	+14.6	+4
פת תעש' בב דד	68529		5	+418	+0.6	+55
כרמו קבלנים 5.0	1546		10847			+4835
תיירות בב	224500		2	+1500	+0.7	+1
כלל ליסינג 0.1	29250		164	+550	+1.9	+59
כלל ליסינג 0.5	25550		402	−950	−3.6	−456
כלל ליסינג אגוח	22150		48			−40
ביטוח						
איתן	285		10186	+5	+1.8	+5638
אררט 0.1	1610	תב	1015	−89	−5.2	−1009
אררט א 0.5	1012		1956			+123
בטוח משנה 0.1	801		553	−34	−4.1	−567
בטוח משנה 0.5	325		4009			−1359
הדר 1.0	441		6944	+5	+1.2	+10079
הדר 5.0	331		11455			+2607
הדר אפ סד 2	284		14796	+1	+0.4	+12824
הסנה ש	480		89209	+12	+2.6	+95842
הפניקס 0.1	770		11226	+19	+2.5	+4373
הפניקס 0.5	720		588	−5	−0.7	−361
המגשר־הראל 1.0	8600		495	+100	+1.2	+279
המגשר־הראל 5.0	6330		[illegible]	[illegible]	+2.1	+21457
מנורה 1.0	3030	בה	892	+50	+1	+247
מנורה 5.0	1850		1557			−294
סהר ג 1.0	9010	תב	1070	+470	+5.5	+1915
סקוריט 0.1	1500		1490			
צור ש	451		17812	−20	−4.3	−14265
ציון החזקות 1.0	11300		63	+150	+1.4	+36
ציון החזקות 5.0	3950		454	+100	+2.6	+240
מסחר						
אינטר גאס 1 ש	9640		891	+400	+4.5	+1126
אינטר גאס 5 ש	7272		1264	+72	+1	+54
מאיר עזרא 1.0	1200		8454	+20	+1.7	+8501
מאיר עזרא אפ	755		6871	+42	+5.9	+16572
כלל סחר	486		55852	+16	+3.4	+66824
אפ 4	405		25331	+17	+4.4	+55015
אגח 2	175		52500	+5.5	+3.2	+54600
קריסטל 1.0	999		4489	+1	+0.1	+863
רפק 0.1	34000		35.6	−650	−1.9	−15
רפק 0.5	21417	בה	191	+1947	+10	+165
שופרסל א 2.0	15990		1225	+790	+5.2	+2557
שופרסל ב 10.0	14431		2292	+500	+3.6	+2209
שירותים						
דלק נ ש	7030		5924	+240	+3.5	+8765
הראל 1.0	2622		92	+50	+1.9	+278
הראל 5.0	2150	תב	729	+130	+6.4	+2246
ספנות הספקה 0.1	29400		177	+800	+2.8	+190
ספנות הספקה 0.5	14024		561			−151
קידר 0.1	1720	תב	6076	+120	+7.5	+6617
קידר 1.0	448		64668	+17	+3.9	+96319
מוסד עזרה 0.1	3481		694	+1		+414
מוסד עזרה 0.5	1727		4217	+2	+0.1	+2296
קונסורטיום 0.1	4685	קב		+223	+5	+2060
קונסורטיום 0.5	3454	תב	1254	+314	+10	+2682
מלונות ושירותי תיירות						
קופל 1.0	6294	תב	698	+572	+10	+742
גלי זהר 1.0	6201		25.2	+1		+7.2
גלי זהר 5.0	4452	תב	257	+351	+8.6	+259.5
מלונות דן 1.0	2440		547	−34	−1.4	−1062
מלונות דן 5.0	1785		1092	+5	+0.3	+433
חוף האלמוג 1.0	6290		199			−46
כנס מר 1 ש	2450		98.4	−50	−2	−70.4
מלונות הירדן	3258	תב	527	+296	+10	+1521
מחשבים ושירותי מחשבים						
איכות מחשבים	1620		1687			
רשת מיכון 1.0	13550		505			−58
תגלב 1.0	22550	תב	888	+1350	+6.4	+2414
יקנא 1.0	9035		205			−17
כלל מחשבים 1.0	19155	תב	157	+1741	+10	+186
מ.ל.ל. 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
מ.ל.ל. 5.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
מטב מחשבים 1.0	750		2230	+10	+1.4	+2233
משוב אפ	630	בה	2254	+40	+6.8	+3455
ניקוב מחשבים 1	2300	תב	705	−160	−6.8	−289
ניקוב מחש' 5	1138		3574	−22	−1.9	−1820
ניקוב אפ סד 2	5708		387			+96
תים מחשבים 1.0	1090		7150	+10	+0.9	+4547
נדל"ן, בינוי ופיתוח						
אברהם בינוי וש	—		—	הפסקת	מסחר	—
אברהם בינוי וש	—		—	הפסקת	מסחר	—
אורן 1.0	803		2165			
אורן 5.0	400		8338			−3866
אזורים 1.0	1700		17534	+10	+0.6	+1687
אזורים אפ	1325		6585	+50	+3.9	+3600
אזורים אגח	214		32729	+10	+4.9	+117810
אילן 1.0	533		18420	−7	−1.3	−18941
אל־רוב 1.0	2100	תב	4827	+101	+5.1	+4462
אבנים 1.0	4170	תב	1158	+340	+8.9	+1411
אפריקה 0.1	63000		413	−1000	−1.6	−157
אפריקה 1.0	57450		370	−50	−0.1	−258
אפריקה אפ	44000		139	−1100	−2.4	−232
ארזים	2813		613	−15	−0.5	−81
ארלון 0.1	5950		4630			−8209
ארלון 0.5	3850		4013			
בן־יקר גז 1.0	9200	תב	488	+610	+7.1	+650
בונוביץ 1.0	4280		826			
בונוביץ 5.0	3520		690	+90	+2.6	+1042
דנקנר 1.0	8330		577	+260	+3.2	+467
דורקר 1.0	885	בה	162	−58	−6.2	−1545
דורקר 5.0	690		361			
דורק 0.1	569		6463	+7	+1.3	+2902
דיזר 0.5	492		16115	+12	+2.5	+12274
המשלל 1.0	1741		740	−40	−2.3	−529
המשלל 5.0	1500		450	+51	+4.1	+130
חלב 0.1	—		—	הפסקת	מסחר	—
חלב 0.5	—		—	הפסקת	מסחר	—
חברה לירושלים	405		88220	−20	−4.7	−152090
ירושלים אפ	240		85094			
נכסים ובנין	4760		3050	+160	+3.5	+3191
גבים 0.1	5830	תב	3184	+300	+6.4	+4125
גבים 0.5	5101		1635	+81	+1.6	+394
הכשרת הישוב ש	117240		557	+800	+0.7	+322
ישפרו 0.1	5697		1411	+240	+4.4	+2657
ישראלום 1.0	2160		6193	+50	+2.4	+2981
ישרס 10.0	25000		1049	+200	+0.8	+789
כנף פיתוח 1.0	10580		102	−500	−4.5	−114
כלל נדל ן	947		30505	+37	+4.1	+26547
לומיר 1.0	6890		456	−60	−0.9	−688
לומיר 5.0	3379		1024	−70	−2	−106
מבנה 1.0	583	תב	21327	+32	+5.8	+35931
מבנה אפ 2	445	תב	7471	+33	−8	+15258
מבנה אגח	138		39431			−17201
מאור בניה 1.0	1072		3615	+2	+0.2	+1122
מישאל 5.0	540	תב	21276	+32	+6.3	+41590
מנרב 5.0	2980		1546			
מרלין 1.0	1060		1611	−30	−2.8	−1453
לוינשטין 1.0	601		3899	+12	+2	+4106
לוינשטין 5.0	294		58458	+5	+1.7	+29666
ליפשיץ 1.0	3290		3349			−2433
ליפשיץ 5.0	2390	תב	8991	+190	+8.6	+13821
נאות אביב 0.5	14769	תב	668	+1299	+9.6	+765
נכסי אחזים	366		18645			+5581
סהר החזקות 1.0	35000		84	−1500	−4.1	−90
סהר החזקות 5.0	27020		202	+20	+0.1	+4
סולף 1.0	7889		10			
סולף 5.0	4700		120	+50	+1.1	+49
עמי וסלע מר 1	825		4331			+2324
עוז 3.0	2961	בה	1418	−329	−10	−4063
קיסריה 0.1	4776		42			−54
קיסריה 0.5	2310		1887	+110	+5	+3571
רובנשטין 1.0	489		8208	−11	−2.2	−8594
רובנשטין 5.0	297		24805			−13361
רובנשטין אפ	1585		1890			+463
רובנשטין אג"ח	142		24063	−0.5	−0.4	−54491
רסקו מכבל	5338		647	−282	−5	−465
רסקו רג	5195		467			
חקלאות						
מטעי הדר 0.1	4866		570			+128
מטעי הדר 0.5	4365	תב	599	−485	−10	−1192
מהדרין 0.1	7924		6226	+360	+4.8	+6748
נכסי הדרים 1.0	2230		3550	+55	+2.5	+4111
פרי אור 0.5	2950		600	+130	+4.6	+992
שמר 5.0	4465		2154			
שמר אפ	3290		2586	+190	+6.1	+2217
מזון וטבק						
אסם	1635		1024	−15	−0.9	−519
גלפרוסט 1.0	3460	תב	406	−340	−9	−282
גלפרוסט 5.0	2790	תב	663	−310	−10	−2677
גלפרוסט אפ 1	2832		211			+19
דובק מב ש	6650		911	+90	+1.4	+617
דובק מב ם	6650		396	+25	+0.4	+404
זגלבק 1.0	1170		965			+335
זגלבק 5.0	862		186	+10	+1.2	+134
פרי־זה 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
פרי־זה 5.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
טמפו בירה 1.0	37800		77			+2
טמפו בירה 5.0	33500		69	+1500	+4.7	+29
יצהר 1.0	1690	בה	1596	+90	+5.6	+1985
יצהר א 5.0	935		3679	−10	−1.1	−362
יצהר אפ 2	650		3229			+405
מן 1.0	964		2305	+20	+2.1	+2067
מן 5.0	485		2639	−25	−4.9	−625
סנפרוסט 1.0	19000		270			+48
עלית	25500		739	+720	+2.9	+1104
עסיס ב 0.5	542	בה	9660	−21	−3.7	−14431
אגל שקל 1	3600		595	+49	+1.4	+227
שמן מכב א	6650		326	+148	+2.3	+356
טכסטיל והלבשה						
אתא מר 1 ש	850		8187	−10	−1.2	−8650
אופים 1.0	1860		1553	+80	+4.5	+2494
אפנת בוזן 1.0	780		4661	−11	−1.5	−4551
אפנת בוזן 5.0	580		5862			
אתא א	534		4305	−14	−2.6	−7761
ארגמן רג ש	22450		1625	+850	+3.9	+1508
דלתא־גליל 1.0	5900		3282	+192	+3.4	+1481
דלתא־גליל א 5.0	4600		804	+150	+3.4	+862
מטוית מאור 1	13564		[illegible]	+324	+10	+1027.3
מטוית מאור 5	1304	תב	195	−145	−10	−765
ויטלגו 1.0	2100		185	−10	−0.5	−120
ויטלגו 5.0	1550		391			−318
הדינן 1.0	10800		388			−3
זיקית 1.0	2890		2838	+50	+1.8	+897
זיקית 5.0	2150		579	+35	+1.7	+552
לודזיה 0.1	3860		426	+60	+1.6	+656
לודזיה 0.4	8100		2450			+1176
ליגת 1.0	1220		3827	+48	+4.1	+5559
מיס גליק	950		1124	−47	−4.7	−1167
מקס 0.1	5700	תב	605	+300	+5.6	+796
מקס 0.5	3900	תב	1598	+250	+6.9	+5487
עיט 1.0	695		3585			
עיט 5.0	385		17889			
עמק פרינה 1 ש'	400		14023	−21	−5	−22128
עמק אפ	298		6081	−1	−0.5	−6548
פולגת א 1	6940		1362			−239
פולגת ב 4	4475		1896	+35	+0.8	+1753
פלינדו א 0.5	12900	תב	423	+1080	+8.4	+1109
פרופר	6850	בה	299	+350	+5.4	+319
גיבור סברינה	23600	תב	984	+1200	+5.4	+1973
תעש רגוזין 1.0	2971		1035	+1		+236
מתכת ומוצריה						
אקסטמן 5.0	3262		900	+100	+3.2	+1270
אורדן 0.1	14000		2029	−597	−4.1	−848
אורדן 0.5	13200		1782	−30	−0.2	−754
תעשיות שונות						
אלומית 1.0	8300	תב	217	+500	+6.4	+386
אלומית 5.0	6200		355			−205
כבלים ש	52800	תב	328	+4800	+10	+896
התכוף 1.0	9150		398	+141	+1.6	+680
התכוף 5.0	5809	קב		+277	+5	+976
התכוף אפ	6140		314			+187
דיקה 1.0	5420		85	−100	−1.8	−112
דיקה 5.0	2500		565	−40	−1.6	−13.6
קופסאות פח 1.0	5260		1278	+10	+0.2	+957
קופסאות פח 5.0	5150		750	+100	+2	+844
מתכת מרום 1.0	3530		532	+51	+1.5	+1022
כבלי ציון 1.0	3150		643	−46	−1.4	−1373
כבלי ציון 5.0	2055		2584	+95	+4.9	+2156
כבלי ציון אפ	893		3321			
מודים 1.0	1276		2588	+25	+2	+1251
קרמני 1.0	480	תב	21961	+39	+10	+37191
קרמני 5.0	251	תב	29335	+23	+10.1	+76558
מושקן 0.1	49700		12			−15
מושקן 0.5	18800		55			−58
פקר פלדה 1.0	20100		319			+22
קינג 1.0	1609	תב	2529	+146	+10	+5238
קינג 5.0	1020	תב	5008	+57	+5.9	+6534
קליל 1.0	3190	תב	606	+290	+10	+2982
קליל 5.0	2575		255	+50	+2	+236
שלודות 5.0	12780		529			
תעשיות לכיש 1.0	1580		874	+11	+0.8	+1539
תעשיות לכיש 5.0	1005		6894	−20	−2	−3171
חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה						
אלביט 5.0	641000		64	+6000	+0.9	+17
אלקו 0.1	14145		577			
אלקו 0.25 ש	7500		1519			−172
אלקו 0.25 ם	7725		146			−17
אלקטרה 0.1	2662	תב	8639	+242	+10	+21286
אלקטרה א 0.5	1711	תב	6210	+112	+7	+17903
אפ 5	1460	תב	16108	+130	+9.8	+50743
אגח 5	167	בה	107197	+15	+9.8	+378047
אלרון 3.0	498000		80	+10000	+2.1	+78
אורית 1.0	31499		357	+500	+1.6	+263
כלל תעש אלק'	3673		6972	+120	+3.4	+8659
ספקטרוניקס 1.0	3530		2352	+120	+3.5	+3254
ספקטרוניקס 5.0	2945		4222	+110	+3.9	+4799
פיכטנר 1.0	930		5088			−1719
פיכטנר 5.0	851		3520	+21	+2.5	+5890
ציקלון 1.0	3000		377	+86	+3	+232
ציקלון 5.0	1807		2085	+86	+5	+1116
קנצמטן אולד 1.	9340	תב	282	+750	+8.5	+755
קנצמטן אולד 5.	7910	תב	742	+710	+9.9	+653
ת.א.ת. 1.0	2289	תב	1598	+149	+7	+2189
ת.א.ת. 5.0	1096		23073	+50	+4.8	+28030
ת.א.ת. אפ 1	50801		203	+600	+2	+76
תדיראן	1025		4797	+15	+1.5	+1563

מוצרי בניה

שם המניה	השער אתמול		המחזור ש"ח ע"נ	השינוי בנקודות	השינוי ב%	הצע/ביקוש ש"ח ע"נ
א.י.ב. תעשיות 1.	258		53011	+8	+3.2	+29489
א.י.ב. אפ	964		5597	+37	+4	+10202
א.י.ב. אגח	151.5		79200			−43153
אלקל 5.0	9680	תב	537	+880	+10	+879
אקרשטיין 1.0	1252		3697	+7	+0.6	+1601
אקרשטיין 5.0	872		3362			+4522
אקרשטיין אפ'	583		3515			−1987
אקרשטיין אגח	139		14196	+4.5	+3.4	+137699
בנין תדיר 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
בנין תדיר 5.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
בר־טון 1.0	1580		3523			−1006
בר־טון 5.0	690	תב	5886	−50	−6.8	−8714
טרומאסבסט 1.0	10200		26.6	−500	−4.7	−56.6
טרומאסבסט 5.0	5564	תב	549	−618	−10	−1042
מ.ל.מ. 1.0	1280		883			
מ.ל.מ. 5.0	1080		528			
מודל השק בתעש	994		2370	+10	+1	+1469
מתאסקה ולמבן 1	24101	בה	5	+523	+2.2	+18
מתאסקה ולמבן 5	21200		5			
כימיה, גומי ופלסטיק						
אגן 5.0	24600	תב	541	+1480	+6.4	+1376
אליאנס ב	2800		488	−50	−1.8	−592
גל תעשיות 1.0	31000	תב	246	+2000	+6.9	+398
גל תעשיות 5.0	24500	תב	230	+1400	+6.1	+546
דקסטר 1.0	3689		366			−283
רשבים 0.1	5198	בה	108	−52	−1	−42
רשבים 0.5	1900		3574			
חיפה כמי' 10.0	1150		8045	+21	+1.9	+9743
טבע ש	15680	תב	2127	+1000	+6.8	+5312
ליפסקי 1.0	3970		601	+87	+2.2	+236
ים המלח	3140		11083	+120	+4	+25415
פטרוכימים 10.0	910		46125	+27	+3.1	+44971
מקסימה 1.0	8880		63	+220	+2.5	+34
מקסימה 5.0	6753		431	+300	+4.7	+414
מקה כימיקל 1.0	9250		227	+250	+2.8	+135
סנו 1.0	29780		134	+180	+0.6	+83
סנו 5.0	24287		72	+400	+1.7	+230
פריקלאס	687		20928			+4978
פריקלאס אפ'	273		21434			−5131
קים כימיקל 1.0	7850		683	−50	−0.6	−548
ת.ג.ל. 1.0	3821		66	+20	+0.5	+212
ת.ג.ל. 5.0	3210		172			+35
תיא 5.0	18701	תב	523	+1700	+10	+792
פרומוטרים 10.0	25500	תב	312	+2201	+9.5	+499
תורז א 5.0	12000		77	+1		+9
עץ, נייר ודפוס						
כתר	290		25685	+10	+3.6	+37468
דפרון 1.0	10550		116	+500	+5	+71
דפרון 5.0	7550		47	−100	−1.3	−54
חמבן 1.0	11770	בה	287	+1070	+10	+1197
יאה 1.0	6010		222	+190	+3.5	+637
לבידי אשקלון 1	760		5370	+27	+3.7	+9726
מולט ב 0.5	55600		77	+1800	+3.4	+62
מפעלי ניר 10.0	467500		145	+13000	+2.9	+208
סקנדיה 1.0	4302		234	+200	+4.9	+260
רים 0.1	2935	תב	622	−230	−7.3	−875
רים 0.4	2500		1407	+60	+2.5	+806
תפל ב 0.2	25900		491	+1100	+4.4	+439
אבירן 1.0	14340		176	+140	+1	+17
אבירן 5.0	8500		418	+400	+4.9	+581
הפרשה יד'	13390	תב	254	+650	+5.1	+659
הגבפלס 1.0	2835		694	+135	+5	+1158
הגבפלס 5.0	2050	תב	664	+90	+4.6	+1053
השקעות בתעשיה						
מרכזית ב 0.1	15910		1209	+600	+3.9	+1877
כור בכ ש	—		—	הפסקת	מסחר	—
כלל תעש' 1.0	284		208131	+4	+1.4	+206897
מאגרי טכנולוגיה	590		6395	−9	−1.5	−5485
חברות השקעה						
אמפל ש	11550	תב	164	+850	+7.9	+146
אמפא פתוח 2.0	10600		5379	+400	+3.9	+6195
אינקובה 0.1	115		66369	+5	+4.6	+73027
אלגר ש	21409		325	+610	+2.9	+343
אלגר ם	20700		176			−182
אלרן ש	8100	תב	4336	+500	+6.6	+6118
אלרן ם	7581	קב		+361	+5	+2507
אמישר בכ	1900		915.1	+70	+3.8	+572.1
אפיק 1.0	451		12787			−5287
אפיק 5.0	410		8946			−3291
גאולה 1.0	—		—	הפסקת	מסחר	—
דנבאר 1.0	717		4419	+17	+2.4	+3164
דנבאר 5.0	506		1236	+1	+0.2	+782
חברה לישראל 1.0	31580		1809	+1200	+4	+1967
חברה לישראל 5.0	31625	תב	1255	+2875	+10	+1844
הלפטן 0.1	143600		3.5	+6800	+5	+3.5
הלפטן 1.0 ש	36900		401	+1500	+4.2	+272
אמפא א 0.5	37200		621	+1500	+4.2	+566
פועלים השק ש	13600		1668	+600	+4.6	+2204
דיסקונט השק ש	—		—	הפסקת	מסחר	—
מזרחי השק ש	42000		119			
מר השקעות 124	14020	כב				
חירון 1.0	3960		517			
חירון 5.0	2115		8735	+100	+5	+2451
ישום השקעות	331	תב	43016	+26	+8.5	+71162
יצא ש	18800		629	+800	+4.4	+784
ירדן א 0.1	2929		999	+29	+1	+311
כלל 10.0	1600		37521			−5728
כלל 50.0	1535	בה	1256	+15	+1	+2542
לנדקו 0.1	2800		418	+1		+172
לנדקו 0.1	1140	בה	1362	+30	+2.7	+2312
ממר 0.1	780	בה	3863	+20	+2.6	+999
ממר א 0.5	478		1915			
אגח 1	128		4000	+1	+0.8	+148
עין השק ב 0.1	5070	בה	172	+370	+7.9	+815
עין השק ב 0.5	3600	תב	280	+200	+5.9	+295
פז השק ש	4590		2332	+18	+0.2	+918
פמה א 0.1	13498		76	−1		−119
פמה 0.5	11067		625	+217	+2	+412
פריון ב 2.5	17800		1966	+700	+4.1	+835
קרדן 1.0	210		22294	−5	−2.3	−45531
קרדן 5.0	180		26593	−5	−2.7	−18781
גליל טכנולוגיות	—		—	הפסקת	מסחר	—
חיפושי נפט						
דלק נפט 1	5430		600			−448
דלק נפט 5	3480		1427	+250	+7.7	+2748
דלק חיפ' אפ 2	2625		1517	+140	+5.6	+2274
פז חיפושי נפט	44000	תב	243	+3200	+7.8	+236
יואל 5.0	892		44435			
מגב 1.0	8000		385			
מגב 5.0	3650		1043			+431
פראיל ב 0.5	8667	תב	188	+567	+7	+555
נפטא ש	3215000		9	30800	+4.2	+10
נסחרות במט"ח						
גוית ם	225		1250	+5	+2.3	+1650

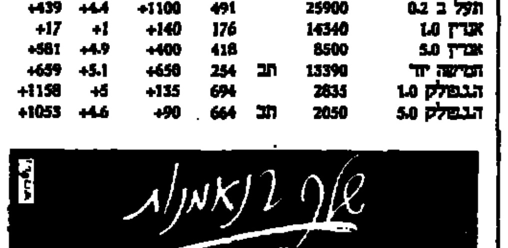

שערים בינבנקאיים

אתמול, צהריים, 21.4.1987 באירופה

מסירה מיידית (ספוט)

ל"ש שטרלינג	$ ארצות הברית	1.6355/1.6565
ל־$1 ארה"ב	מרקים גרמניים	1.8075/1.8085
"	פלורינים הולנדיים	2.0393/2.0402
"	פרנקים שוויצריים	1.4840/1.4850
"	פרנקים בלגיים	37.44/37.46
"	פרנקים צרפתיים	6.0170/6.0190
"	לירטות איטלקיות	1288.00/1289.00
"	ינים יפאניים	141.90/142.00
ליס.ד.ר.	$ ארצות הברית	1.2730/1.2735

שער הזהב 454.80 $ ארה"ב אונקיה לזהב פיקסינג

מסירה מאוחרת (פורוורד)

	$/ל"ש	פר"ש/$	מרק/$
1 ח':	1.6310/1.6323	1.4793/1.4806	1.8029/1.8041
3 ח':	1.6243/1.6258	1.4719/1.4732	1.7940/1.7952
6 ח':	1.6160/1.6175	1.4593/1.4608	1.7800/1:7814

הנתונים נמסרו ע"י בנק דיסקונט לישראל בע"מ

גלגל הבורסה / יהודה שרוני

עליות חדות בכבדות

יום המסחר הראשון לאחר פגרת החג האיר פניו למשקיעים. בכל אפיקי ההשקעה בשוק המניות, נרשמו אתמול ביקושים גדולים מהרגיל, שסופקו בעליות שערים תלולות. ביקושים גדולים במיוחד הזרימו קרנות־הנאמנות למניות הכבדות. ביקושים אלה מוסברים בצבירה גדולה־יחסית שהיתה בקרנות: הן צברו יותר מ־20 מיליון דולר. צבירה גדולה זו מיוחסת למשקיעים שהעדיפו להמתין בפגרת החג מחוץ למעגל המשקיעים. עם חידוש המסחר, הואיל וראו כי לא התחוללו שום התפתחויות יוצאות דופן, חזרו להשקיע.

אם קרנות־הנאמנות של בנק דיסקונט היו הגורם הדומיננטי בשוק בסוף השבוע שעבר, הנה אתמול הצטרפו אליהן גם קרנות בנק לאומי ובנק הפועלים. מחזור שיא במניות החופשיות, שהסתכם ב־30.9 מיליון שקל, מלמד כי אתמול עברה סחורה מיד ליד בהיקפים גדולים. בבורסה סבורים כי גם היום תימשך המגמה מאתמול, אם כי ביתר מתינות ובאופן הרבה יותר סלקטיבי.

	מדד יומי	שינוי ב%
מדד מניות כללי	132.36	+1.18
כללי ללא בנקים	169.25	+2.28
מדד אג"ח כללי	109.33	−0.01
אג"ח צמוד מדד	109.08	−0.02
אג"ח צמוד מט"ח	110.47	+0.03

פעילות ערה בבינלאומי

הפעילות הערה מהרגיל במניות הבנק הבינלאומי נמשכה גם אתמול. ביקוש למניה סופק בעלייה של 3.5 אחוזים ובמחזור גדול. בנק ישראל קלט גם אתמול את רוב ההיצעים במניות ההסדר.

	תשואה שנתית דולרית ב־%
בל"ל 0.1	17.28
הפועלים ש	17.31
אי.די.בי. רג	17.21
דיסקונט א	17.29
המזרחי ש	17.37

תחרות בהרצת הכבדות

קרנות־הנאמנות צברו אתמול יותר מ־20 מיליון דולר. כדי שהמצטרפים לקרנות לא יהנו מרכישה "דה לוקס", הזרימו אתמול מנהלי הקרנות ביקושים למניות הכבדות המוחזקות אתם. עקב כך, עלו מניות אלו עלייה חריגה. עלייה של 6-8 אחוזים למניית טבע, ועלייה של ארבעה אחוזים למניית ים המלח, היו הבולטות בעליות שערים חריגות. הביקושים הגדולים מהרגיל למניות המוחזקות עם קבוצת בנק דיסקונט נמשכו גם אתמול.

חזית חדשה במניות אחרות

לאחר הפוגה מסוימת בהרצת ניירות־הערך דלי־הסחירות, נפתחה אתמול חזית חדשה במניות אחרות.

על הכוונת היו אתמול מניות קונסורציום 1 והתכוף 5, שנרשמו בהן קונים בלבד. עליות של עשרה אחוזים היו במניות קרמני ואלקול. פעילות חריגה נרשמה למניות מתם, אלקול, קליל ומהדרין.

בנק ישראל מחדש ההנפקות

בנק ישראל מחדש היום את גיוס ההון, והוא ינפיק שתי סדרות של אג"ח בהיקף 50 מיליון שקל. אג"ח שגיא לחמש שנים, תונפק במחיר מינימלי של 95 נק', אך הריבית תעלה ותעמוד על 4.75 אחוזים. אג"ח גליל לעשר שנים תונפק במחיר 90 נק', בריבית של 4.75 אחוזים. בשוק איגרות־החוב היה היצע של שישה מיליון שקל, שנקלט בירידות מתונות.

פעילות שיא במק"מ

במלוות קצר־המועד נרשמו אתמול מחזורי־מסחר גדולים, שהסתכמו ב־47.5 מיליון שקל. סיבת הרכישה: קרנות־הנאמנות, שצברו אתמול כספים רבים, רכשו סדרות מק"מ שהנפיק בנק ישראל.

הסדרה	ימים לפדיון	שער	תשואה חודשית
457	7	90.49	2.25
517	14	99.03	2.14
527	21	98.58	2.09
537	28	98.15	2.05
547	35	97.71	2.05
617	42	97.13	2.08
627	49	96.75	2.07
637	56	96.32	2.06

הודעות בורסה

- מלל סיימה את מחצית 1986 ברווח של 508 אלף שקל, לעומת רווח של 222 אלף שקל במחצית השנה הקודמת.
- גמלת סיימה את 1986 ברווח של 219 אלף שקל, לעומת הפסד של 821 אלף שקל. החברה תגייס הון בהנפקה לציבור ובהנפקה בדרך של זכויות.
- כלל אלקטרוניקה מסרה כי החברה־הבת אי.סי.איי. קיבלה הזמנות ייצוא בהיקף 5.2 מיליוני דולר.

שערי קרנות הנאמנות

הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	השינוי נקודות	השינוי היומי אחוזים
אב	6228.14	6203.73	93.57	1.53
אבוקה	642.51	630.27	15.20	2.47
אגוז	244.57	239.84	1.36	0.57
אודי	1604.06	1572.54	5.51	0.35
אודם	3274.35	3212.20	53.83	1.70
אופיר	1820.38	1806.57	−4.72	−0.26
אור	417.57	408.74	0.14	0.03
אוריון	156.71	153.58	0.56	0.37
אורי־ל	265.72	263.80	1.15	0.44
אורן	800.81	785.39	5.12	0.66
אייל	3929.69	3852.47	28.59	0.75
איריס	5401.09	5283.56	22.74	0.43
איתן	712.00	697.69	2.22	0.32
אלון	576.97	565.12	0.57	0.10
אלמוג	656.40	643.58	−6.24	−0.96
ארז	863.15	846.60	17.46	2.11
אש	223.12	222.09	5.08	2.34
אשל	182.01	178.45	0.35	0.20
אתרוג	234.61	232.41	1.25	0.54
בדולח	3072.12	3014.51	35.55	1.19
ברוש	575.82	564.85	7.34	1.32
ברק	599.56	588.01	8.13	1.40
ברקת	849.65	832.99	0.66	0.08
גביש	1510.72	1500.59	5.02	0.34
גבע	1055.17	1040.00	2.20	0.21
גורן	747.35	733.29	2.57	0.35
גיא	9718.60	9574.76	21.87	0.23
גיל	3437.82	3372.99	33.30	1.00
גלית	622.21	614.79	4.51	0.74
דולפין	459.69	455.34	8.21	1.84
דוכיפת	780.24	771.00	7.77	1.02
דולב	226.52	221.68	0.61	0.28
דורון	1472.27	1444.50	1.21	0.08
דותן	257.99	253.03	0.51	0.20
דליה	583.44	581.24	5.00	0.87
דרור	488.96	479.94	3.36	0.71
דקל	528.29	518.21	11.52	2.27
הדס	493.70	489.30	7.35	1.53
ורד	531.35	521.61	1.70	0.33
זהבית	2821.53	2763.20	−5.95	−0.21
זוהר	20040.41	19748.89	55.94	0.28
זיו	18489.61	18219.65	53.14	0.29
זמיר	1307.00	1282.20	23.83	1.89
חוחית	153.48	150.10	1.01	0.68
חליפין	128.52	127.96	−0.05	−0.04
חלמיש	625.38	613.23	−0.08	−0.01
חן	136.21	135.67	0.33	0.24
טופז	1359.16	1327.88	2.78	0.21
טל	5983.77	5906.40	−0.18	−0.00
יובל	832.32	816.55	2.27	0.28
יהלום	2994.53	2939.15	30.40	1.05
יהודית	472.03	467.64	4.43	0.96
יערה	671.05	656.47	0.08	0.01
כוכב	1491.53	1462.88	29.31	2.04
כחל	130.69	128.13	−0.88	−0.68
כלנית	641.31	638.78	5.23	0.83
כספית	719.87	712.61	0.18	0.03
כרמל	151.69	148.65	0.55	0.37
כתר	1162.87	1140.10	1.11	0.10
להב	4801.82	4711.24	25.25	0.54
למשקיע	119869.27	117709.66	797.09	0.68
לפיד	529.34	519.12	13.00	2.57
לקט	1721.51	1686.84	0.25	0.01
לשם	979.44	960.47	0.76	0.08
מכתר	1266.14	1241.85	6.38	0.52
מבטח	3662.90	3629.73	20.10	0.56
מגן	241.47	237.93	2.84	1.21
מנוף	3776.71	3741.22	44.80	1.21
מגל	780.01	775.17	3.90	0.51
מור	2402.88	2368.79	77.37	3.38
מירון	1063.49	1054.24	17.45	1.68
מטח	27765.20	27252.82	−18.09	−0.07
מימר	950.88	932.23	4.03	0.43
מעוף	5158.95	5060.83	124.62	2.52
מעיין	778.18	763.46	3.41	0.45
מקשה	1012.49	992.93	0.75	0.08
מרגלית	1654.54	1622.85	17.78	1.11
מרווה	118.06	117.67	1.07	0.92
[illegible]	1254.27	1230.20	7.93	0.65
נגה	28655.49	28242.71	157.65	0.56
נטיף	1205.94	1183.04	21.38	1.84
נטע	566.54	555.17	5.27	0.96
נילי	8269.94	8153.54	150.15	1.88
סביון	705.58	703.00	6.45	0.93
סגולה	131.45	128.88	0.02	0.02
סלע	993.09	974.04	−0.86	−0.09
סנונית	724.82	710.78	0.93	0.13
סער	918.32	901.45	11.33	1.27
ספיר	530.18	527.55	0.04	0.01
עדיף	1025.00	1013.41	14.58	1.46
עידית	3014.09	2956.86	53.49	1.84
עידן	483.71	477.07	2.99	0.63
ענבר	1200.16	1174.38	1.56	0.13
ענת	3020.47	2996.05	34.03	1.15
עפרוני	676.69	662.00	0.62	0.09
ערמון	139.89	137.22	0.38	0.28
פרא	1745.64	1733.66	9.70	0.56
צבר	551.97	540.99	−5.45	−1.00
צופית	797.16	781.63	9.49	1.23
צוק	117.03	116.61	0.17	0.15
צמיד	1012.87	991.87	0.51	0.05
צמיחה	589.23	581.06	6.08	1.06
צמרת	1755.77	1721.23	1.38	0.08
קלע	2433.09	2420.95	14.47	0.60
רונית	21622.58	21443.62	320.71	1.52
רימון	120.11	119.86	0.42	0.35
רקפת	832.77	817.81	6.57	0.81
רשף	766.73	750.09	−0.75	−0.10
שביט	812.83	797.25	1.45	0.18
שחם	949.68	926.37	−2.75	−0.30
שירה	471.73	468.32	5.85	1.26
שמיר	364.20	361.52	0.40	0.11
שנהב	1166.57	1161.43	27.13	2.39
שפע	1127.21	1101.20	35.48	3.33
שקד	178.51	174.98	0.54	0.31
תאנה	277.14	274.62	3.74	1.38
תדהר	650.52	647.28	10.00	1.57
תירוש	513.32	511.00	3.37	0.66
תפוז	217.55	213.38	0.46	0.22
תפוח	182.63	181.33	1.67	0.93
תרשיש	1405.97	1395.93	−2.00	−0.14
[illegible]	498.44	496.46	0.70	0.14

שערי איגרות החוב

3% מלווה מדינה (הצמדה 100%)

סדרה	שער	שינוי בנק'
3601	38044	+152
3602	35030	+140
3603	32564	+130
3604	29098	+117
3605	26547	+106
3606	24998	+100
3607	23484	−71
3608	21928	+10
3609	21120	+84
3610	19452	+61
3611	18969	+67
3612	18763	+73
3613	17795	+117
3614	16986	+167
3615	15561	+68
3616	14418	+145
3617	13630	+52
3618	12938	+50
3619	11904	+46
3620	11173	+53
3621	10615	+51
3622	9574	+28
3623	8951	−19
3624	8599	−16
3625	7866	+31
3626	7277	+28
3627	6750	+26
3628	6199	+61
3629	5809	+58
3630	5493	+56
3631	5045	−34
3632	4753	−33
3633	4491	−32
3634	3935	+15
3635	3721	+13
3636	3657	+15
3637	3436	+13
3638	3280	+15
3639	2929	+11
3640	2414	+9
3641	2093	+8
3642	1857	+7
3643	1611	+6
3644	1437	+5
3645	1296	+5
3701	1057	+4
3702	844.4	−21.7
3703	735.5	−0.7
3704	629.9	−0.7
3751	330.7	−2
3752	133.1	−0.6
3753	127.8	−0.6
3901	123.7	+0.6
3902	117.7	+0.5
3903	116.9	+0.5
3904	114.9	+0.4
3754	115.3	— —
3755	111	— —
3756	107.1	−0.4
3757	108.2	+0.1
3758	106.2	— —
3759	105.8	— —
3760	104.3	— —
3761	102.1	+0.1
3762	99.3	— —
3763	96.3	— —
3764	94.4	— —
3765	92.2	+0.1
3766	91.1	+0.1
3791	97.9	+0.6
3792	96.1	+0.6
3826	116.7	−0.3
3827	114.5	−0.2
3828	110.4	−0.7
3829	111.5	−0.2
3830	109.5	−0.1
3831	109.1	−0.1
3832	107.6	−0.1
3833	105.3	−0.1
3834	102.5	−0.1

4.25% שגיא

סדרה	שער	שינוי בנק'
4101	357.1	+0.1
4102	142.7	+0.5
4103	137.2	+0.6
4104	132.8	+0.5
4301	132.8	+0.5
4302	126	−0.2
4303	125.2	−0.1
4304	123.2	−0.1
4105	109.9	+0.5
4106	107	+0.4
4107	103.7	+0.4
4108	101.9	+0.4
4109	98.5	+0.4
4110	97.3	+0.3
4201	122.2	−0.2
4204	113.5	−0.7
4205	114.6	−0.2
4206	112.4	+0.5
4207	112	+0.5
4208	110.5	+0.5
4209	108.1	+0.5
4210	105.2	+0.4
4211	102	+0.4
4212	100.8	+0.5
4213	98.4	+0.5
3210	207100	— —

סדרה	שער	שינוי בנק'
3211	202000	[illegible]
3212	198300	+300
3213	190700	— —
3214	182500	+300
3501	181510	— —
3502	179750	— —
3503	165574	— —
3504	156500	— —
3505	151900	+500
3521	153200	— —
3522	146000	— —
3523	140200	— —
3524	137800	−3500
3525	133000	−3500
3526	143800	— —
3527	136579	−4121
3528	132405	−4095
3529	136400	+700
3530	132100	+300
3531	131700	−1500
3532	125900	−3000
3533	125700	−5000
3534	117370	−3630
3535	121300	— —
3536	120400	+220
3537	119600	+300
3538	112365	−1135
3539	114150	+550
3540	111900	−1100
3541	108108	−1092
3542	107700	−1300
3543	105010	+195
3544	103650	+150
3545	101057	−137
3549	95539	−150
3552	87768	−160
3554	87691	−201
3555	87691	−201
3546	101419	−117
3547	101113	−119
3548	100960	−120
3550	95874	−131
3551	95368	−135
3553	87522	+531
3556	83810	+459
3558	87433	+501
3559	84312	+485
3560	79910	+465
3557	84494	−290
3572	80251	−285
3561	79319	−682
3571	79020	−686
3573	79499	−577
3574	73294	−535
3577	73359	−563
3578	67701	−524
3575	73056	−350
3576	72782	−352
3579	67231	−349
3580	62602	[illegible]
3581	56994	−52
3582	52593	−57
3583	49179	+186
3584	46831	+176
3585	44425	+168
3586	39902	−79
3588	39891	−96
3589	36415	−88
3587	40468	+144
3591	38473	+147
3592	38415	+146
3593	38328	+145
3590	36544	+233
3595	36323	+241
3594	36594	−350

5% מלווה פיתוח (בריבית כפולה)

סדרה	שער	שינוי בנק'
2001	149100	+300
2002	148800	— —
2003	143900	— —
2004	145400	— —
2005	135200	— —
2006	137400	+1000
2007	133244	— —
2008	131341	— —
2009	134585	— —
2010	137700	+300
2011	134850	+250
2012	134500	+200
2013	134600	— —
2014	130800	— —
2015	130750	+150
2016	131800	— —
2017	128400	— —
2018	128400	−500
2019	127200	+200
2020	123600	— —
2021	124200	+300
2022	115600	— —
2023	118100	— —
2024	108800	+200
2025	109950	— —
2026	109600	— —
2027	105500	— —
2028	105800	+400
2029	100200	— —
2030	100900	+300
2031	97000	— —
2032	99726	−867
2034	94286	−869
2033	93829	+775
2035	86222	+730
2036	87174	+529
2038	83104	+493
2040	82617	+512
2037	84062	+464
2039	83655	+470
2049	76918	[illegible]
2052	70865	−577
2051	77782	−1627
2053	72271	+111
2055	66837	+98
2054	66712	+246
2056	61818	+228
2057	62711	+230
2059	57104	+209
2058	55893	+209
2060	51606	+193
2061	39177	+139
2062	36907	+139
2063	35204	+132

רמון

סדרה	שער	שינוי בנק'
7001	245.3	−3.8
7002	237.7	−3.7
7003	227.4	−0.3
7004	209.3	−0.4
7005	195.6	−0.2
7006	184.2	−0.1
7007	171.4	−0.4
7008	162.8	−0.4
7009	157.1	−0.1
7010	149.4	−0.3
7011	141	−2.3
7012	140.4	−2.1
7013	132.7	−0.3
7014	115.4	−0.4
7015	95.5	−0.5
7016	94.6	−0.6
7017	96.7	−0.6
7018	96.5	−0.5
7019	96.9	−0.5
7020	96.7	−0.5
7021	95.8	−0.5
7201	93.6	−0.4

גלבוע

סדרה	שער	שינוי בנק'
6101	13082	−71
6102	7638	−10
6103	6864	−15
6104	6447	+22
6105	6108	+21
6106	5988	+21
6107	5769	+21
6108	4083	−3
6109	3805	−3
6110	3739	−3
6111	3198	−6
6112	3116	−4
6113	2019	+10
6151	810.4	+6.9
6152	776	+6.6
6153	670.5	+5.2
6154	658.3	+5.2
6155	428.5	+5.2
6156	340.9	−0.4
6157	254.5	+2.2
6158	241	[illegible]
6159	205	+1.2
6160	191.3	−0.2
6161	184.8	−0.2
6162	170.4	+2.9
6163	159.2	+4.4
6164	153	+4.2
6165	141.5	+1.9
6166	134.7	+3.6
6167	131.7	+3.5
6168	129.6	+3.4
6169	123.1	+1.6
6170	113.5	+0.3
6171	85.3	+3.5
6172	82.6	+3.6
6801	89.2	+0.9

ארמון

סדרה	שער	שינוי בנק'
2501	172.2	— —
2502	169.5	— —
2503	163.2	— —
2504	162.1	— —
2505	157.1	+2.6
2506	150	— —
2507	147	+1
2508	107.1	— —

צמודות זהב

סדרה	שער	שינוי בנק'
יוד 5	121	— —

100% מט"ח

סדרה	שער	שינוי בנק'
אל אות	1139	+22
אלביט	215	+2
אלתא	1138	+1
אלסינט	1883	— —
מאיטקס	777	+4
תרד 84	98.5	−1
תרד 85	366	−5
הב היש	215.5	−2.8
דיס הש	161.7	+0.7
כור	145	−0.5
כלל	429	— —
מצב ד	207.7	— —
מצב מ	287.2	— —
מצב י	335	— —
חן	102.3	−0.1
סול בנ	150.9	— —
תישום	205.8	−0.2

מדד/מט"ח

סדרה	שער	שינוי בנק'
בלת	134.6	— —
דיס הש	140.8	−0.1
סהר	135.1	+1
כלל	168.2	+0.4
לאומי	125.5	−0.3
כנ דיס	137.7	−0.1
משא מ	132.3	+0.1
משא מ	132.1	−0.5
משא מ	118	−0.6

صكنا من الاهل

صكا من الاهل

נשיא המדינה לחוגגי המימונה בגן סאקר:

"שמרו על מסורת החגיגה כבארץ מוצאכם: אל תגרעו ואל תוסיפו"

מאת חיים הנדוורקר, כתב "הארץ" בתל אביב
וכתב "הארץ" בירושלים

כ־100 אלף איש באו לחוג את חגיגות המימונה בפארק הירקון בתל אביב, שיא לדברי המארגנים. רבבות החוגגים התפזרו בפארק, צלו בשר על גבי מתקני הגריל הביתיים; עשן התאבך מעל הפארק וריח הצלי הורגש בכל מקום.

החגיגות התמקדו באוהל המרכזי שהוקם סמוך למזרקה בפארק. זה היה האוהל של המכובדים, ומספר החוגגים ממוצא אשכנזי בו היה יחסית רב מאוד. באוהל המרכזי לא צלו בשר. הוא היה גדוש במיני מתיקה מסורתיים שאותם התקינו ריימונד וגבי מלכה. על הבימה הנעימו חיים משה והזמרת ריימונד.

היתה זו גם חגיגה חשובה לפוליטיקאים. לאחר שאיש מהם לא הגיע שלשום לחגיגות ביפו, כיבד אתמול את החוגגים ראש הממשלה יצחק שמיר, שזכה לתשואות ולילולות שמחה. שמיר התערב בקהל, לחץ ידיים והלך לדרכו. לפני לכתו ניצל את ההזדמנות להגיב על עינייני היום ואמר כי כוחות הביטחון יעשו הכל כדי להפסיק התקפות רצחניות בצפון. "עצות שונאינו תופרנה, מזימותיהם לא תקוימנה", אמר לחוגגים.

פרס נראה משופשף יותר

בחגיגות המימונה בירושלים אמר שמיר: "אויבינו בצפון, אינכם לברכה. כל עם ישראל כיום, כולם, מודים אתכם. האויב האכזר לימד אותנו שאין הבדל בין חלקי ארץ ישראל. הוא תוקף גם בגליל, גם ביהודה, גם בשומרון וגם בעזה. אנו נגן על כל יהודי בכל ארץ ישראל. הארץ הזאת היא שלנו. ירושלים היא שלנו, היתה ותהיה לעולמים."

כשעתיים לאחר ששמיר פרש מהחגיגה בפארק הירקון הגיע לשם גם השר משה קצב ואחריו השר יצחק מודעי. לא חלפו דקות אחדות וממלא־מקום ראש הממשלה, שר החוץ שמעון פרס, הגיע אף הוא והכה לאוהל. המארחים הושיבו אותו סמוך למודעי. השניים לא הירבו לשוחח וכעבור דקות ספורות העדיף פרס לצאת אל החוגגים.

המארגנים ראו כי יעבור מסלול דומה לזה של שמיר — לא פחות ולא יותר. בכל מקרה, אפשר היה לראות כי פרס משופשף יותר במסע לחיצות הידיים עם החוגגים.

שר הביטחון יצחק רבין, שהיה אמור לבוא, לא הצליח להתפנות מעיסוקיו. ואילו סגן ראש הממשלה דוד לוי נסע לעודד את תושבי הצפון ומשום כך נעדר מהחגיגות שנערכו במרכז הארץ.

הנשיא התארח בגן סאקר

נשיא המדינה חיים הרצוג, ראש הממשלה ורוב שרי הממשלה השתתפו אתמול בחגיגות המימונה בגן סאקר בירושלים. לגן באו כ־15 אלף איש אשר התפרשו בו, ורבים מהם עסקו בצליית בשר.

נשיא המדינה וראש הממשלה התקבלו בשריקות, בקריאות גיל ובמאכלים מסורתיים. הנשיא הרצוג אמר, בין השאר, לקול הצריע: "בהביטי על הקהל הנפלא הזה, אני אומר כי יכול נוכל לכל. החגיגה המרנינה הזאת מסמלת את הערך העליון של הציונות: השיבה הביתה והאחדות".

הנשיא הוסיף ואמר משפט שניתן היה לפרש כביקורת מרומזת על החוגגים: "בקשה לי אליכם — שמרו על המסורת של החגיגה הזאת כפי שהיתה בארץ מוצאכם. אל תגרעו — אבל גם אל תוסיפו".

ראש הממשלה אמר בגן סאקר: "חג זה הוא מתנה של יהדות צפון אפריקה לכלל ישראל".

בתוך האוהל: חוגגי האירוע המסורתי באוהל המימונה המרכזי בפארק הירקון בתל אביב. בחגיגות בפארק השתתפו כ־100 אלף איש. צילום: עוזי קרן

בת 72 תובעת 8,000 ש"ח ממשרד הביטחון על שהחליקה בספינת קרב

מאת יהודה גל
כתב "הארץ" בחיפה

תושבת חיפה, בת 72, תובעת פיצויים ממשרד הביטחון בטענה שהחליקה, ונפצעה בהיותה על ספינת קרב של חיל הים.

בכתב התביעה שהגישה אתמול לבית משפט השלום בחיפה, טוענת האשה, חוה מיכאלים, כי בשלהי חודש מאי אשתקד השתתפה בטיול מאורגן בחיפה שבמסגרתו ביקרה בבסיס חיל הים.

האשה טוענת כי כאשר טיפסה במדרגות ספינת הקרב, היא החליקה לפתע על חומר שמנוני, נפלה ונ־חבלה בכל חלקי גופה. היא הועברה לבית החולים רמב"ם הסמוך, שם הושמה רגלה השמאלית בגבס.

פרקליט האשה, עו"ד אהרן מרגלית, מציין בכתב התביעה כי משרד הביטחון הזמין את המטיילים לבקר בבסיס חיל הים, ומכאן אחריותו לתאונה שאירעה. הפרקליט מייחס רשלנות למשרד הביטחון, אשר לא דאג, כטענתו, לניקיון מדרגות הספינה, בטרם הועלו עליה המטיילים.

האשה תובעת ממשרד הביטחון פיצויים בסך 8,000 ש"ח בתוספת פיצוי בגין עוגמת נפש וסבל. טרם הוגש כתב הגנה.

גרמניה —

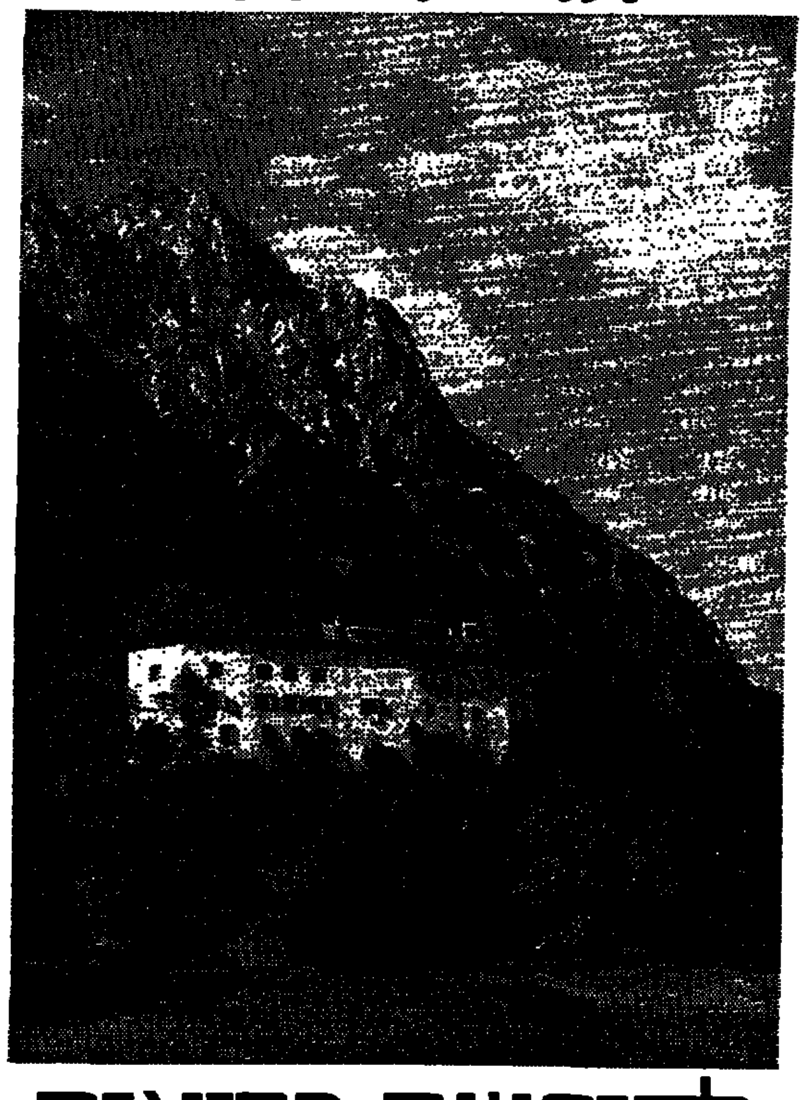

לחופשת בריאות במעיינות המרפא.

גרמניה בורכה במאות מעיינות מרפא המשיבים את הנפש ומחדשים את גופם של צעירים ומבוגרים, בריאים וחולים, כאחד. כאן תוכל "לטעון מחדש את המצברים".
כאן גם תמצא שילוב מושלם של מגורים מרווחים, שירותי מרפא מלאים, ושפע פעילויות חברה, בידור וספורט, לכל טעם וגיל.
גרמניה היא אירופה במיטבה.

לפרטים נוספים, אנא פנה לסוכן הנסיעות שלך, או גש ישירות לדלפק DZT במשרדי לופטהנזה בתל־אביב, רחוב בן יהודה 1, בימים א'־ה' בין השעות 9:00–13:00.

משרד התיירות הגרמני DZT

מאסר עולם לצעיר שהורשע ברצח אשה בשנתה כדי לשדוד תכשיטיה

שלושת שותפיו למעשה הודו בעסקת טיעון בהריגה ושוד ונידונו לתקופות מאסר קצרות יותר

(ע) אודי מה, 27, משכונת עמישב בפתח תקווה, נידון אתמול בבית המשפט המחוזי בתל אביב למאסר עולם, על רצח קשישה בהיותה שקועה בשנתה, במהלך שוד בדירתה. חבריו לשוד, שהודו והגיעו לעסקת טיעון, כבר נידונו לעונשי מאסר קצרים יותר.

השופטים חנה אבנור, ישראל גלעדי ויוסף גולדברג פסקו כי היה זה מה אשר הלם ברגל כיסא בראשה של המנוחה מרים גלילי, בת 67, תושבת עמישב, בעת שישנה בדירתה, והוא שהסיר שני צמידי זהב מידיה בעודה פליה.

שלושה נאשמים אחרים בפרשת הרצח, האחים אילן וחיים אהרוני ונורית אהרוני (גרושתו של חיים), העומדו לדין קודם לכן והודו בעסקת טיעון בהריגה ובשוד. אילן אהרוני נידון ל־15 שנות מאסר, אחיו חיים לשמונה שנים, ונורית, שהודתה והורשעה בשוד, נידונה לשלוש שנות מאסר.

שלושתם העידו לאחר מכן מטעם התביעה במשפטו של אודי מה כי הוא יזם את השוד והיכה בראשה של המנוחה.

השופט ציין עוד כי הוכח שה־מנוחה הכירה את הנאשם ואת האחים אהרוני, ואילו נותרה בחיים היתה מזהה את שלושתם כמבצעי השוד בביתה. "המסקנה המתבקשת, איפוא, על מנת להגיע להימלטות מעונש, דבר המרשיע את הנאשם".

התובעת במשפט היתה עו"ד רחל גודשמיט. את ההגנה ניהלה עו"ד אסנת ברטור.

שוטר מואשם שרשם דו"ח נגד צעירה כדי לסחוט יחסי מין

מאת צבי הראל כתב "הארץ"

לבית המשפט המחוזי בתל־אביב הוגש לפני ימים מספר כתב אישום נגד שוטר סיור ממרחב דן המואשם כי בתמורה לדרישה לקיים יחסי מין הבטיח לצעירה לבטל לה דו"ח המייחס לה נהיגה ללא רשיון.

בכתב האישום נטען כי בספטמבר 1986, בשעה אחת אחר־הצהרים, היה הנאשם דני עזרא (31) מבני־ברק, בתפקיד סיור עם שוטר אחר בשם צלילי חן. בהבחין גני התערוכה בתל־אביב הבחין ברכב מסוג "סובארו", שבו ישב במושב הנהג אדם, ולידו, במושב הקדמי, חברתו. משהגיע הנאשם לקרבת המכונית עברה הצעירה מהמושב הקדמי למושב האחורי.

התובעת, עו"ד נורית אזיטוב, טוענת כי הנאשם, לאחר שביקש מבני הזוג להזדהות, אמר כי ראה את הצעירה נוהגת והורה לשוטר שהיה אתו לרשום לה דו"ח, המייחס לה נהיגה ללא רשיון. לטענת התובעת, ביצע הנאשם את המעשה בכוונה להטעות רשות שיפוטית וכדי להטיל על המתלוננת אימה.

באותו בוקר, נאמר בכתב האישום, התקשר הנאשם עם הצעירה ואמר לה שהוא רוצה לדבר אתה על הדו"ח, והוסיף שהוא רוצה לקיים אתה יחסי מין. הצעירה השיבה לנאשם כי היא תתקשר אתו מאוחר יותר, ובינתיים פנתה לאחד השכנים, קצין משטרה.

כעבור זמן התקשר אליה הנאשם שנית ואמר לה "אני אקח את הטופס שלך, מה את דואגת" וחזר על דרישתו לקיים אתה יחסי מין.

המתלוננת, על־פי עצת קצין המשטרה, אמרה לנאשם כי היא מעדיפה שיבוא לביתה. הנאשם אכן בא, באותו בוקר, ונלכד בידי אנשי משטרה שהתחבאו במקום.

הנאשם מואשם בשלוש עבירות: בידוי ראיה, סחיטה באיומים, ול־קיחת שוחד.

החברה להגנת הטבע דורשת לבטל תוכנית לשוברי גלים במדרון יפו

טוענת שהתוכנית עלולה לחסל נכסי טבע ייחודיים ● שני תושבי יפו עתרו נגד עיריית תל־אביב על הפיכת קטע חוף ל"מזבלה גדולה"

מאת חיים הנדוורקר
כתב "הארץ" בתל אביב

החברה להגנת הטבע הגישה לוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה בתל אביב התנגדות לתוכנית שתביא, לטענתה, לחיסולה של פיסת חוף ים ייחודית בדרומה של יפו. על־פי התוכנית, יוקמו שוברי גלים בים מול חוף העלייה ודרומה עד גבול בת ים, כדי ליצור חוף רחצה וטיילת באזור, בדומה לטיילת וחופי הרחצה התל אביביים.

נורית שטורך, האחראית לשמירת הטבע באזור החוף שבין חיפה לתל אביב, אמרה כי בתוך הים, בחלק זה של יפו, יש מבלאות גירוד: רכסי כורכר שכורסמו על־ידי הגלים וע־ליהם חיים אורגניזמים של בעלי חיים. במשך השנים, אמרה שטורך, התיישבו במקום דגים והתפתחה צמחייה יוצאת דופן. קטעי טבע מהסוג הזה קיימים רק בין מכמורת לגבעת אולגה וכן באזור חוף פלמחים.

לדבריה, הקמתם של שוברי הגלים תביא לייבוש הים באזור ול־כיסוי הסלעים הללו בחול.

דובר עיריית תל אביב־יפו, בני כהן אמר בתגובה כי הנושא כולו נמצא עדיין בשלבי תכנון ובחינת החלו־פות של פיתוח החוף הדרומי, למען תושבי יפו.

דובר מנהל מקרקעי ישראל עמיקם שפירא מסר בתגובה כי מדובר בתוכנית של המינהל בשי־תוף עיריית תל אביב, כחלק מתו־כנית כללית למדרון יפו כולו.

בתוך כך עתרו שני תושבי יפו, הקשורים לאגודה למען ערביי יפו, לבג"ץ, בבקשה לצו נגד ראש עיר־יית תל אביב, שלמה להט ומשרד הפנים, המורה להם לחדול מלהמשיך ולשפוך פסולת אל תוך הים בקטע שבין גבול יפו לחוף גבעת העלייה. פעולה זאת, נטען בעתירה, נעשית כדי להביא לייבוש הים כחלק מפרוייקט מדרון יפו.

העותרים טוענים עוד כי תוכנית הייבוש טרם אושרה כחוק בוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה. לדבריהם, האשפה מושלכת לים בצורה לא־מבוקרת ומבלי לנקוט אמצעים למניעת מפגעים תברואתיים, מה שגורם להפיכת האזור כולו למזבלה גדולה.

ישראכרט תנפיק כרטיסי אשראי לנוער מגיל 16

הניסיון מוכיח שהנוער משתמש באופן אחראי באמצעי התשלום העומדים לרשותו

מאת אריה לביא

חברת ישראכרט עומדת להנפיק כרטיס אשראי חדש לבני נוער מגיל 16 ומעלה בעלי חשבונות בבנק הפועלים. עד כה ניתן היה לקבל כרטיס אשראי רק מגיל 18.

לדברי אנשי החברה, הנהגת כרטיס האשראי המיוחד לנוער באה להרחיב את מגוון השירותים ואמצעי התשלום העומדים לרשות הצעירים, לאחר שבשנים האחרונות איפשרו הבנקים לבני נוער מגיל 16 לנהל חשבון עו"ש עצמאי משלהם, תוך שימוש בפנקסי שיקים ואמצעים למשיכת מזומנים במכשירי הבנק האוטומטיים.

בבנק הפועלים אומרים כי הוחלט להנפיק את כרטיסי הישראכרט לנוער לאחר שהתברר מהניסיון של השנים האחרונות שבני הנוער מגלים אחריות בניהול חשבונותיהם בבנק.

חברת אל־דרוב מקימה קניון במרכז נתניה בהשקעה של 35 מיליון דולר

מבטיחה שבנייתו תסתיים בסוף השנה הבאה ושיהיה הגדול ביותר במדינה

מאת אברים צדר [?]
כתב "הארץ"

חברת אלדרוב, שבשליטת איש העסקים אלפרד אקירוב מקימה בכניסה למרכז נתניה קניון ומרכז מסחרי שישתרע על שטח של כ־20 דונם קרקע, בהשקעה של 35 מי־ליון דולר. כך מסר אתמול אקירוב במסיבת עיתונאים בתל אביב.

חברת אלדרוב, יוזמת הקמת הקניון, היא חברה ציבורית, שמניו־תיה נסחרות בבורסה. כ־76% ממני־תיה נמצאות בידי מייסדה, אלפרד אקירוב.

לדברי אקירוב, הקניון שיוקם יהיה הגדול ביותר במדינה ובנייתו תסתיים כבר בסוף השנה הבאה. שטח הקניון, בשלושה מפלסים (אחד מהם תת־קרקעי), יגיע לכ־40 אלף מ"ר, מהם 17 אלף מ"ר שטחי מסחר ובידור. הוא יכלול גם מקומות חניה לכ־500 מכוניות.

כ־20 דונם משטח הקרקע, עליו יבנו את הקניון, נרכש על ידי אקירוב בהדרגה מ־18 יורשים של בעלי הקרקע המקוריים, תמורת כ־5 מיליון דולר.

לדברי אקירוב, כל השטחים המסחריים בקניון הושכרו כבר למעשה, ובין השוכרים המשביר לצרכן, רשת סופר־פארם, ורשת קר־אוס הריבוע הכחול.

משאית צבאית התלקחה ברצועת עזה; אין נפגעים

מאת איתן רבין

משאית צבאית ובה ציוד התלקחה והתפוצצה אתמול בצהרים באזור נחל עזה, ברצועת עזה. שלושת החיילים שישבו במשאית הצליחו לקפוץ ממנה. מספר דקות לאחר ההתפוצצות הגיעו כוחות גדולים של משטרה וצה"ל שסגרו את האזור.

מקורות צבאיים מסרו תחילה כי הגורם להתפוצצות הוא בקבוק תבערה שנזרק לעבר המשאית אך הנהג דיווח מאוחר יותר כי לא הרגיש בבקבוק כזה. לפיכך מעריכים עתה כי ההתפוצצות נבעה מתקלה.

צה"ל מינה קצין שיחקור את נסיבות הפיצוץ.

שמואל צ'יזיק הובא למנוחות

(ע) הפזמונאי שמואל צ'יזיק, בן 41, שנמצא ללא רוח חיים בדירתו בתל־אביב, הובא אתמול למנוחות עולמים אחה"צ בבית העלמין בקריית־שאול.

הוא הוטמן ליד קבר אביו יצחק צ'יזיק ז"ל, שהיה ראש המועצה המקומית של העירייה.

לאחר הארון הלכו אמו, אסיה, המתגוררת כיום בבית־זיזק האחות. כן נראו הזמרים אריאל זילבר וגידי גוב. אחד מידידיו ניגן שירי אבל בחליל.

פרס הפסיק לעשן — תורם החסכון לכתיבת ספר תורה

מאת א. קרן

בחגיגות ה"דרוזה באוקי" (יום השדה הגן) של יוצאי אירואן בפארק הלאומי בר"ג, הודיע אתמול שמעון פרס, בעקבות הכרזה על כתיבת ספר תורה לבית כנסת, כי הפסיק לעשן. את הכסף שיחסוך בכך הבטיח פרס לתרום לכתיבת ספר תורה.

בחינת בגרות בעל־פה גם בערבית

מאת סופרת "הארץ"

משרד החינוך מנהיג השנה חי־דוש בבחינות הבגרות בערבית: לראשונה יידרשו התלמידים, לנהל, במסגרת הבחינה, שיחה בערבית.

על־פי התוכנית, תתנהל השיחה בערבית מדוברת או ספרותית, בהתאם למסלול הבחירה. בנוסף לב־חינה בעל פה, ייבחנו התלמידים גם בכתב.

שוד אלים בבת ים

מאת זהר בלומנקרנץ

תושבת תל־מונד (35) נשדדה שלשום בלילה באלימות אור ליום אתמול בבת־ים. ממשטרת מחוז תל־אביב נמסר אתמול, כי שני צעירים חטפו ממנה בכוח את תיקה, שהכיל, על פי תלונתה תכשיטים בשווי 4,000 דולר, 160 ש"ח במזומן ומסמ־כים אישיים.

ערך את העמוד: ישראל עמרני

הורדת לחץ דם
טפול אל תרופתי
פרטים: מכון פלד (בהנהלת רות פלד)
טלפון: 03-249767 בשעות 16.30–20.00

מרכז ההסברה | בית לוחמי הגיטאות ע"ש יצחק קצנלסון למורשת השואה והמרד | מחוז חיפה והצפון

ביום ראשון, כ"ז בניסן תשמ"ז, ה־26 באפריל 1987 בשעה 7.15 בערב תיערך בקיבוץ לוחמי הגיטאות

עצרת זכרון

במלאת ארבעים וארבע שנה למרד הגיטאות

מעמד ה"יזכור" — החורבן/המרד/התקומה — חזון אור־קולי
דבר הלוחמים: ולאדקה מיד (ארה"ב) — קריאה: חיותה דבורה, דניאל גור [?]
דברים: שר הביטחון יצחק רבין / יצחק בן אהרון
משירי הגיטו ובמחול — להקת הפולקלור היהודית הציונית "אומנו כאן"
ניהול מוסיקלי וניצוח — ארקדי בלנק
כוריאוגרפיה — מיגוני אייזנברג
במוי — בוריס דריקר
מעמד ה"נדר" — תלמידי בית הספר לקציניים בעכו [?]
הדלקת משואות והנחת זרים — נציגי הלוחמים, חסידי אומות העולם ובני קיבוץ לוחמי הגיטאות
עצוב והעמדה — בני פורת
המוזיאון יהיה פתוח בשעות 09.00–17.30, במקום יופעל סניף דואר עם חותמת זכרון מיוחדת.

אזכרה

במלאת שלושים לפטירת אשתי, אחותי ודודתנו היקרה

מטה (ציטרין) פנסטר ז"ל

לבית נבל מקטוביץ — חולון

תתקיים אזכרה ביום חמישי כ"ד ניסן תשמ"ז 23.4.87 בשעה 4.00 אחה"צ בבית העלמין "הירקון" בגבול חולון בת־ים. אוטובוס יצא בשעה 3.30 אחה"צ מבית המנוחה רח' הנקין 56 חולון, לשער הראשי.

בעלה: צבי פנסטר
אחיה: ג'ורג' נבל (ארה"ב)
וכל בני המשפחה בארץ ובחו"ל

במלאת שבע שנים לפטירתו של אבינו, סבנו, וחמנו היקר

משה שורץ ז"ל

תתקיים אזכרה לזכרו, מחר, יום ה' כ"ד ניסן, תשמ"ז (23.4.87) בשעה 17.30.
נפגשים ליד השער הראשי בבית העלמין, קרית שאול

אברהם, יצחק ואמנון שורץ
ובני ביתם

"פרדס" אגודה קואופרטיבית בע"מ

אבלה על מותו של

מאיר קומרוב ז"ל

ממניחי היסודות לענף פרי ההדר בארץ ישראל
עסקן נאמן ומסור לציבור הפרדסנים

תנחומינו למשפחה האבלה

התאחדות האיכרים בישראל

אבלה על מותו של

מאיר קומרוב ז"ל

זקן איכרי ישראל, ממדליקי המשואות בהר הרצל, מראשי מניחי היסודות לענף ההדרים בישראל, עד אוצר להיסטוריה של ההתיישבות היהודית המחודשת בארץ ישראל, מראשי התאחדות האיכרים.

תנחומינו למשפחה הענפה.

התאחדות האיכרים בישראל

למשפחת תשובה
ולחברת ביטוח המגן

תנחומים על מות

אהרן תשובה ז"ל

איגוד חברות הביטוח בישראל | התאחדות חברות לביטוח חיים

לעו"ד יצחק יחיאל ומשפחתו

אתכם באבלכם הכבד
על פטירתה של הרעיה והאם

רבקה ז"ל

דוד צימנד ומשפחתו
חברת רמתם בע"מ

בית "אגודת פרדס" בע"מ

אבל על פטירת

פסיה ויגודסקי ז"ל

בת לדור המייסדים
חברת אגודתנו שנות דור

תנחומים למשפחה

הארץ

יום ד' כ"ג ניסן, תשמ"ז
22 באפריל 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והצצעים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 — טלקס 33748
ירושלים: רחוב ההסתדרות 2 טל' 224245־6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 661145־8, ת"ד 5259 מיקוד 31052

המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה ורדי, גדעון לוי

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

אל־פתח מנסה לאיים על גבולנו הצפוני

שר הביטחון גילה דעתו כי עלינו לצפות עוד לניסיונות של מחבלים פלשתינאים לפגוע באזורי הספר של ישראל, כל עוד יימשך כינוס המועצה הלאומית הפלשתינית — היא הפרלמנט של אש"ף — באלג'יר. ייתכן מאוד שהצדק אתו, אבל אין הכרח להניח כי נעילת כינוס זה תציין גם את סוף מאמצי הפיגוע.

אין כמו־שבוע רב לסברה שנוכחותו המוגברת של הצבא הסורי באיזור ביירות ופריסתו עד לנהר אוואלי מצמצמת את מרחב הפעילות של ארגוני־המחבלים הפלשתינאים ולכן הם נדחקים לחפש להם "תעסוקה" בשטחים דרומיים יותר של לבנון. קרובה יותר למציאות נראית ההשערה כי ארגון אל־פתח החליט בימים אלה בפעילות ישירה נגד ישראל. כינוס המועצה באלג'יר סיפק מן־הסתם את העיתוי המתאים, אבל ייתכן כי המאמץ המרוכז של הימים האחרונים — שלא הוגבל למבצע החדירה ליד מנרה אלא התבטא גם במספר לא־קטן של ירי קטיושות לאצבע הגליל — מעיד על כוונה מרחיקת־לכת יותר.

אם תתאשר הידיעה כי המועצה החליטה, בין השאר, על "הגברת המאבק המזוין נגד ישראל", כי אז יש לצפות עוד לניסיונות פיגוע.

אין זה מן הנמנע כי ג'ורג' חבש ונאיף חוואתמה התנו את הצטרפותם למחנה המרכזי של אש"ף, בראשות יאסר ערפאת, בהבטחתו של זה כי ארגונו, אל־פתח, יחדש את פעילותו המיליטנטית נגד ישראל. חידוש הפעילות הזאת נועד לבטא במישור הצבאי מה שהחלטות המועצה האחרות, שדווח עליהן אתמול, מבטאות במישור הפוליטי: ביטולו של הסכם ערפאת־חוסיין מלפני שנתיים, דחיית שילובם של פלשתינאים במשלחת הירדנית לוועידה הבינלאומית וניתוק הקשרים הפורמאליים של אש"ף עם השלטון המצרי.

הסבר זה, ככל שהוא נראה סביר ברגע זה, אף הוא טעון סיוג: כינוס המועצה עדיין לא ננעל, הדיעות נחלקות כי ירדן ומצרים לא יוסכו מאמצים להחזיר את יאסר ערפאת ותומכיו, המתונים החדשים, מלהמשיך בדרך שהתוו בפסקנותן החלטות היום הראשון. וגם אם ייכשלו ניסיונות השפעה כאלה — עדיין אין זה ברור אם ריכוז המחבלים הפלשתינאים בסביבות צידון חולש על כוח בעל עוצמה מספקת לנסות ולסכן את ישראל במין "מלחמת התשה".

ההתכתשויות התכופות יותר בין צה"ל וארגוני־המחבלים הפלשתיניים אינן צריכות כשלעצמן למנוע את המשך המאמצים הפוליטיים לפתרון הבעיה הפלשתינית; הסיכויים לכך תלויים כנראה בראש וראשונה בתשובה לשאלה: כיצד יגיבו ירדן ומצרים על התקפתנות המחודשת של ארגוני אש"ף? הגבול הצפוני מרתק את תשומת־לבנו מבחינה ביטחונית; ואולם ההכרעה הפוליטית עשויה ליפול ברמת־עמון ובקהיר.

האמת המרה על אש"ף

הפרדוקס הנורא של השנאה והשכול הוא, כי דווקא בגללם נדרש המאמץ הגדול לנתק את מוסכמות היום למען מחר אחר

מאת גדעון סאמט

עובדות החיים — והמוות — חזרו וטפחו על פניה הקפוצים של הדיפלומטיה המזרח תיכונית. התגברות מחודשת של התסיסה בגדה. פעילות רצחנית בגבול הלבנון, שהראתה שוב כי הארץ לא תשקוט שם גם הודות לכוחה הצבאי של ישראל והבטחות מנהיגיה. יאסר ערפאת מכין שבוע רע מאוד לשמעון פרס. מהמועצה הפלשתינית באלג'יר ייצאו כל הטקסטים, הדרושים כדי לעשות את היוזמה לחידוש התהליך המדיני חסרת סיכוי עוד יותר מכפי שנראתה עד כה.

עכשיו נשמע מחדש את הדיפלקות של הימין על סיבובו הבזוי של אש"ף ואת ה"אמרנו לכם" לעבר מי שהאמין בשווא שיעלה אי־פעם על שיתוף חוסיין־ערפאת. מצרים אמנם פנתה לירדן לא לשבור את הכלים בגלל השרידים החדשים שעושה ערפאת, אבל אנחנו הרי מכירים את השורדן מפעמם. הוא לא ייכנס להרפתקה עצמאית עם ישראל — אפילו בליווי מעצמות העולם — בלי הסכמת אש"ף. חוסיין יכול להתבטא בשבעים ושבעה נוסחי אכזבה מהמנהיג הפלשתינאי, אבל הוא לא יילך אתנו לבד אפילו פסיעה אחת.

רק פתי יאמין לסברה חסרת הרגלים שלפיה אם אש"ף יוכיח את חוסר יכולתו, בעיקר את אי־רצונו, להציג מקרבו נציגות לנו"מ על השטחים, תצמח במקומו מנהיגות חלופית בגדה. ההיפך הוא הנכון; באותה מידה עצמה שאש"ף מתחזק ומתבשם מחדש, כך ייחלש הסיכוי שאיזה פלשתינאי שעיניו בראשו יתנדב להשתתף בנו"מ עם ישראל.

* * *

ימים גרועים בשביל תקוות־הסדר, ימים עגומים לעם הזה המוביל ללא הרף את בניו לקבורה. ואפשר לומר גם: פרס שמעון. הוא כליך ניסה, ועדיין ממשיך בניסיונות. הניסיונות הללו אילו — הו אילו — עלו יפה, היו המעשה החשוב ביותר שיכול היה לעשות למען המולדת, הישגו ההיסטורי של הפוליטיקאי הנרדף, שזה־הטוב ורב האכזבות הזה.

אבל זה לא הלך. אש"ף משבש את מיטב הכוונות הישראליות. עשינו עם הפלשתינאים כברת דרך ארוכה. פעם, היו זמנים, הם לא היו קיימים בעינינו. לא היה עם פלשתיני כלל ועיקר. גולדה הודיעה לאומה משועשעת כי היא, לא פחות מכל אדם אחר, היתה פלשתינאית. כעבור שנים הוכרנו בקיומו ואפילו אישרנו במסמך בינלאומי שיש לו זכויות לגיטימיות. אבל במקביל, תוך שאנחנו להיות בתפקיד המרכזי שממלא הארגון לשחרור פלשתין, עשינו מעשים לחיסולו ובעקבותיהם הודענו הגי־

שמעון פרס: אילת

בית שאבד עליו הכלח. המפלגות הדרדרלית נצורות, כביכול.

מתברר שוב שלא בדיוק כך. אש"ף אמנם נפוץ לכל רוח, התפצל, התסכסך מתוך עצמו, והתש. אבל הוא לא מת. להיפך: נראה שהוא מאוד חי ובועט.

השבוע באלג'יר התברר שכוח החיות שלו רב מכפי שרבים מוכנים להודות אצלנו. הוא איחה את קרעיו. ערפאת, שנדמה שנראה כאילו גמר את הסוס לאחר כישלונותיו הקשים, היה שוב למעלה.

בדרך פלא התחזק באותו זמן גם אירועי הגדה ומעשי טרור ופעולות גרילה מסביבנו. אש"ף הודיע שהחליט להעביר את פעולות האיבה ומוטב לנו להאמין שאכן זה כך; שאין זו התרברבות שלאחר מעשה. מוטב שנאמין ביכולתו של ארגון הגג הפלשתיני לגייס את הכוחות ולדרבן את הגורמים המקומיים

שיעלו את הטמפרטורה — מרצועת עזה ועד רצועת הביטחון. מוגבלי הפתח, אלה שרוצצנו כידוע את גולגלתם בביירות, כבר חזרו אל גדר הגבול. והקטיושות מזמזמות שם מעל הראשים.

אלה תמונות מוכרות, מוכרות מדי. וכשובן כאילו נגזר עלינו לחזור ולשמוע את האמירות המוכרות לא פחות על כך שאין לנו מנוס אלא לחיות עם המציאות הזאת של דם ודמעות. כך אמרו גם על מצרים, האויב המר אשר בינינו לבינו נשפך דם רב ואילו כיום ישראלים יוצאים אל ארצו לעשות שם את חג הפסח.

הפרדוקס הנורא של השנאה והשכול הוא, כי דווקא בגללם נדרש המאמץ הגדול לנתק את המוסכמות של היום, מושרשות ככל שיהיו, כדי לשרטט את קוויו של מחר אחר. לא יהיה כאן הסדר ללא הידברות עם אש"ף. זאת האמת המרה והקשה הזאת עלינו לשנן דווקא בימים של כאב על קורבנות המאבק המתמשך עם העם השכן לנו.

איבדנו זמן יקר, כאשר אש"ף היה בשפל המדרגה. בתקופה זאת, בשנים האחרונות שבהן ערפאת התרוצץ חסר־אונים בין בירות ערב, השלינו את עצמנו שחיסלנו אותו כליל. עכשיו אנחנו מקבלים אותו מחוזק, צץ — כבפעמים אחרות בעבר — מתוך ההריסות של ממלכתו כביכול.

* * *

בזמן הזה, בממשלת אחדות, תחת איומו של ציבור ספקן, נחלשה עוד יותר יכולתה של מפלגת העבודה להפיק מתוכה ראייה מדינית נועזת. פרס הגיע לגבול המרוחק ביותר שנדמה אפשרי למפלגתו, ויש הסבורים אפילו בתוכה כי עבר אותו. אבל אירועי הזמן האחרון — אשר רק חידדו את מה שהיה צריך להיות ברור גם לפני כן — הראו שאין תכלית למאמצים כל עוד לא יביאו בחשבון את העובדה המכרעת: שום התקדמות להסדר לא תיתכן מבלי שתשותף בו המנהיגות האמיתית, שנואה עלינו ככל שתהיה, של הפלשתינאים.

מדכדך לחשוב שאין כיום שום כוח פוליטי, שום דמות ציבורית, שיהיו מסוגלים להציג את העובדה הזאת בכל חריפותה לציבור הישראלי, מבלי שישברו את ראשם.

אם פרס רוצה לנהל משחק דיפלומטי עקר, הוא יכול להמשיך למכור את הסחורה המרוטה של ועידה בינלאומית, בלי מנהיגות פלשתינית רצינית, שבה לא בוחרה עכשיו אפילו בכוונתה של ירדן להשתתף. אם פניו למהלך של ממש, נדמה שאין לו דרך אחרת אלא להביא לחיסולה של הממשלה הנוכחית ולקוות — הוא יכול רק לקוות — שבהרכב חדש אחרי בחירות יהיו ידיו חופשיות יותר.

הזמן שיעבור ללא בחירות, תוך כדי התגבשות נוספת באש"ף וקורבנות ישראליים בגדה ובלבנון, יביא רק לחיזוק הכוחות המתנגדים אצלנו להסדר. אם פרס חושש מכישלון בבחירות, לחשש הזה יהיו יותר ויותר סיבות טובות. ככל שמפלגת העבודה תבושש ללכת לקלפי.

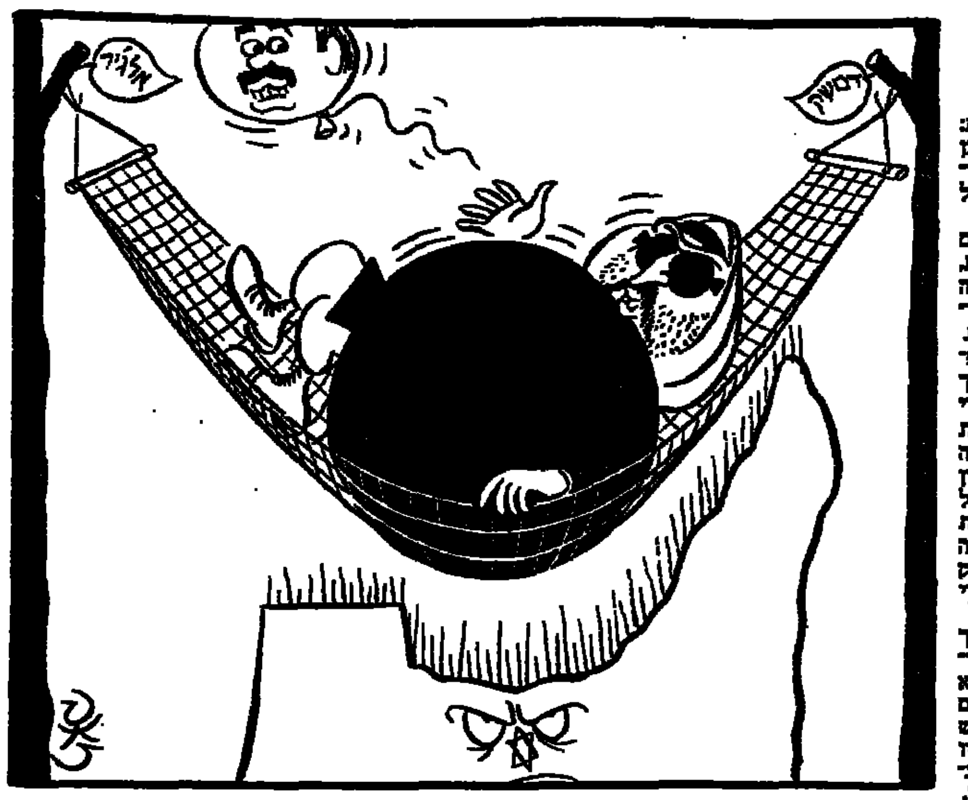

ואשינגטון בצילה של פרשת פולארד (ב)

ויכוח יהודי

במימשל מרוצים מהמחלוקת שהתעוררה בין יהודים וישראל בעטיו של מקרה הריגול

מאת זאב שיף

הויכוח שהתעורר בארה"ב בעקבות פרשת פולארד מתנהל בעיקרו בין יהודים. הדוברים הם ברובם יהודים, או כאלה המוכרים כידידיה של ישראל. כך בפומבי וכך גם בחוגים סגורים. הדברים הקשים ביותר שהושמעו כנגד ישראל באו בדרך כלל מפיהם של יהודים. ברשותי פרטים על דברים שהושמעו בחוגים סגורים, המפתיעים בחריפותם. החל מהערות כי לא יתכן שישראל לא תשלם על מה שעשתה וכלה בהצעות כי הגיע הזמן לשים מגבלות ה"משמעויות ביחסי ישראל־ארה"ב. גם בעיתונות האמריקאית נכתבו הדברים הקשים ביותר מפי בעלי טורים ממוצא יהודי.

ליאון ויזלטיר, העורך הספרותי של ה"ניו ריפבליק", אמר לי כי הוויכוח כמעט סגור, המתנהל ברובו בין יהודים. אך הסדר אינו מנוגד כלל ועיקר, משום שאנשי [illegible] משמש חלק ראוית. כל המעוניינים משקיפים פנימה. רבים מהלא־יהודים מתייחסים לנושא בבחינת "ישחקו הנערים לפנינו". אנוי מוסק, המוכר דווקא כידיד ישראל, הגדיר את הויכוח כדיון ב"שאלה היהודית". אני מביא כל מעד בלשונו. עורך כתב עת יהודי אמר לי כי תהיה זו טעות לחשוב שלאמריקאים שאינם יהודים אין מה לומר בויכוח זה, אך רבים מהם נרתעים מכך משום שאינם רוצים להיראות כאנטישמים. מאישיות בכירה במערכת הביטחונית האמריקאית שמעתי, כי רבים בקהיליה של ליבם מלא כנגד ישראל, הם שותקים משום שלדעתם דעת הקהל האמריקאית תומכת עדיין ברובה בישראל. אם יחול שינוי בעניין זה, יבוא ודאי גל התקפות חריף על ישראל מפיהם של כאלה, המסכימים כיום לשתוק.

הרושם הוא שבמימשל האמריקאי קיימת שביעות רצון מהויכוח בין יהודים וישראל בפרשת פולארד. שמעתי פקידים בכירים משבחים אותם יהודים אמריקאים, שלא נרתעו מלמתוח ביקורת אמיצה על ישראל בפרשת פולארד: "חשוב מאוד שבעוות יהדות ארה"ב יערך סוף־כל־סוף ויכוח 'יהודי' על האינטרסים של שתי המדינות, שבו ילבנו הצדדים היכן האינטרסים הללו חופפים והיכן קיימת הפרדה ואולי גם סתירה בהם." לדבריהם כל ניסיון לעודד ויכוח כזה בעבר נדחה על הסף הן על־ידי ישראלים והן על ידי יהודים אמריקאים.

אחת מהתרשמויותי הקשות בוואשינגטון היתה כי יש מי שמנסה לגרום בצורה מלאכותית מחלוקת בין ישראל ויהודי ארה"ב ומנצל לכך את פרשת פולארד. הדבר מתבטא בין השאר בהדלפות הדוניות לעיתונות האמריקאית. למשל, סיפור כי ישראל נענתה לאחרונה לדרישת ארה"ב והעבירה לתביעה האמריקאית רשימת שמות של יהודים אמריקאים שמסרו לה מידע ביטחוני רגיש. ידיעה זו אף צוטטה בפני אישים יהודים תוך הערה כי שמם נמצא ברשימה. ברור כי לשמועה זו אין כל בסיס.

הטענה העיקרית ששמעתי מפי יהודים אמריקאים היתה כי במעשה זה גרמה ישראל נזק לידידיה, יהודים ושאינם יהודים. "זוהי שעת שמחה לאנטישמים ולכל מי שמתנגד לישראל וטוען, כי היא נוהגת בצורה שאינה מתחשבת באינטרסים אמריקאים ומוכנה להזיק להם עד כדי בוגדנות". המרירות רבה ביותר בעיקר בקרב יהודים שהגיעו לעמדות נכבדות, ומעל לכל אלה העובדים במקומות רגישים במימשל. אם היה נערך משאל אצלם, נראה כי כולם היו מותחים ביקורת על ישראל. אצל אלה תהיה עתה ודאי רתיעה מקשרים הדוקים מדי עם נציגים רשמיים של ישראל.

לא רק בקרב גויים קיים אי אמון בטענה, כי הדרג המדיני בישראל לא ידע על גיוסו והפעלתו של פולארד, אלא גם אצל היהודים. כאשר משיבים כי מקרה דומה של אי־ידיעה אירע לנשיאם, הם אומרים כי אין דמיון בין הנשיא רייגן ואישים כיצחק רבין ושמעון פרס, עם הרקע הביטחוני שלהם. חבר קונגרס אחד, מידידיה של ישראל, שאינו נרתע מלמתוח עליה ביקורת, אמר לי: "איני מאמין לממשלת ישראל וגם לא לנשיא ארה"ב, האומרים שלא ידעו מה קורה. הישראלים בפרשת פולארד ואנחנו בפרשת הנשק לאיראן".

מאחד הדיפלומטים הישראלים שמעתי על "זהירה בלתי נקיפה", כאשר הגיע שלב השאלות בתום הרצאתו ביקש אחד הנוכחים רשות דיבור וסיפר כיצד אמו היתה פעילה בארגונים יהודיים, אשתו פעילה בארגון הדסה והוא תורם מדי שנה למגבית היהודית. "זוהי מסורת אצלנו" — אמר. "אך כיום קרה לי דבר חמור. אני עובד בפנטגון, בתפקיד חשוב בצי. אחרי המקרה של פולארד אני מרגיש כי ידידי האמריקאים מסתכלים בי בחשד. יצרתם עבורי מצב בלתי נסבל וקשה לי לסלוח. אני מבקש הסבר". יתכן שאדם זה הגזים בתאור את מצבו, אך הוא דיבר בשכנוע עצמי רב וברור שזה מה שחש.

יהודי אמיד בניו ג'רזי, שהוא מהתורמים הגדולים לאיפ"ק אמר לי, כי מאז גזר הדין של פולארד ובעיקר אחרי שפורסם כי אל"מ סלע הועלה בדרגה, הוא נתקל בסירובים מצד יהודים לתרום. "בסופו של דבר נתגבר על תופעה זו, אך כיום זה לא נעים" — הסביר הפעיל היהודי. "מה שהרגיז במיוחד זוהי הארוגנטיות שלכם. האם איבדתם מרגישותכם מה קורה לנו? דיעון הישראלי המפורסם האם אתם באמת טובים כל כך כפי שרבים נוטים לחשוב?"

מי שנראה לי נרגש מאוד מהשפעת פרשת פולארד הוא המקושר בבית הלבן לענייני יהודים, מאקס גרין. אין הוא מקבל שפרשת פולארד גרמה לזעזוע קשה בקרב יהודי ארה"ב. אך גם הוא אומר שמבסיעת מועדון הנשיאים של הארגונים היהודים לישראל ביקשו רבים מהם לבחון מחדש, אחרי פרשיות שונות שהתחוללו בישראל, האם אכן קיימת בתמול־שלשום זהות בערכי יסוד של יהודי ארה"ב ויהודי ישראל.

בהלת המרגלים

עד כמה הזיקו פעולות הריגול בשגרירות ארה"ב במוסקווה ומה יהיה מחירן העתידי

מאת אליהו סלפטר

מעבר לנזק הביטחוני של הריגול הסובייטי בשגרירות ארה"ב במוסקווה, הפרסומים על הפרשיות הסובייטיות האחרונות מבליטים לפחות שלוש פגיעות נזרכות באמריקאים. ראשית, מתקבל הרושם ששירותי הביון של מוסקווה היו יותר יעילים ומוצלחים מהשירותים של וואשינגטון. שנית, הדברים מעידים על העובדות של תמימות, פטפטנות ורשלנות מדהימה מצד האמריקאים. שלישית, נפגעה קשות יוקרתו של חיל הנחתים, סמל האומץ והיושר של הכוחות המזוינים האמריקאיים.

התברר שהיה זלזול הן בסידורי הביטחון והן בסימנים הברורים לקשרים אינטימיים אסורים בין הנחתים ובין עובדות מקומיות בשגרירות במוסקווה ובקונסוליה בלנינגראד. הרוקרים הצפו גם לגישה התוקפנית שהיתה לסובייטים במשך שנים למבנה של השגרירות האמריקאית החדשה המוקמת במוסקווה, שבכוחה יוכלו להזיק לקירות, לצינורות, לחוטים ולאביזרים של הבניין מאות אם לא אלפי מכשירי האזנה, הקלטה ושידור. "הבניין כולו הוא מיקרופון ענק המוביל הישר אל הקרמלין", העיר מאסור אמריקאי שביקר באחרונה במקום.

הרוסים הודו, ברוח יוסף הצבור הייעילים המלחים את מדיניות הגלאסנוסט, להציג עשרות מכשירי האזנה שמצאו, לדבריהם, בבניין השגרירות שלהם בוואשינגטון ובבניין הקונסוליה בניו־יורק. היתה זו הדהמה לעיתונות האמריקאית להרגיש את ההבדל בין הבניין האמריקאי החדש במוסקווה לבין הבניין הסובייטי החדש המוקם בוואשינגטון, שבו הרוסים, לא כמו האמריקאים בבירתם, פיקחו על כל אביזר לפני שהוצב בבניין והעבירו כל עצה, ציוד ולבנה במכשיר המטמן לפני שהוכנס למבנה. האמריקאים בונים את שגרירותם החדשה בקרבת הישנה, בלב העיר, כשהיא מוקפת בבניינים סובייטיים. השגרירות הרוסית החדשה מוקמת על גבעה בצפון־מערב וואשינגטון, במקום אידיאלי לקליטת שדרים מן הפנטגון, הסטייט דיפרטמנט והבית הלבן, ואליהם.

בין ביוזמתם ובין בהשראה של חוגים שיש להם עניין להעמים מתווכחות הפרשיות, מספר רב של פרשנים אמריקאים מעלים את השאלה, אם פעולות הביון הסובייטיות האחרונות בגרם ומעשי ריגול בכלל חשובים כל־כך כפי שנוהגים להציג את שירותי הביטחון בכל המדינות.

ברור שנתונים צבאיים — על נשק, סדרי כוחות, שיטות פעולה, מיקום וכו' — חשובים מאוד וכל מדינה מנסה לשמרם בסוד. המדובר הן בנתונים הן בתקשורת. לא פחות חשוב המידע על פעילותם של סוכני הביון (החשש הוא שמידע רב מסוג זה נפל לידי הרוסים ב"ביקור" אנשי הק.ג.ב בשגרירות במוסקווה), חשיבות רבה נודעת לפיצוח צופני התקשורת הצבאית. לקטגוריה נוספת שייך המידע הטכנולוגי, שבו קשה לעתים קרובות להפריד בין אפשרויות שימוש אזרחי ושימוש צבאי. אין ספק שלעוצמה כלכלית בכלל יש השפעה ניכרת על העוצמה הצבאית. הדבר נגע מדינות טוטאליטאריות לקבוע סיווג סודי לנתונים כלכליים. בעוד שמדינות חופשיות משכנעות שהחיתוך בזרימה החופשית של מידע כלכלי שקול ואף עולה על הנזקים האפשריים.

הפסקות הרבים ביותר משמעים לגבי החשיבות של מידע מדיני. האמריקאים מודעים לאפשרות שהריגול בשגרירותם איפשר למוסקווה להיוודע מראש על עמדות ארה"ב בוועידת הפסגה ברייקאוויק, ואולי גם במפגשים סובייטיים־אמריקאים אחרים. אך יש מי שטוענים כי דווקא שיחות רייקאוויק הוכיחו, שגם אם היה לרוסים מידע זה, חשיבותו היתה שולית: בפיסגה האחרונה, כמו בשיחות בינלאומיות בכלל, קובעים בסופו של דבר האינטרסים הלאומיים של כל צד.

באמת, יש מן האמת בטיעונים אלה, אך יש גם, כך דומה, גם הרבה מגישת "ענבי הבוסר" מצד מי שנכשל בפרשיות האחרונות. עם זאת הביקורים האחרונים הסבו את תשומת־הלב לכמה תמורות חשובות שחלו באחרונה בתחום הביון.

● התקדמות הטכנולוגית חוללה מהפכה של ממש בריגול. בין האמצעים ש"התיישנו" יחסית נבנים הלוויינים, מצלמותיהם המשוכללות בשילוב עם משדרים מתקדמים ומחשבים בתחנות הקרקע מאפשרים ראייה ברזולוציה ומפורטת של הנקודות המרוחקות ביותר בכדור הארץ. יש לכך גם השלכות פוליטיות: הלוויינים מאפשרים פיקוח מרחוק על הרבה סעיפים בהסכמי הגבלת מירוץ החימוש אשר בעבר הצריכו בקרה ממשית במקום, והם מטשטשים את הפער בין "הגדולים", שיש להם, לבין "הקטנים" התלויים בזוכי הראשונים בקבלת הצילומים מהתצלומים (כפי שהתמחש, כנראה, גם לישראל בפרשת פולארד).

קרני לייזר מאפשרות חדירה ממרחק חדש לשם איסוף מידע העברתו ומקשות על הפרעה לפעילה זו. ההתקדמות בתחום האלקטרוניקה הקטינה את התלות במקורות אנושיים ובמובילי מידע נפרדים. שכלול המחשבים מאפשר פענוח מהיר ומדויק של האותות. אך המהפכה הגדולה ביותר בשדה האלקטרוניקה חלה עקב מיזעור המכשירים. אפשרויות הריגול גדלו גם מכיוון שני: השימוש הגובר בציוד אלקטרוני־משרדי הגדיל במידה ניכרת את הנגישות למידע: מכשירי הציוד, החל ממכונות־כתיבה חשמליות ועד מחשבים משוכללים, משדרים גלים אלקטרו־מגנטיים אשר מכשירי הריגול מסוגלים לקלוט ולפענח.

● הרגש ביעדי הריגול עבר ממסמכים לתקשורת שוטפת. אחת הטענות העיקריות בפרשיות הריגול הסובייטי האחרונות היא, שהריגול הנגדי האמריקאי עדיין מתמקד יותר על המידע בהגנה על יעדי הביון הישנים ומזניח או מפגר לגבי היעדים החדשים. במקביל, הושמעה בשעתו האשמה שבתקופת כהונתו של קארטר השקיעו אמצעים רבים מדי בביון טכנולוגי, על חשבון הריגול האנושי. האיזון הושב במקצת, כך נאמר, בתקופת רייגן.

● הכמות האדירה של המידע העובר כיום בחלל גרמה להסטת נקודות הכובד בביון. נודעת חשיבות רבה ליכולת לקלוט, לברור ולפענח מידע חופשי, החל משידורי תקשורת ועד לכתבי־עת וספרים. גם המידע חשוב לא פחות מאשר היכולת להשיגו. למחשבים יש בכך תפקיד ראשון במעלה, וההנחה המקובלת היא שבעוד שלרוסים יש אולי עדיפות באיסוף, האמריקאים מתקדמים יותר ביכולת לברור, למיין ולנתח.

התקדמות הטכנולוגית הגדיל הכמותי בתחום הביון המוביל בעיה שהיתה תמיד מן המסובכות בתחום הריגול הנגדי: הערכת הנזק של גילוי מרגל או פעולת ריגול. גבוה המחיר של תיקונו. האמריקאים מעריכים שיעברו אולי שנים עד שיתברר מה למדו ומה לא יכלו ללמוד הרוסים מחדירתם לשגרירות הישנה במוסקווה. ומחיר "ניקוי" השגרירות נאמד ב־30–40 מיליון דולר בבניין הישן ועד 200–300 מיליון דולר אם מדובר בהריסת הבניין החדש ובניית מבנה בלתי חדיר, כפי שמציעים כבר כמה סנאטורים וחברי קונגרס בוואשינגטון.

בסוגריים / דן מרגלית

ועדת "נאפסו" — לחקר "הנורמה"

אין כבר צורך לדאוג לעצמת נאפסו. הוא בידיהם הטובות של מאיר שמגר ויוסף חריש ואריה קמר. אם יש צדק יופע מיד (או בקירוב), ואם ביצע נאפסו את העבירות שהורשע בהן, או את חלקן, יוסיף להיענש בכלא.

אם מצויים בבתי הסוהר עוד עוצות נאפסו הטוענים לעיוות דינם, הם זכאים לבירור מחודש. חקירה פסולה מולידה מדי פעם הרשעה מוטעית, ותפקיד המערכת המשפטית להבטיח שאיש לא יעשה את ימיו בכלא בטעות.

אך יהיה זה משגה בולט לפתוח מחדש תיקים־נוסח־נאפסו בסיטונות. לא זו בלבד שבתי המשפט יוצפו בעיסוקים־"לשעבר", אלא ש[illegible] חיוניות של השב"כ ייאשו מכלל פעולה. כל תיק ישן הנפתח מחדש מרתק אל בתי־המשפט עוד צוות של 10 חוקרים נוספים, והשב"כ אינו משוחע בהם. הוא נזקק להם למלחמה בטרור.

במקביל לבירור נאפסו ולקראת הערעור הבא אחריו, יש מקום להקים ועדה ממלכתית, משפטית, או פנימית, שתבחון בהיקף אחד רבים מתיקי החקירה של השב"כ מאז מלחמת ששת הימים. תפקיד הוועדה יהיה לקבוע אם עמדה החקירה הקשה בשב"כ במבחן הנורמה אשר על־פיה נגזרו פסקי־הדין עד כה, ובעיקר להבדיל מה מותר ומה אסור בחקירות השב"כ מכאן ואילך.

אחרי פרשת קו־אוטובוס־300 אפשר היה להתעלם מן הצורך בוועדה כזאת, בטענה שהפרשה היתה בעיקרה נושא חריג. אך תיק נאפסו דומה לרבים אחרים. חוקרי אותו בשב"כ בשיטות שבהן טיפלו בחשודים שונים. בתיקי נאפסו ודומיו — המריב הוא נורמה, והנורמה זקוקה לכללים מנחים כדי שחוקרי השב"כ־לשעבר לא יבלו את מרבית שנותיהם במתן עדויות בבתי המשפט, ואנשי השב"כ־עכשיו לא יחששו לבצע את משימתם תוך ידיעה מדויקת של המותר והאסור במסגרותה.

רק שתבוא עלינו לטובה

למרות הרצון העז לקלוט עולים חדשים, לא יודעים אנשי הסוכנות ומשרד הקליטה מה בעצם מצפה לנו

מאת שמשון ארליך

הדיבורים על עלייה הציפו רוח חיים באנשי הסוכנות ומשרד הקליטה. אך ספק אם חלק ממה שנשמע מפי דוברי שני הגופים האלה מעיד על הבנת הנושא והבעיה במדינת ישראל.

דווקא "ההצעות המעשיות" הנשמעות בכלי התקשורת מוכיחות זאת כאלף עדים. מבול המחלקה לעלייה בסוכנות הנוהג השבוע כי ישכן בינתיים את העולים בבתי מלון עד שישיגו לעצמם דיור או עד שידאגו עבורם לדירות מתאימות.

ספק אם בעל ההצעה לגור משהו מהניסיון של מרכזי קליטה — שאי־אפשר להוציא מהם גם בטרקטור את מי שאינו רוצה לצאת מהם. וספק אם מי שישכן את העולים בבתי מלון יוכל להעבירם משם בניגוד לרצונם. יתכן שכדאי ורצוי להעבירם מיד למלונות, אך קשה להניח כי הדבר תואם את כוונותיו, מחשבותיו ותקציבו של מנהל מחלקת הקליטה בסוכנות.

הוא הדין בענייני תעסוקה. האיש דיבר בהתלהבות על האמה הגדול של מהנדסים, רופאים ואקדמאים אחרים בין העולים הפוטנציאלים מרוסיה. לדבריו, יביאו אנשים אלה לקידומו של המשק והטכנולוגי הישראלי. אלא שכבר בענייני דיור, ספק אם הדובר יודע היכן הוא חי.

נבון ששלמה פעם אגדה בדבר התפקיד הגדול שאמורות לשחק התעשיות עתירות הידע בצמיחתו המחודשת של המשק הישראלי. ממציא העיקרי של האגדה היה אברהם סחמוני, מראשי אלסינט, שהקריירה שלו הגיעה לקצה גם בחקירות משטרתיות על שיווק פיקטיבי למען קבלת אשראי והטבות ממשלתיים, שיורדו למימון בצורת חובות מוזקים.

מאז התברר כי העסק לא כל כך משתלם. טכנולוגיות מקומיות מתוך תכנות, עולות פי שלושה וארבעה מהתוך במחיר החוץ. ואת הטכנולוגיה אפשר להבריח בקלות, בתיק ג'יימס בונד, אפילו יותר בקלות מדולרים שחורים או מסורות הפטגון.

היום כבר לא מדברים על תעשיות עתירות־ידע כפתרון העסוקתי ובמספרים. כבר אין כמעט מקום לעוד רופאים, לעוד מהנדסים ולעוד אקדמאים. אלא בשירותים הציבוריים ועל חשבון התקציב הלאומי.

לא יהיה להם מה לעשות

ספק גם אם יש מקום להרחבה משמעותית של שוק התעסוקה באמצעות הקמתם של מפעלים תעשייתיים המבוססים על יצוא — הדרך היחידה המתווה לצמיחה שאינה מרוחכת צריכה מקומית וייבוא ושאינה מלבה את האינפלציה.

נבון שאולי יש מקום לתעסוקה בתנאים של המזרח הרחוק או בדרום, שרק הם מאפשרים, אולי, יצירת מקורות פרנסה לייצוא. אך הדבר מחייב תנאי עבודה של המזרח הרחוק, שבהם אנשים מוכנים לעבוד בכל דבר תמורת פת לחם, ואולי להגיע, בעבודה קשה, לשפע ולעושר.

אך בארץ אין כל אפשרות שהממשלה תתעלם מתכונה להבטחת קיום מינימלי לכל אדם. יתר על כן, רמת הקיום המינימלית האפשרית בארץ מוציאה את ישראל אל מחוץ למשחק עם מתחרותיה, ולו גם בגלל יוקר הדיור בישראל.

דירת צנע הנמכרת לעולה, או שישראלי ממוצע רואה בה כמינימום, עולה בארץ כ־50 אלף דולר. אם ניקח את עלותה של דירה זו, הכוללת ריבית מקובלת, מסים, ועד בית וכו', בתוספת להביה כי בעל הדירה — או הממשלה במקומו — חייב להקציב אותו אחוז להחזר מערכה, 500 דולר, רק להחזקתה.

זהו סכום המתקרב לשכר הממוצע נטו במדינה. הוא עולה על ההכנסה של רוב תושבי המדינה בעלי משכורות אתה. די בו כדי להטיל ספק בהבנה שרוב העולים החדשים, מסוגלים, בתנאי המשק הישראלי, לייצר את ההכנסה הדרושה למה שנקבע בישראל על־פי נוהגי החיים, ההתנהגות הממשלתית הציבורית והתחושה הפרטים כמינימום שאין לרדת מתחתיו.

שפע מחייב

המחשבה הציבורית, כמו זו של הארץ, נבנית קודם כל על הניסיון. בארץ הביאה קליטת עלייה לתקופות של שפע. עלייה גוררת פעילות כלכלית וגידול בפיתוח ובהכנסות. אך אין היא יוצרת צמיחה. לא העלייה יוצרת את השפע, אלא הכספים שבאו עמה, בין אם היו כספי העולים, כספי ציבור שנאספו למטרה זו או פיצויים, בין אם באו ממבצע הייש.

העידוד לביקושים המקומיים נבע קודם כל מהתעוררות ענף הבנייה. ייצור הדירות לעולים מומן בכספים, או בתקופות מאוחרות יותר, מכספים שנאספו לכך בעולם. הבנייה העסיקה גם את העולים עצמם, במישרין ובעקיפין. אך כיום תעסיק הבנייה פועלים ערבים, ומימונה יצטרך לבוא מבחוץ, כלומר מהגדלת החוב החיצוני, או מהגדלת שיעור האינפלציה עקב השעות התוספות בהדפסת הכסף, או שיבוא על חשבון הקיים.

מה שאנו מצווים לומר לתושבי המדינה לקראת העלייה, אם אכן תבוא, הוא כי עלינו להיערך לה כשם שנערכים בכל משפחה המתגוררת בצפיפות יחסית: להתחלק במקום עם קרובים מוזרי אמצעים.

ריאגנות בנבונה של קליטת העלייה היא תנאי הכרחי לשיקולים ולהחלטות בקשר לעלייה, העשויה לבוא עלינו לטובה. אם לשפוט על־פי הקיים, התוצאות כאלה עדיין לא נעשו.

صكنا من الاهل

"הספר לא בשבילך — הוא ילדותי"

ד"ר מרים גיליס סבורה שיש לאפשר לילד לקרוא ספרים בקצב שלו ומבלי להתייחס לגילו

מאת אסתר בלווה

אין מירשם בדוק לעידוד קריאה אצל ילדים — את זאת ניתן היה להסיק מסימפוזיון בין לאומי לעי־דוד הקריאה, שהתקיים באחרונה במסגרת יריד הספרים הלאומי בירו־שלים. לד"ר מרים גיליס, ראש המגמה לחינוך מיוחד באוניברסיטת בר־אילן יש מספר עצות בתחום זה, פרי ניסיון של עשרות שנים בהוראה.

כמי שחיברה ספרים בהוראה מתקנת בקריאה וערכה תוכניות להתאמת שיטות הוראת קריאה, סבורה הד"ר גיליס שיש לאפשר לילד לקרוא בקצב שלו ומבלי להתייחס לגילו. " כמות הקריאה אינה קובעת", אומרת מרים גיליס, "אלא ההתאמה האיכותית לאופיו של הילד. אין ילד אחד דומה לרעהו, אין אח דומה לאחיו או לאחותו. יש ילדים שהם ריאליסטים באופיים, אוהבים סיפורים קצרים ותכליתיים, וישנם ילדים שכיוונם הומאני והם אוהבים ספרים עבי־כרס. פעמים רבות שומעים בבית או בספרייה הערה כגון 'הספר הוא לא בשבילך — הוא ילדותי'. וזוהי הערה פסולה. אולי הילד שאינו קורא ספרים רבים על פי הקריטריונים שלנו הוא איטי מעט? אולי הוא מעדיף לקרוא שוב ושוב בספרים שהוא מכיר? אל תמנעו זאת ממנו.

מומחה מאנגליה העלה במסגרת הסימפוזיון את נושא הקריאה התו־עלתית והמהנה, דהיינו — קריאת ספרים שמעוררים לפעולה, כמו ספר בישול, ספר על טיפול בבעלי חיים, הנבטת צמחים וכדומה. הילד קורא את ההנחיות ומיישם אותן. אם הוא מצליח בכך, הוא מספר לאחרים. אם הוא נכשל, הוא קורא שנית את ההנ־חיות וחוזר על הביצוע.

אשר לדעה הרווחת בציבור, שהטלוויזיה מפריעה לקריאה, סבו־רה הד"ר מרים גיליס כי ההפרעה חלה רק כשמעמתים אותה עם הקריאה. "ברגע שאני, כאם, מאיימת על הילד: לא תראה טלוויזיה עד שלא תגמור לקרוא את הספר", נתתי בידי הילד קלף חשוב. האיום שלי הפך את התוכנית בטלוויזיה לדבר חשוב עבורו. מה הרווחתי? עימות עם הילד. הילד לא יקרא ולא יצפה בתוכנית הטלוויזיה. ואז יקרא מתוך כפייה, ואז הוא לא ייהנה ולא יפיק תועלת מן הקריאה. למרות הביקו־רת שיש לי על תוכניות הטלוויזיה, אי אפשר להתעלם מן העובדה שהיא ספק של מידע. לעתים היא אף מעודדת קריאה. הקרנת סידרה המבוססת על ספרים מדרבנת לק־רוא את הספר".

חשיבות השיחה עם הילד אף היא גדולה לאין ערוך, כשמדובר בעידוד הקריאה. "ילד זקוק לשיחה שת־כוונו לקריאה. הורים רבים אינם יוד־עים כיצד לשוחח עם ילדיהם. ילד צריך גורל לחיקוי", מדגישה הד"ר גיליס, "ואילו אצלנו לא רואים הורים שמתפתים לקרוא ספר ואני מתכוונת לא לקריאה חפוזה, לא לקריאת עיתון, אלא לפעולה של קריאה ממשית וניכרת. בודדים הם המבוגרים הקוראים ספר בנסיעה באוטובוס או בהמתנה בתור. בעולם הרחב זהו מנהג נפוץ מאוד. פנייה למקורות גם היא דרך לעידוד קריאה. מסביב לאותיות העבריות יש מדרשים רבים ואגדות לרוב. ספר יפהפה כזה הוא ספרה של מרים ילן־שטקליס — "אגדת האותיות". אם הספר קרוע או שנכתב עליו כי הוא משעמם או תינוקי, הילד לא יפתח כלפיו יחס חיובי. הספר צריך להיות גם זמין, בהישג יד ממש. הטלוויזיה נמצאת בתוך האורחות גם ספרי הילדים יהיו שם."

עוד אומרת ד"ר גיליס, כי בגר־מניה, למשל, מס הערך המוסף על ספרי ילדים הוא בשיעור של שישה אחוזים בעוד שעל ספרים אחרים מוטל מס כפול. אף זוהי דרך לעי־דוד הקריאה אצל ילדים, אומרת בת שיחנו.

חולצת הפולו ומראה המלח, שני סגנונות הקיץ הבולטים. מימין: שני דגמים שעוצבו על ידי שוקי לוי ל"גלי", משמאל: מערכת שעוצבה על ידי מוניקה דוד ל"קסטרו מודל". (צילומים: יקי הלפרין ואלדד מאסטרו)

הצעקה האחרונה

חולצת הפולו — מלכת המלתחה

מאת שולמית קיסרי

לא ברור אם משחק הפולו, שבו רוכבים על סוסים וחובטים במקלות בכדור, חזר לאופנה. מה שכן ברור הוא שחולצת הפולו, שהייתה באו־פנה לפני עשרות שנים, הפכה הקיץ למלכת המלתחה בכל העולם והג־יעה גם לישראל. התואר "מלכה" מגיע לה, שכן לובשים אותה ילדים, גברים ונשים בכל הגילים.

חולצת הפולו עשויה בד סריג בנוסח חולצות הטניס הוותיקות (הקיימות מאז שנות השלושים) של לאקוסט. לחולצת הפולו פתח בעל שלושה או ארבעה כפתורים וצווא־רון סריג בסריגת "ריב". המראה הכללי — מסורה מלת הקסם הזאת המורות לאופנה לא רק בלבוש, משקפת מהפך בתפיסת חיים: לא עוד זרוק, מרושל, מהפכני, קמים, אנטי־ממסדי וכדומה. המהפכה החדשה דוגלת בכך שכולם "יראו נקי גם (בתספורת) ובהקפדה מעו־דנת ובלתי מרושלת.

שוקי לוי, המעצב של "גלי", מביא לנו את הבשורה העולמית באוסף אירופי בהשראה צרפתית ואמריקאית. את ההשראה האמרי־קאית קיבל ממראה הספורט של ראלף לורן האמריקאי, שנשאר נאמן מזה שנים למראה הנקי של משפ־חות טובות מאנגליה וצרפת. את ההשראה הצרפתית קיבל מ"מראה רוביל". הסגנון הנוכחי ב"גלי" נראה על מסלול התצוגה במלון דן תל אביב כמו ברוביל, עיר הנופש הספורטיבית, האהובה על הבריטים כמו על הצרפתים, שכן היא שוכנת לחוף התעלה האנגלית, בצד הצרפתי. חופשות רוביל לבני טובים כללו תמיד את ספורט הרכיבה, הטניס והפולו והנופשים, מאז שנות ה־20, לבשו שם שמלות, מכנסיים וחולצות בפסים לאורך ולרוחב במראה צר, אלגנטי ונינוח, עם קרדיגנים קלאסיים ובצבעים שחור־לבן־כחול־לבן וכמובן אדום.

באוסף "גלי" יש שילובי פסים באפור וצהוב יחד עם הצירופים הקלאסיים "הרוביליים", חצאיות מיני עם רוכסנים בדיוק כפי שילבו בהן כל הנערות בעיר הנופש בקיץ זה, מכנסי ברמודה, קרדיגן פלד מפוספס שעליו מגיעה למעצב מחמאה מיוחדת, גופיות ושורטים וכל מה שנחוץ למלתחה קייצית נכונה. פגנו במראה האירופי מכנסי גברים בסגנון ישראלי (צמודים ובעלי קו מותן נמוך). הבל.

ההימור הנבון

אופנת קסטרו, מפעל אופנה ותיק בן כ־30 שנה. הימור הימור נבון כשבחר את מוניקה דוד כמעצבת המפעל. מקצועיות ושגב נועם, טעם, מידה נכון ובחירה מסחרית של נושאים, צבעים ושילובים — אלה הן תכונות המעצב האידיאלי שהוא בי־חנה בוק. כך ראינו קבוצות אצרות מתוך נושאי קיץ זה, בהם המראה המבריק את אירופה ובעיקר את צרפת: מראה המלחים. המראה קלאסי זה משולב במלתחה הנשית, הבג־דית ומלתחת הילדים כמראה קלאסי רענן מלא בעדים, בריאות וספור־טיביות. השנה נראה כאילו מראה המלח, הדומיננטי באירופה במחזור־יות שכמעט אינה פוסקת מזה מאה שנה, חדר סוף סוף אל הרחוב הישראלי.

קבוצת מראה המלחים של מוני־קה דוד לקסטרו מצטיינת בכל המרכיבים הדרושים: פסים, חולק, כפתורי זהב, מכנסיים בגזרות ישרות וקצרות שונים, חצאיות מיני וחו־לצות. בקבוצות אחרות מצטיין האוסף בשילובים מעניינים של צבעי תמרה, ורוד ושחור בהשראה אירופית וכן שילובים של כותנות וסוגים אחרים של סריגים. מבחר החולצות ומשותפי חולצות עליונות מבוססות על חולצות טריקו, עם חצאיות באורך מיני או באורך שופע, מאפשר בחירת פריטים אופייניים לקיץ והרכבת מלתחה מעניינת.

המראה הרומנטי אף הוא מצא לו אינטרפרטציה מעניינת בשילובי בדי אינדיגו (ג'ינס תכלת דקיק) בשילוב תחרה עם גופיות בהשראת הבגדים התחתונים. יפים המקסמ־נים במראה מאסן המודיסים בחוש רך בפרופורציות נכונות עם מרכיבי המלתחה האחרים.

מתוק וצבעוני

האוסף המרוכסן ביותר שראינו באחרונה היה זה של ICE CREAM (גלידה), והוא אכן מתוק, צבעוני ומיועד לצעירות בכל גיל. הוא מורכב בסיכומים יש הרבה פריטים באוסף שאפשר להרכיב מהם מלתחה קטנה בתמורה וחצאיות מיני, חולצות טריקו כותנה משולבות עם בד כותנה מודפס, אוסף ברוח צרפתית בעיצוב סיגל אפור ואוווה רבן, בביצוע של רמסים ריישמן.

חור בכיס / אברהם טל

מלא שטויות כרמון

ש: ח"כ רמון, קראתי בעניין רב את הצעתך לשנות את הסדר המניות הבנקאיות. האם...

ת: תשים רק לב שאת שמי כותבים בלי יוד: רמון. בדרך תבטא את זה בפתח. עד היום אנשים טועים. שלא תטעה גם אתה.

ש: חס וחלילה. האם אתה ער לכל המשמעויות של ההצעה המהפכנית הזאת?

ת: כמובן. קודם כל, זה יגביר את האמון בממשלה.

ש: באמת? איך?

ת: פשוט מאוד. זה שנים שאומרים שהממשלה לא תקיים את התחייבותה למחזיקי המ־ניות הבנקאיות. עכשיו סוף סוף יתברר שאמנם כך הדבר ושי־אפשר לסמוך על הממשלה שתנהג בדיוק כפי שמצפים ממנה.

ש: אה " האם

ת: שנית, זה יוציא את הממשלה סופיסוף משוק ההון.

ש: טוב מאוד? איך?

ת: פשוט מאוד, אחרי שהממ־שלה לא תמלא את התחיי־בותה למשקיעים בבנקאיות — מי המשוגע שיקנה אגרות חוב ממשלתיות, תכניות, חיסכון וכו'? בעל כורחה תצא הממשלה משוק ההון.

ש: כל הכבוד. על זה לא חשבתי.

ת: אני כן. אתה זוכר — רמון בלי יוד? טוב. יש עוד יתרונות להצעה שלי.

ש: נשמע.

ת: זו הצעה סוציאלית מאוד. אני מציע לחלק את העם לשני חלקים: עשירים ועניים.

לעניים אני מציע לפדות את המניות לפי ההסכם. לעומת זאת, לעשירים אני מציע לד־חות את הפדיון ולהפריע את התוכנית.

ש: צודק מאוד.

ת: כמובן, זה יחייב להקים מנגנון ולקבוע קריטריונים בר־ורים לגבי מיהו עשיר. סוף סוף נדע את השמות והכתובות של עוכרי העם והחברה. אתה חושב שתוכל לתת גם תמונה?

ש: אני בטוח שהעורכת תסכים. האם חשבת על כך

צילום: רחל הירש

שהצעתך תעורר התנגדות?

ת: בטח חשבתי. יש כל מיני אינטרסנטים שיעשו הכל. אבל הכל, כדי לסכל אותה. הרבה יותר מזה. אני אפילו משוכנע שהיא לא תתקבל.

ש: באמת?

ת: מה חשבת? שיקבלו הצעה מטורפת כזאת? הרי במציאות שלנו זה בלתי ניתן לביצוע. כל ילד מבין את זה. יש חוק כנסת משוריין, יש חוזים תקפים ויש אינטרסים מסוריינים ייל מגזר — כולל בנק הפועלים וחברת העובדים. זה עניין סגור ומסוגר.

ש: אם כך הצעת ביודעין הצעה שאתה משוכנע מראש שלא ניתן לבצע אותה?

ת: רק בינינו? כמובן.

ש: למה?

ת: אתה שואל ברצינות? חשבתי אותך ליותר חכם.

ש: מה. למה?

ת: תראה, ורשובסקי מטפל בפרשה הבטחונית. שריד מטפל במהומות בשטחים. רן כהן מטפל במיטורים בסולתם. בולם מטפלים בוועידה הבין לאומית. מה נשאר ליי. רק הבנקאיות. עכשיו הבנת? זה. או תזכור: בלי יוד, עם תמונה. אתה חושב שתוכל להכניס את השם שלי לכותרת? תשתדל. כבר שבוע־יים לא הייתה לי כותרת שמנה. ביי.

זעקת חמס

ירצו — ירוצו

החל בחודש זה, בעקבות הרפורמה במס הכנסה, יוד־רים שיעורי הניכוי במקור. בעת כתיבת שורות אלה ועדת הכספים עדיין לא מצאה זמן להתכנס ולאשר את התקנות, אבל היא תעשה זאת מן הסתם בקרוב. ניכוי במקור משכר סופרים, למשל, אמור לפחות מ־50 אחוז ל־45 אחוז, והניכוי משכר עבודה נוספת לשכיר, מ־45 אחוז ל־40.

יחד עם זאת, נציבות מס הכנסה החליטה שלא ל־הקטין את המקדמות באופן אוטומטי לרוב הנישומים (יש מספר הורים לגבי חברות, הנישומים המשלמים לפי המחזור לא ישלמו יותר מ־45 אחוז). מה יוצא מזה? קח למשל נישום המשלם מקדמות על פי המחזור בגין עבודה נוספת: אם לא יבקש להפחית את המקדמות, ה־שלם למעשה בדיוק אותו סכום ששילם קודם. הניכוי במקור יפחת אמנם. אך את מה שיפחת בסעיף זה — יאלץ להשלים בחשבון ה־מקדמה.

אני שומע שנציב מס הכנסה, יאיר רבינוביץ, דווקא תמך בהקטנת ה־מקדמות, אך פקידי השומה התנגדו לכך נמרצות. מי שרוצה להפחית מקדמות, אמרו, שיגיש בקשה. במלים אחרות: אם ירצו — שירוצו. אני משער, שמשרדי המס יוצפו בבקשות להפחתת מקדמות, והטיפול יארך ש־בועות, אם לא חודשים. למה לאו בינתיים משלמים וד־צים, רצים ומשלמים. שמחה ושׂשון לבירוקרטיה.

מניפולציות נהדרות

יוסוף הייאן, ערבי נוצרי מחיפה, עוסק זה 20 שנה בריפוי הפרעות שונות בעזרת מגע יד

מאת דן סגיר

המושג מניפולציה או תיפעול (או תיכסום) בעברית, הוא בדרך־כלל בעל משמעות שלילית והכוונה היא לשימוש בתחבולות קורבנה להשגת מטרה כלשהי. אולם למניפולציה יש עוד משמעות: עיסוק הידיים בדבר מורכב ומסובך, או תיאור תבונת כפיים, פעולה או טיפול יד מיד־יקים.

יוסוף הייאן (53) מחיפה, ערבי נוצרי ממוצא לבנוני, הוא מניפול־טור במובן החיובי, כזה שניחן בתבונת כפיים ולא בערמה הרווחת יותר בימינו. מאז יצא לפנסיה מוקדמת כפועל במפעל לייצור ארגזי עץ, מקדיש יוסוף זמן ניכר לעיסוק שבו החל לפני כ־20 שנה כתחביב והמשך למסורת משפחתית: טיפול בעזרת מגע יד לריפוי הפרעות שונות. יוסוף מתמחה בפתרון בעיות דיסקוס, בעיות של זרימת דם, החזרת עצמות שזזו ממקומן ומחלות ריאומטיות. ה"מרפאה" של יוסוף הייאן ממוקמת בשני חדרונים עלובים למראה שקירותיהם נקלפים בסמוך לנמל חיפה. הוא מקבל את כולם במאור פנים, אך מציין שהוא מעדיף לטפל באנשים שרוצים להבריא כדי לחזור לעבודה. "זה נותן לי סיפוק ומקרב אותי לאלוהים", הוא אומר.

יוסוף אינו גובה תשלום מהמטופ־לים, אבל על השולחן בחדר ההמתנה מונחת קופסת עץ ובתום הטיפול מי שרוצה ויכול משלם כראות עיניו. הכסף הולך בעיקר לתשלום ההוצאות ולבנות המסי־עות לידה. לפרנסתו שלו עם שלושת בניו מסערת דגים בסמוך (טעים חול, מוסלק) הבנים לא ירשו את הכשרון המשפחתי, מה שאין כן הבנות. אמל האמירה, העובדות עם אביהן בכשרון רב ובמקצועיות בטי־פול בנשים.

יוסוף מוכר למדי באזור חיפה, אולם רבים מגיעים אליו מכל רחבי הארץ. לדבריו מספר ניכר של נבי צה"ל ממלחמות שונות, בגאווה ובסיפוק הוא מציג מכתב עשרות רבות של מכתבי־תודה כיום וה־גשים שקיבל בעקבות הטיפולים. אורי ה. מתל־אביב, לאחר פירוט בעיות הגב הקשות שסבל מהן, מסכם: "אתה עלידי כושר האיכון הגריר שלי. קבעת ורדיקת בקבי־עון כי הסבל שגרם לי כתוצאה מפריצת הדיסקוסים וכאבים ביד ובכתף ימין, נבע בעיקר מיציאת הכתף ממקומה ותזוזה בדיסקוסים בצואר. עלידי מניפולציות שבי־צעת המשמשות המצומדות אשר סודן ידוע רק לך, הוצאת אותי מהמצב הקשה בו הייתי. כיום איננו סובל עוד מכל סבל. כל זאת בטיפול שארך לא יותר משלושה שבועות".

יוסוף הייאן אינו מכבע ההוא קורא תיגר על הטיפולים הקונ־בנציונאליים בתחומים שבהם הוא מתמחה, ובעיקר יוצא נגד ניתוחי דיסקוס מיותרים, לדבריו. הוא מביא דוגמאות קונקרטיות של ויכוחים ועימותים עם רופאים לגבי חולים שהגיעו אליו. אולם מאחר שלא היתה לי אפשרות לבדוק את המקרים הללו, אין הם מובאים כאן. מכל מקום, הרושם ממקרא המכ־תבים הרבים והסיפורי המטופלים, שנכנסו במצבתיהם מיודשלים להליכה הוא, שיש משהו במניפולציות של יוסוף הייאן מחיפה. ומהולכה שלנה ראוי בכל זאת להתייעץ עם מומחה לפני שהולכים אליה.

הטרדה מינית? זה יכול לקרות גם לאשתך ולבתך

מאת ירדה טל

המדור לעזרת השכירה ב־הסתדרות פירסם באחרונה חוב־רת שעניינה — הטרדות מיניות בעבודה. לדברי עליזה תמיר, ראש המדור, ההתנגשות שלה, ושל שאר העובדות במדור, מזה שנים, היא בטיפול בתלונות של עובדות אשר סובלו ממקומות עבודתן רק משום שלא נענו ל"חיזורים" של מעבידיהן. ההתנגשות הזאת היא שדחפה אותן להוציא את החוברת.

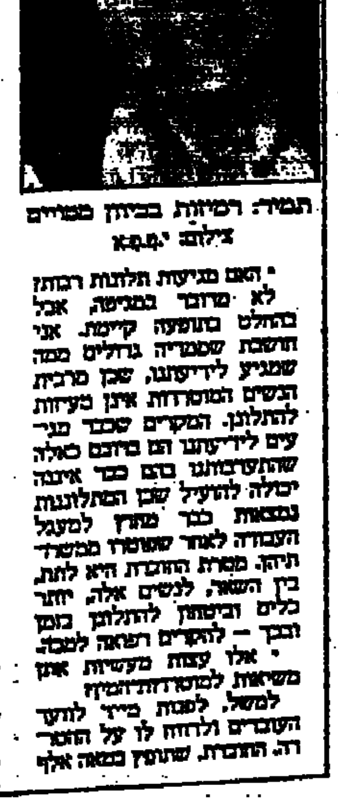

תמר: רמיזות בביזיון מסויים
צילום: י.פ.א

* האם מגיעות תלונות רבות?

לא מדובר במגיפה, אבל בהחלט בתופעה קיימת. אני חושבת שמספריה גדולים ממה שמגיע לידיעתנו, שכן מרבית הנשים המוטרדות אינן מעיזות להתלונן. המקרים שבכבר מגי־עים לידיעתנו הם בדרכם כאלה שהתערבותנו בהם כבר אינה יכולה להועיל שכן התלונות נמצאות כבר מחוץ למעגל העבודה לאחר שפוטרו ממשר־תיהן. מטרת החוברת היא לתת, בין השאר, לנשים אלה, יותר כלים וביטחון להתלונן בזמן ובכך — להקדים רפואה למכה.

* אלו עצות מעשיות אתן משיאות למוטרדות?

למשל, לפנות מייד לוועד העובדים ולדווח לו על ההטר־דה. החוברת, שתופעת במאה אלף עותקים, מיועדת הן לנשים עובדות והן לוועדי עובדים כדי להגביר את מודעותם לתופעה זו.

* את מדברת כל הזמן על מוטרדות מין. אין מוטרדי מין?

דווקא יש. לא מזמן טיפלתי בתלונה של פקיד בכיר במוסד ציבורי שהתלונן כי אחת העוב־דות מציקה לו מבחינה מינית.

* ההומור בחוברת הוא מקרי?

לא. הוא מתורגם מחוברת שהוציא האיגוד המקצועי בבריסל. מכאן אתה לגד שהטר־דות המיניות במקומות העבודה אינן המצאה של הגבר הישראלי.

* בתוך עמך את יושבת. האם את מאמינה שוועדי העוב־דים, שרוב חבריהם הם גברים, אכן יעניקו קשבת גבוהה לטיפול בתלונות כאלה?

בשיחות שקיימתי בנושא זה נתקלתי בתחילה ביחס מזלזל ובחיוך מצד חברי ועדים. החיוך נמחק כאשר הזכרתי להם שהם גם בעלים ואבות לבנות, שאף הן יכולות לקרות לבנות משפחתם.

* מהו הגיל הממוצע של המוטרדים? האם הם נמנים על מקצועות מסויימים?

מטרידים יש מכל הגילים. רובם הם בגילים המבוגרים יותר, 40—60. יש בהם יחסית לכל מגוון המקצועות עם נטיה של יותר לעובדי הצווארון הלבן.

* האם יש הטרדות מיניות גם במקומות ההסתדרות?

למה לא? הרי אין שם גברים ועוד בגיל העבירה?

* האם החוברת תחתום את הגבול בין "סתם" הצעה ובין הטרדה מינית?

כאשר מגיעים עובדת לפקח או שוראים לה "חמודה", זה לא נחשב כהטרדה מינית, אבל רמיזות בביזיון מסויים, הערות הצעות, והאגרסיביות, משושות להטרדה.

* אתן מאמינות באמת שוועד העובדים יעז לשנות סדרי עולם?

אם לא לשנות סדרים או לפחות להצר אותם.

עדיף להשקיע בנישואין ראשונים

"הכוהנת הגדולה של המין", ד"ר רות וסטהיימר, מבקרת בישראל ומסגירה את סוד הפופולריות שלה

מאת יהודית קנולר

שלושה ספרים, טור קבוע במאה עיתונים, מישדר טלוויזיוני יומי בן שעה ברשת הטלוויזיה הכלל־ארצית, לדבות אנגליה, שידור מיוחד לצבא ארה"ב ותוכנית רדיו קבועה המשודרת בשמונים תחנות — זהו כרטיס הביקור של ד"ר רות וסטהיימר, "הכוהנת הגדולה של המין". אישה נמוכת קומה ונמרצת מאד בהתחשב בגילה (58).

וסטהיימר, ילידת פרנקפורט, נש־לחה ב־1939 עם קבוצת ילדים לשווייץ, כדי להצילם מפוראות המלחמה. ההורים נספו וסטהיימר עלתה לארץ. היא שהתה בקיבוץ עיינות עם הגרעין שהגיע משווייץ ואחר כך בקיבוץ יגור. מאוחר יותר עברה לירושלים, שם למדה להיות גננת. במהלך מלחמת השחרור היא נפצעה, כשפגז הדף לבית הולוצות, שבו התגוררה.

ב־1950 עקרה רות עם תימנים באשתאול ובאותה שנה נסעה לל־מוד בסורבון. לאחר שסיימה את לי־מודי התואר הראשון בפסיכולוגיה הגיעה לניו־יורק והכתה במילגה ללימודי התואר השני בסוציולוגיה. לאחר מכן עשתה דוקטוראט רב־תחומי. בכל קיץ היא נוהגת לבקר בישראל, כדי לעבוד באגודה לתכ־נון המשפחה, ונותנת סמינרים למורים על חינוך מיני. כמו כן היא עוסקת בתראפיה מינית בבית החו־לים שערי צדק. היא מספיקה להתחתן פעמיים לתקופות קצרות ופעם שלישית לתקופה ארוכה יותר — 25 שנה, וללדת שני ילדים.

ויכוח נוקב

בניו־יורק עוסקת רות וסטהיימר ברפואה ציבורית, תכנון המשפחה, תראפיה מינית, וכמו כן היא מרצה באוניברסיטה לחינוך מיני. ב־1980, חל מפנה בחייה כשנפגשה עם אנשי התקשורת, שבקשו להקנות חינוך מיני בדרך. "הציעו לי לנסות תר־בית של רבע שעה בחצות הלילה — הסכמתי", היא אומרת, "למרות חששותי בגלל המבטא היקה שלי." התוכנית הפכה מתוכנית מוקלטת לתוכנית חיה בת שעה, ומכאן עד לתוכנית טלוויזיה יומית בת שעה היתה הדרך קצרה.

במהלך ה"שואו" שלה מארחת רות אישי ציבור, פוליטיקאים, שחקנים וכוכבי בידור. עם אר קיץ, למשל, ביהלה ויכוח נוקב על הקניית מעמד חוקי לנשות. ברט ריינולדס סיפר לה על "פיספוס" בחייו, כשלא העז להציע נישואין לנערה שאהב. ג'ורג' ברנס בן הש־מונים סיפר לה על הקושי להיות

וסטהיימר: עזבי אותו מיד

אלמן לאחר ארבעים שנות נישואין ועל הנוהג שפיתח לישון במיטה בצד שבו ישנה אשתו, ובכך להקל על עצבותו.

במקור תוכניותיה של וסטהיימר המאזינים השואלים בעניה את בעיו־תיהם. הבעיות חוזרות על עצמן, אך "ד"ר רות", כפי שהיא מוכרת למי־ליוני הצופים, אינה מתעייפת. "כאשר ארצים כך אומר 'שלום' — היא מבטיחה. לדבריה, הצלחתה נובעת דווקא מהעובדה שהיא אשה קטנה, לא יפה ולא צעירה, ולכן גם אינה פרובוקטיבית. "הרוב המוסרי, אימת המתירנים בארה"ב, מקבל אותי בשל כך" — היא מסבירה, ומו־סיפה כי היא מוגדרת כשמרנית ו"מרובעת". בעיניה המין, לדעתה, מסרית, בהיותה חלק בלתי נפרד מהחיים, ולכן אין להתעלם ממנה. בתוכנית שבמהלכה מקדישה רות שלוש דקות לכל שאלה, היא אינה מתיימרת לפתור בעיות, אף היא נו־תנת עצות שכל דודה טובה יכולה לתת. כאשר יש צורך בטיפול שורש, היא מפנה את המעוניינים לאנשי מקצוע.

דוגמא לפתרון קל שלמה אשה וסיפרה כי שלוש שנים היא יוצאת עם גבר נשוי, המבטיח לה נישואין. יום לפני התוכנית הוא סיפר לה כי אשתו בהריון. מה לעשות? ד"ר רות ממליצה עזוב אותו מיד. כשמבקשו שואלים אם לא היה עדיף לאשה להישאר עם אהובה, ולבער שלא תסבול מבדידות, היא עונה בהגיון של ברזל: "אילו רצתה להישאר, היא לא היתה מתקשרת אלי. אם התקשרה — היא רצתה לקבל את האישור שלי להחלטתה לקום וללכת".

ד"ר וסטהיימר, שסיפרה המתורגם "אהבה ראשונה" יצא לפני כשנה בהוצאת ר. סירקיס מצויאים לאור, וסיפרה השני "מדריך לזוגות אוה־בים" עומד לצאת בקרוב באותה הוצאה, שוקדת עתה על כתיבת ספר נוסף הנוגע למין ומוסר. כמו כן היא עומדת לפרסם בתחיו הקרוב את האוטוביוגראפיה שלה. היא רואה בתראפיה המינית אמנות המבוססת על מדע. היא סבורה כי יש להעניק חינוך מיני בבתי הספר. לא להת־ביש לפרסם את הקונדום כאמצעי מניעה, בנוסף להגנה בפני איידס. וכי המסגרת הטובה ביותר למין היא הנישואין. החברה האמריקאית, היא מספרת, עוברת עתה מהפך של חזרה למשפחה. לאחר עידן המתירנות, ושיעור הגירושין הגבוה בדרך משמעותית, לדבריה, האמריקאים הגיעו למסקנה כי יחסים חדשים — כלומר, פרק ב', משמעם לא פעם בעיות חדשות ולכן עדיף להשקיע יותר בנישואין הראשונים.

לקט

כל אשה — בול

שמואלי: בי"ס לילדים מצויינים
צילום: רחמים ישראלי

שעשוע — תמך: בולי נשים
צילום: אמנון שניידר

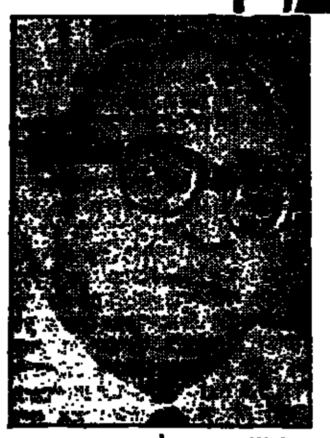

נבון: חינוך לחיי המשפחה
צילום: אליהו הראתי

ועדת השרים לעניני סמלים ובולי דואר אישרה באחרונה הנפ־קתה של סדרת בולי נשים, שתכלול דיוקנאות שמונה נשים שטרם צוירו על בולי ישראל. ההצעה הובאה בפני הוועדה על ידי שר התקשורת אמנון רובינשטיין, לפי יוזמתה של עו"ד רינה שעשוע־הורנשטיין, שגם המליצה על הדמויות הראויות להנצחה. רשימת הנשים שדיוקנאותיהן אוש־רו הן הצנחנית חביבה רייק, דונה גרציה, דודתו של דון יוסף נשיא, שחקנית "הבימה" חנה רובינא, המשוררות לאה גולדברג ורחל, הסופרת ז'קלין כהנוב, ילידת מצ־רים, ורחל ינאית בן צבי, שהיתה גם אישיות בפני עצמה ומחלוצות החינוך החקלאי לבנות בישראל. הבולים יופיעו לקראת יום האשה הבינלאומי הבא. (יהודית קנו־לר)●●●

רשיון בר־תוקף. משרד החינוך והתרבות התריע בפני ציבור ההו־רים, השולחים את ילדיהם לגני יל־דים פרטיים, כי לא יראה עצמו אחראי לתלונות הורים שירשמו את ילדיהם לגן שאינו מצויד ברשיון בר־תוקף או שרשמו את ילדיהם מעבר למכסה המותרת. משרד החינוך דורש מן ההורים כי יוודאו, בעת הרישום לגן ילדים פרטי, כי לבעלי הגן יש רשיון והם חייבים להציגו לפי דרישה. מספר הילדים בגן לא צריך לעלות על 35, אלא אם כן צוין במפורש מספר נמוך מזה. שכר הלימוד ייגבה בהתאם לרמה שבה דורג הגן.●●●

הדגלון מסמל את הרמה. יותר מ־300 בתי מלון כפריים, בתי הארחה ומסעדות כלולים בחוברת החדשה של "מומלצי רשות התיירות הבריטית". בתי מלון אלה, המייצגים את מיגוון המחירים המלא, נבחרים על ידי צוות שופטים בעילום שם. בכניסה לכל אחד מהם מתנוסס דגלון המסמל את רמת השירותים וסוג ההמלצה. החוברת, הכוללת גם תמונות, שימושית במיוחד לאלה המסיירים ברחבי בריטניה ברכב פרטי. אפשר להשיגה חינם במרכז התיירות ברחוב ריג'נט 4 בלונדון, או בחנויות הספרים במחיר 3.95 לי"ש.●●●

מטבח מרוקאי. מוזיאון ישראל בירושלים מזמין את באי המימונה, שיעלו לחוג בבירה, לבוא לביקור במוזיאון, המציג תערוכת קבע של מורשת עדות ישראל. מקום נרחב בתצוגה זו מוקדש ליוצאי מרוקו. מאות פריטים, תלבושות, חפצי לבוש, כלי בית, תשמישי קדושה ומצוות שנאספו מרחבי העולם מוצ־גים לקהל. עניין מיוחד ימצאו המבקרים במטבח המרוקאי המשוחזר ובחדר האירוח המרוקאי. ביום המימונה יהיה המוזיאון פתוח מ־10 בבוקר ועד 10 בלילה. מחיר הכניסה למבוגר — 4.5 שקלים, לילד — 1 שקל.●●●

שירותי הבראה ונופש. מועדון צרכנים הוקם באחרונה על ידי קופת החולים מכבי. המועדון — מכבי־פלוס — יאגד בתוכו את כל 380 אלף חברי קופת חולים מכבי ויעניק להם שירותי הבראה ונופש ברמה גבוהה ובמחירים מוזלים. הזכות להנות מן השירותים תינתן לכל חברי הקופה ובני משפחותיהם, עם הצגת פנקס החבר. בתוכנית — שורה ארוכה של טיולים לאתרי מרפא בארץ ובחו"ל, הנחות לנופש בבתי מלון בישראל, הנחות בקייטנות לילדי החברים ומנויים מוזלים לבריכות שחייה.●●●

ילדים מצויינים. עמותה חדשה עוסקת בימים אלה בהקמת בית ספר מיוחד לילדים מצויינים במדעים ואמנויות. על כך מוסר אליעזר שמואלי, מיוזמי הרעיון, בכתבה המתפרסמת ב"נעמת" האחרון. יי־חודו של בית הספר בכך, שהוא משלב את לימודי המדע והאמנות במסגרת מחייבת ומחייב את התלמי־דים בפעילות קהילתית כדי להכשי־רם כמנהיגים והוגים. צוות מחקר מיוחד מכין, ביוזמת העמותה, כלי מדידה מיוחדים לאיתור המצויינים, בעיקר על פי תכונות כמו סקרנות, יצירתיות, מקוריות ועוד. לבית הספר, שיפעל בתנאי פנימייה, יתק־בלו בשלב הראשון כ־200 תלמי־דים בעלי כישורים יחודיים, מכי־תות י"א־י"ב.●●●

דשא מוצל. ה"לונה גל", שבמורדות הכינרת, שפתח שעריו לקהל בתח־ילת החודש, יוגדל ב־1.7 בפארק הדשא בריכת שחייה אולימפית מוקפת משטחי דשא, שרובם יהיו מוצלים. תוספת הבריכה תגדיל את הפארק לשטח של 35 דונם נטו ותהפוך אותו לאתר הבילוי הגדול ביותר בארץ, למעט חמת גדר.●●●

משולש וקישקע בהולנדית. הוצאת "קוסמוס" ההולנדית רכשה מהוצאת "מסדה" את הזכויות לתר־גום להולנדית של הספר "המטבח היהודי", שחיברו נף אבנון ואורי סלע והוציאה אותו לאור באחרונה בהולנד. הספר הוא חלק מסדרת בישול בת 25 ספרים, שבה יצאו, בין השאר, ספרים על בישול אסיאתי, אינדונזי, יווני, אפריקאי ועוד. לצורך הכנת התצלומים לספר הכינה ההוצאה תצלומים מיוחדים המציגים שולחן יהודי ועליו מעדני המטבח, שלצורך הכנתם היא נעזרה באוספים עתיקים של כלי אוכל יהו־דיים טיפוסיים ושל ריהוט יהודי, וכן בבתי־אוכל ומאפיות המתמחות במזון יהודי. מלבד המתכונים, שזורים בספר קטעי הומור ופולק־לור יהודיים.●●●

צלילי אביב. באולם ובו הרבה סבתות גאות, הורים, אחים קטנים וחברים, הפגינו חברי תזמורת הנוער הייצוגית של תל־אביב — צלילי אביב — את מה שלמדו בחצי השנה האחרונה במרכז המוסיקה ביפו, בהנחיית אלברטו פיאמנטה. תזמורת כלי הנשיפה, ובעיקר הרכב הריקסר־לנר, סחפו את הקהל. הובטח לנו שהתזמורת תנעים לאורחי תל־אביב את לילות הקיץ הקרוב בגינת ברוניגן ביפו. מרכז המוסיקה שביפו נותן חינוך מוסיקלי ל־350 חניכים מן הגיל הרך ועד גיל הגיוס. הוא נוסד ב־1964 ופועל ליד איצטדיון בלומפילד, במסגרת האגף לשירותי קהילה ונוער והיחידה לדרמה ומו־סיקה של עיריית תל־אביב. (יהודית קנולר)●●●

יום הולדת. טקס הוקרה עם אסירת ציון, אידה נודל, לציון יום הולדתה ה־56, יתקיים ביום שני, 27.4, בשעה 6 אחר הצהריים בבית ויצ"ו, שדרות דוד המלך 38, תל־אביב. ישאו דברים השר משה ארנס, חברת הכנסת מרים תעשה גלזר, חיים אהרון ונתן שצרנסקי. כמו כן ישתתפו חברי כנסת, חברות ארגוני נשים ואילנה פרידמן, אחותה של נודל.●●●

להזיז את המשרד. מכשיר חדשני בשם "קולקטפון" של סולן תקשורת יפתור את בעייתם של עורכי דין, אנשי יחסי ציבור ואנשי עסקים החייבים לקיים שיחות טלפון מהבית, שאינן מוכרות על ידי שלטונות המס. השיחה באמ־צעות המכשיר החדש נעשית על ידי חיוג למשרד, אל אחד המספרים שאליו מחובר המכשיר, ולאחריו מחייגים קוד סודי ומתקבל צליל חיוג בקו השני של המשרד המאפשר את קיום השיחה. ל"קולקטפון" יש קוד סודי למניעת השימוש בטלפון על ידי אנשים בלתי מורשים ו־10 זכרונות.●●●

החזיה משנה פנים. צוות מנה־לים חדש — שבתאי בריל, העוסק בשיווק ובארגון אירועים, סיגי מאור, מנהל מכירות, וגיל שרון, לשעבר מנהל קבלה והזמנות בבית מלון באילת, החל לנהל באחרונה את מרכז החזיה הישראלית ביפו. הצוות מתכוון להפוך את המקום למרכז בידור, מופעים וכנסים, המיועד לתיירים ולישראלים. במת־כונתו החדשה יוכל המקום לשרת את המבקרים במופעים, הצגות תיאטרון, תערוכות ציורים ובילוי גסטרונומי. ייפתח אולם חדש לכ־400 איש, נוסף על האולם הקיים בקומת הקרקע. וכן יתבצעו "חבילות" מופעים לוועדי עובדים, בתי ספר וקבוצות מאורגנות.●●●

חומר חובה. משרד החינוך והתר־בות שוקל להפוך את נושא החינוך לחיי משפחה והחינוך המיני, שעד כה היה נושא "רשות", בבתי הספר, לחובה. במסגרת השיקולים בודק המשרד את מצב כוח האדם שיעסוק בכך, ומספר השעות הנד־רשות הדרוש. הודיע על כך כמה ראש הממשלה ושר החינוך והתר־בות, יצחק נבון, ליועצת ראש הממשלה למעמד האשה, ד"ר ציונה שפירא־ליבאי, ולמנכ"ל נעמ"ת, מאשה לובלסקי. השתיים פנו אל השר בעקבות מותה של הנערה יעל שריקי ז"ל, מצפת, לאחר שעברה הפלה.●●●

אוניברסיטת חיפה

הרשות ללימודים מתקדמים שמחה להודיע על הנהגת תכנית לימודים לתואר שלישי בחוג להסטוריה של עם ישראל במסגרת הפקולטה למדעי הרוח החל משנה"ל תשמ"ח.

פרטים לגבי סדרי ההרשמה ותכנית הלימודים ניתן לקבל במשרדי הרשות ללימודים מתקדמים, קומה 25 במגדל אשכול, חדר 12, טל' 04—240109 ובמזכירות החוג להסטוריה של עם ישראל טל' 04—240945

הטור שלי / נתן דונביץ

מבוכים ללא מורה

מצאתי את עצמי נבוך למקרא תוצאותיו של סקר, שנערך בקרב כ־500 תלמידי כתות י' משש בתי־ספר. את הסקר, במסגרת מחקר, ערך מוסד סאלד, וממצאיו הוגשו לפני ימים אחדים, למשרד החינוך והתרבות.

לפי הסקר, בין 85 ל־95 אחוזים מן התלמידים סבורים כי הערכים החשובים ביותר למדינה הם: זכות למשפט הוגן, סובלנות כלפי הזולת, צדק חברתי, קביעת סדרי שלטון על־ידי בחירות, כיבוד החוק וזכויות שוות לנשים. לכאורה, ממצאים כאלה, במחקר שנערך בידי מוסד כל כך רציני וסולידי כמוסד סאלד, צריכים לשובב את הנפש ולשמח את הלב. אלא שמשהו אינו מסתדר לי, בין ממצאים אלה לבין ממצאים אחרים.

כל אימת שאני שומע אודות בחירות מתקרבות, הולכים אל בתי־הספר ושואלים אותם, פחות או יותר: "אם היתה לך היום זכות בחירה לכנסת, במי היית בוחר". והתוצאות, כמעט תמיד, מורות על הקצנה ימנית. פעם ל"התחיה" הישגים מרשימים, פעם אחרת לכהנא, ופעם לשני הקיצונים גם יחד. רוב גדול המבהיל את מי שחש דאגה לגבי גורל הדמוקרטיה והסובלנות בישראל. ולפתע, בא המחקר של מוסד סאלד, וכמו הופך את הקערה על פיה.

מאחר שאינני מאמין בריצה כזאת, מקוטב אל קוטב, מותר לחשוב שהנערים והנערות הללו אינם מבינים את אשר הם אומרים, או מבוהלים. לא כאשר הם נותנים קולם בעד כהנא, ולא כאשר הם תומכים, ברוב כל כך גדול, בכל המאפיינים היפים והטובים של חברה דמוקרטית.

הבורות הזולה לבנבך, לעיני החוקרים, כאשר נתבקשו הנשאלים לגלות ידע בסיסי באזרחות. שאלות ספציפיות על המכב"לים, על שרים, או על סוגיות מרכזיות. יותר מ־70 אחוז מן התלמידים ידעו להשיב על תשע שאלות מתוך חמש־עשרה, שעסקו בתולדות־ידע שונים. הרוב הגדול לא ידע להשיב על כל השאלות, או כמעט כל השאלות.

אזרחות היתה, מאז ומתמיד, "מקצוע" כושל בבחינות הבגרות. הבורות הגגה, בכל שנה, בתופים ובמחולות, והמורים נוהגים להעיד, בחיוך, שאילו היו מוספים רק חלק קטן מן הבורות, בעבודות הבח־ נים, אפשר היה לפרסם את אחד הספרים המשעשעים ביותר, שראו אור בישראל. השאלה, כמובן, היא כמה מן הקוראים, של ספר כזה, היו יודעים להבחין בבורות ובטיפשות, ולצחוק, או לבכות.

אמריקה הגדולה, שאותה אנחנו מעלים על נס, כל אימת שמדובר בעניין החינוך לאזרחות, לפטריוטיזם, לידיעת הזכויות והחובות — בעצמה מתחבטת הרבה עכשיו. יש הטוע־ נים, כי מערכת החינוך של ארצות־ הברית שרויה במשבר של הוראה לקויה בנושאי אזרחות. להציב דגל ארה"ב בביתה, ולתלות את מגילת העצמאות על הקיר — אין די בכך. משהו חייב לבוא מבפנים. מלבד השכלו של התלמיד. מי שצריך להביא את הדברים לקופסה שמ־ אחורי הגבות הוא המורה. המורה עצמו, בישראל, נבוך הוא. מה שנקיטת לשקדוכר בהקשר זה היא מקרית בהחלט. מורות יודעות מעט מאד. על כך העידו סקרים ומש־ אלים שנערכו בין המורות, פעם, פעמיים, ושלוש.

אם יורשה לי להביא את דעתי, לא יהיה מנוס, למערכת החינוך, אלא לסמוך על תכנית מוכנה היטב, שתשודר, פעם אחר פעם, באמצעי התקשורת האלקטרוניים. המסרים של אלה חודרים מהר ועמוק. כל ילד הבגר יודע על תשדיר היוגורט, או הפרי. ואינו יודע מה כתוב במ־ גילת העצמאות. אם כך, אין מנוס, אלא ל"מכור" לציבור ערכים, כשם שמוכרים לו פירות, ירקות ומוצרי צריכה אחרים.

כל תכנית מובנה שתוכן במשרד החינוך ותועבר לתלמידים באמצ־ עות מורים ומורות בבתי־הספר, עלולה להשתבש בדרך. כי למורות רבות אין מושגי יסוד, וכיצד יעבירו את הידע ואת ההכוונה לתלמידים? האם מורה שאינו יודע מתמטיקה או פיסיקה, מסוגל ללמד היטב מקצו־ עות אלה לתלמידיו?

שלום לפלאפל

נעבור כאן מן התורה אל הקמח. כברת־דרך ארוכה, אומרים לי, שהפלאפל אחד מסמליה הרווחים של ישראל, במשך דורות, עושה דרכו החוצה. דוכן פלאפל כבר אינו מכרה־זהב. ובשוק בצלאל, מרכז הפלאפל, לא רק שנאבקים על כל קונה, אלא שגם נוקטים אמצעים לא סימפטיים, כדי למשוך קונה אל דוכן אחד ולהסיט דרכו לדוכן אחר.

ראשוני היורדים לניו־יורק, לאחר קום המדינה, פתחו שם דוכני פלאפל. ישראלים ו"ישראלים־לשעבר" ראו בעיצת שיניהם בכף־ תה־פלאפל כמו שאיפת אוויר של ארץ־ישראל.

מזונה נוסטלגית כמו זאת שלנו. אכילת פלאפל נעשתה, בקרב גבורות־שליחים, לא רק לא מקובלת, אלא אפילו סמל לסטאטוס נחות. אחר כך, באו מזוני "זימפי", למכירת נקניקיות והמבורגרים. "זימפי" נסגר, ובא "מקדונלד", החיקוי המקומי למקדונלד. הרשת העולמית ניסתה ללחום, בבית המשפט, נגד החיקוי. בית־המשפט בתל־אביב מצא כי לא נפגעו זכויות היוצרים של מקדונלד. החברה האמריקאית הגדולה אמרה שתפתח כאן סניפים. לא פתחה. החברה, המוכרת את מוצריה ברחבי העולם, ב־11 מיליארדי דולאר בשנה, לא השתכרה מאפשרויות השוק בישר־ אל. אז, מוכרים המבורגרים בלי מקדונלד.

מוכרים גם סנדוויצ'ים, ומוכרים פיצות. הפיצות הגיעו, בשנה שעב־ רה, אפילו למוסקוה. שנים אחרות לאחר ה"קוקה קולה". אבל, גם אותנה איטלקית זאת, אצלנו, מצויה בנסיגה.

אני סקרן, במידה הנכונה, לדעת מה יוצג אצלנו כמזון־מהיר, בעוד שלוש או חמש שנים. את הקנסטה לשהארצה כבר זימרה, ואת ריחות הקבאב־על־האש כבר כמעט שאין חשים, אפילו לא בשווקים. עדיין ממלאים פיתות בחומוס ובטחינה, וקובלים על עלייה כתמורת במשקל. גם הם ייצאו מן המשחק, בתוך שנים מעטות.

בינתיים, נפרדים מן הפלאפל.

בדין ובצדק / צבי הראל

המוסר של אבנרי והביקורת על נוף

באחרונה חוייב שבועון "העולם הזה" ועורכו אורי אבנרי לשלם 10,000 ש"ח לעקיבא נוף על הוצאת לשון הרע. עילת הגשת התביעה האזרחית נגד השבועון ועורכו היא פרסומים אחדים שנגעו ליחסים בין נוף לאשתו לשעבר, העיתונאית מירה נוף. בפרסומים נכתב, בין השאר, כי נוף ניצל, בהיותו חבר כנסת, את חסינותו הפרלמנטרית למעשים בלתי מוסריים כלפי אשתו לשעבר.

שופטת בית משפט השלום בתל־אביב כותבת בפסק־הדין, כי לאבנרי יש מערכת כפולה של ערכי מוסר. השופטת הניה שטיין כותבת זאת בהקשר לעדותו של עורך השבועון כי גם הוא, בהיותו חבר כנסת, השתמש בחסינות הן במקרה של פירסום בשבועון והן באשר להדחת תגרה שהוגשה נגדו.

אחד הנושאים שהקשה במיוחד את השופטת היא העובדה, כי השבועון לא פירסם את פסק־הדין של בית המשפט הגבוה לצדק בע־ תירה שהגישה מירה נוף (ב־1981) נגד היועץ המשפטי לממשלה דאז פרופ' יצחק זמיר. בעתירה טענה העותרת, כי המשטרה והיועץ המש־ פטי לממשלה לא פעלו להעמדתו לדין של בעלה לשעבר. השופטים, מאיר שמגר ואהרון ברק, היו שניים מבין שלושת השופטים שדחו את העתירה.

כך כתב, בין־השאר, השופט שמגר שהיה אז ממלא מקום נשיא בית המשפט העליון: "כל מרוניה, ברבר סירוב בלתי יסודי, או בלתי מבוסס בתלונותיה של העותרת, אינה הולמת את העובדות שלפנינו, כי גם לפני העתירה, וגם לאחריה, הוקדשה תשומת לב רבה לתלונות העותרת...לכאורה יש בתלונות כאי־ לה משום ניסיון בלתי ראוי להשתמש במשטרה, כמכשיר להשי־ גת יתרונות אישיים, במסגרת סכ־ סוך פרטי".

השופט ברק הצטרף אף הוא לדעתו של שמגר, וכתב באותו עניין: "אני סבור, כי בשיקול דעתו של היועץ המשפטי לממשלה, לא נתגלה פגם, המצדיק את התערבו־ תנו...כמו שיקול דעתו זה, ולא מצאנו כל פגם, המצדיק את התערבותנו. היועץ המשפטי שקל שיקולים עניינים וסבירים, ופעל ללא שרירות או הפליה".

על העובדה שהשבועון לא מצא מקום לפרסם את פסק־הדין בע־ תירתה של מירה נוף כותבת השופטת שטיין את הדברים הבאים: "אם אכן היה מר אבנרי מאמין בדבריו שלו עצמו, על תפקידי היסוד של העי־ תונות, הוא היה פועל על פיהם. מה היה יותר חיוני במילוי תפקיד זה, מלדווח לציבור, כי בית המשפט העליון מצא כי כדין פעל היועץ המשפטי לממשלה שלא ביקש להעמיד לדין את ח"כ נוף מאחר שלא נמצא ממש בתלונות מירה נוף...הימנעות הנתבעים מלפרסם פסק־דין זה מצביעה על כך שפר־ סומי הכתבות מלכתחילה, נעשו מתוך זדון, ודווקא אחרי מגמתיות — ואולי אף 'ציידות'".

בסוף פסק הדין מוצאת השופטת מקום למתוח ביקורת על עקיבא נוף עצמו, שהאריך מעל, ומעבר בסיכומיו, התייחס לעובדות שלא הועלו כלל לדיון או לא הוכחו בפני בית המשפט. השופטת מציינת כי אלמלא הגיעה למסקנה כי סכום הפיצויים שקיבל נוף היה על צד המעטה (כאמור 10,000 ש"ח), היא היתה פועלת במסגרת סמכותה ומו־ טילה על התובע הוצאות לטובת אוצר המדינה בגין טענות סרק שטען.

התנהגותו של אלוף

במשפט הדיבה שהגיש בצלאל מזרחי נגד "הארץ" נחשפה לעיני הציבור, פעם נוספת, גם דמותו של האלוף (במיל.) רחבעם ("גנדי") זאבי, חברו של מזרחי.

גנדי, כפי שעולה מפסק־הדין שניתן באחרונה על־ידי בית המשפט העליון, איים לפגוע בח"כ אהוד אולמרט פיזית או מילולית, כאשר במעמד השמעת האיומים על חבר הכנסת השתתף גם בצלאל מזרחי. השניים חשדו כי אולמרט רמז, בדיבורים שהשמיע באותם ימים, על כך ששניהם נמנים עם אנשי הפשע המאורגן בישראל, ולצורך "בירור" עניין זה הזדרזו לקיים איתו פגישה. ראש וראשון למדברים בשיחה היה גנדי, בהסכמתו של מזרחי, כשמגמת השניים היא להניע את אולמרט לחזור בו מדבריו, ולהבהיר למי התכוון על מנת שהכל יבינו שלא אל מזרחי וגנדי התכוון בפרסום. בית המשפט העליון קבע, בין־השאר, כי פרשת אולמרט "היא התמורה בפרשות שהוכחו בבירור זו" (והכוונה למספר פרשיות של איומים מפור־ שים או משתמעים שיוחסו למזרחי צ.ה.).

גנדי נטל חלק גם בפגישה מפוקפקת אחרת בה השתתף מפכ"ל המשטרה לשעבר, יחזקאל סהר, שהתקיימה במסעדת ציון בכרם התימנים. בפגישה זו נטלו חלק גם בצלאל מזרחי, מרדכי ("מנטש") צרפתי ואחרים. רק האיש שהיה אמור להיפגש עם סהר לצורך בירור עניין כספי, לא הופיע. בית המשפט קבע כי עצם קיום הפגישה עם האנשים שהוזכרו בה, היה בו כדי להפעיל לחץ על סהר להחזיר חוב כספי לאדם שממנו רכש קרקעות. סהר לא רצה לשלם את התמורה, לא לפני שבעל הקרקע יוכיח לו כי אכן הוא בעל הקרקע. פגישה זו נועדה, כפי שקרה בפועל, "לשכנע" את סהר לשלם את הכסף. בית המשפט העליון קבע כי פגישה זו שימשה "כמנוף להחזרת התשלום, והיא מעידה על רצון לקדש את המטרה של גביית השיקים על־ידי אמצעים של איום מכללים שאינם לגמרי כשרים".

מבית המשפט העליון, כמי שקו־ בע גם נורמות התנהגות, מותר היה לצפות לא רק להסקת מסקנות לקשריו הפרטיים העסקיים של מזרחי עם אנשי הפשע המאורגן, אלא גם לאמירת דברים מפורשים בגנות מעשיו של אדם במעמדו של גנדי.

אלוף (מיל.) רחבעם זאבי
בית המשפט העליון: איים לפגוע פיזית או מילולית

שינוי חלקי

בימים האחרונים דווח באמצעי התקשורת כי לקצין הצ'רקסי עוזאת נאפסו התאפשר להגיש ערעור לבית־המשפט העליון לאחר התיקון לחוק השיפוט הצבאי, בעקבות יישום המלצות ועדה שבראשה עמד נשיא בית־המשפט העליון מאיר שמגר. ועדה זו קבעה, כי למערכת השיפוטית תהיה ערכאה שלישית: בית־המשפט העליון מעל לשתי הערכאות הצבאיות, בית־הדין הצ־ באי המחוזי ומעליו בית־הדין הצבאי לערעורים.

פרקליט צבאי ותיק המעורה במערכת השיפוט, בנח"ל הבכיר באחרונה, כי בעבר, עוד לפני השינוי בחוק השיפוט הצבאי, היה אפשר לפנות לאותו בית־משפט עליון, אולם רק בשבתו כבית־ משפט גבוה לצדק. לבג"ץ היה אפשר לעתור במקרים של חריגה מסמכות או טעות בולטת בפסק־ הדין. בעקבות עתירות לבג"ץ היו לסניגוריה הצבאית הצלחות, כגון בנושא הסמים. בבג"ץ מפורסם אחר היה בקשת פסילה של השופט אל"מ צבי גורפינקל, שישב כאב בית־דין צבאי במשפטם של שלושה קציני שריון.

גם השינוי שנעשה בעקבות "ועדת שמגר", מסביר אותו פרק־ ליט, מאפשר לפנות לבית־המשפט העליון רק במקרים יחודיים, כגון הלכה חדשנית וכדו'.

תיק תיירות / זוהר בלומנקרנץ

התיירות אינה משפיעה על העלייה

"השפעת התיירות על עלייה לישראל היא שולית. מוצע לבחון אפשרויות לשיתוף פעולה בין משרד התיירות לסוכנות היהודית בנושא עידוד התיירות לישראל, על־ידי היעזרות במסגרות ושליחי הסוכנות בחו"ל למטרה זו", קובע מסמך חדש שכותרתו "הגברת קשרי יהדות התפוצות עם ישראל באמצ־ עות התיירות", במסגרת תוכנית־ האב לתיירות 85־1995, שהוגש למשרד התיירות. ממצא זה עומד בסתירה לגישה המסורתית הרווחת, שלפיה יש לביקור תיירותי בישראל משקל נכבד ותרומה להחלטה לעלות מאשר יותר ארוכה.

בפרק הסיכום והמלצות מוצע עוד להנהיג תוכנית ביקורים מיוח־ דת ליהודים המגיעים ארצה, לפי תחומי התעניינותם ומסורת הביקור. ... התיירים היהודיים ... תיירים נמצא בירידה בשנים ... הלא־יהודית. עם זאת, משקלה היחסי של התיירות היהודית גבוה בהשוואה לתיירות הלא־יהודית, מ־ שום שהתיירים היהודיים מרבים יותר בביקורים חוזרים, שהותם הממוצעת בישראל ארוכה יותר, הם משפיעים פחות מאירועים בית־ חוניים. גם אלה שטרם ביקרו בישראל מגלים עניין רב יותר לבקר בארץ, טסים יותר בחברת התעופה הלאומית של ישראל 'אל על', מרבים להתגורר במלונות ברמה של 4 ו־5 כוכבים והוצאתם ליום־השהייה בישראל גבוהה יותר".

הגורמים הממשלתיים צריכים לטפל במגזר היהודי באופן שוטף ולא להתמקד בו רק בעתות משבר בתיירות לישראל. "ההתארגנות הכלכ־ ליים והכלליים שיש לתיירות היהו־ דית על פני התיירות הלא־יהודית, בנוסף למשמעויות אחרות, מצדיקים מאמצי שיווק יותר אינטנסיביים. אימוץ אסטרטגיית שיווק נפרדות לטיפול ביהודים לפי מוצאם והש־ תייכותם הארגונית, והתאמת המוצר לכל פלח שוק בנפרד".

ארצות־היעד העיקריות שיש ל־ השקיע בהן בנושא זה הן, על־פי המסמך: ארה"ב, צרפת ובריטניה. לגבי ארה"ב קובע המסמך, כי "בין הלא־אורתודוקסים נראה שיש למ־ קד את הפעילות ביהודים המאוג־ דים, אך לא בהכרח בין אלה המאוג־ דים בזרמים דתיים. מוצע להתמקד באיגודים מקצועיים ובמועדונים בהם יש ריכוזים יהודיים. גילאי 12־20 וגילאי 60+ הם קהל־היעד המועדף לפעילות שיווקית". לגבי צרפת נאמר, כי אופיה הריכוזי של הקהילה הצרפתית וחוזקם היחסי של הרבנים מקנים לה יתרון יחסי. "נראה שניתן להרחיב את התיירות היהודית מצרפת לישראל גם למט־ רות נפש משולב בסיורים". לעומת זאת הקהילה היהודית בממלכה המאוחדת מבוזרת יותר ולרבניה יש פחות השפעה. במסמך מוצע שמש־ רד התיירות "יתערב בתכנון הסיו־ רים והובלות המוצעים ליהודים המגיעים לישראל, וזאת על־ידי בקרת הסיורים באופן אקראי ומש־ מוה וקבלת משוב מהתיירים היהו־ דיים לגבי מידת שביעות רצונם מהשהייה בארץ".

פולין פותחת שעריה

האירועים המתוכננים לציון מלו־ את 45 שנה למרד גטו וארשה, באפריל 88', משמשים לפולין עילה טובה דיה לפתוח את שעריה בפני תנועת תיירות מישראל ותיירות יהודית מהתפוצות. בימים אלה שהתה משלחת של נציגים מישראל אשר נפגשה עם נציגי הגורמים השונים בפולין וסיכמה אתם על הפעלת החלק הביצועי של התוכנית רחבת־ ההיקף. המדובר בהובלת סיור בן שבוע שיתקיים באמצע חודש אפריל בשנה הבאה. היא תקיף 1500 בני נוער מהארץ ומהתפוצות ומספר דומה של מבוגרים, ניצולי השואה. במסגרת הובלת הסיור לבני הנוער ייערך לרגלי הפסל בגטו וארשה חי־ דון השואה והגבורה לנוער יהודי, תחת כיפת השמים. כן מתוכננת "צעדת החיים", שבה יצעדו אלפי המשתתפים ממחנה אושוויץ למחנה בירקנאו. שאר ימי הובלת הסיור ינצלו לסיורים באתרים יהודיים אחרים בפולין.

לאחר מכן יוטסו בני הנוער היהו־ דיים לישראל, כדי לקחת חלק באירועי יום הזיכרון לשואה ולג־ בורה ובחגיגות יום העצמאות ה־40 למדינה. פתי דוד, חבר המשלחת מישראל, התרשם כי נציגי השלטון בפולין מעוניינים מאוד בהצלחתם של האירועים ויעשו הכל כדי לסייע בהכנתם. לדבריו, המירוץ יהווה את שיאה של פעולה חינוכית־ יהודית שתתקיים במשך כל השנה הקרובה בבתי־ספר יהודיים ברחבי העולם. במסגרת תוכנית זו יילמד בהרחבה נושא השואה והגבורה. בני הנוער מהתפוצות השונות, כמו ארה"ב, קנדה, דרום־אמריקה ודר־ א"פ, יגיעו לפולין דרך ארצות שונות באירופה, שיקראו "דרך הי־ ... היהודים.

הטסתם של כל המשתתפים באירו־ עים לפולין תיעשה בתוך יומיים, דבר המצריך התארגנות לוגיסטית באמצעי תעופה ותחבורה. משלחות של נציגי חברת התעופה הלאומית של פולין, "לוט", תבוא לישראל לתאם את הטסתם של כ־500 בני נוער לאירועים וכמספר הזה של מבוגרים, באמצעות חברת התעופה "אל על", עד ליעדים באירופה ומשם לוארשה.

נוהל החזרי תשלומים של היטלים שבוטלו

נוסעים שלא יגיעו בתוך שישה חודשים מיום יציאתם לחו"ל בק־ שות להחזרי תשלום ההיטלים בשיעור 20 אחוז על רכישת כרטיסי טיסה ו־15 אחוז מס על שירותי קרקע, שבוטלו מה־8 במרס, יאבדו את זכותם לקבלם לאחר תקופה זו. על־פי הנוהל החדש שגיבש אגף המכס והמע"מ במשרד האוצר עם התאחדות סוכני הנסיעות והתיירות, יהיו רשאים גם נוסעים שאיבדו את שוברי התשלום של הבנק לגבי תש־ לום ההיטל על כרטיסי טיסה, לקבל את כספם בחזרה. לשם כך יהיה עליהם לפנות אישית למכס כשהם מצוידים בתצלום שובר התשלום בתיקם אצל סוכני הנסיעות והת־ יירות ובהצהרה של הסוכן, כי ההיטל שולם והנוסע יצא לחו"ל. את ההיטלים שבוטלו רשאי להחזיר כל נוסע ששילמם ונסע לחו"ל מהשעה 00.01 ביום ה־8 במרס השנה.

תשלומי ההיטלים שבוטלו יוחזרו לכל סוכן נסיעות במרוכז על־ידי המכס. לשם כך יכין סוכן הנסיעות רשימה כוללת של כל לקוחותיו הזכאים להחזרי ההיטלים שבוטלו. הוא יצטרך לצרף אליה את ספחי הקבלות של הנוסעים המעידים על תשלום ההיטלים, או תצלומים מכל השוברים המבוטלים לגבי שירותי הקרקע. כן יצטרך לצרף התחייבות חתומה להחזרת הסכומים לכל לקוח מיד עם קבלת ההחזר.

הבקשות להחזר ההיטלים שבוט־ לו יוגשו על־ידי סוכני הנסיעות והת־ יירות לאחת מארבע תחנות המכס והמע"מ בתל־אביב, בחיפה, באשדוד ובירושלים, בהתאם לתחנה שבה רשום הסוכן כעוסק. ההיטלים יוחזרו לפי שער הדולר היציג ביום ההחזר. בסוף כל חודש יעביר סוכן הנסיעות למכס תצלומים של המסמ־ כים שהועברו ללקוחות וכן תצלו־ מים של תעודות הזיכוי, ותמורות בידי הלקוחות. היטל ששולם על־ ידי חברות תעופה והיטל ששולם לגבי כרטיסי טיסה חינם, יוחזר באותה דרך. נוסע שנסע לחו"ל לפני ה־8.3 ולא ניצל את כל הכרטיס, יוכל לקבל את החזרי תש־ לום ההיטלים שבוטלו, בהתאם לנוהל הקיים בדבר החזר היטל על שירות שבוטל.

מיציע הכנסת / עמוס בן־ורד

"סע לשלום, המפתחות בפנים"

מערכתם של "הנשיאים" על המכונית שנוסעה הוצג בראשונה כאשר הם עדיין היו צעירים מאוד. גם המדינה. אך רק עכשיו נעשה משהו כדי לשנות את העובדה, שמספר רב של בעלי ... לצורך תמרונים בצה"ל הוו מכשים. "יהיה מובן — אולי זה אושר ושל האירמגוצע" מלים אלה ייכנסו אולי להיסטוריה של הפולקלור בעקבות חוק שנתקבל באחרונה בכנסת ושמו "חוק רישום ציוד וגיוסו לצבא הגנה לישראל התשמ"ז־1987".

זה חוק חשוב לעשרות אלפי אזרחים, אשר מבין כמה שנתקבלו בימים האחרונים של המירוץ לקראת אישור תקציב המדינה. הוא קובע זכויות וחובות לאלה שחובת הגיוס שלהם היא כפולה. הם חייבים להתגייס בעצמם וגם להביא ציוד כלשהו — לרבות ג'יפ או טרקטור או משאית — לנקודות המפגש של הציוד כשהם עצמם מתייצבים. לעתים עליהם לגייס את הציוד שלהם גם מבלי שהם משרתים במילואים.

משנת 1951 ועד היום הוסדר הנושא בתקנות שעת־חירום, המוארכות מדי פעם בפעם. תקנות אלה הותקנו מלכתחילה לשלושה חד־ שים, כדי שלא יפקע תוקפן, חייבת הכנסת להאריכן. זה נעשה, לפעמים לשנה לפעמים לשנתיים, בלי שינויים ניכרים בתוכן התקנות. בזמן האחרון החל משרד הביטחון, בעיקר בלחץ חברי כנסת, לבטל את התקנות הישנות האלה ולהביא במ־ קומן חקיקה לכנסת. חוק זה הוא אחד בסדרה של החלפת תקנות שעת־חירום.

"החוק דן בשני אינטרסים מנו־ גדים", מגדיר את הבעייתיות שלו ח"כ דן מרידור מסיעת חרות, יו"ר ועדת המשנה לחקיקה של ועדת החוץ והביטחון. "אינטרס אחד הוא ביטחון המדינה והאינטרס השני הוא זכויות הפרט לרכוש, לבעלות על הרכוש. ביטחון המדינה מחייב אותנו להתיר למדינה לגייס בשעת הצורך לא רק אנשים אלא גם ציוד. מצד שני, מדובר כאן בציוד של אנשים שזה אמצעי הייצור שלהם, שרכשו אותו בכסף ... (...). אנשים באו ושאלו: למה אצלי לוק־ חים את הציוד ואצל אחרים לא (...). לכן ניסינו למצוא איזון בין אינטרס הביטחון לבין זכויות הפרט לרכושו".

הכללים שמצאה הוועדה — המשיך מרידור — הם בשלושה תחו־ מים. מגייסים ציוד רק כאשר מוכר־ חים לגייס אותו, ולתקופה שמוכר־ חים. שנית, תמורת הגיוס ישולמו דמי שימוש הולמים. שלישית, אם נגרם נזק לכלי או לציוד, יינתן פיצוי מלא. הזכות לגייס ציוד תהיה מעתה מוגבלת למקרים שבהם בית־ חון המדינה מחייב זאת (על־פי שיקול הדעת של שר הביטחון, מעין "צו 8" לציוד), והמקרים הנידונים — לצורכי תרגיל, כוננות ואימון.

הוועדה צימצמה את התקופה שמותר בה לגייס ציוד כזה. במקום 35 יום עד כה תהיה התקופה 14 יום (רק שר הביטחון רשאי להאריכה עד 35 יום). מי שרוצה להשכיר ציוד הדרוש לצה"ל או למכור לצה"ל, היה צפוי עד כה להחליף אותו. עכשיו חייבים להתיר הוצאת ציוד מן הארץ בתוך 15 יום, אם אין לגביו "צו 8". שוב, רק שר הביטחון יכול לשנות מצב זה.

פרק חשוב בחוק הוא דמי שימוש סבירים תמורת הציוד. עד כה, התלוננו בעלי ציוד רבים, הם קיבלו פיצוי סמלי בלבד, על־פי עקרונות מיושנים. בחוק החדש כלול סעיף האומר, כי "בקביעת דמי השימוש יובאו בחשבון בין השאר עלות הציוד, הזכות של בעל הציוד לתשואה הוגנת על ההון, וכן מכלול הנסיבות הקשורות לגיוס הציוד ולשימוש בו". במלים אחרות, פירש מרידור, זו הגדרה התואמת פחות או יותר את המושג של מחיר שוק, או מצב השוק.

בפרק העוסק בנזק בשקלו מבריש, משום כך, המדינה חייבת לפצות את בעל הציוד בגין כל הנזק הישיר שנגרם לו, אם לא תוקן הנזק עד מועד שחרור הציוד. בוקים עקי־ פים — לא. וזאת משום שלדעת הוועדה אי אפשר לדעת מה היה הציוד מכניס אילו העסק לצורכי יצירת הכנסה בשעה שהיה למעשה מגויס. רק אם הציוד היה תחת חוזה לצד שלישי, וגיוסו גרם להפרת החוזה, זכאי בעל הציוד לשיפוי. על הפיצויים ודמי השימוש יוחלו גם כללים של הצמדה וריבית על־פי החוקים הקובעים בנושאים אלה לגבי כלל המשק.

הח"כ היחיד שהגיש הסתייגויות לחוק היה מתי פלד מן הרשימה המתקדמת לשלום. בר־ אשית דבריו עמד על חוסר ההגיון שבהשמעת הנוסחה תוך המירוץ נגד שעון התקציב: "הרי בסך הכל ההסתייגויות צריכות לשכנע את חברי הכנסת לעשות שינויים מסוימים בנוסח שהוגש על־ידי הוועדה. מכיוון שאיש מהם אינו נוכח כאן, אין סיכוי שמישהו גם ישתכנע. מה שיקבע הוא שכאשר יישמע הפעמון, אנשים ייכנסו ויצביעו מבלי שהיתה להם הזדמנות לשמוע את הנמקות להסתייגויות שלי". כך אמנם קרה. וכל ההסתייגויות שלו — כעבר ראש אגף אפסנאות במטכ"ל של צה"ל — שבאו להקל במידה נוספת על בעלי הציוד, נדחו בלא שאיש מחברי הוועדה, פרט למרידור, שמע אותן.

הנה למשל, על־פי החוק מותר לקרוא לציוד לבדיקה והערכה למשך 24 שעות, ומותר להאריך את המועד בעוד 24 שעות. אמר פלד, כי אין כמעט מקרה שבו לא ניתן לסיים בדיקתו של ציוד בתוך שש שעות. כל מה שצריך הוא להתארגן. סעיף נוסף שעליו חלק פלד הוא מסכות הפיצול של תקופת הגיוס. אם מותר לגייס ציוד ל־14 יום, מחייב ההגיון שיגמרו 14 יום אלה בפעמיים. על־פי החוק, אפשר לקרוא לציוד אפילו שבע פעמים. פלד הציע שאם באמת יהיה צורך להוליך ליותר מפעמיים, יחליט על כך רק שר הביטחון. וביחס לפיצוי, הציע פלד שגם ההוצאות שהיו לבעל הציוד — ולא רק הנסיבות, על־פי המצב בשוק — יובאו בחשבון. לפעמים יש הוצאות רבות כדי להביא את הציוד לנקודת הכינוס, ולפעמים זה יותר. האם התקלקל — מציע פלד שגם על אובדן עבודה בשוק אחרי התיקון יקבל בעל הציוד פיצוי. כל התיקונים האלה, אמר פלד, אינם נו־ געים לעיקרון שעוד שנים רבות תזקק המדינה לציוד מגויס. הוא קידם בברכה את עצם החוק המסכה לטובה שבו.

ועדה ממלכתית לילדי תימן

פרשת העלמם של כמה מבין ילדי תימן בראשית שנות המדינה מסרבת לרדת מן הפרק. קיימת "ועדה ציבורית לגילוי ילדי תימן". היתה גם ועדה של המשרד לקליטת עליה, משרד המשפטים ומשטרת ישראל, שתמגמתה כדי שתהווה "צוות מדריך לוועדה הציבורית לגי־ לוי ילדי תימן". אולם הוועדה הציבורית סירבה לשתף פעולה עם הוועדה הממשלתית, ולא מסרה לה את החומר שעליו היא מבססת האשמ־ מות המושמעות מדי פעם בציבור.

על שאלה של ח"כ מרים גלזר־ תעסה מסיעת חרות (ומיוצאות תימן), אשר ביקשה לדעת מה אפשר לעשות כדי שהוועדה הציבורית תשתף פעולה, השיב ... ולהנכאי ואי אפשר לאכוף עליה לעשות דבר. גלזר־תעסה ביקשה איפוא שתתמנה ועדה ממלכתית, שיוזן לה כל הסמכויות לאכוף את רצונה על כל גוף שהוא. תשובת מילוא: "הצעה זו תיבדק".

כסף למרכז לבטיחות

חודשים רבים מכחיש משרד התחבורה שהוא המקיים את המרכז לבטיחות בדרכים שליד הטכניון, וכי בגלל קיצוץ התקציב שלו נאלץ המרכז להיסגר. לפתע יוצא מכתב מועדת הכספים של הכנסת, בחתי־ מת היו"ר שלה ח"כ אברהם שפירא, אל נשיא הטכניון ד"ר מקס רייס ובו כתוב בין השאר: "חברי ועדת הכספים הסכימו לפני דיון כללי להמליץ בפני האוצר לממן את המרכז לבטיחות בדרכים בהיקף של 450,000 ש"ח. המלצה זו תובא בפני האוצר. אודה לך אם תעשה כל מאמץ למנוע סגירת המרכז". הקצבה זו באה בעקבות המלצה של ועדת המשנה לבטיחות בדרכים בכנסת, נאמר במכתבו של יו"ר ועדת הכספים. לא ברור על־פיו מאיזה תקציב תילקח.

אך אחת משתיים: או שמשרד התחבורה "לא דייק" כאשר טען שהמרכז לא התקיים מכספיו עד כה, או אולי יש כאן "הקצבה יהודית" נוספת, כמו לישיבות, שאינה מופ־ רת בתקציב של משרד הממשלה הנוגע בדבר.

הווטרגייט של ראג'יב גאנדי

ראש ממשלת הודו שהחל את דרכו כ"מיסטר קלין" מעורב בפרשייה של עסקים פיננסיים מפוקפקים

שרות
DER SPIEGEL
מיוחד ל"הארץ"

הוא עלה על הבימה מבויר בתד־ מית של האיש שעתיד לנקות את האורוות האגאיות של הודו, "מיסטר קלין". "אני מתחייב לעמוד בראש ממשלה נקייה. השחיתות, העצ־ לנות והסדרי הכישורים לא ימצאו בה את מקומם". גם הודות להבטחה זו נחל ראג'יב גאנדי, בדצמבר 1984 ניצחון מוחץ בבחירות. הסדר תקוים בתת־היבשת ההודית, שנתיים לאחר הצבעת אמון זו התפוגגה האופוריה במדינה הענקית והבלועה. בביקורת גוברת והולכת על סגנון השלטון שנוקט נכדו של נהרו. וכעת, זו הפעם הראשונה מועמד גם יושרו האישי של ראש הממשלה בסימן שאלה.

שמו הסתבך לפרשייה מחוזה של עסקים מפוקפקים ומפקפקים העלולה להתפתח לממדי הווטרגייט של ראג'יב גאנדי. שכם כך נחלש מעמדו בתקופה האחרונה, כבר עכשיו שואל השבועון הפופולרי "סאנדיי": "אם יוכל ראג'יב להת־ אושש ממהלומה זו, או שמא זוהי תחילת הסוף הפוליטי שלו".

את הסערה גרם אדם שמונה על־ ידי גאנדי בתחילת כהונתו הרוכחת לשר אוצר כדי שיבער את ג'ונגל העסקיינות הכלכלית, העלמת המ־ סים והשחיתות. וישוואנאת פרא־ טאפ סינג', בן 56, חוקר שוק ממשפחת נסיכים, רכש לעצמו כאשר כיהן כראש ממשלה במדינת אוטאר פראדש רבת האוכלוסין, מוניטין של אדם אמין, נקי־כפיים שאין לקנותו בשלמונים. סינג' ראה לכך שבעלי הנכסים של הודו ישלמו סוף־סוף מסים כיאות. בפשי־ טות על 6,400 בתי עסק גבו חוקרי המיסים מיליארדי רופיות בעבור האוצר. ללא פשרות יצא שר האוצר גם נגד אנשי עסקים גדולים שתרמו תרומות נדיבות למפלגת הקונגרס השלטת. עולם העסקים המבוהל הגיב במחאות רבה וגייס את אנשיו בקרב העיתונאים כנגד "הצבתם של ההודים העשירים כעבריינים". ה' בירלה בבומביי שבגוה, חברי קבינט מזו ולבסוף גם ראג'יב גאנדי.

הסתייעות בבלשים אמריקאיים

בינואר נטלה ראש הממשלה במתוחים בבטל הורוקטסאן כאמ־ תלה להעביר את השר הטוב ביותר שלו למשרד ההגנה. וי. פ. סינג' שנפגע בבירור מצעד זה, נשאר עם זאת באמונה: "אני נכנע לרצונו של מנהיגי". אך בכל הנראה היו גם נימוקים נוספים להעברתו המתאר־ מית מתפקידו של שר האוצר.

בישיבה סוערת בפרלמנט שנער־ כה בסוף מרס האשימו חברי אופו־ זיציה, כי גאנדי רצה למנוע גילוי נוסף של פעילויות פיננסיות בלתי חוקיות שבהן מעורבים ידידיו הקרובים ביותר ובני משפחתו. ימים מספר לפני העברתו מתפקידו מסר סינג' לראש הממשלה תיק שכלל את שמותיהם של הודים ידועי־שם בעלי חשבונות בבנק השוויצרי בשוויץ. המידע הגיע מבלשים אמ־ ריקאים, שכן במאבקו נגד העלמת מס, נוהגי עסקים בלתי חוקיים והבר־ חת הון, שכר סינג' גם את שירותיו של משרד החקירות הפרטי האמריקאי פיירפאקס מאנדבייל שבוירג'יניה. והיה זה צעד נבון: כלפי הבישוש האמריקאים מבאר במוחה את שלום. "מסרנו לממשלה ההודית עובדות מרשות וחשובות", אמר מנהל המשרד מייקל הרשמן לעיתונות ההודית, הגם שקודם לכן הכחיש מזכיר המדינה במשרד האוצר בפני הפרלמנט כי נתנם נוגע עם החוקרים האמריקאיים.

דבריו של הרשמן השקיעו את הממשלה ההודית ביותר שאת בביצת השערות שהיא תקועה בה. כבר מועלים שמותיהם של תעשיינים הידועים כמממני מפלגת הקונגרס של גאנדי. מרבים בהקשר זה גם על אמיטאב באצ'צ'אן, בן 43, חבר פרלמנט מטעם מפלגת הקונגרס וכוכב הקולנוע הפופולרי ביותר בהודו. על־פי השמועות, הוא הבריח כספי מהמדינה באמצעות אחיו המתגורר בשוויץ. השחקן כינה האשמות אלה בפרלמנט "השמצה מסריחה". גיבור הקולנוע נמנה זה מכבר בין ידידיהם האישיים המפו־ רים של ראג'יב גאנדי ושל אשתו סוניה, איטלקיה במוצאה.

חקירה שבדית

סוניה, בתו של בעל מכבסה לשעבר מטורינו, נשארת תמיד ברקע ואינה מעורה בחיים החבר־ תיים של ניו־דלהי. פוליטיקאים של האופוזיציה מתכוונים לגבות הראי שונה כאשר הם מצביעים בלגלוג על העלייה המרהיבה במספר הפרו־ יקטים הנמסרים לחברות איטלקיות. ברוח זו דיבר באחרונה בבית הנבחרים גם הציר מאדהו דאנ־ דוואטה. הוא טען שאחיו של באצ'צ'אן ניהל בשוויץ חברה עם שותפים איטלקיים בעלי "קשרים הדוקים". המגזין "סודנה" כתב כי ראש הממשלה עצמו מעורב בשער־ וריה הפיננסית: "ה. פ. סינג' גילה כי אביה של סוניה, מאינו, הוא כיום אדם עשיר מאוד. איך קיבל ונתגו־ של ראג'יב גאנדי כסף כה רב בתקופה כה קצרה?"

לשווא דרשו מפלגות האופוזיציה חקירה פרלמנטרית בפרשת פייר־ פאקס. בעקבות קטע ראג'יב גאנדי את כל הוויכוחים בהודעה כי שופט פדראלי יחקור בפרשה. כך לפחות הרוויחה הממשלה זמן. סינג' נטל בינתיים אחריות מלאה לתחקירים של הבלשים האמריקאיים: "אני משוכנע להוסיף כי פעלתי מתוך תמימות דעים עם ראש הממשלה שהטיל עלי לפעול נגד כלכלת־ הצללים ובריחת ההון".

השערורייה הפיננסית היא אבן־ יקרה נוספת לגאנדי בשורה של מש־ גים ותבוסות. היחסים המעורערים עם נשיא המדינה זאיל סינג', התבוסה המכרעת בבחירות האזו־ ריות במדינות קראלה ומערב בנגאל, התפרצויותיו של ראג'יב גאנדי בפרלמנט והנהגתו האו־ טוריטרית עודדו גם במפלגת הק־ ונגרס ספקות באשר לעתידו של מנהיגם. אם ראג'יב גאנדי אכן יאיץ במו ידיו את תבוסתו הפוליטית, קיים מועמד בולט אחד לרשת אותו — וישוואנאת פראטאפ סינג'.

המרכז הישראלי לניהול
מרל
מרכז ללימודי ניהול

השתלמויות מנהלים

סוגיות בניהול עסקי בינלאומי
הנושאים העיקריים
* אסטרגית השווק בחו"ל * מכירה לממשלת ארה"ב — אזרחי וצבאי * מיסוי בינלאומי; אמנות מס; תכנון מס * רישום ותיפעול של חברות בנות בחו"ל * היבטים משפטיים של סחר בינלאומי * מימון בינלאומי * ביטוח סיכוני סחר חוץ, ביטוח מטענים
כן ישולבו פאנלים בנושאים הבאים:
* הפלקות על מט"ח * מיסוי עובדים בישראל * אסטרטגית שווק ומתן שרות למוצרים בחו"ל * מדיניות שער חליפין
מבנה הקורס
ששה ימי לימוד מלאים שיתקיימו בימי ה' החל מ־14.5.87 בשעות 08.30-17.00.

גישות חדישות בניהול הייצור והתפעול
הנושאים העיקריים
* תכנון דרישות חומרים (MRP) * תכנון משאבים כולל בייצור (MRP2) * מערכות אלקטרוטכנולוגיות לייצור מתוכנן; רובוטיקה; אוטומציה * השלכות על תכנון מערך כתוצאה משינויים טכנולוגיים * בקרת תהליך, ביקורת סיב, ביקורת איכות, שיטות מלאי ואחסון, המחסן האוטומטי * תכנון אחזקה באמצעות מחשב * ניהול פרויקטים (C.I.M)
עשרה מפגשים שיתקיימו בשעות 08.30-14.00 בימי חמישי החל מ־23.4.87 ועד 25.6.87

שיווק - מתיאוריה למעשה
הנושאים העיקריים
* מחקרי שוק, פוטנציאל שוק * בניית תכנית שווק * תקשורת ופרסום * ניהול מוכרים ומכירות * יצוא ושווק בינלאומי * התנהגות צרכנים * פיתוח מוצרים חדשים ועוד
מבנה הקורס: 8 מפגשים — יום לימודים בשבוע
מועד פתיחה: 30.4.87

פרטים והרשמה:
המרכז ללימודי ניהול,
טל' 03-257202 ;03-429895/6

هكذا من الاصل

صكا من الاجل

על הכוונת

נתיבי אילון — יוק

70 אלף כלי רכב ביממה נוסעים כיום בנתיבי אילון, ומעניקים למשק מתנת חיסכון שנתית של כ־24 מיליון דולר. אלה הבאים לתל־אביב מצפון ונכנסים לתחומה של העיר, אינם יכולים שלא להב־חין בשילוט הכחול. עם אותיות לבנות (סימן בינ־לאומי ל"דרך מהירה") המדריך את הנוסע אל המחלפים המאפשרים לו להשתלב אל נתיבי אילון. גם אלה הבאים מירושלים מוצאים עצמם היישר על כביש מהיר זה, כאשר שילוט כחול, קצר־משהו, מלמד על המעבר מהדרך הבינעירונית לדרך העיר־ונית המהירה. אבל לגבי מי שמגיע מהכביש המהיר של אשדוד, נתיבי אילון — יוק!

כדי להבין את התעלומה הנ"ל, כדאי לספר מעט על הפרויקט הנקרא "נתיבי אילון". ביסודו נועד להיות כביש־עוקף מהיר לעיר תל־אביב, כדי שאלה הגרים בצפונה ועובדים בדרומה יוכלו להגיע לעבודה וממנה, מבלי להקדיש לנסיעה זמן רב יותר מאשר לעבודה. היום נקרא קטע זה "אילון מרכז", משום שיש לו המשך לצפון והמשך לדרום. המשכים נובעים מן ההצלחה הכבירה של הקטע המרכזי.

אילון־מרכז החל להיסלל ב־1972. עד היום הושקעו בקטע 183 מיליון דולר. עוד 40 מיליון דולר יושקעו בקטע האחרון של אילון־מרכז, שיס־תיים בגלילות. אורכו הכללי יהיה אז 13 ק"מ והוא יכלול 8 מחלפים.

אילון־צפון, הנמצא עתה בתכנון, יתחיל מן ההתחברות לגלילות ויתחבר לכביש חיפה, 12 ק"מ צפונה משם, בין רשפון לשפיים. התקציב הכולל המשוער לאילון־צפון מגיע לכ־50 מיליון דולר נוספים. אילון דרום אמור לחבר את הפרויקט ממחלף קיבוץ גלויות בדרום תל־אביב עם כביש אשדוד, ודרומית לראשון־לציון, כשהוא חולף על פני חולון ובת־ים. הצעת תכנון ראשונה, בעלות של כ־25 מיליון דולר לאורך־כביש של כ־12 ק"מ, כבר הוגשה.

פרויקט שבו משקיעה המדינה כ־300 מיליון דולר, ראוי בהחלט להתייחסות. אבל לא פחות מכך חשוב זמנו של האזרח. על כל החיסכון למשק המשתמע מכך: כבר היום קוצר זמן הכניסה הממוצע לעיר ב־12 דקות. החיסכון השנתי למשק, על פי מדדי האוצר (זה כולל תיפעול כלי רכב, זמן נסיעה של נהגים מקצועיים, לרבות התחבורה ציבורית ורכב מסחרי, וכן נסיעות למטרות עבודה), נאמד ב־12 מיליון דולר. חיסכון זה אינו כולל את זמנו הפרטי של האזרח, גם כאשר זה נוסע ברכבו לעבודה וממנה. לכן, החיסכון האמיתי מוערך בכ־24 מיליון דולר לשנה. עם הפתיחה עד גלילות יעבור בכביש, לפי הערכה, כ־240 אלף כלי רכב ביממה, בחיסכון של 45 מיליון דולר לשנה למשק, על פי הקריטריונים השמרניים של משרד האוצר, ואילו בערכים אמיתיים יוכפל. למעשה, החיסכון יגיע לכ־90 מיליון דולר לשנה.

כל היתרונות המפליגים האלה מוסתרים מן הבאים לתל־אביב מדרום, בכביש אשדוד, משום ששם אין כלל שילוט המבהיר כיצד להשתלב ב"נת־יבי אילון". מדוע יש שילוט מצפון ואין מדרום? על כך יש תשובה פשוטה: השילוט מצפון הוא בתח־ומה של העיר תל־אביב, ושם זה נתון בידים המקצועיות של אנשי חברת "נתיבי אילון". ואילו השילוט מדרום צריך לבוא כמדריך לקראת הכניסה לעיר, ושם נמצאים הכבישים בשליטת מע"ץ. לא שהדבר צריך להוות בעיה. מע"ץ מעתיר עלינו שי־לוט למכביר. יתר על כן, מי שמבקש להשתלב לנתיבי אילון דרך כביש ירושלים, כל שעליו לעשות הוא לעלות על מחלף גנות. אם מישהו יודע שזו הדרך, ואם הספיק להבחין מבעוד מועד בשי־לוט המודיע כי מתקרבים למחלף גנות (אין שם במחלף עצמו).

העובדה מלמדת, כי רבים־רבים אינם יודעים כיצד להשתלב מכביש אשדוד לנתיבי אילון. היו אף שהתלוננו על כך. היו שפנו לנתיבי אילון. מנכ"ל החברה, אינג' דן הולצמן, אף הוליך דברים בעניין זה עם הנהלת מע"ץ. אלה אמרו, כי מדרום יש בכלל בעיה קשה, שפתרונה דורש בניית מחלף. האם זה צריך לעכב שילוט, שעלותו וזמן התקנתו הם כאפס לעומת מחלף? במע"ץ הבטיחו להתייחס לעניין. לפני כמה חודשים הבטיחו לי גם להתקין — תוך שבועיים — שילוט מראש פינה לצומת גר־לבי. או מחכים למע"ץ.

הכניסה הדרומית לתל־אביב בפרויקט נתיבי אילון. בתמונה נראה מחלף קיבוץ גלויות. ושני מסלולי הנסיעה בכניסה לתל־אביב מכיוון ירושלים והכביש גהה, ומסלול היציאה מתל־אביב לכיוון דרום ומזרח.

104 קמ"ש לגיטימיים

מושל מדינת ניו־מקסיקו, ארה"ב, העלה את המהירות המרבית המותרת בארצו מ־55 מיל לשעה (88 קמ"ש) ל־65 מיל לשעה, שהם 104 קמ"ש. התמרור המורה על כך צולם בתחילת אפריל.

עקיפה אסורה

תקנה 47 מפרטת את המקומות והמצבים שבהם אסורה העקיפה. סעיף משנה (ה) (3) קובע שבדרך עירונית אין לעקוף לפני מעבר החצייה ועד לאחר שעוברים אותו (פרט לעקיפת בעלי חיים או רכב הנגרר על־ידי בהמה, או רכב דו־גלגלי, או במקום שהתנועה מכוונת על־ידי רמזור או שוטר). עתה נמחקו המלים "בדרך עירונית" והאיסור לעקוף לפני מעבר חצייה ובתוכו נכון לגבי כל דרך, בין שהרכב אותו רוצים לעקוף נוסע, או עומד כדי לתת זכות קדימה להולך רגל.

לצערנו חרוטים עדיין בזכרוננו המקרים שבהם רכב אחד עצר לפני מעבר חצייה כדי שהולך־רגל יחצה את הכביש, אלא שהולך הרגל היה ילד שקומתו נמוכה מגובה הרכב, הנהג שמאחור לא הבין מדוע הרכב שלפניו עצר וניסה לעקוף. התו־צאות היו קטלניות.

• מתוך "דף לנוהג" של "נתיבים"

חדש

פנס צהוב מהבהב

המשולשים המאירים באור צהוב, המוכרים לנו מגגות תאי הנהגים של כלי הרכב המורכבים (סמי־טריילרים) והארוכים (מעל ל־15 מטר), יעלמו בקרוב ואת מקומם יתפסו פנסים צהובים מהבהבים. פנ־סים כאלה יוצבו גם על גגות תאי הנהגים של כלי רכב שרוחבם עולה על 2.5 מ' או על רכב המוביל מטען חורג.

"רכבת העמק" לאילת

יש מי שרוצה לעלות על הרכבת הזאת, שאמורה לקשר את מרכז הארץ עם אילת, ויש המבקשים לרדת ממנה. בין עצירה לצורך עלייה לבין עצירה לצורך ירידה — שכל אחת מהן באה לספק צרכים של דעות, כאשר היזמי והעיקר — אינטרסים שונים — חולף הזמן כאי־עשייה, כמו ב"רכבת העמק" מן הי־מים הרחוקים ההם, ששירתה את כולם מלבד את המטרה: להגיע.

גד יעקובי, שר הכלכלה והתכנון, החליט שהרכבת לאילת צריכה בכל זאת להגיע. הוא הניח בימים אלה על שולחן הממשלה הצעת החלטה המחייבת את כל הפעולות הנדר־שות, כדי שאילת תקושר סופית־ולמרות החלטות קודמות במסילת ברזל עם מרכז הארץ. בכך סותרת החלטתו את המלצות ועדת חירם, שמונתה על־ידי שר התחבורה בע־קבות החלטת הממשלה, אף שהיא מסתמכת על ממצאי אותה ועדה.

ועדת חירם בחנה את הכדאיות של פרויקט מסילת הרכבת לאילת לאור תחזיות הובלה כלכליות לשנת 1995. לפי תחזיות אלה, צפויה הובלה של 1.8 עד 2.9 מיליון טון לשנה אם הרכבת תופעל, לעומת הובלה צפויה של 1 מיליון טון לשנה עתה, וכ־1.5 מיליון טון בשנת 1995 ללא הפעלת הרכבת. ועדת חירם התייחסה לנושא גם בהקשר של נמל אילת: שילוב הרכבת העתידית עם הנמל הקיים או עם "נמל תעלה" שצריך לשקול אם לבנותו. להועדה, מכל מקום, נראה כי ל"נמל התעלה" יש עדי־פות, לפחות על־פי המידע הראשוני שהיה בידיה.

על סמך נתונים אלה קבעה הוועדה את שיעורי התשואה הצפ־ויים של הפרויקט בין 6.7% ל־9.8% לשנה. נקודת הסף שלה מבח־ינת הכדאיות למשק היא 8% לשנה. כלומר: הכדאיות למשק תושג, בפתרון הנמל הקיים, אם שיעור ההובלה יגיע ל־2.5 מיליוני טון בשנה, בעוד שהחלופה הנמוכה של 1.8 מיליון טון לא תעמוד בקר־יטריון הכדאיות למשק, אלא אם כן ייתוספו תועלות לוואי.

הוצאות הרכבת בסך הסופי עש־ויות להגיע לכ־5.80 דולרים לטון, בעוד שרותי המעבר למטען כללי בתעלת סואץ מסתכמים ב־8 דולרים לטון. "נתונים אלה מותירים לרכבת מרווח של תחרות, לגבי מטענים מסוימים, עם המעבר בתע־לת סואץ", קבעה ועדת חירם.

עוד קבעה הוועדה, כי הסטת כמויות מסוימות של פחם מנמל אשדוד לאילת — אף כי הוועדה לא הביאה בחשבון הובלת פחם דרך אילת — עשויה לחסוך כ־2–2 דולרים לטון. זאת, בתנאי השפל של מחירי ההובלה הימית השוררים היום.

ועדת יעקובי מותחת ביקורת על כמה מהמלצות ועדת חירם, דווקא בהסתמך על ממצאיה. ראשית, על התעלמותה של ועדת חירם מהתרו־מה האפשרית לאיזון פרויקט הרכבת לאילת דווקא מהובלת הפחם. "אילת נראית כחלופה סבירה לנמל אשדוד לגבי מרבית הכמות שנועדה לצריכה ביחידות תחנת הד־רום. במחירי ההובלה של היום, הכדאיות של הפריקה באילת עשויה לגדול, ככל שמחירי ההובלה יחז־רו לרמה 'נורמלית' ויגדל הביקוש לשטחי רציף נוספים באשדוד", נכתב בהצעת ההחלטה של יעקובי.

עוד קובעת ועדת שר הכלכלה והתכנון, כי ועדת חירם לא הביאה בחשבון את האפשרות של פריצת דרך מדינית ליחסי הסחר עם ארצות דרום־מזרח אסיה. "בטווח הדו"ח יש מקום לייחס, לדעתנו, גם הסתברות מסוימת למימושה של תרחיש כזה", נכתב בהצעת ההחלטה.

אך עיקר הביקורת של ועדת יע־קובי מתייחסת להיבט של התמיכה הממשלתית בקידום אזורים פריפר־יים. בהקשר זה נטען בהצעת ההחלטה, כי כמויות המטען המוב־לות הצפויות לעבור דרך אילת, והשינוי המהותי הצפוי באופי הקשר התחבורתי שבין דרום הנגב והערבה לבין מרכז הארץ, יוצרים פוטנציאל לפיתוחו התעשייתי של האזור. מב־חינה זו, התמיכה שהממשלה נדרשת להעניק לפרויקט אינה עולה על נורמות מקובלות של תמיכה בקי־דום אזורים פריפריים. גם כאשר מתבססים על התחזיות האסטרטגיות ביותר מבין החלופות שהועלו בוועדת חירם, אם הפרויקט יצליח מעבר לסף הסימלי של תחזיות ועדת חירם, ישנגו מסורותיו גם ללא צורך בתמיכה הממשלתית, קובעת ועדת יעקובי.

לאור כל זאת, הוצע לממשלה להחליט על אישור הפרויקט. עם זאת, מימוש הפרויקט, לפי יעקובי, צריך להיות מותנה בפתרון מוקדם של המערך הנמלי באילת שאמור להתאים להפעלת הרכבת. כדי לאשר זאת, מציע יעקובי לממש־לה, במקביל, להתחיל כבר עתה בתהליכי האישור של תוכניות המיתאר המתוקנות, כדי לאפשר את ביצוע עבודות התכנון. ועדת יעקובי מציינת בהצעתה, כי האומדן של עלות ההשקעה בפרויקט המסילה, ללא ריבית בזמן ההקמה, ללא שלוחות נוספים וללא עלויות קרקע, מגיע ל־186 מיליון דולר לנמל הקיים ול־161 מיליון דולר ל"נמל תעלה".

מירוץ ההפתעות

מאת מנחם ארמון

מירוץ פתיחת העונה באשקלון הצטיין במקצועיות, הן של הנהגים והן של הכנת המכוניות. הקהל צפה במופע נהיגה ברמה שעוד לא היתה כמותה בישראל. הנהיגה היתה שקטה וחלקה, כמעט ללא התפרעו־יות, כניסה נכונה לסיבובים, יציאה נכונה, הידבקות לקו הנכון לאורך כל המירוץ ומעט טעויות. זאת בני־גוד למצב בעבר. הפעם הפגין כי נהג שטועה, אפילו נהג מצטיין, מפסיד. היו נהגים בעלי מוניטין מעולים עם מכוניות מעולות שנלחמו כדי להגיע, והגיעו רק למקום הרביעי.

בתוצאות מירוצי־זמנים שנערכו יום קודם, היה כדי לבשר על הפתעות, והפתעות אכן היו. הנה־גים היו מהירים יותר מאשר בעונות קודמות. שיאי המסלול של העונה שעברה נקבעו עמוק בבריטניקה של אשתקד. יאיר פארו, עם פיאסטה 1000 עשה 56.34 שניות — זמן שהיה מציב אותו בראש טבלת קטגוריה 1600 בעונה שעברה. מישל גיל, עם תוצאה של 55.17, קבע שיא ישראלי חדש למסלול בריזה 4x4 שלו. עם התנעה הראשונה, במקצה הצי גמר למכו־ניות עד 1000 סמ"ק.

היה ברור שהמרוצים "התבגרו". נגמרו ימי הפורמולה "טרנטע" של מכוניות נוצצות. והודגשה הכנה מקצועית, ונהיגה ברמה אחרת. הדוגמה לכך היתה כבר במקצה הראשון, כאשר יאיר פארו [illegible] האבי אבנר ניצל זאת כדי, [illegible] המהיר שלו ועקף אותו. כאשר [illegible] התגבר שליאיר קרתה תקלה ב־בשאבת הדלק, אבל העובדות כבר נקבעו.

גם במקצה השלישי לא חסרו הפתעות. דוד פרייס הוביל בפריבץ המעופף, כשבני הרשו ואלון קירה, שניהם בפולו, נלחמים זה בזה לאורך ולרוחבו של המסלול. לבסוף אלון, אחד מהנהגים המצטיינים במעונה, פיגר בגלל בעיות מנוע, וסיים שלישי.

בקטגוריה 1300 היו המאבקים הקשים ביותר. במקצה הראשון הוביל דורון גלנט, צעיר המשפר את הכבו ואת נהיגתו ממירוץ למירוץ. הוא עקף את הפולו קופה של חיים רווה — אלוף עונת 86' — וסיים ראשון בטלבוט סמבה ראלי שלו. ב"קי זית, מטובי נהגי ישראל, נאלץ לזנק אחרון, כיוון שלא השתתף בבד־דירת זמנים בגלל בעיות מכניות. למרות מכשול זה, הצליח לעקוף ארבעה מתחרים ולסיים שני.

המקצה השלישי היה מרתק. דני ואן הרטן, באוסטין מטרו שהוכשר במיוחד למירוצים, זינק קדימה עם הפתיחה. אלי זלק באלפאסוד רזר בעקבותיו. שני נהגים אלה השאירו את כל שאר המתחרים מאחור. כאשר עמדו זלק ואן הרטן לעקוף את אחרון המתחרים בסיבוב שלם, סגר הרכב האיטי את ואן הרטן בפנייה, לפני הישורת, ודחק אותו לחול. זלק ניצל את ההזדמנות ועקף את שניהם, ואכן הגיע ראשון לקו הסיום.

מתוצאות המירוץ הראשון ניתן להסיק כי אין דבר בטוח העונה. בכל קטגוריה יש הרבה נהגים טובים והרבה מכוניות טובות, [illegible] מסוגל לנצח. חיים רווה, אלוף עונת 86' [illegible] "[illegible] קטנה [illegible], עקפו אותי". זה המשפט המסכם את העונה הנוכחית.

לקראת מירוץ האופניים

ברונו היוניק מוביל את קבוצת רוכבי האופניים הנבחר־ת "צ", באימון לקראת המירוץ היום [illegible].

ריאות ירוקות וחניה שחורה

יש מי שמסכנה את עיריית תל־אביב על יוזמתה להקצות [illegible] "הנהוסע" במבואות העיר, לאלה הבאים מחוצה לה. אבל לא בלי לבקר את העירייה על העוול הנעשה, לדעתם, לתושבי העיר, הסובלים ממחסור כרוני במקומות חניה.

אחד האורחים האלה הוא משה ארזי. הוא אינו מסתפק בביקורת סתם, אלא מביא דוגמאות לא מעטות בהן, לדעתו, יכולה עיריית תל־אביב להיטיב עם אורחיה הרו־בים, אלא שאין היא עושה כן. ברוב־מאות של ארזי יש יתודה והא מציע להקטין ולהצר שטחי ירק, בעיקר בשדרות, ועל חשבון שטח מתפנה זה — להקצות חניה למכוניות. "כבר חוב כבר מלכי ישראל, בגני המגורה, לכל אורך השדרה, אפשר היה לחנות. אולם לאוטובוסים הנכנסים לרחוב זה היה קשה להסתובב. מה עשתה העירייה במקום להזיז שפת מדרכה, שאינה קיימת, עד לעצים (כמטר אורך), כך שהחניה היתה מתאפשרת לכמה מאות מכו־ניות. הציבה העירייה תמרור 'אין עצירה' על הצד הראשון — וחסל סדר חניה בכלל", כותב ארזי. הוא קיווה, כי הישועה תבוא כאשר ישפצו את השדרה הזו. ובאמת שיפצו אותה. "אבל לחניה אין 'זכאי'", הוא כותב.

עינו צרה גם בשדרות בן־גוריון [illegible] "הגינון ירוק" שאין צורך בשדרות ברוחב של 10 מטרים, 7 מטרים היו מספיקים, וכי בכביש שהורחב אשר היה למטה חניה לעוד כמה מאות מכוניות". הוא טוען, ובכלל, מדוע אין מסודרים חניה מתחת לכבר העירייה ומדוע אין חותכים מדרכות רחבות שהולכים בהן מעטים. ואילו הכבי־שים שם צרים והאוניות. כדוגמה לכך מביא ארזי את המדרכה שליד היכל התרבות, הן מצד רחוב ויצמן והן מצד שדרות שאול המלך. "זה כבראיה בגדר אמור, בעירייה, להולדת בוניה ברחובות העיר בכל מחיר, גם אם היא מהווה מקור הכנסה", טוען תושב תל־אביבי זה.

דובר עיריית תל־אביב מאשר, כי עצים שמטבלים מגיון נעקרים בשדרות, אלא שבמקומם יינטעו עצים בוגרים אחרים, שיעמדו טוב יותר בתנאי הקרקע והמליחות. אשר לטענה בדבר החניה אומר הדובר, כי רבים התושבים המתלוננים דווקא על צמצום שטחי הירק בעיר. לדבריו, תושבת הרווחה, המתבטאת בנוחות הולכי הרגל בשדרה רחבה, ובמרחב משחק לילדים בשדרות, חשובים לא פחות מבעיית החניה.

60 שנה ל"וולבו" הראשון

מאת אליהו זהבי

בדיוק לפני ששים שנה, ב־14 באפריל 1927, הורכבה המכונית השוודית הראשונה במפעל שהפך כיום לתשלובת התעשייתית הגדו־לה ביותר של סקנדינביה: "וולבו". שנים רבות לאחר שהחל בייצור מכוניות בארה"ב, בריטניה, צרפת וגרמניה, עלה רעיון ייצור רכב מתוצרת שוודית בראשו של אדם בשם אסאר גבריאלסון, סוכן ומפיץ מיסבי כדורים של המפעל השוודי "ס.ק.פ." גבריאלסון הפיץ את תוצרת "ס.ק.פ." ליצרני רכב בצרפת, ומכאן היתה הדרך קצרה לשאלה: האם ניתן יהיה להרכיב רכב בשוודיה? לצורך ביצוע הרעיון, התקשר עם טכנאי רכב בשם גוסטאב לארסון, והשניים פנו אל מפעל "ס.ק.פ." וביקשו סיוע כספי.

12 שנים חלפו עד שיצא הרעיון אל הפועל. שני היזמים פנו למפעלים שוודיים לצורך הרכבת המכונית הראשונה, והיום התגיצי בו הצגה המכונית הראשונה, שזכתה לשם "יעקב", הפך כמעט לבדיחה עגומה: מתוך טעות, הורכבה מערכת הילוכים בצורה לא נכונה, וכאשר התיישב גוסטאב לארסון ב"יעקב" והכניס להילוך הראשון, זינקה המכונית אחורה: ההילוך הראשון היה הילוך אחורי.

ל"יעקב", הרכב הראשון של המפעל, שנולד בגטבורג, היה מנוע בן 4 בוכנות, 1960 סמ"ק ו־28 כ"ס. עשור שנים לאחר ייצור "יעקב", יכול היה המפעל, בשנת 1933, לציין יובל: ייצור של 10,000 מכוניות, מתוכן 6,200 משאיות.

הפריצה הראשונה של "וולבו" לשוק העולמי חלה בשנת 1945 — מיד לאחר סיום המלחמה: המפעל ייצר את הדגם "פ.ו.444". תוך פחות משמונה שנים הפך, בשנת 1953, המודל "פ.ו. 444" לכלי הרכב הנמכר ביותר בשוודיה.

בשנת 1956 התחיל "וולבו" בייצור רכב, שניתן להגדירו כמכו־נית שהעלתה אותו על מפת העולם: דגם "אמאזון". המפעל התחיל בשנת 1957 לייצא כלי רכב לשוק האמריקאי, "הוצפה" של מפעל ננסי, בהשוואה לתעשיית הרכב האמריקאית. התוצאה השתלמה. ו"וולבו" הגיע באותה תקופה לייצור של 4500 מכוניות לחודש, והעסיק 13,000 עובדים.

בשנת 1970 כבר הפך "וולבו" לתעשיה בעלת מוניטין עולמי. הופסק ייצור "אמאזון", והתחילה סדרת כלי הרכב הנושאים את המספר "140—160".

המוניטין שהצליח "וולבו" להוציא לעצמו במשך השנים הם של רכב אמין וחזק, שאינו נמעך כפח בתאונה, בדומה לכלי רכב מתוצרת איטליה או צרפת. עד ליובל ה־60 ייצר "וולבו" שבעה מיליוני מכוניות והמפעל מעסיק כיום יותר מ־70,000 עובדים.

תשלובת "וולבו" המתפקדת, והיא כוללת היום מפעלים לייצור תעו־פה, קידוחי נפט בים הצפוני וייצור מנועים למטוסי קרב של התעשיה האווירית השוודית. לפחות בשתי מדינות — מזרח גרמניה וישראל — נבחרה ה"וולבו" למכונית שרד של הפקידות הבכירה ושרי הממשלה.

בורגר ראנץ'
5000 ארוחות
לזוכים בבינגו

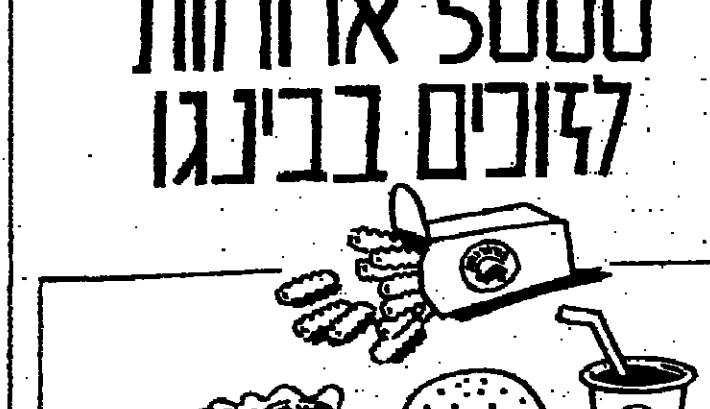

מקום טוב לאכול

בינגו
יומולדת
המשחק הכי מתוק של העיר

לאן ממהרים האוטובוסים

הם טסים מהר, המרצדסים הללו. זה קורה להם בכבישים בינעירוניים ועירוניים. בתוכנית רשת בדרך שאל מתי גולן, לאן הם ממהרים כל כך. גבי סימן טוב האזין לתשובות השונות שניתנו בתוכנית, ולא שמע בהן את מה שנראה לו, כמי שעבד פעם באגד, כתשובה נכונה. הוא החליט לחשוף את האמת, הידועה לדעתו רק לאלה המכירים את תהליך העבודה בקואופרטיב.

הוא מספר, כי יש קווים של אגד, בהם הזמן המוקצה לכל סבב של הקו — כלומר: מקצה אחד של הקו אל קצהו האחר וחזרה — קצר מאד. לדבריו קורה לא פעם, שהנהג לא מספיק להגיע לסוף הקו לפני תחילת מועד יציאתו חזרה. במקרה זה אין לו הפסקה, המגיעה לו, וזה תורם לעייפותו הרבה. לטענתו של סימן טוב, מצב זה כלל לא איכפת לאגד, ואף לא לנו, וכל שחשוב להם הוא שהאוטובוסים ייצאו בזמן, בהתאם לכות הגורם המצמצם שלהם. יתר על כן, קורה שנהג נקלע לפקק תנועה או עיכוב אחר בדרך, והוא אינו מספיק. מסיבה זו, טוען סימן טוב, יש נהגים הלוקחים מראש סיבובים כאלה הסים בכביש, על כל צרה שלא תבוא.

דובר אגד, גדעון סלמור, מכחיש דברים אלה מכל וכל. לדבריו מתו־כננת עבודת הנהג לפי נורמות הנדסת ייצור, כאשר כל נסיעה נמדדת לפי נסיעה בפועל. "הקצב הניתן לנהג הוא על פי הקצב הנ־חשב לנורמלי, כולל פקקים נורמ־ליים, כדוגמת אלה הנוצרים בשעות הלחץ בתל־אביב. מה שלא נכלל בחישוב הנורמה הן תאונות או אירו־עים חריגים אחרים", אומר סלמור.

הוא מסביר, כי לכל קו יש הגדרת זמן הכוללת העמסת נוסעים ומטען, מנוחה ונהיגה בפועל. הוא מדגיש, כי הגדרת הזמן מוקצית כך, שהנהג לא יתוכנן לנסיעה הבאה לפני שהוא מספיק להגיע מנסיעה קוד־מת. נורמה זו, הוא אומר, מתואמת מחדש מדי כמה שנים למצב המשת־נה. אחרי כל זאת, אם קורה בכל זאת שהנהג אינו מספיק להגיע בזמן לסוף הקו, מסיבה כלשהי, אין נהג באגד לצורך בו. "המערכת נוהגת אז להתאים את עצמה".

אם כך, מדוע הם נוסעים מהר כל כך? "זה נובע מהקלות בה ניתן לפתח מהירות במרצדס. הרכב הזה פשוט לא בנוי לנסיעה איטית בכביש פתוח. הנהג פשוט לא חש במהירות. אוטובוסים אלה 'סובלים' גם מאמינות גבוהה. למען האמת, יש מכוניות הנוסעות 80 קמ"ש בלבד, הן אמינות הרבה פחות מאוטובוס הנוסע 120 קמ"ש. ולמרות זאת, אם האוטובוסים עוברים על המהירות המותרת בחוק בישראל, לא נותר לי אלא להצטער על כך", דברי גדעון סלמור.

השירות התקופתי הולך ונעלם

פעם — וזה היה לא כל כך מזמן — החיפושית היתה פוקדת את המוסך אחת ל־2,500 ק"מ ל"שירות קטן" ואחת ל־5,000 ק"מ ל"שירות גדול", שכלל החלפת חלקים רבים והיה כרוך בהוצאות גדולות. כיום זקוק רכב נוסעים מאותו יצרן לשירות בקרה אחת ל־30 אלף קי־לומטר, או פעם בשנה, ואילו החלפת השמן מתבצעת אחת ל־15 אלף ק"מ או פעם בחצי שנה. התוצאה היא: פחות הוצאות אחזקה, הפחתת משך השבתת הרכב במוסך. הסיבה להארכת פרקי הזמן שבין שירות לשירות נעוצה בשיפור העצום, שחל באיכותם של רכיבי המכונית, בטכנולוגיה החדישה של ייצור ובהכנסת חלקים, שאינם זקוקים כלל להשגחה או שירות.

הסקירה הבאה תפרט את מכלול השינויים שחלו בעשור האחרון ואשר השפיעו על השירות התקו־פתי:

בורגי ראש מנוע: תפקיד בר־גים אלה הוא להדק היטב את ראש המנוע אל המנוע כדי למנוע דליפת שמן, מים ובריחת לחץ (קומפרסיה). בעבר נהגו להדק ברגים אלה (בדגם גולף, למשל, יש 10 ברגים כאלה) בשירות התקופתי הראשון. כיום משתמשים בברגים שאינם דורשים כל חיזוק נוסף המכונים על־ידי בעלי המקצוע ברגים נמתחים, בר־גים מעודגלים או ברגים מלאים. ברגים אלה, שפותחו רק בשנים האחרונות, מוברגים בשיטת "הזווית המדודה" ונשארים קבועים במקומם בלי שישתחררו. גם אטם ראש המנוע (פקינג ראש) עשוי היום מחומר חדש, אשר מונע את "הצטמ־קותו" וכך הוא נשאר מהודק למקומו למן צאתו מקו־הייצור ואין כל צורך לטפל בו.

המירווח בשסתומים: התפקודם של השסתומים בתוך מחייבת השארת מירווח זעיר, בגודל של כמה מאיות מילימטר, בין גל הזיזים לשסתומים. מירווח קטן מדי עלול לגרום לשריפת השסתום וגדול מדי — לרעש ולפחיתה בהספק המנוע ("חוסר סחיבה"). בהמשך לכך נוצר הצורך בכיוון תקופתי של מירווחי השסתומים. אבל, לאחרונה, הוכנס למנועי פולקסווגן ואאודי דוחף שס־תומים הידראולי אוטומאטי, המבטל את הצורך בכיוון מירווחים אלה. מלבד ההקלה על השירות, מאריכים דוחפים אלה את חיי המנוע.

רצועת תיזמון: פיתוחה של רצועה חדשה, המכונה "רצועה פתוחה בצדדים", הביאה לכך, שמ־תח הרצועה נשמר תקופה ארוכה יותר מבעבר, וכך בוטל הצורך במ־תיחות תכופות.

מערכת ההצתה: כאשר הניצוץ במצתים (פלגים) נוצר באופן מכאני, באמצעות מנגנון של מגעים קט־נים, היה צורך לכוון מדי פעם מג־עים אלה, וכאשר נשחקו — להחליפם. מאז הוכנסה ההצתה האלקטרונית (בדגמים מסוימים כבר ב־1978), התבטל הצורך בפעולה זו. ההצתה האלקטרונית אינה נשחקת ואינה משנה את כיוונה. מלבד יתר־ונות אלה, היא מסייעת בהתנעת מנוע קר, חוסכת בדלק ומקטינה את זיהום האוויר.

מצתים: הכנסת חומרים חדישים למצתים על־ידי יצרניהם הביאה להקטנת שחיקתם ולהארכת חייהם עד ל־30 אלף קילומטר. משום כך, אין צורך כיום בהחלפתם התכופה באותם דגמים, שבהם הם הותקנו.

מצבר: המצברים עשויים מלו־חות עופרת, שהוסף להם אנטימון כדי להקשיחם נגד רעידות. תכונה זו של האנטימון גרמה לאובדן מתח עצמי של המצבר ולקיצור חייו וכן — לצורך להוסיף לו, לעיתים תכופות למדי, מים מזוקקים. בעת האחרונה פותחו מצברים חדשים, אשר כמות האנטימון בהם קטנה, ותוחלת חייהם ארוכה יותר. לפיכך, הטיפול בהם צומצם ביותר כיוון שאין צורך להוסיף להם מים לעי־תים תכופות.

שמן מנוע: שמן מנוע הוא אחד היסודות החשובים ביותר להארכת חיי המנוע, מכאן נובעת ההקפדה הגדולה על כך שיהיה תקין וימלא את ייעודו ללא דופי. בעבר נהגו להחליפו לעיתים קרובות ביותר, אולם פיתוחם של שמני איכות, שאינם "מורקבים" במהירות, הביא לכך שכיום די להחליפם אחת לחצי שנה במכונית פרטית מונעת במנוע בנזין, או מדי 15 אלף ק"מ.

נוזל בלמים: מספר הבלימות לקילומטר, שמבצעת כיום מכונית, גדול לאין שיעור מזה שבעבר, משום הגידול שחל בעומס התנועה. המכונית כיום נוסעת במהירות גבוהה יותר מבעבר. היא גם יותר אירודינמית, כך שזרימת האוויר סביבה מקטינה את חיכוכה עם האוויר ומפחיתה את הטמפרטורה בתא המנוע. בעבר גרמו החימום והעומס לבליה מואצת של נוזל הבלמים, והיה צורך להחליפו מדי חצי שנה. כיום נהנית המכונית מנוזל בלמים משופר, העמיד יותר לעומס הרב ועל כן יש צורך להחליפו אחת לשנתיים בלבד.

מבנה הבלמים: חסרונם של בלמי הדיסק הראשונים היה בכך, שהם גרמו לחימום מוגבר של נוזל הבלמים ולבליתו המואצת. בלמים אלה הוחלפו באחרים, אשר התחממות הנוזל בהם פחותה, אולם הם עצמם נשחקו במהירות רבה יותר והיה צורך בהחלפתם מדי 10,000 ק"מ. בסוף שנות השבעים פותחו בלמי דיסק חדישים, המשוחררים משני חסרונות אלה: הם מתחממים פחות ונשחקים פחות וכך נהנה בעל הרכב משירותם במשך זמן ארוך יותר.

בגלגליהן האחוריים של מכוניות רבות מותקנים עדיין בלמי תוף, הזקוקים לכיוון בזמנים קבועים, כדי שיתפקדו כהלכה. הצורך בכיוון זה נבע מכך שעיקר נטל הבלימה הוא על הגלגלים הקדמיים, משום שע־ליהם נופל בעיקר עומס גוף המכונית — עומס ההולך וגדל ככל שגדלה המהירות. בלאי הבלמים הקדמיים היה גדול, אם כך, מזה של האחוריים, והכיוון נועד להשוות ביניהם. מאז שנת 1974 הונהגו בדגמי פולקסווגן ואאודי, למשל, בל־מים אחוריים, המכוונים את עצמם באופן אוטומטי. עוד פעולת שירות שבטלה ועברה מן העולם.

שיפור נוסף במבנה הבלמים חל עם הכנסת רפידות בלמים עשויות תערובת של סיבי זכוכית, סיבי רמיד ומתכת. חומר חיכוך זה עמיד יותר מן האסבסט, שנודע גם כמזיק בריאותי, כך שאורך חיי דיסק הב־לימה גדל ב־50 אחוזים לעומת קודמו.

שונות: שיפורים רבים וקטנים נוספו למכונית במרוצת השנים האחרונות, ואלה הביאו לאיכותה הגדולה יותר, להקטנת מירווחי השירות התקופתי, ולחסכון בכספי של בעליה: מפלט (אקזוז) עשוי מפלדת אל־חלד; מרכב מוגן היטב מפני חלודה ושיתוך (קורוזיה); מסנני אוויר ודלק משופרים; מיתלה גלגלים שאינו דורש שימון וכיוון; מנעולים וצירים שברגיהם מוסמטים ואינם משתחררים; שמן תיבת הילו־כים שאינו דורש עוד החלפה וכן מצמד (קלאץ'), שאינו דורש כיוון, ועוד.

בעתיד: בפולקסווגן ואאודי, למ־של, אין מסתפקים במירווחי שירות בן 30 אלף קילומטר. התוכנית היא שעד שנת 2000 יבוטל השירות התקופתי לחלוטין, ובעל המכונית יידרש להיכנס למוסך אחת לשנה לשירות ביקורת בלבד: המכונאי יב־דוק אם כל המכללים תקינים, ואם לא נגרם למכונית נזק כתוצאה מפגיעות חיצוניות או תקלות אח־רות, שעברו על הרכב במשך שנה זו. מטרתו העיקרית של ביקור זה תהיה טיפול מנע ושמירה על ערך המכונית.

בכל זאת יש מה לעשות במוסך. למרות הארכת המועדים של שירות הבקרה, יש עדיין 24 סיבות להביא את המכונית לבקרה. בדגמי פולק־סווגן־אאודי אלה הן פעולות המוסך בכל טיפול שנתי:

1. פנסים — בדיקת כיוון.
2. מערכת קירור — בדיקת מים ומילוי.
3. מגבי שמשות — בדיקה ומילוי מים.
4. רצועה — בדיקת מצב ומתיחה.
5. בלמים — בדיקת רפידות.
6. מצבר — בדיקה והוספת מים.
7. מנוע — בדיקת נזילות.
8. מפלט — בדיקת בלאי ונזק.
9. מערכת בלמים — תקינות.
10. מדידת כמות גזי פליטה, צריכת דלק ועשן.
11. מצתים — החלפה.
12. תיבת הילוכים — החלפת שמן ומסנן.
13. רצועת תיזמון — בדיקת תקינות ומתיחה (דיזל).
14. מסנן דלק — הוצאת מים (דיזל).
15. נסיעת מבחן — בדיקת מעצורי יד ורגל, הגה והילוכים.
16. מסנן דלק — החלפה.
17. מסנן אוויר — החלפה.
18. הגה כוח — בדיקה ומילוי שמן.
19. שמן מנוע — החלפה.
20. מסנן שמן מנוע — החלפה.
21. צמיגים — מצב ולחץ־אוויר.
22. גלגלים — כיוון ובדיקת חופש וציבטות.
23. נוזל בלמים — כמות ומילוי.
24. מהלך סרק — בדיקה וכיוון (דיזל).

המגה־בוס

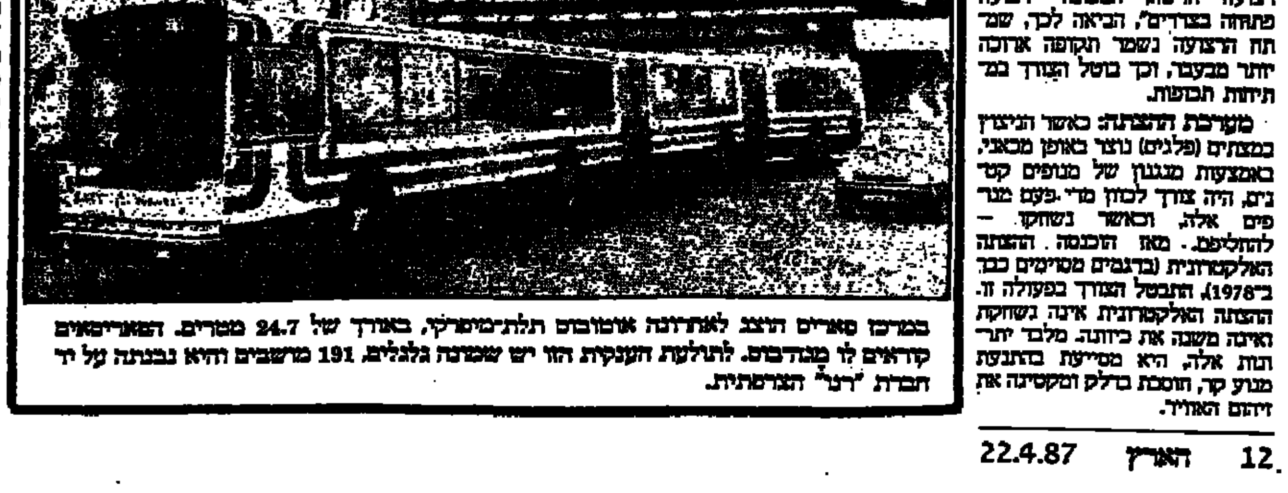

במרכז פאריס הוצג לאחרונה אוטובוס תלת־מיפרקי, באורך של 24.7 מטרים. הפאריסאים קוראים לו מגה־בוס. לתולעת הענקית הזו יש שמונה גלגלים. 191 מושבים והיא נבנתה על ידי חברת "רנו" הצרפתית.

סיכויי השלום הולכים וקטנים

מאת משה קול

יאסר עראפאת הודיע על ביטול הסכמו עם המלך חוסיין. הוא מתפייס עם ארגוני הסירוב הפלס־טיניים. התנאי שלהם הוא ביטול ההסכם עם המלך חוסיין, ועראפאת מוכן לשלם במטבע זה. מצרים תובעת ממנו לא ללכת בדרך זאת, ואף סוריה כנראה איננה מרוצה מצעדו. שהרי היחסים בין חוסיין ואסד הוטבו ובדמשק ניכרת נטייה למו"מ על שלום. בכל זאת נוטה עראפאת לבטל את ההסכם ואפילו הגיע עד כדי שיחות עם אבו־ניד־אל הקיצוני, האשם ברצח אישים פלש־תינאים מתונים ואפילו המקורבים לעראפאת.

חוסיין מבהיר כי ביטול ההסכם אתו ידחה את הסיכוי לשיחות שלום לשנים רבות. הוא נסע לאירופה כדי להשיג תמיכה בוועידה בינלאומית לשלום, והנה עראפאת מכה אותו מכות להגורה. שוב הוכח כי אין לסמוך על עראפאת: הוא איננו אמין ומשנה את פרצופו על־פי האינטר־סים שלו בכל זמן ומצב. עתה לא יעזו נציגים פלשתינאים מתונים ואפילו המקורבים לאש"ף להשתתף בשיחות עם ירדן וישראל. הם יחששו לחייהם. המנהיגות הערבית הפלשתינית לא למדה דבר, וכפי שאמר ג'ימי קארטר, הם "לא רצו לקבל מה שרצו לתת להם ומה שהיה מקדם את האינטרסים שלי־הם".

העם הפלשתיני אומלל כי יש לו מנהיגות שממשיכה את דרכו השלי־לית של חג' אמין אל חוסייני, המופתי של ירושלים בימי הבריטים, של שוקיירי ושל יתר הקיצונים. מנהיגיהם של ארגוני הסירוב נהנים מכספים רבים שהם מקבלים ממדי־נות הנפט, המשלמות כדי שלא יפר־ידו אותן ולא יחתרו תחת משטריהן, והם נהנים מחיי הוללות. צרכיו האמיתיים של העם הפלשתיני כנראה אינם מדאיגים אותם. ניסיונו של חוסיין להגיע להסכם עם עראפאת ולגבש משלחת ירדנית־פלשתינית משותפת לקראת מו"מ לשלום עם ישראל תחת מטרייה של ועידה בינלאומית, הוקפא בינתיים. עראפאת אמנם רומז שאולי ישוב לקיים את ההסכם עם חוסיין, אם לא יסתדר עם מנהיגיהם של ארגוני הסירוב. אולם מי יאמין לו עתה אחרי התרגיל החדש שנקט?

מדברים בשני קולות

לאור המתרחש במחנה הפלש־תיני, בולטים לחיוב צעדיו של שמ־עון פרס לקבל הסכמת מדינאים רבים בעולם למען ועידה בינלאו־מית, שתהווה הסות למו"מ ישיר בין ישראל, ירדן ופלשתינאים. פרס לא שקט, ובצדק. הוא יודע שאם לא נקדם את תהליך השלום, נידרדר שוב למלחמות־דמים. התקפותיו של יצחק שמיר על צעדיו של פרס בעניין הוועידה הבינלאומית, ראויות לביקורת חמורה מכל בחינה שהיא. הגיע הזמן שמנהיגי הרות, התנחייה הדומים מהמחנה הדתי יכירו כעובדה כי על כידונים וביד חזקה לא ייכון השלום, ולא נתקדם לפתרונות חיוביים כאחר. אולם אפילו מבחינה תכסיסית חייב היה שמיר, כמדינאי, לדעת כי פעולותיו של פרס תביא רק ברכה לישראל, שכן יתחוור לעולם כולו שישראל היא זו הרוחפת לשיחות שלום, ואם יהיה קיפאון, תוטל האשמה על הצד הערבי.

האומנם התגרות בין מנהיגי הרות על קיצוניות צריכה לקבוע את מדיניות החוץ של ישראל? ואלה שעוד נקראים בטעות ליברלים בלי־כוד הרי שותקו, ובמידה שמדברי־ דיבר הוא רק תקי את פרס. עתה יאמרו אנשי "גוש אמונים" כי ביטול ההסכם בין עראפאת וחוסיין הוא התוכחה לכך שהערבים לא התכוונו כלל לשלום. אלה הגוו אפילו להאשים את שמעון פרס ויצחק רבין באירועים הטרגיים האחרונים, כאשר נהרגה עפרה מוזס ז"ל בידי מרצחים שפלים ונפגעו יהודים ותיירים נוסעי אוטובוסים או מכו־ניות.

האומנם לא למדו מנהיגי הימין הלאומני לדעת כי כל עוד לא נתקדם לשלום ימשכו הריגות, פי־גועים ושפיכות דמים לא תיפסקנה? האומנם חושבים מנהיגי הימין "המשיחי" שלנו כי אפשר להכניע ביד חזקה אוכלוסיה של מאות אלפי ערבים? האומנם במגילת האנטי־סיסטאות שלום נישע בקרב הדור הצעיר את ההכרה, כי הם ימשיכו להיות קורבנות של פעולות הטרור אם לא יסכימו מנהי־גיהם לשבת לדבר אתנו פנים אל פנים? הרי שמעון פרס לא הציע ועידה בינלאומית במקום מו"מ ישיר. זאת יודע ראש הממשלה. מדוע איפוא דיבר בלשון כה בוטה ובלתי שקולה בגנות ועידה כזאת? מדוע יוחשב בעולם כי גם בישראל אין נכונות לקידום השלום, כמו בצד הערבי? במקום להפעיל את לחצנו על העולם הנאור של הערבים לקיים שיחות בחסות ועידה בינלאומית, אנו מדברים בשני קו־לות והדיבורים הללו רק פוגעים בשמנו הטוב.

מה הרע בשיחות עם נציגים סובייטיים? הרי פרס אמר כי הנושא הראשון בשיחות אלה הוא מצב יהודי ברית־המועצות ורשותם לצאת אלינו. הרי איננו חייבים לקבל את כל תנאיה של מוסקווה בעניין הוע־ידה הבינלאומית. האומנם חושבים יצחק שמיר וחבריו כי נוכל לכפות שלום על האזור כרצוננו, מבלי לחפש פשרות עם הצד הערבי? אין גם ערך לשיחות עם נציגים בלתי מוסמכים שאיש לא מינה אותם. מו"מ מנהלים עם אויבים. אם רוצים להגיע עם האויב להסכם.

צעידה לאחור

בהיותו ראש ממשלה הרים שמעון פרס את קרן ישראל בעולם כמדינה שוחרת שלום המוכנה לפשרות. עתה באה תקופת יצחק שמיר כראש ממשלה וקילקלה הרבה. הגיע הזמן שהמערך וכל מחנה השלום בישראל ייצא בהסברה מקיפה לעם, כדי שידעו מי חותר לשלום ומי רוצה בקיפאון.

האומנם אנו רוצים לדחוף עוד צעירים רבים לרדת מישראל, כי אינם רוצים להיות קורבנותיה של שפיכות דמים חדשה בעוד שנים? האומנם איננו מבינים כי גם הנשירה בקרב היוצאים מברית־המועצות קשורה בחלקה לסכנת מלחמה (מצד אלה שיש להם בנים מבוגרים או מתבגרים) ובחלקה לכפייה הדתית (מצד הנשואים בנשואי־תערובת, החוששים לחיים קשים אצלנו לאור שלמרד איך ידרו כאן לחייהם של היהודים האנתיפיים) ולמצוא תעסו־קה.

סיסמת ישירות ממוסקווה לישר־אל לא יפתרו את הבעיות הקשות. ירידה יכולה להיות גם מישראל. האווירה בישראל מכל בחינה שהיא אינה טובה. יש משבר אמון במ־משלה, שאינה מדברת בשפה ברורה. האווירה קשה כלפי המנהיגות העכ־שית, המצב המדיני, הכלכלי, המוס־רי, האיבה הגלויה בין שותפי הקו־אליציה — כל אלה משרים דיכאון.

האומנם כך אנו מתקרבים לשנת הארבעים למדינה? שום חגיגות וטקסים לא יכסו את ערוותה של ישראל עתה. ממשלת האחדות הלאומית בריגל ימין, והשיגה את היציאה מלבנון והדרדרת האינפלציה. עתה היא צועדת לאחור. אנו עלו־לים להידרדר לאסונות חדשים. יש להזהיר מפני התפתחויות כאלה.

ראש הנחש — בירושלים

ממסד של אש"ף משגשג ליד בית המשפט המחוזי ומשרד המשפטים בירושלים, בעוד מטוסים ומסוקים נשלחים להסתכן בדרום לבנון, כדי להרוג כמה טוראי פת"ח עלובים

מאת אליקים העצני

זמן קצר לאחר שאש"ף העלה על המוקד את עופרה מוזס הי"ד עם העובר שבבטנה התבטא נהג ערבי שעוכב (כלומר "סורטר") במשך שעות ליד מחסום: מה רוצים ממני? הלא אני פה ולא שם, היכן שזרקו את הבקבוק. במלים אחרות: לו יש אליבי. ולעוד עשרות בעלי בתים וחירות בקלקיליה וסביבתה, אשר סכלו מפגיעות על לא עוול.

הרי לכם מיבכים הרוסי, מטומ־טם. צה"ל עוקר פרדסים וממטרל בערי יש"ע, כאילו נכבשו אתמול ואוכלוסייתן האחרונה עומדת במרד כללי וגלוי נגדנו — מעין "לבנון לעניים", דבר שאין לו כל אחיזה במציאות. ומאידך, גם אורחים יהו־דים ביש"ע מפעילים נקמה עיוורת, בלתי ולהוטנית.

ומי צוחק? אש"ף כמובן. שתי צי־פורים היכה בבת אחת: יהודיה אחת פחות ומאות אורחים ערבים, מוכים ומושפלים, מצטרפים אל שורות "המהפכה הפלסטינית"!

לממשלת ישראל — גוף חסר חיים תטול כשר־החלטה — הוכאה העיוורת במסה ערבית סתמית היא מוצא יחיד. שכן, פגיעה בהנהגה במהדורה החדשה של "הוועדה להכוונה לאומית", היושבת בתחכבי ירושלים, קשה ביותר עקב התער־בות אמריקנית יומיומית הדוקה. מאידך, פרס, וייצמן ובייליו אינם מעוניינים לפגוע במוקד האש"פי הפועל בתוך בירת ישראל. כבר היום הם נושאים ונותנים עם "מוזהי אש"ף", מצטלמים עמם, עורכים מסעות משותפים, נפגשים בבימות ציבוריות ומדיניות. לגיטימציה זהר־לת של הטרור ביחד עם הלגיטי־מציה של ההתנחלות. בעוד הסוקל סוקל, השודף שודף והענק הישראלי מכה גאושות באויר, פירסמה "ממל־קת המעקב" של מרכז ההסברה, שלוחה ממשלתית אשר משום מה עדיין פועלת כהלכה, שלוש שורות מאירות עיניים, ובהן המשפט לתיס־כולו של עם ישראל נוכח התגב־רות הזוועות הנשנות, אשר לכאורה אין עליהן מענה. הנה, קראו: "שבועון אש"ף פלסטין־אל־תאורה מסביר... כי הפצת פרסומי אש"ף אסורה במדינות ערב... על רקע זה בולטים מרכזי התקשורת של אש"ף מחוץ לעולם הערבי — בקפריסין, ובמקום השני בגבול בירושלים"...

אישור לכך נתן לא אחר מאשר ממלא מקום ראש הממשלה, שמעון פרס, ב"קול ישראל", 26.3.87, בשפה הערבית: "דוחים סגנותי פלסטינאים שלפי דעותיהם הם מאד קרובים לארגון לשחרור פלסטין".

אכן, קרובים מאד. שני ממנים של עראפאת, חנא סניורה ופאיז אבו רחמה, פועלים כמעט כשגרירים בחצרו של פרס. האחד מצטלם עם אבא אבן במלון המלך דוד, בעוד השני נפגש במופגן עם שר החוץ ברומא בוועידה הסוציאליסטית.

סירוק דעת סכיזופרני

למפלגת הליכוד אין בארץ אפילו עיתון אחד. לערפאת יש בירושלים לפחות שישה עיתונים. ה"שאביבה" (נה"עיפת"ח) פורחות ומגדלות פרק־לים באין מפריע. אנטי־ישראלי־ הנבלה — מתנות־מחבלים על אדמת פלסטין — מוצאות בכל שנה יבול של כ־15,000 פרחי־מחבלים. בעוד הנו 854 שחוקק בשנת 1980, כדי לאפשר פיקוח ממשלתי על המינה־"יים האשפ"יים לסטאטים ולשאר המשרות במכללות, מוקפא ההפך לאות מתה (כנראה, בשם "שלטון החוק").

ממסד אשפ"י שלם משגשג ומתפקד ליד בית המשפט המחוזי ומשרד המשפטים בירושלים, בעוד אנו שולחים מטוסים ומסוקים להסתכן בדרום לבנון, כדי להרוג כמה טוראי פת"ח עלובים.

השקר הזה, שממשלת ישראל אחראית לו, קשור עם רצח עופרה מוזס הי"ד. הוא איננו "על פלאנטה אחרת".

סירוק הדעת הסכיזופרני, המתיר פעולה חפשית של המפקדות, המפקדים, מוסדות האימונים והמ־אמנים, בעוד צה"ל נשחק בדרישה חסרת תקווה אחר זנבי רקק האוכלו־סייה מסכנה. הוא שיצר את האווירה, הרקע המוטיבציה לכך שעוברה של עופרה מוזס לא יראה חיים.

המודל הקולוסאלי לו שותפים ליכוד ומערך כאחד, תרם את חלקו להתהוות אותה המערכת שהפכה את חייהם של הבעל והילדים אשר נותרו בחיים לגיהנום.

"אדראולה מעגא", זעקו המוליכים את פורעי תרפ"ט לטבח יהודים. "הממשלה עם אש"ף", כותב פלס־טין־אית־אודה, דומות הממשלה שאינה־מושלת להמוני הערבים ב־יש"ע.

מדוע שלא יסיקו מסקנות?

עם מסירת המאמר נודע על גל המעצרים בקרב הממסד האש"פי. האין לדעת אם יש לצחוק או לבכות. אם שר הביטחון ידע כל העת את התרופה, מדוע פעל רק עתה? למה חיכה? האם רק אסון מחריד יכול לחפות על פעולות שעשויות לעודד התגוררות אמריקנית, ולדכון מגמות התקרבות של מחנה מסיים במערך אל "אש"ף מתון" ו"פלסטינים אותנטיים"?

ועידה לחלוקת ארץ ישראל

רק תוצאותיו של משאל עם יוכלו להדריך את הכנסת והממשלה בשאלת ניהול מו"מ להסדר שלום עם מדינות ערב

מאת עו"ד משה ארידור

הגורמים הפוליטיים בישראל, העושים למען קידום הרעיון של ועידה בינלאומית להסדר במזרח התיכון בחרו ב"גינגל" פרסומי בדוש של "ועידת השלום", להפצת המוצר שמרכיבו העיקרי הוא חלוקה מחודשת של ארץ ישראל. אמת זו הם אינם מעיזים להזכיר במפורש, אך כל בר־דעת יודע כי כל הסדר אפשרי באמצעות "חסות", או "ליווי" או "מטריה" של המעצמות וחברות קבועות במועצת הבטחון, לא ניתן יהיה להשיגו אלא ע"י מסירת יהודה, שומרון, חבל עזה, ויותר, ולהוא גם חלקי, על ריבונות על ירושלים. שיתוף סוריה בהסדר יחייב, כמובן, ויתור מוחלט על הגולן. מאחר והדוחפים לקיום הוועידה אינם מעיזים לומר לעם את האמת המרה הזו, משמשת להם מלת הקסם של "שלום" ככסות להסתרת השקר הקדוש ולאחז בו את עיני העם.

בכוונתו של חלק מהציבור למסור לידי ערבים חלקי ארץ ישראל, ולהקמת מדינה פלשתינית, ככל שהנה הרת אסון בעיני חלק אחר של העם, הנה "לגיטימית" כשל־עצמה, כל עוד הדברים נאמרים בג־לוי וללא גניבת הדעת. אולם, כאשר בא שמעון פרס אל העם ומעלים בפניו אמת זו, הוא מסיט התיכוה מן העיקר, ומי שאינו מסכים לפתרון זה הוא בעיניו "רוצה השלום". מי שאינו נכון לומר לעם את מלוא האמת בעניין כה גורלי לעתידו ולג־קיומו, אינו ראוי לכתר המנהיגות. מנהיג של אמת חייב להתייצב בפני העם ולומר לו את האני מאמין שלו, גם אם הוא מסכן בזה את עתידו הפוליטי.

פרס וחבריו נוהגים להסתמך על מעשהו של מנחם בגין, כתגובה על השרותו בוועדות, אשר למען חוזה שלום עם מצרים הסכים לוותר על סיני. ושוב, אותה שיטה של הטעיה ועיוות. שטח סיני מעולם לא נכלל במצע כלשהו של הליכוד, ולא של תנועת החרות, כחלק מארץ ישראל וריבונות. גם אם נחשב היה בעיני מנהיגי הליכוד כשטח בעל חשיבות אסטרטגית, הרצון להחזיק בו הורגש באמצעות בניית העיר ימית. והרי כל זאת, כאשר הובהר למנחם בגין כי מאמציו להגיע להסכמי קמפ דיוויד ולחוזה שלום עם מצרים ללא ויתור על סיני, לא נשאו פרי, בא אל העם ואמר לו את מלוא האמת. הוא אף מוכן היה להפעיל את צה"ל למען פינוי מבואות של העיר. הוא לא הסתתר תחת סיסמאות כזב ולא כינה את מתנגדיו רודפי השלום, אלא דרש מהם קרבן. ילמדו נא קברניטי המערך פרק במנהיגות העם.

תת תרבות פוליטית

בכוורה אל "הוועידה הבינלאו־מית". מעולם לא נתקבלה בממשלה, ולא בכנסת, החלטה על נכונות לקיים ועידה בינלאומית להסדר שלום במזרח התיכון. הסתמכות על דיון שהתקיים בזמנו בכנסת על הצעת אי־אמון לממשלת האחדות הלאומית, והתשובת שמעון פרס כראש הממשלה, בה הוזכר בעקיפין גם עניין שיתוף כלשהו של גורם בינלאומי בסכסוך "ישראלי־ערבי", הנה זלזול באינטליגנציה של אדם בישראל לשפוט ולהבין. על סמך "החלטה" כזו מרשה לעצמו שר החוץ לנהל מדיניות ולירום מהלכים דיפלומטיים, לגביהם אין הסכמה, לא בכנסת ולא בממשלה. זהו מעשה שאין לו דוגמה בעולם המדיני והד־יפלומטי. בעם ישראל אפשר למצוא לו מקבילה רק במציאות הגלותית בה פעלו גבאי העיירות. שר החוץ, המכהן פיו של ראש ממשלתו, מכריז בוועידה הבינלאומית כי הוא מייצג את מדיניות הממשלה ולא ראש הממשלה, מפגין דוגמת שפל של תת־תרבות פוליטית, מסוג שטרם התנסינו בה.

כיצד צריך לפעול ראש ממשלת ישראל במציאות שנוצרה? לא קשה לנחש כיצד היה נוהג מר פרס כראש ממשלת האחדות הלאומית, אילו היה מר שמיר נוהג כמוהו כשר החוץ. אך מר לא היה מהסס לפטרו ולהביא לפירוקה המיידי של הממ־שלה. בראותו ברקע כזה של פירוק הממשלה צידוק מספיק בעיני הציבור, ולבקש אמנו מן הציבור במתן מנדט למערך להקים ממשלה בראשותו. האם צריך גם מר שמיר לנהוג כך? אפשר להניח, במידה רבה של סבירות, כי פירוקה של ממשלת האחדות על רקע של ועידה שתוצאתה הבלתי נמנעת היא חלוקה מחודשת של ארץ ישראל, היה מביא יתרון אלקטורלי לליכוד. אין גם ספק כי ממשלת מעבר בראשותו של מר שמיר, האמצעים שהיו מצויים בידיה בתקופת מעבר זו, היו מסייעים לליכוד לפעול למען הגברת כוחו האלקטורלי והקמת ממשלה עתידה בראשותו.

בעד משאל עם

אין צורך במאמץ רב כדי לשכנע את העם הבוחר בציון כי ועידה בהשתתפות ברית המועצות, סין, אנגליה, צרפת וחברות הקבועות במועצת הבטחון, חייבת להסתיים במפלתה של ישראל. אם ניתן לסיימה בהסכם "שלום", הרי זאת רק ע"י ויתור על כל חלקי יהודה שומרון וחבל עזה, וכן פגיעה בר־יבונותה של ירושלים. אם גם סוריה תהא שותפה להסכם כזה, הרי היא תתבע את השבת כל הגולן לידיה. האם ישראל תסרב לחתום על הסכם כזה או דומה לו, תואשם ותורשע ע"י ממשלות העולם, וע"י דעת הקהל העולמית, כמדינה כובשת, המסכנת שלום העולם. וראויה להחרמה מדינית כלכלית ותרבותית. מתוצאה כזו לא תוכל אף ארה"ב להתעלם.

והרף כל האמור לעיל, הליכה לב־חירות במציאות הכלכלית הכבד והנית בה מצויה ישראל כיום, הינו פתרון אנטי־ממלכתי, ושום גורם פר־לישי, והעומד בראשו, אינם רשאים לאחוז בו. הפריסט הלאומי, הוא שחייב להכריע. נראה לי כי המוצא מהסבך שנוצר יש לחפש במהלך שטרם נוסה בישראל, ושלא נוצר עוד רקע כה מוצדק לנקיטתו, היינו עריכת משאל עם, בו יכריע העם במישרין בסוגיה האמיתית העומדת להכרעה, והיא עתידה של ארץ ישראל וגבולותיה. על כן, יש לשאול פיו של כל אדם בישראל:

א. האם הנך מסכים למסור לריבונות ערבית את יהודה שומרון וחבל עזה, ולהקמת מדינה פלשת־ינית, תמורת חוזה שלום עם ירדן ו/או עם נציגות פלשתינית מוסכ־מת?

ב. האם הנך מסכים למסור את הגולן לסוריה תמורת חוזה שלום עמה?

תוצאות משאל כזה מן הדין שידריכו את כנסת ישראל ומ־משלתה בהכרעה בשאלת ניהול מו"מ להסדר שלום עם מדינות ערב, בין במו"מ ישיר ובין בפורום בינ־לאומי כלשהו.

מסדר תמונות ומסדר חי

מאת עו"ד דוד קירשנבום

במשפט פלילי חייבת התביעה להביא ראיות על קיום כל יסודות העבירה המפורטים בסעיפי האישום, וכן על זיהויו של הנאשם, כמי שביצע את העבירה.

רבות הן דרכי הזיהוי הקיימות: טביעת אצבעות, טביעת כף רגל, זי־הוי קולות וכו', אך הנפוץ והמוכר הוא הזיהוי החזותי, זיהוי לפי מראה פניו של החשוד/הנאשם.

זיהוי חזותי נעשה בשתי דרכים: על ידי הצבעת העד המזהה על תצ־לום תמונה, ועל ידי הצבעת העד המזהה על האדם עצמו.

דרכי זיהוי אלו שונות במהותן ומטבע הדברים נקבעו כללים שונים לכל אחת מהן.

המסדר החי

למסדר זיהוי בו מצביע עד על אחד הניצבים כמי שביצע את העבירה, עשוי להיות משקל ראייתי חשוב ולעיתים אף מכריע באשר לדינו של הנאשם.

מאידך, במהלך המסדר החי עלו־לים להיווצר מצבים רבים, אשר בהם עקב פגם, מכוון או שאינו מכוון, בהליך הזיהוי, יזוהה ולאחר מכן יורשע חף מפשע.

מצב זה הביא לגיבושם של כללים נוקשים, שמטרתם "להבטיח כי ההצבעה של העד על החשוד, היא תולדה של מיטב ההתרשמות והזכרון ואיננה בגדר תולדה של השפעות המסיחות התרשמותו של העד במודע או בתת־מודע או הופ־כות את השמא לבריי" — כדבריו של נשיא ביהמ"ש העליון מ. שמגר.

קודם למסדר: משהחליטה המשט־רה כי בכוונתה לערוך מסדר זיהוי לחשוד, עליה להודיע לו על כך וכן לומר לו על זכותו לנוכחות עו"ד, קרוב משפחה או חבר וכן על זכותו להתנגד למצבים שונים הקשורים במסדר. אסור למשטרה לרענן את זכרונו של העד המזהה על ידי סי־פורים, תיאורים, תמונות או רמזים. יש להקפיד כי העד המזהה לא יראה קודם למסדר את כל אלה שיעמדו בו, ובמיוחד את החשוד.

השוטר המנהל את החקירה יבחר שמונה אנשים הדומים לחשוד במידת האפשר מבחינת גילם, גובהם, משקלם, לבושם והמראה החיצוני שלהם. עם שמונה אלה יועמד החשוד למסדר. יש להשתדל להתאים את תאורת מקום עריכת המסדר לתאורה שהיתה במקום ובזמן מעשה העבירה. רצוי כי השוטר המנהל את החקירה לא יהיה נוכח במסדר, כחלק משמירת זכויות היסוד של החשוד. רצוי כי המשתת־פים במסדר לא ידעו מי מהם החשוד, כדי להבטיח כי הזיהוי האובייקטיבי לא יפגע על ידי סי־מנים של הניצבים במסדר.

בזמן המסדר

האחראי למסדר יפנה אל העד כשגבו לניצבים ויאמר לו במידה שתזהה אחד מהעומדים במסדר, כמי שאותו ראית מבצע את המעשה, גע בכתפו ותאמר "זה האיש" או "זה דומה מאוד לאיש".

אסור לשוטרים לתת כל רמז או סימן לעד המזהה, ורצוי על כן מאוד כי לא יהיה כל מגע פיזי בין השוטר לבין העד המזהה. כל חילופי הדברים בין האחראי למסדר לבין העד, וכן כל דיבור אחר במשך מהלך המסדר, צריכים להיעשות בקול, כדי שהחשוד ובא־כוחו יוכלו לשמוע את הדברים ולראות את כל הנעשה במסדר. יש להיענות לכל דרישה סבירה של העד המזהה.

במיוחד אם מלווה יכול לעזור לו לזיהוי הוגן, כגון דרישה שהמשתת־פים יסירו כובעיהם, משקפיהם וכו'. יערך פרוטוקול מושלם ומד־ויק אשר בו יהיו כל הפרטים הקשורים למסדר שנערך.

עד כאן באשר לכללי הזיהוי החזותי במסדר מסודר. זיהוי חזותי יכול להתבצע גם בדרכים אחרות, אך משקלו הראייתי יהיה פחות, בהתאם לנסיבות הזיהוי.

הצבעת עד על נאשם בבית המשפט היא אומנם זיהוי קביל, אך משקלו הראייתי מועט ביותר.

מסדר תמונות

זיהוי חזותי נוסף נעשה באמצעות הצגת תמונות לעד והצבעתו על אחת מתוכן כתמונתו של החשוד/הנאשם. משקלו הראייתי של זיהוי זה פחות ממשקלו של הזיהוי במסדר חי.

בישראל ומחוצה לה נקבע העי־קרון, כי מסדר חי אשר קדם לו מסדר תמונות, ובשני המסדרים מעיד אותו העד, נפגם משקלו הראייתי.

גם במסדר התמונות נקבעו בפ־סיקה כללים מנחים ומחייבים אשר יבטיחו את אמינות והאובייקטיביות הזיהוי.

הזיהוי בתמונות נעשה הן בשלב קודם למעצר החשוד והן לאחר מעצרו. לכן פותחו כללים שונים, כאשר בשלב המוקדם מופחתות הדרישות.

על החוקר להציג בפני העד שמונה תמונות לפחות הדומות לתיאורו של החשוד. אם הוצגה תמונת החשוד לבד, לא תיפסל הראיה, אולם משקלה הראייתי יהיה זעום ביותר.

אין להציג תמונה שמהסתכלות בה יובהר כי המצולם בעל עבר פלילי או הרשעות קודמות. יערך ויישמר רישום מפורט על השימוש בתמונות וכן התמונות שהוצגו כדי שניתן יהיה להגישם לביהמ"ש.

לאחר מעצר החשוד

בנוסף לכללים הצריכים להינקט קודם למעצר החשוד, יש להקפיד על ביצוע הכללים הבאים:

קודם עריכת מסדר תמונות, חייבת המשטרה להודיע לסניגורו של החשוד, או קרוב משפחה או חבר קרוב, כי היא עומדת לערוך מסדר תמונות וכי הוא מוזמן לבוא לחזות בו.

אין להציג בפני העד, קודם למסדר, תמונה בודדת של החשוד. אחרת יזהה העד במסדר את זה שאת תמונתו הבודדת ראה קודם לכן ולא את האדם שאותו ראה מבצע את מעשה העבירה.

יש להקפיד כי לא תהיה לעד כל אפשרות לראות את השמות והפר־טים המופיעים מאחורי התצלומים הלקוחים מאלבום המשטרה, שמא קריאת פרטים אלה תפגע באוביי־קטיביות הזיהוי.

קורא המבקש להבין וליישם את הכללים שהובאו לעיל על משפטו של ג'ון דמיאניוק, הנאשם שהוא "איוון האיום" ממחנה ההשמדה בטרבלינקה, צריך שידע כי אחד העקרונות הבסיסיים ומיוחדים את החוק לעשיית דין בנאצים ובעוזרי־הם, תש"י — 1950 נקבע בסעיף 15(א) בו נאמר: "במשפט על עבירה לפי חוק זה, רשאי ביהמ"ש לסטות מדיני הראיה, אם הוא משוכנע שה־...

"מלחמה" בסמים בישראל — ללא מוצא?

מאת ד"ר מנחם הורוביץ

הכותב הוא מומחה בנושא השימוש בסמים.

באחרונה התקיים דיון בבית הנשיא בבעיית הסמים, בנוכחות נציגי המשטרה, שירות בתי הסוהר, הצבא, אנשי משרדי העבודה והר־ווחה, הבריאות והחינוך, ונציגי גו־פים וולונטריים.

בפני המשתתפים הובאו נתונים מדהימים: 400 ק"ג הרואין טהור מוברחים מדי שנה לישראל; וניתן להפיק מהם כ־40 מיליון מנות. יש 30,000 מכורים כרוניים, רק 10 אחוזים מן הסוחרים והמבריחים נתפסים. היקף השוק בשנה מעל מי־ליארד דולרים. המסר שהושמע בדיון היה כי יש צורך בהתייעלות אכיפת החוק, בהחמרת העונשים, בתקציבים רבים יותר להקמת מסגרות טיפוליות ואז יש תקווה לבלימת התופעה.

הרואין בישראל: 400 ק"ג הרואין טהור מוברחים מדי שנה לישראל

בישראל אין כיום מדיניות רציו־נלית, אינטגרטיבית המחייבת את כל הגורמים המגדירה את היעדים והדרכים האופרטיביות להשגתם. אמנם לפני 8 שנים מינתה הממשלה ועדה בין־משרדית ובין־מוסדית בר־אשות פרופ' מג, כדי להציע תוכנית אב להתמודדות כוללת עם בעיית השימוש לרעה בסמים. הוועדה הגישה דו"ח מפורט לפני ארבע שנים, אך לא ניתנו בידיה כל סמכות ותקציב. לאחרונה התפטרה הוועדה ולא קיים כיום כל גוף מתאם בעל סמכות.

על העושים במלאכה בתחומים השונים משפיעים אידאולוגיות חב־רתיות, פוליטיקה ומסגרות החוקים הקיימים, שגם הם לא תמיד רציו־נליים. כדוגמה, מי שנותן סם לקטין, כגון סיגריית חשיש, צפוי לעונש מאסר חובה, אך כאשר הוא אונס קטין הוא יכול, מב־חינת החוק, לקבל מאסר על תנאי.

הניסיון בארה"ב מלמד אותנו כי מדיניות של יותר אכיפה, הוספה בענישה, יותר מסגרות טיפוליות, לא הביאה להקטנת מספר המתמכ־רים.

המגמות של מדיניות בתחום הסמים "הקשים" ורק לנושא זה נתייחס, חייבות להיות:

לנתק את ההתמכרות לסמים מן הפשיעה בכל שניתן.

לטפל במתמכרים המבקשים זאת ולמשוך אחרים לטיפול.

לשמור על זכויותיהם של אלה שלא רוצים להשתנות, אך רוצים להשיג סם בצורה חוקית.

להתייחס למתמכרים לא כאל חולאת אדם, אלא בצורה אנושית. גם אם אנחנו לא מסכימים עם סגנון חייהם. (הצעד מאשפה). סמים במ־זבלת חוייה עד לחלוקה ארוכה ל־4300 איש "במרפאה" מירסט הפרטית הוא קטן וסמלי בלבד אך בכיוון הנכון.

למנוע את ההתמכרויות על ידי מדיניות חברתית. היום כאשר אנו מבקשים להילחם בסחר בסמים אנו סובבים במעגל ללא מוצא. קיים ביקוש לסם שהוא בלתי חוקי, ואיתו נוצר היצע לספקו. המשטרה מצליחה להקטין את ההיצע על ידי פעילותה, ומחיר הסם עולה. עם הסיכון בכל פעילות המשטרה, גדלים הרווחים וכך גדלה המשיכה לעסוק בסחר בסמים. צר־כני הסמים זקוקים ליותר כסף, הפשיעה עולה, סוחרים קטנים בסמים מתרבים כדי להשיג את האמצעים. עם רווחיות העסק, תרבה ההתחרות האלימה על שליטה ב"טריטוריה".

ניתן לומר כי מערכת אכיפת החוק מעודדת את התופעה נגדה היא נלחמת. הצורך לנתק, ככל שניתן, את המתמכרים מן הפשיעה ברור: היקף הפשיעה על קרבנותיה הפרטיים, התגברות האלימות בעולם הפשע, התפוצצות אוכלוסין בבתי הסוהר על כל משמעויותיה, הפיכתם של סוחרי סמים לאלילי נוער בשכ־ונות רבות הדגם להיקף, מאסרים ומעצרים המביאים "הקלה" זמנית, עד לגיוס הבאים אחריהם לעסק רווחי זה.

כיום האלטרנטיבות להקטין את הביקוש: גמילה, פסיכותרפיה לפי שיטות שונות, טיפול קהילתי, קהילה תרפויטית, החזקה בעזרת מטדון (אדולן). יש הטוענים שנוכל לסמים רק ע"י רפורמה חברתית. בסין נלחמו בסמים באמצעות אינ־דוקטרינציה מלווה פה ושם בהוצ־את להורג. אנו חייבים לעשות כל שניתן על ידי מניעה וחינוך. גם אם אין אנו יודעים הרבה על היעילות שבחינוך מונע. זהו בערך הרפרטואר שלנו להקטין את הביקוש. שלא ב־אמצעות ציד והרתעת המשתמשים בעזרת אכיפת החוק, כפי שאנו נוה־גים לעשות כיום.

מוצעת אלטרנטיבה נוספת לקו־בעי המדיניות: מתן אפשרות חוקית לקבל הרואין בצורה מבוקרת, תחת פיקוח רפואי קפדני למתמכרים אמיתיים שאינם מוכנים לכל טיפול ואולי אף לא מוכנים להשתנות, אך מבקשים סם בצורה חוקית. אין הכוונה להחליש את שירותי הטיפול ויש לעשות הכל כדי למשוך מתמכרים להשתמש בשירותיהם.

הסם יינתן במקום שייקבע, בצורת שתיית נוזל ללא אפשרות שכמויות יגיעו לשוק השחור, כפי שמגיע כיום חלק של בקבוקי האדולן הניתנים לפי מרשמים במר־פאות פרטיות. שימוש בסמים מחוץ להסדר שייקבע יהווה גם בעתיד עבירה פלילית. להצעה יש יתרונות למתמכר ומחיר זול, אין צורך בפשיעה כדי להשיג מימון לקניית הסם, מניעת התנגשות עם המשט־רה, אך גם חסרונות (צריך להזריק, פיקוח רפואי צמוד, התייצבות יומית לקבלת הסם).

הצעה זו היא לכאורה מהפכנית, אך הולכת בעקבות רעיונות דומים שהועלו בארה"ב, בניו זילנד ובייחוד אף בעיריית אמסטרדם. באנגליה מורשים רופאים נבחרים בבתי חול־לים ובמרפאות ציבוריות לתת למת־מכרים הרואין. כאשר הם רואים צורך בכך, הם חייבים בדיווח למשרד הפנים, המופקד על הנושא.

כל אחד צריך לקבל את הטיפול המתאים לו. מטיפול נפשי ללא סם עד תחזוקה ע"י הרואין בפיקוח רפואי צמוד. לאופיאטים במינון מבוקר אין נזק ניכר, לפי דעות רפואיות מרובות.

אין פתרון מלא ומושלם לבעיית הסמים. הצלחה, ולו חלקית, בניתוק ההתמכרות מן הפשיעה, תקל על מערכת אכיפת החוק. אין אנו נאיווים לחשוב, כי ההצעה תחסל את סחר הסמים, אך קבלתה עשויה לנתק אחוז מסוים של מתמכרים מהזדקקות לשוק השחור ולפשיעה כדי לממן את קניית הסם. אלה שיקבלו סם חוקי לא ימותו ממינון יתר ולא יהיו קרבנות מחלת האיידס ולא ישקו אחרים כתוצאה מזריקה בתנאים לא היגייניים.

صكنا من الاصل

صكنا من الوحل

מכתבים למערכת הארץ

ממשיכים להכות את בעלי הבתים

אין כיום ויכוח על העוול הנעשה לציבור בעלי הבתים — בני הערים בישראל — עקב חוק הגנת הדייר. זהו חוק שהפך ציבור הלוצים למעט פושטי יד. התוצאה הנוספת: צורת הבתים הזיפניות, המוזנחות, לערים מראה של עיירות מעוזי תיכוניות.

השר "מגן השכבות החלשות" דוד לוי, טרם השתכנע שציבור בעלי הבתים הוא שכבה חלשה ללא מגן הממשיכה לקבל סכומים מגוחכים בעבור דמי השכירות (12 שקלים לחודש במרכז תל־אביב). ולאלו שהצליחו לפנות דיירים ולרכוש שוב את דירותיהם במיטב כספם — ממשיך השר להתנכל בסרבו להעלות את שער הדולר של הדולר לשכר דירה ומקפיאו לעוד שנה.

לפני ועידת חרות הולך להגיע הדלפות ושמועות כאילו השר לוי — אשר מחיר הדירות למגורים נמצא באחריות משרדו — מתכוון להעלות את שער הדולר לשכר דירה מ־1.2 שקל לשער גבוה יותר. והנה יום לאחר הוועידה נמסר כי יש כוונה להמשיך בהקפאת המחיר ברמה הנוכחית לשנה נוספת.

כיצד ייתכן שכל מחירי השירותים ומחירי מוצרים רבים הועלו ברשות הממשלה ורק מחירי שכר הדירה נשארו מוקפאים?

דוד צוקרמן

קריית־אונו

סחבת במסווה של ועדה

כתב הסמכויות שקבעה שרת הבריאות לעבודת הוועדה הציבורית, כפי שפורסמו במאמרו של דן מגיד ("הארץ", 16.4), מיותר לחלוטין. כל מטרתו למשוך שנה נוספת, ועד אז לפי הפתגם "ימות הפריץ או הכלב".

זה חמש שנים משתבצים כל הגורמים במערכת הבריאות הממשלתית בצורך הוודאי של הוצאת בתי החולים הממשלתיים לרשות אשפוז עצמאית. התנגדות האוצר היתה הדיה גם לאחר מסקנות הוועדה, כי היא נובעת משיקולים כספיים בלבד. תעיד על כך הכרזת שר האוצר, שמסקנות הוועדה אינן מחייבות.

יש לזכור כי חברת "בזק" קמה לאחר מאבק ממושך של העובדים אף באמצעים פסולים מול התנגדות האוצר, ורק ציפורי, "הבולדוזר", אילץ את האוצר להשלים עם העברת שירותי הטלפון לרשות חברה ממשלתית. מבצע יהיה, אם עובדי בתי החולים ייאלצו לנקוט צעדים דומים.

עיבוד תוכנית מקפת של מערכת הבריאות במדינה, כפי שהוועדה מתבקשת לעשות, נדון מראש לכישלון, מאחר שאת קופות החולים הוציאו מתחום בדיקתה של הוועדה. הרי קופות החולים מגישות את השירות הרפואי האמבולטורי והרשותן כמחצית ממיטות האשפוז הכללי. הליקויים במערכת הבריאות שלובים במערכות של הקופות והרפואה השחורה היא רק אחת מפירותיה הבאושים והליקויים הרבים.

אליעזר יצב

ירושלים

מירוץ תעתועים

המירוץ של רודפי השררה לפני רוק ממשלת האחדות ולבחירות חדשות הוא מירוץ תעתועים. נניח כי בחירות עומדות בפתח. נניח ששוב יוצגו לנגד עינינו עירבוביה של מפלגות, סיעות, פלגים וכיתות. מה נראה עם גמר ספירת הקולות, אם לא חזרה לאותם חוליים משחר־תים, כפי שהיינו נתונים בממשלות שקודמו מאז כינון המדינה?

שינוי שיטת הבחירות? ניסיון, אפילו נואש, לאחר מעשה. מהי הרתיעה מהמהפך לקראת הבחירות, כדי שיהיו אולי רציונאליות יותר.

אריה סבוריזינבסקי

חיפה

מכה של טעויות

מכת טעויות משתוללת בחיוג הטלפונים בתל־אביב. אני מחייג בהקפדה לחבר ברמת־גן או לידיד בגבעתיים ואני מקבל מישהו אחר. אני מחייג בשנית ובשלישית ומקפיד לדייק ואיני מקבל את מבוקשי. האם מכשיר הטלפון פשוט לועג לי? יום יום מגיעות גם אלי שיחות טלפוניות שכלל לא התכוונו להגיע אלי.

חברת "בזק" חייבת למצוא את מקור השיבוש ולתקן את הטעון תיקון ללא דיחוי, שהרי מנויי הטלפון משלמים בעבור השירות והוא חייב לשרתם ללא טעויות מרגיזות ובלי תוספת תשלום לשי־חות שלא היו כלל.

יצחק שושני

תל־אביב

דיבורים, דיבורים

זה שנתיים ויותר עוסקת כל מערכת החינוך לא בבעיית העלייה לארץ, לא בעצירת הירידה, לא בעי־דוד של צה"ל, לא ביהדות או ציונות, אלא ב"דמוקרטיה" — כאילו זוהי הבעיה הבוערת ביותר של עם ישראל. הדמוקרטיה שלנו אינה בס־כנה, ואין עוד ארץ בעולם שהד־מוקרטיה יותר דמוקרטית בה מאשר אצלנו.

בצרפת רבות יש גזענות: בצרפת נגד מיליוני האלג'יראים והמא־רוקאים; בארה"ב נגד הכושים, בגר־מניה נגד ארבעת מיליוני הטורקים. אך בשום ארץ אין מדברים כל־כך הרבה נגד גזענות כמו אצלנו.

ארנולד מרגלית

חיפה

טקס אכזרי

מודעה בולטת של משרד התיירות הציגה את טקס הקורבן של העדה השומרונית בנקודת חן תיירותית.

האם אין אירועים תרבותיים אחרים, או מקומות מעניינים יותר, שכדאי להמליץ עליהם לתיירים?

לדעתנו, הקרבת קורבנות היא תופעה אכזרית ומיותרת שאין לה מקום במאה העשרים, ואין שום סיבה להתגאות בה.

התייר יחוש בוודאי רק בחילה מהאירוע, והדבר לא יוסיף כבוד לתדמיתה של ישראל.

הילדה פרידשטיין

אגודת צער בעלי חיים

תל־אביב

סגנון זקהיים

דב זקהיים, יהודי דתי החובש כיפה סרוגה ומדבר עברית רהוטה, התנגד לפיתוח מטוס הלביא. הוא מילא בכך את שליחות שולחיו, אבל הסגנון הבוטה, ההפחדה, האיום במפלה במלחמה הבאה — סגנון זה לא הוכתב לו על־ידי שולחיו. זהו סגנון בלעדי מתוצרת זקהיים.

עכשיו עוזב זקהיים את משרתו ופונה לעולם העסקים. יש להניח שמשם הוא ייראה לנו הרבה יותר סימפטי.

אפרים איינשטיין

תל־אביב

תיאטרוני ישראל

הערב יום ד' 22.4

תיאטרון הבימה:
איינשטיין – בכתמרון 20.30

התיאטרון הקאמרי:
נפש יהודי – בקאמרי
המלך ואני – בית דני
שבועות הדוקה: 16.30, 20.00
רכוש נטוש – בצוותא 16.30, 20.30
אני לא רספוטין – בכרמיאל מתנ"ס 21.00

התיאטרון העירוני חיפה:
נפש יהודי – קאמרי ת"א
שירותים – ת' חיפה (02)
יצרים – ז. טאליב
מכס המוריש – ת"א ב ליסין
האוטוסיטסט – נצרת ב־19.30

הבימה התיאטרון הלאומי

הארץ עיתון לאנשים חושבים

עיריית תל־אביב יפו

מקיימים בשבת 25.4.87 ב־11.00

מוספשבת

- **פרופ' שלמה אבינרי**
- **שבתי טבת – לרגל צאת הכרך השלישי של הביוגרפיה של בן־גוריון. "קנאות דוד – הקרקע הבוערת".**
- **קונסורט אוף מיוזיק: אמנת קירקבי, אנטוני רולי וחבריהם.**
- **דוד קרויאנקר – אדריכלות בירושלים.**
- **ה"חוזה" עם חדוש ההצגה ב"הבימה": ד"ר שמעון לוי על המחזאי פרנץ קסוור קרויץ ושחקני ההצגה אורי אברהמי, יעל אמיתי, נחום בוכמן, רבקה גור.**
- **גילה אלמגור על הצגת היחיד שלה "הקיץ של אביה"**

מנחה: מיכאל הנדלזלץ

כרטיסים בקופת "הבימה" בימים א'־ד'.
אין מכירת כרטיסים במקום בשבת.
דמי כניסה: 8 ש"ח.
הנחה 50%
למנויי "הארץ" ו"הבימה" ולבעלי תעודת תושב או תעודת קשיש של ת"א.

הארוע באדיבות
בית היוצר לספר הטוב

חנות הספרים "בהבימה"
פתוחה מ־11 בבוקר עד 11 בלילה

התיאטרון הקאמרי

חגיגת אביב בקאמרי

במשך 10 ימים בלבד, עד 50% הנחה
על מיטב הצגות העונה בחודשים אפריל־מאי
כרטיס זוגי להצגה אחת - 25% הנחה.
כרטיס זוגי ל־2 הצגות 37.5% הנחה.
כרטיס זוגי ל־3 הצגות 50% הנחה.

מכירה בקופת הקאמרי בלבד! דיזנגוף 101, טל. 233335

התיאטרון של תל־אביב

שירה, מאיר & שקולניק

רדיו / גדעון לוי

הפרות סדר

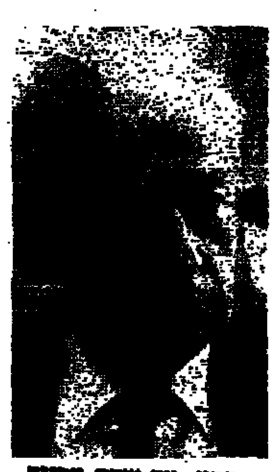

רבין: מה שהם מכנים

ראיון חג בגלי צה"ל עם שר הביטחון. מסורת שרופה שאין להימלט ממנה. "שעה על המי־צב", הפעם בעיקר המצב בגדה, עם יצחק רבין (חג הפסח, 12.05, מראיינים: נחמן שי ו[illegible]).

קודם הלשון: הכל כבר נאמר על לשונו של רבין, בכל זאת כל ראיון חידושיו הלשוניים המר־בינים. אחרי המעברים במיתלה, המלשלה, התכנית, הלבנונים, בא הראיון הזה עם תיבעורה. בקבוקי תיבעורה, ליתר דיוק. לא פעם אחת, לא שתיים — תיבעורה. מאיפה זה בא לו? שוב מבהירים למה אף אחד אינו מעיר לו?

אחר כך המושגים: אולי הם משוללי כל משמעות לדידה, בכל זאת זה עולם המושגים שלו, כדאי לתת את הדעת. יצחק רבין אוהב לדבר על "ארגוני הטרור הרצחני האש־פיסטי". סופרלטיב אחד אינו מספיק לו, צריך לפחות שלושה: גם טרור, גם רצחני, גם אש"־פיסטי. לעולם לא יאמר אש"ף, כפשוטו. הוא יראה להם. הוא ינקום. לשון המורה עוד יותר מ"הארגון המתכנה אש"ף" הנזכר לטוב של מנחם בגין. כך הוא נשמע ממלכתי יותר, ביטחוני יותר. כך גם נכה את אש"ף עד היסוד.

יש גם נדבך נוסף במאבק המסמכי הוראה: מועצה לאומית פלשתינית? לא ולא. אין דבר כזה. רבין מעדיף "מה שהם מכנים המועצה הלאומית הפלש־תינית". זהו עולם המושגים: זו מסגרת ההתייחסות.

יש כמובן להסכית גם ל־מהותם של הדברים הנאמרים. האם יש הרעה במצב הביטחון בגדה, נשאל. "באירוע הטרגי של ניסיון נפשע ורצחני של מחבלים לשרוף משפחה באמ־צעות בקבוק תיבעורה, לא הייתי רוצה לראות ביטוי להסלמה. הייתי מתאר את המצב יותר כהגברה של תופעת הפרות הסדר מאשר של הגברת מעשי הטרור". מה הביא ל"אירועי הפרות הסדר"? "מותם" (הסבר?) מחולה השוכת מרפאה תאונת דרכים קטלנית או חלילה התאבדות?) של כמה סטודנטים ונערים הביא, אמר רבין, לידי תסיסה ומתח רב יותר בשטחים ומאז עלה רף המתח הפנימי. כאשר מדי פעם עילה או סיבה מביאים לאירועי הפרות סדר. זו עילה או סיבה לחשוד ברבין שלדעתו רק "מות" הסטודנטים הוא שהביא להפרות הסדר. אלא שהוא ודאי חושב שהמוות ההוא היה בלתי נמנע. (מוות, אגב, אותם אירועי הפרות הסדר? לא עוצרים. בערים, חונים באין חניה מה סדר בגדה ומה נחשב להפרתו)

מי גורם להפרות הסדר לדעת רבין? המסיתים. מי מסית? ארגוני הטרור האש"פיסטי ועי־תוני מזרח ירושלים, הסביר רבין.

אחר כך גם באו דברים סבירים מאוד: "כל ניסיון להציג אפשרות של רגיעה מוחלטת בשטחים באמצעים מינהליים וצבאיים, אין לו אחיזה במציאות של עשרים השנים האחרונות. כשם שאמרתי למתיישבים בצ־פון שאינני מבטיח שאף קטי־ושה לא תיפול. מי שבא לחיות ביישובי־ספר ידע שחייו לא יהיו דומים לחיי של תושב נתניה או תל־אביב. למתנחלים אני רוצה לומר: החלטתם להתיישב בשט־חים מסיבות אידיאולוגיות או אחרות — אתם נמצאים במצב של אפשרות הפגעות".

מה הפתרון? אין. ביטחון של דבר, מאמץ רבין, כך ניתן להתרשם, שלפנינו מלחמה מת־מדת.

* * *

במקום אחר דיבר אחד המפק־דים שבשטח, תא"ל פרדי זך, סגן מתאם הפעולות בשטחים ראיין ב"יומן השבוע" (רשת ב', שבת, 10.05).

המינוח שלו צבאי: מה שרבין כינה "מה שהם מכנים המועצה הלאומית הפלשתינית", הופך אצל תא"ל זך היש קל למל"פ, כמובן. האם יתיר לתושבי הגדה ליטול חלק בדיוני המל"פ? עמדתנו כלפי אש"ף והמגוף להילחם בו תמידית — קיימת.

בהתאר את המצב, מדבר זך בפרמטרים. פרמטר ראשון: טי־פול פרטני במסיתים הראשיים. לשון אלגנטית שכזו. "טיפול פרטני", מונח מעולמות רחוקים של עבודה סוציאלית או ייעוץ פסיכולוגי. לשמחתי, כך משתף אותנו התא"ל בשמחותיו, נעצרו בימים האחרונים כמאה מסיתים ראשיים. שמחה גדולה באמת.

פרמטר שני: פעילות צבאית בשטח, וזו מתבצעת לדברי זך ב"צורה אופטימלית". ופרמטר אחרון: מניעת חיכוך, ככל האפשר, בין צה"ל לתושבים. הלב עולץ נוכח פרמטר פרמטרי שכזה. תא"ל זך מתכוון ודאי למה ששר הביטחון אינו מעלה על דעתו: מניעת חיכוך מיותר עם התושבים בגדה. משה דיין דיבר ברוח זו בכוונו, בין השאר, ליציאת צה"ל מהערים בגדה. אלא שזך, כך הסתבר, מתכוון לדברים אחרים לחלוטין. הוא פירט: יש למנוע חיכוך מיותר עם האוכלוסייה באמצעות, לא להאמין, עוצר וסגירת מוסדות. זו הדרך. אם יש חיכוך מיותר, לא על צה"ל לצאת אלא על התושבים להיכנס. להיכנס לב־תיהם. לעוצר. גם כן פתרון.

בלי מורא, בלי משוא פנים

אורי אבנרי: אחרי 37 שנה — מגיע לו

שלושים ושבע שנים, כל שבוע, הוא עורך את השבועון המסוים. עורכים התחלפו, עי־תונים נסגרו, אופנות הלכו ובאו, ואנרים פרחו וקמלו והוא שם. עכשיו מציין "העולם הזה" יובל להיווסדו. אורי אבנרי יציין זאת בכמה דרכים. לקראתן הוא מתכבד בשדה של ראיונות וכ־תבות־דיוקן. מגיע לו.

הממסד שלחם בו כגמול על מלחמתו בממסד כמו מאיר לו פנים עכשיו. אבנרי מצטייר עכשיו, הוא לא יאהב זאת, כעורך מן השורה, מבוגר, מיי־שב. הממסד השתנה והוא הש־תנה, מי פחות ומי יותר, הסי־בה אחת לרגל צאת ספרו מגיתי לפני כמה חודשים. לא פחות משני שרים, סגן שר אחד, וצוי הרמטכ"ל ח"כים, שני אלופים במילואים. כולם באו להקביל את פניו, לכבדו. את פרס ישראל לעיתונות, בכל זאת, עוד לא נו־תנים לו.

בשבת ראיין ב"יומן השבוע" (רשת ב', 10.05 ראיינה: דליה יאירי), עוד אות לשינוי: ה מסגרת השמרנית הזו לא היתה עושה זאת, יש להניח, עשרים שנה קודם לכן.

אבנרי הוא מרואיין מעולה. אין גם כמותו, אגב, למנות את שבחי עיתונו. כשנכנס ל"העולם הזה", כך סיפר, רצה בעיתון המוני שיתקיף את הממסד. בשנאת הממסד, בעיקר בתקופת בן־גוריון, ראה את כוחו: "בן גוריון, אחד משני ראשי ממשלה רציניים שהיו בארץ (יחד עם בגין), לחם בנו. כשראש ממשלה כל־כך שונא עיתון עד כדי כך המצאת השם 'השבועון המסוים', זה גורם לגאווה מסוימת. היה אז במי להילחם, היה על מה להילחם".

אבנרי אומר שהוא דוגל במעור־בות מקצועית, שהוא אינו מאמין בעיתונאי ציני שעומד מן הצד ומרוח על מרגלויות. עי־תונאי שאינו מעורב דומה בעיניו לעיסוק באהבה ללא רגש ויש לזה, כך אבנרי, שם בכל שפה. מה היית עושה אילו היה לך יותר כסף, נשאל. הייתי מוציא מהדורה בערבית. לא, הוא לא היה מדפיס על נייר כרומו. הוא שונא נייר כרומו, לא נוגע בעיתון המודפס על נייר כרומו. הוא גם לא היה מחלק את העי־תון חינם. חינמונים הם עניין לא מוסרי בעיניו.

פרס ישראל? נשאל. אם זה יקרה או שהמדינה השתנתה או ש"העולם הזה" השתנה. במקרה הראשון אני אבוך על הפרס, במקרה השני אצטרך לבדוק את עצמי, השיב.

לאורי אבנרי, בזאת יודו גם יריביו, יש חלק נכבד בעיצובה של העיתונות בישראל, בעי־צובם של עיתונאים רבים ביש־ראל. גם לטוב וגם לרע.

האשה הקטנה מן החלומות

אני ממש רועדת, אמרה. בטוח מרגישים ברדיו. אני מחזיקה בשפופרת הידיים רועדות לי. סיום שונן, אשתו לשעבר של סגן נאמפו האסור. שבוע ימים טעמו מטעם החתונה. אחר כך בא המעצר. אחר כך נפרדה. בשבת סיפרה על שעבר אותה ("במצב הנוכחי" גלי צה"ל, 11.05). "לא יודעת בדיוק מה להגיד. הפרסום עכשיו החזיר אותי שבע שנים אחורנית. נפתחו הפצעים. מתרגשת. לא יודעת מה הולך פה. זה עוד כאב כזה. זה אף פעם לא נמחק מהחיים. זה נשאר".

אחר כך סיפרה את קורות הלילה ההוא, שבוע אחרי החו־תונה. באישון לילה הם באו, אסרו שהם. מהחוידה שלו, הכך בעלם לבלי שוב. גדולי הודו־טואדים של השב"כ, ויש שם רבים — כך למדנו באחרונה, לא יוכלו להסביר מדוע נאסר על האשה הזו לדעת מה קרה לבעלה. במשך שבועות ארוכים, לא רמז, לא סימן. פיטוס נעלם. נערה. כמו במקומות אחרים, אפלים. אחר כך, כבדרך אגב, בעת חיפוש בבית, פלט אחד המחפשים, מבלי משים, התעי־למה נפתרה. סיבות ביטחוניות, כמובן, מנעו מסיום לדעת, במשך שבועות ארוכים, אם בעלה חי והיכן. סיבות ביטחוניות לא פחות חיוניות, מנעו מבנו מפגש עם עורך־דין במשך שבועות. אך כל זה שייך לעבר. גם לעבר של סיום. מבית הוריה היא מספרת שאותה שנקבעו לבעלה 18 שנות מאסר נגמרה התקווה. הוא אמר לה שלא כדאי לחכות. היא מאמינה עד היום שבעלה לשעבר לא עשה דבר. "אבל מה אני יכולה לעשות. מישהו יקשיב לי?"

מה יהיה עכשיו? "בינתיים לא חשבתי על שום דבר".

הארץ ממליץ

שם הוורד (ת"א) — סיפור מתח המתרחש במנזר במאה ה־14. לפי ספרו של ההסטוריון אומברטו אקו.

בקצב השעון (ת"א) — קומדיה בריטית על מנהל תיכון נפוח חשיבות, התועה בדרכו לוועידה חשובה. בכיכובו של ג'ון קליז מחבורת "מונטי פייתון".

פלאטון (ת"א, ירושלים, חיפה) — סרט מלחמה אמריקאי על חוסר הטעם שבמלחמת וייטנאם. נכתב ובוים ע"י אוליבר סטון, שלחם בוויי־טנאם ואף זכה בעיטור גבורה.

חדר עם נוף / אהבה מפירנצה (ת"א) — סיפור אהבה עדין עם צי־לומים מקסימים של פירנצה והכפר האנגלי לפי "חדר עם נוף" של פורסטר.

חנה ואחיותיה (ת"א, ירושלים) — סיפורה של משפחה אמריקאית.

היהודים בתוכה: מוצגים באירוניה ובחום ע"י וודי אלן.

חליפת ערב (ת"א, ירושלים) — סאטירה הנעשית למלודרמה, על משחקי כוח המשנים את הגדרת הזהות המינית. סרט צרפתי.

הפורדרת (ת"א) — סרט על התבגרות בקיץ אחד, בעיר צרפתית קטנה. בכיכובה של שרלוט גינצבורג.

סרטים מיוחדים

מלך (ת"א) — משולש רומנטי, בקולנוע קרוב לשלמות של אלאן רנה, לפי מחזה תיאטרון מסוף שנות העשרים.

קיץ (ת"א, ירושלים) — סרט רגיש של אריק רוהמר (לידה מלא בפריז) המתאר את תופעת הקיץ של נערה פריזאית הסובלת מבדי־דות.

שיחות מלובלבות (ת"א) — סאטירה קנדית שנונה, שכולה שיחות על אינטלקטואלים, מין, התפוררות התרבות המערבית, הפער בין הגוף ובין הדיבורים עליו.

דיקה לחצות (ת"א) — אהבתם של הצרפתים לתרבות האמריקאית ה־לג'ז בפרט, מתגלמת בסרטו הרי־אמריקאי של טברנייה הצרפתי, המספר על טיפולו המסור של צעיר פריזאי ובן סקסופון אמריקאי המכור לטיפה המרה. (בן הסקסופון דקסטר גורדון, המתגלה כאן כשחקן מעולה. לאוהבי ג'ז.)

בטי בלו (ת"א) — סיפור אהבה המתגלגל בקומדיה ומסתיים באושן טראגי, בבימוי של ז'אן ז'ק בייניקס ("דיווה").

ארבעים מ"ר גרמניה (ת"א) — אישה טורקיה כלואה ע"י בעלה בדירה קטנה בהמבורג. הסרט זה סותקי של טאפיק באשר, "כלוא" יחד איתה. סרט מרכזה.

סרטי בידור

חנות קטנה ומסריפה (ת"א) — בחור עני ויתום, בלונדינית טובת לב, וצמח אוכל אדם, מככבים בסרטו המשובב של פרנק עוז שנוצר מהמחזמר "החנויות", שהוא סרט אימים כמו קומדיה.

קרוקודיל דנדי (ת"א, ירושלים, חיפה) — קומדיה קופתית לכל המשפחה, על צייד תנינים קשוח הסאוה עתגאות אפריקאית בערבה האוסטרלית, והמשרה זוכה בכיקור ב"ג'ונגל" הניו־יורקי. ובאהבות.

ב'ישוע אוגמנל ודוהם (ת"א) — סיפור חייו של בחור יהודי טוב, הא־ביו גנגסטר ואמו עיוה סמר־פמיו במסיבת הבר־מצווה שלו. סרט קנדי.

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים: מ־6 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתחנת מד"א טל' 101.

מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052־541333
נהריה 823333
רחובות 08־451333
בת־ים 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08־221022
באר שבע 057־74767

מוקד סיוע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' — 20.00—8.00
ביום ו' — 15.00—8.00
טלפונים: 03־433300

שיר"ן • שירות רפואי ביתי (24 שעות ביממה, כולל רופאות שיניים): ירושלים, מוקד יום 668585, 669531, מוקד לילה, שבת וחג 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן. תל־אביב, מוקד יום 218820, 218898. מוקד לילה 681011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מגן ב־ד "שקמ" — שירות רפואי לקט

שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24—19: טל' 03־7549111 "שקמ" קוד מנוי 222 מיצאות שירים לקראת ראשונה תל־אביב.

ריאנון מגור שער 3 (ליד המשביר) טלפון: 294869, 03—285822. המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות חגים בין השעות 9.00—24.00, אחרי הצגת מסמך טלפוני בלבד. בר כוכבא 49 טל' 03־284649 פתוחה בימים א־ה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00 שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00

חיפה: רח' הגפן 26, קומה ג', טל' מס' 04—521245. שעות הקבלה כל יום בין 20.00—23.00.

קשר לבית — שירות מתנדבים לרפואה, שיקום וסיעוד בבית.

מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052—548575

1500 איתורית 7549111

ער"ן — עזרה ראשונה נפשית (24 שעות ביממה):
ירושלים 227171
תל־אביב 261111
ילדים ונוער 261113
חיפה 672222/3
נתניה 053־35316
באר־שבע 057־418111
מרכז רפואי בארי־עשק 08־223958

מרכז סיוע לנפגעות אונס (24 שעות ביממה):
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02־245554
חיפה טל' 04־382611

מרכז סיוע לנשים מוכות: "מקלט":
א רח 11.00—13.00
ב רך 16.00—18.00
טל: 228031
רח' מאמר 13 תל־אביב

יד ביד — ארגון קשובת לילד ולהורים תל אביב - לילד 226027 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' מ־20.00 עד 17.00. 222732
ירושלים 243358
חיפה והגליל — 229488 מ־20.00 עד 11.00
הגליל המערבי 04־922222

תורנות בתי־חולים

תל אביב: איכילוב — (ילדים, פנימית, כירורגית)
ירושלים: הדסה ע"כ — (פנימית, כללית, עיניים, אא"ג)
הדסה הר הצ' — (כירורגית, אורטופדית)
בקור חולים — (ילדים)

תורנות בתי־מרקחת

תל־אביב: בס פרישמן 66 237326
סופרפארם איינשטיין 40 רמת אביב 413730
ירושלים: מרקחת רוממה הס"ג 28 523191
חיפה: הנשיא שד' הנשיא 33 333312
חולון: ד"ר חורי סוקולוב 70 842433
בת ים: גני בת ים הנביאים 3 5315671
נתניה: קריאל ב. מסמיה ק. נורדאו 51774
רמת גן: השרון שד' ירושלים 23 742046
פתח תקוה: קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
הקריות: מוצקין שד' השופטים 6 ק. מוצקין 737243
רחובות: כללית בני משה 432381

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברה, משפחה, מיניות — [illegible]. ימים ב' ג' ו' ה' 16.00—19.00. רח"ם 9 5101511/2. חיפה: ימים א' ו־ד' 16.00—19.00 רח' [illegible] 14 טל' 381520

מרכזי מידע — אגד

03—432777 04—549121
02—528231—2

מוגש כשירות לציבור על ידי
הסנה חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

לימודית

08.00 טלטקסט
08.05 שעת כושר
08.15 ארץ מולדת
08.40 אנגלית ו'
09.00 מדעי הטבע (יסודי)
09.20 אנגלית ו'
10.00 שעת כושר
10.10 מדעי הטבע ה'־ו' — העיכול
10.30 פרפר נחמד
11.00 חשבון ו'
11.15 אנגלית י"א־י"ב
11.30 קשת וענן (ב)
12.00 טלטקסט
12.25 אנגלית י'
13.00 מדעי הטבע
13.30 גאוגרפיה
14.00 טלטקסט
14.05 האוניברסיטה הפתוחה
15.00 חיפוש האוצר האבוד
15.30 פרפר נחמד
16.00 פיצוחים — שעשועון
16.30 משפט ג'ון דמיאניוק
17.00 ערב חדש

כללית

17.30 שמיניות באוויר
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) על ספרות ותרבות
19.00 (ע) בקו הבריאות
19.30 (ע) חדשות
20.00 כותרות מבט
20.02 ציונות דתית, עכשיו
20.30 תצפית — הליכה על אש
21.00 מבט לחדשות
21.30 תשדירי שירות
21.35 מוקד
22.05 [illegible]
24.00 מבזק של יום חדשות

ירדן ערוץ 6

19.00 הבית בצרפתית
20.00 חדשות בצרפתית
20.15 ירדן כיום
20.30 חדשות בעברית
20.45 לקט שירים
21.00 חדשות בערבית
21.30 שלושה זה צפוף (קומי)
22.10 מלחמת סוריה (היסטורי)
23.00 חדשות באנגלית
23.20 קמפוס בצל המלחמה

לבנון ערוץ 12

14.30 חיים אחרים (סדרה)
15.00 מועדון 700
15.30 התעמלות
16.00 סרט: "הקפטן של הרגליים"
17.30 ילדי החבובות
18.00 סופר־בוק (מצויר)
18.30 החבובות
19.00 [illegible]
19.30 משפחת קמבל (סדרה)
20.00 חדשות
21.00 סיימון את סיימון (בלש)
22.00 רמינגטון סטיל (סדרה)

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר
07.09 בהאזנה נינוחה
09.00 קונצרט בוקר
12.00 אמנים באולפן
13.05 בהאזנה נינוחה
15.00 מוסיקה ויחוד
16.00 מהקלטות התזמורות הסימפוניות
18.00 דיוקן
19.00 מוסיקה אהובה עליכם
20.05 אינטרלוד — רגע מוסיקלי
20.30 אופרה של יום רביעי
23.00 מחזורי יצירות

רשת א'

19.30 שידורים לעולים
22.05 [illegible]

רשת ב'

18.06 יש שאלות
18.45 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 מוקד לענייני צבא וביטחון
20.05 מבט לפולקלור
21.05 [illegible]
22.05 מחפשים את המטמון
00.05 יומן חדשות
00.15 בימה חמה

רשת ג'

18.06 הצעקה האחרונה
20.05 לי ולך שיר הרמה
21.05 צליל מכוון
23.05 הלילה הזה שירים

גלי־צה"ל

18.05 יומן משרד — צבא וביטחון
18.45 משולש — עיתונות יומי
19.05 שירים מכאן
20.05 שאלות אישיות
21.00 מבט לחדשות
21.40 [illegible]
22.05 על הדבש ועל העוקץ
22.35 [illegible]
23.05 עשרים וארבע — היום שהיה
23.55 [illegible]
00.05 [illegible]

שידור קבוע

רשת א'

07.30 רדיו קל — עברית קלה
08.05 חדשות
08.30 משפט ואמנותו — שידור חי
14.06 בראש צעיר — מועדון לילדים
15.30 השבלה הדעת לכל
16.05 משפט דמיאניוק — שידור חי

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה
08.00 ששים עכשיו
09.05 בראש צעיר — לילדים בחופשה
10.10 כל צבעי הרשת
11.30 סע לשלום
12.10 אל־ראש? בכל

רשת ג'

06.05 בוקר לשושנה
07.05 שיר בבוקר
09.05 מה, כבר הבוקר?
10.05 שבועים מי יודע
11.05 כדור פורח
12.05 רק מוסיקה
13.05 תן לאוזן
14.05 מכתב? חוזר
15.05 מוזיקה
16.05 הבנה יומית
13.00 בוקר והדברים הנוספים
14.06 להיות לא לא הרכבת השמנות
14.30 בנק הכל הזה — הזמנים
15.05 רגעי קסם
16.05 החברה הארץ־עתיד עכשיו
16.33 קואמי ספר־קוראים מקשורים
17.16 יומן בלבנה
17.30 על המשוררים הגאבים

גלי צה"ל

06.05 אינפורמציה משודרת
06.30 מקומות בין־מקום המוסיקה
07.05 שבע אמא שבע
08.05 בוקר טוב ישראל — אקטואליה
09.05 אילה בוקר
10.05 המקצה עשר
11.05 ככון לעכשיו
13.05 אחד אחד מוזמנים ישראלים
14.05 ירדה־יותר
15.05 מה יש
16.05 ארבע אחד הגזרים—שירים
17.00 ערב טוב ישראל

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו, רדיו
20.05 מאבטה בבמים
22.05 על הרבש ועל העוקץ
23.05 לילה לילה

קולנוע

תל־אביב

[illegible]

ירושלים

[illegible]

חיפה והסביבה

[illegible]

רמת־גן גבעתיים

[illegible]

נתניה

[illegible]

רמלה

[illegible]

בת־ים

[illegible]

הרצליה

[illegible]

חדרה

[illegible]

חולון

[illegible]

קרית אונו

[illegible]

כפר סבא

[illegible]

טבריה

[illegible]

רמת השרון

[illegible]

פתח־תקוה

[illegible]

עפולה

[illegible]